

วาทกรรมการสร้างความจริงเชิงรัฐศาสตร์กับนิติศาสตร์ของหนังสือพิมพ์ใน
คดีปกปิดทรัพย์สินของ ทักษิณ ชินวัตร

นางสาวสุกัญญา ตริทิเพนทร์

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-031-224-1

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

POLITICAL AND LEGAL DISCOURSES OF REALITY CONSTRUCTION IN THAKSIN
SHINAWATRA'S ASSET COVER-UP SCANDAL

Miss Sukanya Tritipen

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Journalism

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-031-224-1

สุกัญญา ตริทิเพนทร์ : วาทกรรมการสร้างความจริงเชิงรัฐศาสตร์กับนิติศาสตร์ของ
หนังสือพิมพ์ในคดีปกปิดทรัพย์สินของทักษิณ ชินวัตร. (POLITICAL AND LEGAL
DISCOURSES OF REALITY CONSTRUCTION IN THAKSIN SHINAWATRA'S ASSET
COVER-UP SCANDAL) อ. ที่ปรึกษา : อาจารย์ดร.วิลาสินี พิพิธกุล,
153 หน้า. ISBN 974-031-224-1.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบการนำเสนอคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท.ทักษิณ
ชินวัตร ที่ปรากฏในรายงานข่าวและบทความของหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ คือ ประชาชาติธุรกิจ
มติชน ไทยรัฐ และไทยโพสต์ นอกจากนี้ยังศึกษาวาทกรรมที่ใช้ในการเสนอข่าวดังกล่าวโดยให้ความ
ชอบธรรมกับแนวทางพิจารณาด้านรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์อย่างไร ซึ่งการเสนอวาทกรรมตามแนวคิด
ทั้งสอง มีส่วนสะท้อนวัฒนธรรมการเมืองอย่างไรบ้าง

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่ใช้นำเสนอคดีปกปิดทรัพย์สินของพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตรมากที่สุด
คือรูปแบบการรายงานข่าว การสร้างวาทกรรมของสื่อมวลชนเป็นผลมาจากปัจจัยสองประการคือ
ปัจจัยภายในคือ การทำงานด้านข่าว ความคิด ความเชื่อ ทศนคติและนโยบายของสถาบัน และ
ปัจจัยภายนอก คือสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม ล้วนมีส่วนกำหนดวาทกรรมของสื่อมวลชนในการ
สร้างความจริงต่อการใช้วาทกรรมทางด้านนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ โดยสื่อมวลชนเลือกใช้วาทกรรม
รัฐศาสตร์มากกว่าวาทกรรมนิติศาสตร์อันสะท้อนให้เห็นว่าวัฒนธรรมการเมืองไทยมีลักษณะ
สิ้นไหว สามารถเปลี่ยนแปลงไปกลับมาได้ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าเมื่อวัฒนธรรมการเมืองของไทยมี
ลักษณะที่สิ้นไหวและให้ความชอบธรรมกับหลักรัฐศาสตร์มากกว่าหลักนิติศาสตร์แล้ว สื่อมวลชนซึ่งมี
หน้าที่ผลิตวาทกรรมเพื่อสร้างความรู้และความจริงให้กับสังคมก็จะมีแนวโน้มเลือกผลิตซ้ำวาทกรรม
รัฐศาสตร์ที่สอดคล้องกับสภาพวัฒนธรรมการเมืองไทย

ภาควิชา วารสารสนเทศ
สาขาวิชา วารสารสนเทศ
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4386283728 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD: / DISCOURSE / THAKSIN SHINNAWATRA'S ASSET COVER-UP SCANDAL / MEDIA /

SUKANYA TRITIPEN ; POLITICAL AND LEGAL DISCOURSE OF REALITY
CONSTRUCTION IN THAKSIN SHINNAWATRA'S ASSET COVER-UP SCANDAL

, (วาทกรรมการสร้างความจริงเชิงรัฐศาสตร์กับนิติศาสตร์ของหนังสือพิมพ์ใน

คดีปกปิดทรัพย์สินของ ทักษิณ ชินวัตร) THESIS ADVISOR : WILASINEE PHIPHITKUL,
Ph.D., , 153 pp. ISBN 974-031-224-1.

The purpose of this research is to study the reporting of Thaksin Shinawatra's undisclosed assets that had appeared on four newspapers: Prachachart Turakit, Matichon, Thairath, and Thai Post. More over, this research is to study :

1. How the discourse in news reporting reflected the legitimate in view of political and legal consideration.
2. How the discourse reflected political culture.

The result indicates that the method used widely in presenting this case was news reporting. The discourse issued by media is on 2 main factors : internal and external. The internal factors were news reporting, belief, perspective and institutional policies. The external factors were society, economy and culture. These factors, influenced on media discourse also established the "construction of reality" on political and legal discourse. Since the political discourse is more preferable than the legal one, it reflected the flexibility of Thai politics. In consequence, it can be assumed that Thai political culture is also flexible and renders legitimate to political more than legal angle. Media had its duty to reproduce the discourse to establish the knowledge and the "construction of reality" to the society. There is a tendency to reproduce the political discourse which is supported the current political culture.

Department.....Journalism ..... Student's signature.....
Field of study..... Journalism ..... Advisor's signature.....
Academic year . 2001..... Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เกิดขึ้นจากความมานะพยายาม และตั้งใจจริงของผู้วิจัย ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณในความกรุณา ความช่วยเหลือ การให้ความรู้ คำแนะนำต่าง ๆ และการสร้างความมั่นใจจากอาจารย์ ดร.วิลาสินี พิพิธกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งมีความอดทนอย่างสูงในการถ่ายทอดวิชาความรู้ เคี้ยวเข็ญ และให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้วิจัยในการจัดทำวิทยานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนแล้วเสร็จ และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ นันทริกา คุ้มไพโรจน์ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิระโสภณ ที่กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์และให้คำปรึกษา ขอขอบพระคุณนักวิชาการด้านนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ รวมทั้งนักหนังสือพิมพ์ที่กรุณาสละเวลาให้สัมภาษณ์และให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์กับผู้วิจัย ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ พิเศษ เสตเสถียร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ มานิตย์ จุมปา ที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และให้กำลังใจกับผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบคุณพี่ๆ น้องๆ ที่ทำงานทุกคนที่ให้กำลังใจกับผู้วิจัย อีกทั้งขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ทุกคนที่ช่วยผู้วิจัยจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ และที่ไม่อาจลืมได้ต้องขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาที่ให้กำเนิดและอบรมเลี้ยงดูให้ผู้วิจัยมีความมานะพยายาม และตั้งใจจริงในการที่จะทำสิ่งใดๆ ให้ประสบความสำเร็จ ขอขอบคุณทั้งพี่ชายและพี่สาวทุกคนที่ให้ทั้งกำลังใจและกำลังใจทรัพย์ สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่เป็นที่พึ่งทางใจทำให้ผู้วิจัยสามารถฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ จนได้รับความสำเร็จในวันนี้

สุกัญญา ตริทิเพนทร์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	1
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดเรื่องวาทกรรม.....	6
แนวคิดเรื่องการสร้างภาพความเป็นจริงทางสังคม.....	15
แนวคิดเรื่องข่าวกับการสร้างภาพความเป็นจริงทางสังคม.....	17
แนวคิดเรื่องวัฒนธรรมการเมือง.....	20
แนวคิดเรื่องหลักรัฐศาสตร์และหลักนิติศาสตร์.....	23
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	34
ประชากร.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
การนำเสนอข้อมูล.....	36
4. ผลการวิจัย	37
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	94
รายการอ้างอิง.....	107
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	109
ภาคผนวก ข	114
ภาคผนวก ค	135
ประวัติผู้วิจัย.....	153

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงรูปแบบนำเสนอคดีปกปิดทรัพย์สินผู้ที่เสนอในหนังสือพิมพ์ 4 ชื่อฉบับ.....	38
2	แสดงรูปแบบนำเสนอข่าวและไม่ใช่ข่าวของหนังสือพิมพ์ 4 ชื่อฉบับ.....	40
3	แสดงประเด็นที่ถูกลำเสนอในช่วงที่ 1.....	45
4	แสดงประเด็นที่ถูกลำเสนอในช่วงที่ 2.....	49
5	แสดงประเด็นที่ถูกลำเสนอในช่วงที่ 2.....	53
6	แสดงประเด็นที่ถูกลำเสนอในช่วงที่ 3.....	57
7	แสดงประเด็นที่ถูกลำเสนอในช่วงที่ 3.....	59
8	แสดงประเด็นที่ถูกลำเสนอในช่วงที่ 4.....	63
9	แสดงประเด็นที่ถูกลำเสนอในช่วงที่ 4.....	67
10	แสดงประเด็นที่ถูกลำเสนอในช่วงที่ 5.....	70
11	แสดงประเด็นที่ถูกลำเสนอในช่วงที่ 5.....	72

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันเรายอมรับกันว่าหนังสือพิมพ์ได้เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของคนในสังคมมากขึ้น จนอาจกล่าวได้ว่าหนังสือพิมพ์เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต เพราะหนังสือพิมพ์ในฐานะที่เป็นสื่อกลางมีบทบาทหน้าที่นำข่าวสาร ความรู้ ความคิด และความเคลื่อนไหวของสังคม รวมทั้งเหตุการณ์สำคัญๆ ที่เกิดขึ้น มารายงานให้แก่สมาชิกในสังคมได้รับทราบ ซึ่งผู้รับจะนำสิ่งที่ได้รับจากหนังสือพิมพ์ไปใช้ประโยชน์เพื่อการดำเนินชีวิตภายใต้กรอบบรรทัดฐานของสังคมที่ตนเป็นสมาชิก อีกทั้งใช้ข้อมูลข่าวสารที่นำมาจากหนังสือพิมพ์เป็นหลักฐานในการอ้างอิงว่าใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการพัฒนาระบบประชาธิปไตย มีการใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งถือเป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน และในรัฐธรรมนูญดังกล่าวก็มีหมวดที่บัญญัติขึ้นเพื่อการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ ซึ่งในส่วนของที่ 1 ของหมวดนี้ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งกฎหมายในส่วนนี้เป็นที่มาของการเกิดคดีปกปิดทรัพย์สินของนายกรัฐมนตรีของประเทศไทย คนปัจจุบัน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

ข่าวดังกล่าวนับเป็นประเด็นสำคัญมากที่สุดในสังคมไทยและถือเป็นคดีประวัติศาสตร์การเมืองไทยซึ่งเป็นเรื่องที่ประชาชนชาวไทยทั้งประเทศให้ความสนใจมาก นอกจากนี้สื่อมวลชนต่างๆ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ได้นำเสนอประเด็นดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง โดยนำเสนอมาตั้งแต่กลางเดือนกันยายน พ.ศ. 2543 หลังจากวันที่ ร.ต. เสี่ยม บุษบาบาน ได้มายื่นเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ให้ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องไว้และได้ตั้งอนุกรรมการที่มี คุณหญิงปรีดา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ขึ้นมาเป็นประธานในการสอบสวน ซึ่งในรายละเอียดนั้นได้กล่าวหาว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทยจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารด้วยข้อความ อันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีการโอนหุ้นให้แม่ครัว คนรับใช้ ยามและคนขับรถมูลค่ากว่า 2,300 ล้านบาท ในช่วงที่ ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีเมื่อปี พ.ศ. 2540 ซึ่งกระทำความผิดตามมาตรา 295 แห่งรัฐธรรมนูญ

มาตรา 295 แห่งรัฐธรรมนูญกำหนดว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้หรือจงใจ

ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา 292 หรือนับตั้งแต่วันที่ตรวจพบ ว่ามีการกระทำความผิดแล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับตั้งแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 :112) หลังจากนั้น ป.ป.ช. ก็ได้ตัดสินโดยมีการกล่าวสรุปแถลงปิดคดีด้วยวาจาเมื่อปลายวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2544 ซึ่งหนังสือพิมพ์ก็ได้ทำการรายงานข่าวนี้ไปทั่วโลก และได้เกิดวาทกรรมคือ "ความบกพร่องโดยสุจริต" จากนั้นคดีดังกล่าวก็ถูกส่งต่อไปให้คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพื่อทำหน้าที่วิเคราะห์พิจารณาหลักฐานของทั้งสองฝ่ายคือผู้ร้องและผู้ถูกร้องอีกครั้ง

ในวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2544 คณะตุลาการศาลก็ได้มีคำวินิจฉัยด้วยมติ 8 ต่อ 7 ให้ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร หลุดพ้นจากคดีชุกนั้น มีผลให้ไม่ต้องพ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ทำให้ประชาชนทั่วไปดีใจกับการตัดสินครั้งนี้ แต่ก็มีประชาชนจำนวนหนึ่งที่ไม่เห็นด้วยและออกมาวิพากษ์วิจารณ์คำตัดสินดังกล่าว ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวนี้หนังสือพิมพ์ก็มีการรายงานตั้งแต่เกิดคดีขึ้นจนกระทั่งเหตุการณ์สิ้นสุดลง ปัญหาที่มีอยู่ว่าหนังสือพิมพ์รายงานข่าวที่เกิดขึ้นอย่างไร เนื่องจากข่าวมิได้เป็นเพียงการรายงานเฉพาะข้อเท็จจริงของเหตุการณ์แต่ผู้รายงานเอาตัวเองไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นๆ อีกทั้งยังกำหนดรูปแบบของเหตุการณ์ที่เป็นข่าวก่อนที่จะนำเสนอต่อสาธารณชน ดังนั้นข่าวจึงเป็นเนื้อหาของสื่อมวลชนที่ถูกสร้างจากทัศนคติของผู้รายงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนในหน้าหนังสือพิมพ์ (ศิริชัย ศิริกายะและกาญจนา แก้วเทพ, 2531:108) โดยเสนอเพียงข่าวบางข่าว และบางแง่มุมเท่านั้นจากมุมมองดังกล่าวที่ว่าข่าวเป็นเนื้อหาของสื่อมวลชนที่ถูกสร้างขึ้นจากทัศนคติของผู้รายงานนั้นสุภาพ โพธิ์แก้ว (2536 : 131) ได้กล่าวถึงการทำหน้าที่รายงานข่าวของสื่อมวลชนจะต้องผ่านกระบวนการตัดสินใจคัดเลือกประเมินค่าตั้งแต่การรับรู้แล้วจึงตีความเหตุการณ์นั้นๆ และผ่านกลวิธีในการถ่ายทอดหรือเทคนิคการบอกเล่าเรื่องราวซึ่งกระบวนการเหล่านี้ ได้แก่ กระบวนการรับรู้ และตีความ (perception and interpretation) กระบวนการเลือกสรร (selective) และกระบวนการสร้างภาพความเป็นจริงทางสังคม (social construction of reality)

กระบวนการสร้างภาพความเป็นจริงนั้นเกิดมาจากกลุ่มคนหรือสถาบันที่มีอำนาจในสังคม ได้สร้างภาพและปลูกฝังแนวคิดต่างๆ ให้คนในสังคมเชื่อว่ามันเป็นภาพที่แท้จริงตามธรรมชาติและกลุ่มคนที่ได้อำนาจอันชอบธรรมดังกล่าวก็คือ สื่อมวลชนซึ่งเป็นสถาบันที่มีหน้าที่ในการเสนอข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมให้สาธารณชนได้รับทราบโดยหน้าที่ดังกล่าว ก่อให้เกิด

อำนาจและอิทธิพลอย่างมากในการสร้างความคิดทัศนคติความเชื่อให้เป็นที่ยอมรับและเชื่ออย่าง ผั่งแน่นจนกลายเป็นการสร้างความจริงในสังคม มิใช่เป็นการเสนอข้อเท็จจริงให้กับสังคม โดยวิธีการสร้างภาพความเป็นจริงทางสังคมนั้น สื่อมวลชนกระทำผ่านการเสนอภาพ เรื่องราว ตอกย้ำความคิดความเชื่อให้กับคนในสังคมให้เชื่อตามสิ่งที่นำเสนอจนเกิดการยอมรับว่า มันคือ เรื่องจริง ด้วยความเชื่อที่ว่าชาวทุกชั้นล้วนผ่านกระบวนการสร้างภาพความเป็นจริง หรือกระบวนการ สร้างความหมายให้กับเนื้อหามาแล้วนั้น

สุภาพร โพลีแก้ว (อ้างแล้ว :101) ได้กล่าวว่กระบวนการดังกล่าวได้ผ่าน กรอบความคิด ในการทำงานด้านข่าว กรอบความคิดส่วนบุคคล กรอบนโยบายของสถาบันที่เกี่ยวข้อง และกรอบ ความคิดทางสังคม วัฒนธรรม บรรทัดฐาน และค่านิยม เมื่อผ่านกระบวนการดังกล่าวแล้ว ก็มาถึง ขั้นตอนว่า เรื่องนั้นๆ ถูกเล่าอย่างไร

การนำเสนอข่าว การถ่ายทอดข่าวทางสื่อ ถือเป็นการเล่นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วงหนึ่งๆ ให้ดูน่าสนใจ ซึ่งสื่อมวลชนก็จะใช้วาทกรรมในการนำเสนอข่าวต่างๆ โดยภาษาที่ใช้จะมีความเกี่ยวข้องกับตัวบทและบริบททางการสื่อสาร ซึ่งวาทกรรมจะมีอิทธิพล ในการกำหนดความรู้สึกนึกคิดและการแสดงออกของมนุษย์

Teun A. VanDijk (1997:1) ได้กล่าวว่การวิเคราะห์วาทกรรมเป็นการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาษา การสื่อสาร ปฏิกริยาโต้ตอบ สังคมและวัฒนธรรม โดยการวิเคราะห์ วาทกรรมจำเป็นต้องศึกษาการใช้ภาษาในการสื่อสารรวมทั้งบริบทต่างๆ ในด้านสังคม วัฒนธรรม การเมือง หรือสภาพแวดล้อม

แม้ว่าการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ ในโลกจะเป็นเรื่องที่เป็นไปโดยธรรมชาติแต่ทว่าการเลือก เฉพาะบางเรื่องบางเหตุการณ์มาเล่าและวิธีการนำเสนอ นั้นมิใช่เป็นเรื่องที่เป็นไปอย่างธรรมชาติจะ เห็นได้ว่าเหตุการณ์ดังกล่าวนั้นสื่อมวลชนมีการนำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้น จนกระทั่งคดี ดังกล่าวสิ้นสุด และหลังจากคดีดังกล่าวมีการตัดสินจนถึงที่สุดแล้ว สื่อมวลชนก็ยังคงเสนอ เหตุการณ์ดังกล่าวต่อเนื่องไปอีก ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวนั้นก็มีการตีความโดยสื่อมวลชนและสังคม ออกเป็น 2 แนวทางหลักๆ ซึ่ง สำนวน สมพงษ์ ได้เขียนบทความในกรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันที่ 5 กันยายน 2544 เรื่องการใช้หลักวินิจฉัยคดี "ทักษิณ" ของนายประเสริฐ นาสกุล โดยวิเคราะห์ว่า นายประเสริฐ นาสกุล ใช้ทั้งหลักรัฐศาสตร์และหลักนิติศาสตร์ ในการเขียนคำวินิจฉัย ซึ่งอาจารย์มานิต จุมปา อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์จุฬา ได้ให้สัมภาษณ์ว่าหลักรัฐศาสตร์และ หลักนิติศาสตร์มีความหมายดังนี้ (สัมภาษณ์ 6 กันยายน 2544)

1. หลักนิติศาสตร์ คือ หลักในการพิจารณาโดยใช้ตัวบทกฎหมายเข้าพิจารณาอย่างตรงไปตรงมา กล่าวคือเป็นการตีความตามตัวอักษร การทำความเข้าใจก็ถือว่ามีเจตนาตีความผิดในที่นี่ หนังสือพิมพ์ก็จะมีกรกล่าวอ้างถึงข้อกฎหมายต่างๆ เช่น มาตรา 295 เป็นต้น หรือ

2. หลักรัฐศาสตร์ คือ หลักในการพิจารณาโดยมองปัญหาของส่วนรวมเป็นหลัก ยึดหลักการประนีประนอม มองปัญหาสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และเพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลักสำคัญในการพิจารณา เช่นการนำเสนอว่า พ.ต.ท. ทักษิณ เป็นบุคคลเพียงคนเดียวที่จะสามารถนำพาประเทศไทยหลุดพ้นจากภาวะวิกฤตได้ เป็นต้น

จากเหตุการณ์ดังกล่าวนี้สื่อมวลชนดูเหมือนจะนำเสนอในสัดส่วนที่แตกต่างกันและมีผู้วิจารณ์ว่าใช้หลักรัฐศาสตร์มากกว่า ซึ่งถือเป็นเรื่องใหม่ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในสังคมและการเมืองไทย ก่อให้เกิดการตีความอธิบายความและสร้างความจริงหรือให้น้ำหนักกับเหตุผลความเชื่อของแต่ละฝ่ายอย่างกว้างขวาง ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้ทำให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างกัน 2 ฝ่าย คือฝ่ายที่คิดว่าการกระทำของนายกเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย กับฝ่ายที่คิดว่าไม่ผิดกฎหมาย ซึ่งแม้จะมีการพิจารณาตัดสินคดีความไปเรียบร้อยแล้วก็ตามก็ยังมีข้อพิพาทความไม่เห็นด้วยกับคำตัดสินต่อไปอีก และการนำเสนอข่าวดังกล่าวของหนังสือพิมพ์ก็มีผลกระทบต่อวัฒนธรรมการเมืองของสังคมไทย กล่าวคือทำให้คนไทยมีความเชื่อและทัศนคติที่แตกแยก ชัดแย้ง ไม่เห็นด้วย จนก่อให้เกิดความไม่ปรองดองของคนในชาติ ซึ่งการนำเสนอข่าวดังกล่าวของหนังสือพิมพ์ก็เป็นการทำให้เกิดความแบ่งแยก และขัดแย้งด้วยการใช้วาทกรรม

หนังสือพิมพ์สามารถสร้างวาทกรรมได้หลากหลายขึ้นอยู่กับจารีตปฏิบัติและกฎเกณฑ์ของสังคม ดังนั้นการกำหนดเอกลักษณ์และความหมายจึงมีลักษณะสลับไหล (Elusive) เปลี่ยนแปลงไปตามวาทกรรมที่สร้างเอกลักษณ์และความหมายเหล่านั้นขึ้นมา ไม่แน่นอน ตายตัว หรือหยุดนิ่ง หากวิเคราะห์มาถึงจุดนี้ อาจจะมีผู้แย้งว่า หากวาทกรรมเป็นสิ่งที่ทำให้เอกลักษณ์และความหมายที่กำหนดขึ้นสลับไหลจริงๆ แล้ว นั่นก็แสดงว่ามนุษย์ไม่ได้เป็นเพียงร่างทรงที่ต้องสื่อสารไปตามกฎเกณฑ์ของวาทกรรมเท่านั้น เรายังมีความสามารถเข้าไปจัดการต่อสู้ ชัดขึ้นต่อรองกับวาทกรรมที่อยู่ในกฎเกณฑ์เดียวกันนั้นได้ ซึ่งในประเด็นนี้ผู้วิจัยคิดว่า การดำรงอยู่ของวาทกรรมในสังคมเรานั้นเต็มไปด้วยการต่อสู้ช่วงชิงเพื่อครองความเป็นเจ้า (Hegemony) เพื่อครอบงำชีวิตและการกระทำส่วนใหญ่ของคนในสังคม หรือก็คือความพยายามช่วงชิงความเป็นวาทกรรมกระแสหลักนั่นเอง ซึ่งในการต่อสู้ช่วงชิงความเป็นเจ้านี้เองทำให้วาทกรรมกระแสหลักเข้าไปจัดการเก็บกดหรือปิดกั้น มิให้เอกลักษณ์และความหมายของวาทกรรมอื่นเกิดขึ้นหรือทำให้เอกลักษณ์และความหมายของสิ่งที่มีอยู่แล้วเลือนหายไป ดังนั้นในกรณีคดีดังกล่าวปัจจัยหนึ่งที่ทำให้หนังสือพิมพ์

ต้องปรับเปลี่ยนวาทกรรมของตนไปในทิศทางเดียวกับวาทกรรมกระแสหลัก (กระแสสังคม) เพื่อที่ว่าตัวเองจะได้ครองความเป็นเจ้าและสามารถสื่อสารกับผู้คนในสังคมได้เข้าใจในทิศทางเดียวกันนั่นเอง ดังนั้นมนุษย์เราส่วนใหญ่ก็ยังคงเป็นร่างทรงของวาทกรรมอยู่ดี เพราะหนังสือพิมพ์ที่ผลิตวาทกรรมขึ้นในช่วงเวลาเดียวกันก็จะตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ที่วาทกรรมในช่วงนั้นกำหนดกฎเกณฑ์ขึ้น และอาจจะเปลี่ยนไปเมื่อจารีตปฏิบัติและกฎเกณฑ์ของสังคมเปลี่ยนแปลงไปนั่นเอง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งจะศึกษาการสร้างวาทกรรมของสื่อมวลชนในกรณีคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ที่สะท้อนวัฒนธรรมการเมืองไทยที่สิ้นไหลอิงหลักรัฐศาสตร์บ้าง หลักนิติศาสตร์บ้าง

วัตถุประสงค์

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบปัญหาวิจัยดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการนำเสนอคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ที่ปรากฏในรายงานข่าวและบทความของหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ฉบับ คือ ประชาชาติธุรกิจ มติชน ไทยรัฐ และไทยโพสต์ เป็นอย่างไร
2. วาทกรรมที่ใช้ในการเสนอข่าวคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ให้ความชอบธรรมกับแนวทางพิจารณาด้านรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ อย่างไร
3. การนำเสนอวาทกรรมตามแนวคิดรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ของหนังสือพิมพ์ มีส่วนสะท้อนวัฒนธรรมการเมืองอย่างไรบ้าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาข่าวและทำความเข้าใจกระบวนการในการนำเสนอข่าวสารโดยใช้แนวคิดทางวาทกรรม
2. นำไปใช้ประกอบการวิเคราะห์และประเมินผลกระทบของวาทกรรมหนังสือพิมพ์ที่มีต่อบริบททางสังคม การเมือง และวัฒนธรรม ในระดับที่กว้างขึ้น

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “วาทกรรมการสร้างความจริงเชิงรัฐศาสตร์กับนิติศาสตร์ของหนังสือพิมพ์ในคดีปกปิดทรัพย์สินของ ทักษิณ ชินวัตร” เป็นการศึกษากรณีดังกล่าวจากการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ในรูปแบบของข่าว บทบรรณาธิการ บทความ และคอลัมน์วิจารณ์ ซึ่งจำเป็นต้องใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดเรื่องวาทกรรม (Discourse)
2. แนวคิดเรื่องข่าว
3. แนวคิดเรื่องการสร้างภาพความเป็นจริงทางสังคม (Social construction of reality) และ ข่าวกับการสร้างภาพความเป็นจริงทางสังคม (News as social construction of reality)
4. แนวคิดเรื่องวัฒนธรรมการเมือง
5. แนวคิดเรื่องหลักรัฐศาสตร์และหลักนิติศาสตร์

แนวคิดเรื่องวาทกรรม (Discourse)

Teun A. van Dijk (1997:1) กล่าวว่า การวิเคราะห์วาทกรรมเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษา การสื่อสาร ปฏิกริยาโต้ตอบ สังคมและวัฒนธรรม หมายความว่า การวิเคราะห์วาทกรรมจำเป็นต้องศึกษาการใช้ภาษาในการสื่อสาร (Text) ซึ่งภาษานั้นๆ ล้วนแล้วแต่มีบริบทต่างๆ (context) เข้ามาเกี่ยวข้องอยู่เสมอ

แม้ว่าการวิเคราะห์วาทกรรมจะเกี่ยวข้องกับภาษาแต่ไม่ได้หมายความว่าจะไปที่ภาษาอย่างเดียวแต่ยังต้องศึกษาถึงบริบทของการติดต่อสื่อสาร (The Context of Communication) ซึ่งประกอบด้วยใครกำลังติดต่อกับใคร ทำไม และอยู่ในสถานการณ์และสังคมแบบใดผ่านสื่อประเภทใดและมีความเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมอย่างไร ทั้งนี้เนื่องจากตัวบท (Text) และ บริบท (context) มีความสัมพันธ์กันเพราะตัวเนื้อหาจะเกิดขึ้นได้ จำเป็นต้องถูกสร้างขึ้นโดยบริบท ซึ่งความหมายของบริบทในที่นี้คือ ปัจจัยทางด้านสังคม วัฒนธรรม การเมือง หรือ สภาพแวดล้อม (sociocultural practice)

วาทกรรมจะพรรณนาถึงปรากฏการณ์ อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งที่ต้องการศึกษาอย่างละเอียด ผู้วิจัยจำเป็นต้องใส่ใจในรายละเอียดและศึกษากระบวนการผลิตเนื้อหาและบริบททางวัฒนธรรมและสังคมควบคู่กันไป เพื่อค้นหา ตัวบทหรือเนื้อหาทำงานอย่างไร ทำให้เห็นความสัมพันธ์ของภาษาและองค์ประกอบต่างๆ การศึกษาบริบทจะทำให้การวิเคราะห์นั้นๆ มีจุดมุ่งหมายที่แน่ชัดและทราบที่มาของตัวเนื้อหา

Norman Fairclough (1995) กล่าวว่าวาทกรรมเป็นแนวคิดที่มาจากแนวคิดทางสังคมศาสตร์และภาษาศาสตร์ โดยวิเคราะห์ตัวภาษาที่ทำให้เกิดการสื่อสารภายในบริบทของสังคม ในด้านการวิเคราะห์ภาษาต้องพิจารณาการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน

การใช้ภาษากับบริบททางสังคมมีความเกี่ยวพันกัน เพราะภาษากับสังคมมีความเกี่ยวเนื่องกัน ตัวภาษามีส่วนสร้างเอกลักษณ์ทางสังคมและมีความสัมพันธ์กับสังคม และตัวภาษาเป็นแหล่งกำเนิดของระบบความรู้ ความเชื่อของสังคม ซึ่งทั้งสามส่วนนี้ต่างมีความเชื่อมโยงกันและกัน

สำหรับการวิเคราะห์วาทกรรมสื่อในทัศนะของ Fairclough นั้นประกอบไปด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. วิเคราะห์สภาพการณ์ในการสื่อสาร (Analysis of communication events) โดยพิจารณาถึงปัจจัย 3 ประการ คือ

1.1 ตัวบท (Text) ในที่นี้คือ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร

วิเคราะห์การสร้างความหมายในข่าว พยางค์ คำ ประโยค รวมทั้งรูปแบบของวาทกรรมที่ต่างเรียงร้อยเข้าด้วยกัน เพราะรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปย่อมมีผลให้ความหมายเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

จากตัวบทดังกล่าว ยังสามารถวิเคราะห์สิ่งที่อยู่ในตัวบทได้ 3 ประเด็นหลักที่สำคัญ คือ

1. วาทกรรม นำเสนออะไรสู่สภาพสังคม และเกิดผลอย่างไร

การนำเสนอในที่นี้ คือ การนำเสนอเกี่ยวกับความคิด ระบบความรู้ ความเชื่อให้กับสังคมซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นถึงสภาพความเป็นจริงของสังคมในขณะนั้น และยังวิเคราะห์ด้วยว่าการนำเสนอดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลอย่างไรต่อสังคม และทำไมถึงได้เลือกนำเสนอประเด็นดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อจะได้เข้าใจตัวบทได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากตัวบทและบริบทต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน สิ่งที่ตัวบทเสนอย่อมมีผลกระทบต่อบริบท

2. วาทกรรม สร้างลักษณะเฉพาะหรืออัตลักษณ์อะไรให้สังคม

เพื่อศึกษาว่าตัวบทหรือตัวภาษาสามารถสร้างลักษณะเฉพาะอะไรผ่านสื่อ เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของตัวบทที่มีต่อบริบททางสังคม ตัวอย่างเช่น สถานภาพ บทบาท เป็นต้น สองประเด็นข้างต้นเป็นการตอบคำถามว่า พลังและอำนาจของสื่อหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์กับวาทกรรมและสังคมอย่างไร มีวิธีการนำเสนอหลักรัฐศาสตร์และหลักนิติศาสตร์อย่างไร

3. เนื้อหาวาทกรรมในหนังสือพิมพ์แสดงถึงความสัมพันธ์ใด โดยพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างผู้สร้างวาทกรรมกับผู้รับวาทกรรม และความสัมพันธ์ระหว่างสื่อกับสถาบันสังคมความสัมพันธ์ที่แฝงอยู่ในตัวเนื้อหาสามารถบ่งบอกได้ว่าวาทกรรมนั้นๆ มีอิทธิพลอย่างไรกับสังคม ถ้าหากเนื้อหาของวาทกรรมแสดงถึงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด โอกาสที่ผู้รับสารจะเกิดปฏิสัมพันธ์กับตัวบท และมีผลมายังผู้ส่งสารก็เกิดได้ง่ายขึ้น

ซึ่งแนวคิดเรื่องวาทกรรมดังกล่าวจะมีความสัมพันธ์เชิงอำนาจกล่าวคือปัจจุบันสิ่งที่สามารถสื่อสารกับผู้คนได้มากที่สุดภายในระยะเวลาสั้นที่สุดก็คือสื่อมวลชน โดยสื่อมวลชนจะใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารกับมวลชนนอกจากนี้สื่อมวลชนยังสถาปนาตัวเองให้เป็นผู้มีหน้าที่ทำความจริงให้ปรากฏในสังคมโดยเข้าใจว่าตัวเองได้รับการสถาปนาเป็นผู้มีอำนาจ (Authority) ในการบอก "ความจริง" กับสังคมซึ่งความคิดและการกระทำดังกล่าวตอกย้ำทัศนคติของ

มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) ที่ว่า วาทกรรมแยกไม่ออกจาก เรื่องของอำนาจและความรุนแรง ดังนั้นการเสนอข่าวย่อมต้องมี "มุมมอง" และขึ้นอยู่กับว่าสื่อมวลชนมองปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากมุมมองใดหรือมองด้วยกรอบความคิดของวาทกรรมรูปแบบใด และคำกล่าวที่ว่า สื่อมวลชนทำหน้าที่สะท้อนสังคมนั้นก็ไม่ใช่ความจริงทั้งหมดแต่อย่างใด

1.2 การปฏิบัติทางวาทกรรม (discourse practice)

วิเคราะห์กระบวนการสร้างตัวบท (text production) ว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร นำเอาบริบททางสังคม สิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นลักษณะทางสังคม วัฒนธรรมมาสร้างเป็นวาทกรรมได้อย่างไร มีการถ่ายทอดออกมาอย่างไร และวิเคราะห์การบริโภคตัวบท (text consumption) รวมทั้งช่องทางการสื่อสาร วิเคราะห์ได้ 2 มุมมอง คือ

- สภาพการณ์ในการสื่อสารมีผลต่อแบบแผนการใช้ภาษาอย่างไร
- ผลที่เกิดขึ้นจากแบบแผนการใช้ภาษา ช่วยในการสร้างขอบเขต ความสัมพันธ์และ โครงสร้างอย่างไร

ทั้งนี้ เนื่องจากสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป กระบวนการสร้างวาทกรรม ย่อมเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ดังนั้นเมื่อบริบทเปลี่ยนแปลงไป ตัวบทย่อมเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย การเข้าใจในบริบทจะทำให้เข้าใจตัวบทได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

1.3 บริบทที่เป็นปัจจัยทำให้เกิดวาทกรรม (sociocultural practice)

วิเคราะห์ถึงบริบทที่ส่งผลให้เกิดวาทกรรมของหนังสือพิมพ์ เช่น ปัจจัยทางด้านสังคม วัฒนธรรมการเมือง ในแง่ที่ว่า ตัวบทเกิดขึ้นนั้นอยู่ในบริบทลักษณะใด

2. วิเคราะห์แบบแผนการใช้ภาษา (Analysis of the order of discourse)

เป็นการวิเคราะห์วาทกรรม เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของวาทกรรมในขณะทำการวิเคราะห์สถานการณ์ในการสื่อสาร (Analysis of communication events) เป็นการวิเคราะห์เพื่อศึกษาถึงคุณสมบัติของวาทกรรม

การวิเคราะห์แบบแผนการใช้ภาษานี้เป็นการวิเคราะห์ลักษณะและประเภทของวาทกรรมว่าอยู่ในลักษณะใด รูปแบบใด โดยแยกออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

2.1 ความสัมพันธ์แบบตัวเลือก (choice relation)

วิเคราะห์ว่า เหตุใดสื่อถึงนำเสนอรูปแบบการใช้ภาษาในลักษณะดังกล่าว เพราะสื่อแต่ละประเภทต่างก็มีลักษณะต่างกัน เช่น การเสนอข่าว สารคดี ละคร เกมโชว์ ต่างก็มีลักษณะการใช้ภาษาที่ต่างกัน นำเสนอที่ไม่เหมือนกัน จึงต้องพิจารณาในประเด็นนี้ เพราะจะทำให้เข้าใจวาทกรรมมากยิ่งขึ้น

2.2 ความสัมพันธ์แบบโยงใย (chain relation)

วิเคราะห์สภาพการณ์ในการสื่อสารในสื่อว่า มีความเกี่ยวข้องโยงกับเหตุการณ์ในสื่ออย่างไร เกิดผลกระทบอย่างไร หรือวาทกรรมที่สร้างขึ้นมามีความต่อเนื่อง โยงซึ่งกันและกันในลักษณะใด หรืออีกนัยหนึ่ง คือ เป็นการหาความสัมพันธ์ที่เกิดในวาทกรรม เช่น สภาพการณ์ในสังคมมีผลก่อให้เกิดเหตุการณ์ในการสื่อสาร

จะเห็นได้ว่า การวิเคราะห์วาทกรรมเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบระหว่าง ตัวบท บริบท และกระบวนการสร้างตัวบท ซึ่งผู้ที่เข้าใจบริบทดังกล่าวจำเป็นต้องมีภูมิหลัง หรือมีประสบการณ์ร่วม หรือมีความรู้ในบริบทนั้นๆ เป็นอย่างดี ซึ่งพบว่า บริบทดังกล่าว นำมาจากสภาพสังคม วัฒนธรรม ในช่วงเวลานั้นๆ

วาทกรรมของหนังสือพิมพ์ที่กำหนดความหมายต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ และควรศึกษาอย่างยิ่งเพราะหากศึกษาวาทกรรมตามแนวคิดของฟูโกต์จะต้องเข้าใจว่า ภาวปฏิบัติการณ์ของวาทกรรมเฉพาะด้านที่สำคัญๆ ในสังคมจะเป็นสิ่งที่สถาปนาผู้พูดให้มีอำนาจ

หรือ ความชอบธรรมในการพูดถึงเรื่องนั้นๆ เช่นแพทย์มีอำนาจหรือความชอบธรรมในการพูดถึงเรื่อง ความเจ็บป่วย วิศวกรมีอำนาจหรือความชอบธรรมในการพูดถึงโครงสร้างของอาคาร ดังนั้นสื่อมวลชนจึงมีอำนาจหรือความชอบธรรมในการพูดถึงความเป็นจริงในสังคม ซึ่งประเด็นสำคัญในการวิเคราะห์ที่ไม่ได้อยู่ที่ว่าคำพูดที่กล่าวออกมาเป็นความจริงหรือเท็จ แต่อยู่ที่กฎเกณฑ์ชุดหนึ่งที่เป็นตัวกำกับให้การพูดนั้นๆ เป็นไปได้มากกว่าเป็นเรื่องของข้อเท็จจริง

สื่อมวลชนสามารถสร้างวาทกรรมได้หลากหลายขึ้นอยู่กับจารีตปฏิบัติและกฎเกณฑ์ของสังคม ดังนั้นการกำหนดเอกลักษณ์และความหมายจึงมีลักษณะลื่นไหล (Elusive) เปลี่ยนแปลงไปตามวาทกรรมที่สร้างเอกลักษณ์และความหมายเหล่านั้นขึ้นมา ไม่แน่นอน ตายตัว หรือหยุดนิ่ง หากวิเคราะห์มาถึงจุดนี้อาจจะมีผู้แย้งว่า หากวาทกรรมเป็นสิ่งที่ทำให้เอกลักษณ์และความหมายที่กำหนดขึ้นลื่นไหลจริงๆ แล้วนั้นก็แสดงว่ามนุษย์ไม่ได้เป็นเพียงร่างทรงที่ต้องสื่อสารไปตามกฎเกณฑ์ของวาทกรรมเท่านั้น เรายังมีความสามารถเข้าไปจัดการต่อสู้ ชัดขึ้นต่อรองกับวาทกรรมที่อยู่ในกฎเกณฑ์เดียวกันนั้นได้ ซึ่งในประเด็นนี้ผู้วิจัยคิดว่า การดำรงอยู่ของวาทกรรมในสังคมเรานั้นเต็มไปด้วยการต่อสู้ช่วงชิงเพื่อครองความเป็นเจ้า (Hegemony) เพื่อครอบงำชีวิตและการกระทำส่วนใหญ่ของคนในสังคม หรือก็คือความพยายามช่วงชิงความเป็นวาทกรรมกระแสหลักนั่นเอง ซึ่งในการต่อสู้ช่วงชิงความเป็นเจ้านี้เองทำให้วาทกรรมกระแสหลักเข้าไปจัดการเก็บกดหรือปิดกั้นมิให้เอกลักษณ์และความหมายของวาทกรรมอื่นเกิดขึ้นหรือทำให้เอกลักษณ์และความหมายของสิ่งที่มีอยู่แล้วเลือนหายไป ดังนั้นในกรณีนี้ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สื่อมวลชนต้องปรับเปลี่ยนวาทกรรมของตนไปในทิศทางเดียวกับวาทกรรมกระแสหลักเพื่อที่ว่าตัวเองจะได้ครองความเป็นเจ้าและสามารถสื่อสารกับผู้คนในสังคมได้เข้าใจในทิศทางเดียวกันนั่นเอง ดังนั้นมนุษย์เราส่วนใหญ่ก็ยังคงเป็น ร่างทรงของวาทกรรมอยู่ดี เพราะสื่อมวลชนที่ผลิตวาทกรรมขึ้นในช่วงเวลาเดียวกันก็จะตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ที่วาทกรรมในช่วงนั้นกำหนดกฎเกณฑ์ขึ้น และอาจจะเปลี่ยนไปเมื่อจารีตปฏิบัติและ กฎเกณฑ์ของสังคมเปลี่ยนแปลงไปนั่นเอง

แนวคิดเรื่องข่าว

มีผู้ให้คำนิยามของคำว่า “ข่าว” ไว้มากมาย อาทิ ข่าวคือเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริง หรือเรื่องราวที่ประชาชนสนใจใคร่รู้ ข่าวคือเหตุการณ์หรือข่าวสารที่รายงานให้ผู้อ่านทราบ ข่าวคือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและมีความสำคัญ ข่าวคือสิ่งที่บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ตัดสินใจเลือกลงพิมพ์ เพื่อเสนอต่อผู้อ่าน ฯลฯ

มาลี บุญศิริพันธ์ (2534 : 1) สรุปว่า “ข่าว” นั้นประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการคือ ความน่าสนใจ (Interest) ข้อเท็จจริง (Facts) และผู้อ่าน (Readers) กล่าวคือ ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นต้องเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ดังนั้น ผู้สื่อข่าวจำเป็นต้องรายงานข้อเท็จจริงที่เป็นที่สนใจแก่ผู้อ่าน

เนื่องจากแต่ละวันมีข่าวเกิดขึ้นมากมาย แต่ละข่าวนั้นก็มีความสนใจต่อผู้อ่านมากน้อยแตกต่างกันไป ดังนั้น การจะรายงานข่าวที่เกิดขึ้นทั้งหมดคงทำไม่ได้ เนื่องจากหนังสือพิมพ์มีพื้นที่พิมพ์จำกัด จึงจำเป็นต้องมีการคัดเลือกข่าวเพื่อนำลงตีพิมพ์ ทำให้มีการกำหนดลักษณะของข่าวที่มีคุณค่าที่เหมาะสมสำหรับการลงตีพิมพ์ขึ้น

คุณค่าของข่าว (News Value)

ฉอาน วุฒติกรรมรักษา (2536) ระบุว่า “คุณค่าของข่าว” หรือ News Value นั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. ความสดทันสมัย (Timeliness) นับได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการเสนอข่าว เพราะผู้อ่านมักให้ความสนใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสด ๆ ร้อน ๆ หรือเรื่องราวที่ทันสมัย ดังคำกล่าวที่ว่า “ข่าวต้องสดเหมือนปลา”

2. ความใกล้ชิด (Proximity/Nearness) นักจิตวิทยาอธิบายถึงนิสัยของมนุษย์ว่า มนุษย์สนใจเรื่องที่อยู่ใกล้ตัว อันอาจส่งผลกระทบต่อตัวเองได้มากกว่า ความใกล้ชิดนี้หมายถึงความสัมพันธ์ใกล้ชิดต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

3. ความเด่น (Prominence) หมายถึงบุคคลสำคัญซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี เมื่อบุคคลนั้น ๆ เข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก็ย่อมได้รับความสนใจจากประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งความเด่นนี้รวมถึงสถานที่สำคัญวัตถุล้ำค่าด้วย ฯลฯ

4. ความแปลกประหลาด (Oddity/ Unusualness) เมื่อมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างผิดปกติ หรือผิดวิสัยในสังคม เหตุการณ์นั้นย่อมก่อให้เกิดความสนใจ และมีคุณค่าทางข่าวสูงเช่นเดียวกัน

5. ผลกระทบกระเทือน (Consequence) ข่าวที่มีผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมาก มักจะได้รับการพิจารณาที่จะเสนอเป็นข่าวมากกว่าข่าวที่อาจจะเป็นผลกระทบกระเทือนทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ

6. ความขัดแย้ง (Conflict) เพราะความขัดแย้งเป็นที่สนใจของมนุษย์โดยทั่วไป อาจเป็นความขัดแย้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

7. ความมีเงื่อนงำ (Suspense/Mystery) บางครั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอาจมีเบื้องหลัง ลึกลับซับซ้อน หนังสือพิมพ์มักให้ความสนใจจุดคู่และนำมาตีแผ่เสนอเป็นข่าวติดต่อกันเป็นเวลา หลาย ๆ วัน ซึ่งข่าวประเภทนี้จะได้รับความสนใจจากผู้อ่านกว้างขวางมาก

8. ปุถุชนสนใจ (Human Interest) เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นแล้ว ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกสะเทือนอารมณ์ (Emotion) ต่อเหตุการณ์ หรือมีความรู้ร่วมทางอารมณ์กับบุคคลในข่าว ด้วยเช่นเห็นอกเห็นใจ เศร้าโศกเสียใจ กลัวหรือหวาดระแวงว่าสักวันหนึ่งอาจเกิดขึ้นกับตัวเองได้ ข่าวที่ก่อให้เกิดความรู้สึกสะเทือนอารมณ์ดังกล่าวนี้มักจะเป็นข่าวอาชญากรรมที่ผู้อ่านสนใจ อยากรู้สาเหตุที่แท้จริงว่าเนื่องมาจากอะไร

9. เพศ (Sex) ธรรมชาติของมนุษย์มักสนใจเรื่องราวเกี่ยวกับเพศ ทั้งเพศเดียวกัน หรือต่างเพศ หรือความผิดปกติทางเพศ

10. ความขบขัน (Amusement) ในช่วงเวลาที่บรรยากาศทางเศรษฐกิจและการเมือง กำลังเคร่งเครียด หนังสือพิมพ์อาจเสนอข่าวขบขันเพื่อผ่อนคลายบรรยากาศได้บ้างชั่วขณะหนึ่ง ข่าวขบขันนี้อาจจะเกิดขึ้นจากการกระทำของดาวตลกเอง หรือเหตุการณ์อื่น ๆ

11. ความเปลี่ยนแปลง (Change) ในสังคมมนุษย์ย่อมจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ อาจเป็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีหรือทางไม่ดีก็ได้ การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นนั้น มนุษย์ ซึ่งเป็นหนึ่งในสังคมก็จำเป็นต้องให้ความสนใจในการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ ด้วย เพราะการเปลี่ยนแปลง ย่อมมีผลกระทบต่อมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม

12. ความก้าวหน้า (Progress) มนุษย์มีความพยายามดิ้นรนที่จะเอาชนะธรรมชาติอยู่เสมอ มนุษย์จึงได้ค้นคว้าทดลองหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์นี้ บางครั้งทำให้ประชาชนทั่วโลกสนใจ จึงถือได้ว่ามีคุณค่าทางข่าวสูงเช่นกัน

มาลี บุญศิริพันธ์ (2534 : 43-44) กล่าวว่า หัวใจของข่าวนั้นอยู่ที่การเสนอเฉพาะ ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง เทียงตรง ไม่มีการแสดงความคิดเห็นใด ๆ โดยผู้เขียนทั้งสิ้น ผู้เขียนข่าวต้อง ความเป็นกลาง (Objectivity) เหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างไรก็ต้องเขียนรายงานตามข้อเท็จจริงที่ได้ ตรวจสอบแล้วเท่านั้น ซึ่งข่าวที่ดีควรมีคุณลักษณะที่เชื่อถือได้คือ

1. ความถูกต้อง (Accuracy) ข้อเท็จจริงต้องมีความถูกต้อง เทียงตรงในข้อมูลต่าง ๆ ก่อนจะรายงานออกไปควรจะได้มีการตรวจสอบให้แน่นอนเสียก่อนว่า ข้อเท็จจริง เช่น นามสกุล ของบุคคล อายุ สถานที่ ตำแหน่งตัวสะกดถูกต้องหรือไม่ รวมตลอดถึงวิธีการรวบรวมเรียบเรียง ให้ข้อเท็จจริงปรากฏแก่ผู้อ่านก็ควรจะทำให้เข้าใจถูกต้อง ไม่เฉพาะเพียงข้อเท็จจริงปลีกย่อยเท่านั้น แต่รวมถึงการใช้ภาษาให้เข้าใจง่ายและถูกต้องด้วย

2. ความสมดุล (Balance) การรายงานข่าวที่ดีควรรักษาความเสมอภาคในการเสนอข้อเท็จจริงทุกด้าน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเหตุการณ์ได้อย่างถูกต้อง ให้ความสำคัญกับบุคคลในข่าวในกรณีเสนอข่าวที่มีความขัดแย้งควรเปิดโอกาสให้ทั้งสองฝ่ายได้แสดงความคิดเห็นและรายงานสู่สายตาผู้อ่านอย่างเท่าเทียมกัน ความสมดุลมิได้หมายถึงการรายงานสิ่งปลุกย่อย ทุกสิ่งทุกอย่าง แต่หมายถึงการให้ข้อมูลที่สำคัญเป็นธรรมพอที่ผู้อ่านสามารถจะใช้ดุลยพินิจได้อย่างถูกต้อง

3. ความเป็นกลาง (Objectivity) หมายถึงการรายงานข่าวอย่างตรงไปตรงมา ไม่มีอคติหรือใส่ความคิดเห็นของผู้เขียนลงไป ปกติความเป็นกลางหรือความเที่ยงตรงอาจปฏิบัติได้ยาก เนื่องจากมนุษย์ก็เป็นปุถุชนธรรมดาเท่านั้น ผู้เขียนข่าวจึงต้องฝึกฝนเพิ่มความระมัดระวังมากขึ้น พยายามเสนอข่าวในทุกแง่มุมให้มากที่สุด ไม่เอาความรู้สึกตัวเองเข้าไปผูกพันกับเหตุการณ์อย่างสิ้นเชิง

4. ความกระชับชัดเจน (Conciseness) ข่าวที่ดีควรมีรูปแบบการเขียนที่กระชับ กระชับชัดเจนในตนเอง รัดกุมและเข้าใจง่าย ใช้ภาษาอย่างตรงไปตรงมา กระชับและชัดเจน

การรายงานข่าว (Reporting)

การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน อาจแบ่งได้เป็น 4 รูปแบบดังนี้

1. การรายงานแบบตรงไปตรงมา (Straight News Reporting) เป็นการรายงานข่าวตามเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงๆ โดยเสนอเพียงว่าบอกให้ทราบว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เท่านั้น

2. การรายงานข่าวแบบตีความ (Interpretative News Reporting) เป็นการรายงานข่าวแบบไขข่าว หรืออธิบายความข่าวให้กระจ่างขึ้น โดยพยายามอธิบายเบื้องหลังหรือความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์

มาลี บุญศิริพันธ์ (2534) ระบุว่า การรายงานแบบตีความนี้เกิดขึ้นบนพื้นฐานความคิดที่ว่า การรายงานข่าวที่มีประสิทธิภาพของหนังสือพิมพ์ควรเอื้ออำนวยให้ผู้อ่านได้รับข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง เพื่อความเข้าใจต่อเหตุการณ์ สภาวะการณ์ และได้รับข้อมูลที่เพียงพอ ทั้งนี้ข้อมูลของการรายงานข่าวแบบตีความจึงประกอบด้วย

- 1) การจัดสรรข้อมูลที่เป็นจริง ทั้งทางตรงและทางอ้อม
- 2) ลำดับความสำคัญของรายงานข่าว
- 3) วินิจฉัยเลือกประเด็นที่ควรอธิบายข่าว
- 4) นำเสนออย่างถูกต้องในรูปแบบที่เหมาะสม

3. การรายงานข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน (Investigative News Reporting) เป็นวิธีการสื่อข่าวที่เน้นหนักทางการรวบรวมข้อเท็จจริงต่างๆ โดยการสืบเสาะ ขุดคุ้ยข้อมูล จากเหตุการณ์ และหลักฐานให้แน่ใจในข้อเท็จจริงที่ได้เพื่อความกระจ่างเกี่ยวกับเรื่องเคลือบแคลงสงสัย เช่นการเจาะข่าวเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นต้น

มาลี บุญศิริพันธ์ (2534) ชี้ว่า การทำข่าวประเภทสืบสวน มักต้องใช้เวลาในการสืบเสาะหาข้อเท็จจริงข่าวหลายๆ แห่ง ตั้งแต่แหล่งข่าวบุคคล เอกสาร สถิติ และหลักฐานอื่น ๆ ข่าวบางชิ้นต้องใช้เวลาเป็นเดือนเป็นปีจึงจะถึงที่สุด นอกจากนี้ผู้สื่อข่าวต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ ความชำนาญและความรู้อย่างกว้างขวาง มีการตัดสินใจที่รวดเร็ว ความช่างสังเกต ความอดทนเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นอย่างยิ่ง

4. การรายงานข่าวแบบวิทยาศาสตร์หรือแบบแม่นยำ (Precision Journalism) หมายถึงการรู้จักใช้ขั้นตอนวิธีการทางการวิจัยมาเป็นประโยชน์ในการรายงานข่าว ทั้งในรูปของการนำวิธีการวิจัยมาใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาวัดความต้องการของผู้นำ ทศนคติของกลุ่มเป้าหมาย การรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติให้เป็นภาษาที่เข้าใจง่ายตามหลักการสื่อสารมวลชน นับเป็นพัฒนาการวิธีการสื่อข่าวอย่างหนึ่งในวงการหนังสือพิมพ์ ทำให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในลักษณะของงานวิจัยวิทยาการซับซ้อนยุ่งยากในรูปของตัวเลขสถิติ ภาษา วิชาการ ซึ่งแต่เดิมไม่ได้รับความสนใจให้เป็นที่สนใจต่อผู้อ่านด้วยการนำเสนอในภาษาที่เข้าใจง่ายขึ้น

ถาวร บุญปวัฒน์ (2538 : 61) พูดถึง “ทางเดินของข่าว” ไว้ว่า ข่าวหนังสือพิมพ์เริ่มขึ้นเมื่อมีเหตุการณ์ที่น่าสนใจเกิดขึ้น นักข่าวซึ่งออกหาข่าวตามปกติ หรือมีคำสั่งจากหัวหน้ากองหรือส่งให้ไรเตอร์ทางโทรศัพท์หรือแฟกซ์ เมื่อไรเตอร์รับข่าวจากนักข่าวแล้วก็จัดการเขียนเสียใหม่ตามรูปแบบของข่าว อาจจะตัดข้อมูลออกบ้าง ต่อเติมด้วยการหามาเพิ่มเติมเองบ้าง อาจมีการตกแต่งสีสันในข่าวบ้าง ไรเตอร์เองมีสิทธิคัดเลือกข่าวได้ไม่มากนัก เมื่อเขียนเสร็จส่งให้หัวหน้าข่าวหน้าหนึ่ง หรือหน้าอื่น ๆ ที่มีผู้รับผิดชอบทำหน้าที่ เพื่อให้หัวหน้าข่าวหรือผู้ที่คัดเลือกข่าวจัดระดับ ข่าวใหญ่ ข่าวรอง ข่าวเล็ก หรือบางข่าวทิ้งตะกร้าไปเลย

ทั้งนี้หัวหน้าข่าวเป็นผู้วินิจฉัยว่า ข่าวไหนเอา ข่าวไหนทิ้ง ข่าวไหนควรขึ้นพาดหัวใหญ่ พาดหัวรอง พาดหัวเล็ก โดยใช้วิจารณ์ญาณ หรือที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Sense” ซึ่งเกิดจากหลักการผสมกับประสบการณ์นั่นเอง

แนวคิดดังกล่าวเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ในการพิจารณาการนำเสนอข่าวหรือประกอบการตัดสินใจของนักข่าว หัวหน้าข่าว หรือบรรณาธิการในการนำเสนอข่าว

การที่สื่อมวลชนสามารถสถาปนาตัวเองให้มีอำนาจในการบอกความจริงให้กับสังคมจึงทำให้เกิดสอดคล้องกับแนวคิดการสร้างภาพความเป็นจริงในสังคม โดยสื่อมวลชนได้สร้างภาพลักษณ์ของตนขึ้นมาว่า สื่อทำหน้าที่เป็นกระจกส่องความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมจากนั้นก็ใช้ความพยายามทำให้ภาพลักษณ์นั้นดูเสมือนของจริง (กาญจนา แก้วเทพ, 2539 น. 49) ดังนั้นการที่บุคคลจะเข้าใจความหมายของสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยผ่านสื่อมวลชน ความจริงที่ได้จากกระบวนการให้ความหมายจึงเป็นความจริงที่สื่อมวลชนเป็นผู้กำหนดขึ้นภายใต้กฎเกณฑ์ชุดหนึ่งนั่นเอง

แนวคิดเรื่องการสร้างภาพความเป็นจริงทางสังคม (Social construction of reality)

กาญจนา แก้วเทพ (2539 : 39) กล่าวว่า ทฤษฎีทางสังคมวิทยาได้พยายามอธิบายปรากฏการณ์นี้เอาไว้หลายแง่มุม ดังเช่นตัวอย่างของสำนักคิดกลุ่ม "การสร้างความเป็นจริงทางสังคม" (Social construction of reality) มีเนื้อหาโดยย่อว่า มนุษย์เรานั้นมีโลกที่ห่อหุ้มตัวเองอยู่ 2 ชั้น โลกชั้นแรกเป็นโลกทางกายภาพ (physical world) ซึ่งอาจไม่แตกต่างกันมากนัก แต่โลกชั้นหลังเป็นโลกทางสังคม และวัฒนธรรม (social world) ซึ่งแต่ละสังคมสร้าง (constructed) และหล่อหลอมตั้งโปรแกรมให้ปัจเจกซึมซับ (internalized) เข้าไป ซึ่งอิทธิพลของโลกทางสังคมนี้ ทำให้กระบวนการเลือกรับรู้เหตุการณ์ กระบวนการตีความ และกระบวนการให้ความหมายแตกต่างกันไปอย่างมาก

เนื่องจากความเป็นจริงในแต่ละบริบท (context) มีอยู่มากมาย และเป็นกระบวนการอันซับซ้อนจากข้อคิดของ Berget and Luckmann (1966., อ้างถึงในกาญจนา แก้วเทพ, 2539,41) เชื่อว่ามนุษย์ไม่สามารถรับรู้ความจริงของโลกภายนอกตัวเขาได้โดยตรง แต่ต้องกระทำผ่านตัวกลาง คือ ประสาทสัมผัส และกระบวนการรับรู้ทางจิตมนุษย์ ซึ่งถูกหล่อหลอมโดยกระบวนการทางสังคมมาก่อน ต่อมาแนวคิดใหม่ที่ได้พยายามอธิบายรากลึกของความหมายและ ความเข้าใจควบคู่ไปกับแนวคิดเดิม ตามที่ Alfred Schutz (1970, อ้างถึงในกาญจนา แก้วเทพ, 2539 : 41) มองว่า ชีวิตประจำวันของเราไม่ได้เป็นโลกส่วนตัวของเรา แต่เป็นอัตวิสัยร่วม (intersubjective) ที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่แรก และเราสามารถรับรู้กับเพื่อนร่วมโลกของเรา ซึ่งแต่ละคนก็มีประสบการณ์ และ การตีความที่แตกต่างกันออกไป และสภาพที่เราพบว่าตนเองอยู่ในโลกในขณะที่ใดขณะหนึ่งนั้นเป็นเพียงขอบเขตเล็กๆ ที่เราได้สร้างขึ้นมานั่นเอง กล่าวโดยสรุปก็คือ ความหมายและความเข้าใจ ทั้งหลายของเราเกิดจากความเชื่อของเรากับบุคคลอื่น

แนวคิดเรื่องการสร้างภาพความเป็นจริงทางสังคมนี้ ช่วยให้เรามองสื่อหนังสือพิมพ์ในฐานะที่เป็นผู้สร้าง (producer) และผู้นำเสนอ (presentater) โดยผ่านบทบาทของการตีความ

นิยามความหมายพิจารณาใหม่และบันทึกใหม่ บทบาทดังกล่าวได้แทรกตัวอยู่ตรงกลางระหว่างปัจเจกบุคคลและโลกแห่งความจริง (truth) เมื่อปัจเจกบุคคลถูกหล่อหลอมโดยโลกทางสังคมทำให้เกิดกระบวนการสร้างโลกแห่งความหมาย (world of meaning) ให้สรรพสิ่งรอบตัวของแต่ละคนแตกต่างกันออกไป และสร้างผลกระทบให้เกิดแก่น้ำใจของผู้คน การนิยามความจริงนั้นเป็นเรื่องของระบบความเข้าใจ(ความรู้และความคิดเห็น)ไม่ได้เกิดจากความตั้งใจจะครอบงำของฝ่ายผู้ส่งสารหรือสื่อมวลชน แต่มาจากแนวโน้มของสื่อเองที่มักจะเสนอภาพความเป็นจริงของสังคมได้อย่างไม่ครบถ้วนสมบูรณ์และมักเสนอแต่เพียงแง่ใดแง่หนึ่งไม่รอบด้าน

การที่ความเป็นจริงทางสังคมจะกลายเป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับได้นั้น Stephen W. Littlejohn (1988 : อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2539 : 42) ได้กล่าวว่า ตั้งอยู่บนข้อสมมุติฐาน 4 ประการ คือ

1. โลกหรือความเป็นจริงทางโลกไม่ได้แสดง หรือปรากฏตนออกมาในเชิงวัตถุวิสัยต่อมนุษย์ แต่มนุษย์จะรับรู้ต่อความเป็นจริงเหล่านั้นผ่านทางประสบการณ์ต่างๆ ของมนุษย์ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการใช้ภาษา

2. ความเข้าใจในความเป็นจริงของโลก โดยการใช้ภาษาเป็นสื่อ ก็คือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมาจากที่สังคมที่มีปฏิสัมพันธ์กันของคนในกลุ่มในเวลา และในสถานที่หนึ่งๆ

3. มนุษย์จะเข้าใจความเป็นจริงใดๆ ได้หรือไม่เพียงใด ย่อมเป็นสิ่งที่กำหนดโดยแบบแผนการสื่อสารในขณะนั้น ดังนั้น ความมั่นคง หรือไม่มั่นคงของความรู้จึงขึ้นอยู่กับสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นอยู่ของคนในสังคมมากกว่าความเป็นจริงตามภาวะวิสัยภายนอกประสบการณ์ของมนุษย์

4. ความเข้าใจในความเป็นจริงของสังคมจะก่อรูปร่าง จากแง่มุมที่สำคัญๆ หลายประการของมนุษย์ นั่นก็คือ วิธีการในการคิดของมนุษย์ วิธีการปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่เป็นอยู่ในชีวิตประจำวันย่อมขึ้นอยู่กับการรู้ความเข้าใจที่มีต่อ "ความเป็นจริง" ของเรานั้นเอง

อย่างไรก็ตามสังคมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ต่างๆ ตลอดเวลา ดังนั้นในการที่จะตอกย้ำคลังแห่งความรู้ และความเป็นจริงทางสังคมชุดเดิมเอาไว้ จึงจำเป็นจะต้องอาศัย วิธีการต่างๆ มากมาย และในจุดนี้เองที่สื่อมวลชนถูกใช้ให้มีบทบาทในการตอกย้ำ "ความเป็นจริง" อย่างมาก เช่น โดยวิธีการผลิตซ้ำ เพื่อย้ำเสนอบทบาท หรือภาพความเป็นจริงต่างๆ บ่อยครั้งเท่าไร ก็จะเป็นการย้ำให้เห็นว่าบทบาทเหล่านั้น คือบทบาทที่เป็นอยู่ในสังคม และเป็นสิ่งที่ควรยึดถือ

ความหมายของสิ่งต่างๆ ถูกมนุษย์สร้างขึ้นภายใต้เงื่อนไขเขตความสัมพันธ์ (zone of relevance) และเป็นความจริงที่ปัจเจกชนรับรู้ จะเป็นเพียงบางส่วนของความจริงทั้งหมด ที่แท้จริง

แล้วมนุษย์เป็นผู้สร้างความเป็นจริงขึ้นมา และเราเรียกว่าความเป็นจริงทางสังคม (social reality) และความจริงนี้จะเป็นพื้นฐานของการกระทำทางสังคมของปัจเจกชน ดังนั้นหากต้องการศึกษาถึงบทบาทของสื่อมวลชนในฐานะผู้สร้างความเป็นจริงทางสังคมโดยการวิเคราะห์ถึงตัวบท (text) มาเป็นกรอบในการพิจารณา ก็จะช่วยให้เราสามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ในวัฒนธรรมแบบมีสื่อเป็นตัวกลาง (mass media culture) ได้อย่างละเอียดถี่ถ้วนขึ้น

ข่าวกับการสร้างภาพความเป็นจริงทางสังคม (News as social construction of reality)

ข่าวมิได้เป็นเพียงการรายงานเฉพาะข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ แต่ผู้รายงานเอาตัวเองเข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นๆ และกำหนดรูปแบบของเหตุการณ์ที่เป็นข่าวก่อนที่จะนำเสนอต่อสาธารณชน ข่าวจึงเป็นเนื้อหาของสื่อมวลชนที่ถูกสร้างจากทัศนคติของผู้รายงานซึ่งในเรื่องนี้สามารถเห็นได้จากกรณีที่ข่าวโทรทัศน์ที่เสนอข่าวบางข่าว และบางแง่มุมเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากเงื่อนไขแต่ละสถานการณ์ และเหตุการณ์หนึ่งอาจเป็นข่าวใหญ่สำหรับสื่อมวลชนรายหนึ่ง แต่เหตุการณ์เดียวกันอาจไม่ปรากฏเป็นข่าวในสื่อมวลชนรายอื่นในสังคมเดียวกันก็ได้ (ศิริชัย ศิริภายะ และกาญจนา แก้วเทพ, 2531 : 108)

จากมุมมองดังกล่าวที่ว่าข่าวเป็นเนื้อหาของสื่อมวลชนที่ถูกสร้างขึ้นจากทัศนคติของผู้รายงานนั้น สุภาพร โพธิ์แก้ว (อ้างแล้ว : 131) ยังได้มองลึกลงไปถึงบทบาทการทำหน้าที่การรายงานข่าวของสื่อมวลชนที่ต้องผ่านกระบวนการตัดสินใจคัดเลือก และประเมินค่าตั้งแต่การรับรู้แล้วตีความของผู้สื่อข่าวต่อเหตุการณ์ และผ่านกลวิธีในการถ่ายทอด หรือเทคนิคการบอกเล่าเรื่องราวกระบวนการเหล่านี้ได้แก่ กระบวนการรับรู้ และตีความ (perception and interpretation) กระบวนการเลือกสรร (selective) และกระบวนการสร้างภาพความเป็นจริงทางสังคม (social construction of reality) โดยที่มนุษย์มีการรับรู้ต่อสรรพสิ่งต่างๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 อันได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ นอกจากนี้ มนุษย์เรายังผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และมีภูมิหลังแตกต่างกันไป สิ่งเหล่านี้เป็นตัวกำหนดให้ใจของคนเราต่างกัน ดังเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์เดียวกันคนเราอาจตีความและรับรู้ต่างกันไป เพราะใจคนเราต่างกัน จึงทำให้เห็นความจริงต่างกัน และเมื่อมีการรับรู้และตีความแล้วก็มีทางเลือกที่จะเล่า เช่นเดียวกับข่าวบนหน้าหนังสือพิมพ์ เรื่องราวต่างๆ ดังกล่าวนั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นที่เป็นข่าว ซึ่งก็หมายความว่า มีการเลือกว่า จะรายงานเรื่องอะไร เหตุการณ์ใด หรือแม้แต่วางงานอย่างไร แค่นั้น เหนือที่ใช้เลือก ได้แก่คุณค่าทางข่าว (news values) รวมทั้งความต้องการของผู้รับสาร นโยบายของ

สื่อมวลชน และแม้แต่ระบบการควบคุมสื่อมวลชน ก็ล้วนมีส่วนในการกำหนดการคัดเลือกข่าวสาร และเลือกมิติของความจริงในการรายงาน และหลังจากนั้นก็มีการผ่านกระบวนการสร้างภาพความเป็นจริง "ผู้สื่อข่าวทุกคนรู้ว่า ทันทึที่เขาลงมือเขียนข่าว ก็คือเขาได้ลงมือตกแต่งข่าว" ซึ่งก็หมายความว่าข่าวทุกชิ้นล้วนผ่านกระบวนการสร้างภาพความเป็นจริง และผ่านกระบวนการสร้างความหมายในสื่อมวลชน ผ่านกรอบความคิดระดับต่างๆ ซึ่งตามปกติแล้วมักไม่มีใครตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับธรรมชาติเรื่อง "การมีข้อเท็จจริง" ของข่าวเท่าใดนัก (อ้างถึงใน ศิริชัย ศิริกายะ และกาญจนา แก้วเทพ, 2531 : 215) ได้เขียนเอาไว้ว่าความคิดและความเชื่อทั้งหมดของคนเราที่มีต่อข่าวก็คือ ไม่ว่าจะ เป็นใครที่ไหน เมื่อไรที่รับรู้ข่าวขึ้นหนึ่ง ก็ต้องมองเห็น ข้อเท็จจริงเพียงอย่างเดียวที่มีอยู่ในข่าวนั้น โดยไม่มีทางจะเป็นอื่นไปได้ นี่ก็หมายความว่าเรื่องของ "ข่าว" นั้น มันอยู่เหนือกฎเกณฑ์เรื่อง "ทัศนคติอันหลากหลาย" และมีทัศนคติต่อไปอีกว่าหากปราศจากความเชื่อถือของผู้ชมเสียแล้ว ข่าวก็มีฐานะที่ไม่แตกต่างอะไรจากรูปแบบของความบันเทิง หรืองานโฆษณาชวนเชื่อ

ส่วนการพิจารณาด้านคุณสมบัติของข่าวนั้น ตามที่ Darnton (อ้างถึงใน ศิริชัย ศิริกายะ และกาญจนา แก้วเทพ, 2531 : 205) เสนอแนะว่า แท้จริงแล้วข่าวมีต้นตอความเป็นมาจากธรรมเนียมประเพณีเก่าๆ ของการเล่าเรื่อง แนวความคิดของเราที่มีต่อข่าวนั้น เป็นผลมาจากวิธีการแบบเก่าๆ ในการเล่าเรื่องนั่นเอง ด้วยเหตุนี้จึงเห็นได้บ่อยครั้งว่าทิศทางการรายงานข่าวจึงมีความโน้มเอียงที่จะออกมาในรูปแบบของการเล่าเรื่อง ที่มีตัวละครทั้งตัวหลัก และตัวรองมีเหตุการณ์ที่เชื่อมโยงกันเป็นตอนๆ มีพระเอก มีผู้ร้าย มีตอนเริ่มต้น ตอนกลางๆ และตอนจบ มีการให้สัญญาว่าเวลาจะถึงจุดหักมุมที่น่าสนใจ มีการใช้พล็อตเรื่องที่คุ้นเคยเป็นต้น ยังได้ขนานนามสื่อมวลชนแบบใหม่ที่ได้เข้าทำหน้าที่แทนที่ธรรมเนียมประเพณีแบบเก่าของการสื่อสารในสังคมพร้อมๆ กับที่ได้ผนวกเอารูปแบบของการเล่าเรื่องประกอบเข้ากับกรทำให้ข้อคิดทางด้านศีลธรรมว่า เป็น "หน้าที่แบบนักเล่านิทาน" (basic function) ซึ่งเป็นหน้าที่ลากเส้นแบ่งระหว่าง "ความเป็นจริง" กับ "นวนิยาย" นอกจากนี้ Fiske and Hartley (1978) มีความเห็นว่าการสร้างความหมายในสื่อมวลชนผ่านกรอบความคิดระดับต่างๆ ต่อไปนี้

1. กรอบการทำงานด้านข่าว (News value, news quality)

กรอบการทำงานด้านข่าว คือ ตัวรองขั้นแรกที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสรรเหตุการณ์ที่จะมาเป็นข่าว เช่น คุณค่าทางข่าว หรือความถูกต้อง เทียบธรรม เป็นต้น ซึ่ง สาทิศ เขียวชอุ่ม (2539) ได้กล่าวถึงแนวทางในการวินิจฉัยคุณค่าข่าวไว้ว่า จากคุณลักษณะที่สำคัญของข่าวคือ

ความน่าสนใจ มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ผลกระทบดังกล่าวจะมีผลในวงกว้าง และมีความสำคัญ ทำให้ประชาชนสนใจใคร่รู้ อยากติดตาม ทั้งสองประการนี้ ผู้สื่อข่าวต้องพิจารณาในทัศนะของผู้อ่าน คือข่าวนั้นต้องน่าสนใจสำหรับผู้อ่านมีความสำคัญต่อผู้อ่าน และต้องเป็นข้อเท็จจริงที่มีความสด ทันสมัย สำหรับผู้อ่าน

2. กรอบความคิดส่วนบุคคล (Individual ideology)

นอกจากการตัดสินใจคัดเลือกเหตุการณ์ที่จะมาเป็นข่าว โดยการพิจารณาถึงคุณค่าทางข่าวในขั้นแรกแล้ว สิ่งที่เป็นตัวกรองขั้นที่ 2 ในการเสนอข่าวของผู้สื่อข่าว คือกรอบความคิดส่วนบุคคล อันได้แก่ ทัศนคติ จุดยืน ตลอดจนจรรยาบรรณของผู้สื่อข่าว รวมถึงอุดมการณ์ทางวิชาชีพของแต่ละบุคคล ซึ่งอุดมการณ์พื้นฐานของปัจเจกบุคคลที่เข้ามามีส่วนสำคัญต่อการทำหน้าที่รายงานข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะมีบทบาทสูงต่อกระบวนการเลือกสรร (selective) เพราะถือเป็นหน่วยย่อยสุดของการทำงานข่าวที่มีลักษณะการทำงานเป็นทีม ประกอบด้วยผู้ร่วมงานหลายฝ่ายอย่างไรก็ตามบทบาทของกรอบความคิดระดับบุคคลจึงมิใช่กรอบความคิดอิสระโดยสิ้นเชิง หากเป็นกรอบความคิดรวบยอดจากหลากหลายบุคคลในองค์กรสื่อชิ้นๆ

3. กรอบนโยบายของสถาบันที่เกี่ยวข้อง (Organization and institution involved)

กรอบนโยบายของสถาบันที่เกี่ยวข้อง เป็นตัวกรองที่ทำหน้าที่ควบคุมการทำงานของ ผู้สื่อข่าว ได้แก่ นโยบายทางธุรกิจ หน่วยงานรัฐบาล เทคโนโลยี แนวทางและนโยบายขององค์กรสื่อ กรอบนโยบายของสถาบันที่เกี่ยวข้องนี้อาจดำเนินไปในทิศทางเดียวกันหรือสวนทางกับกรอบความคิดส่วนบุคคล หรือไม่ก็ได้ แต่ถ้ากรอบความคิดทั้งสองระดับนี้มีทิศทางไม่ตรงกัน ก็มีแนวโน้มว่ากรอบความคิดส่วนบุคคลจะต้องปรับทิศทางให้สอดคล้องกับกรอบนโยบายของสถาบันที่เกี่ยวข้องเสมอ

4. กรอบความคิดทางสังคม วัฒนธรรม บรรทัดฐานและค่านิยม (Social, culture, norms, values)

กรอบความคิดทางสังคม วัฒนธรรม บรรทัดฐานและค่านิยมจะมีส่วนสำคัญต่อการกลั่นกรอง และสร้างความหมายในสื่อมวลชน การพิจารณาว่าข่าวบางข่าวอาจเหมาะสมกับวัฒนธรรมหนึ่ง แต่อาจไม่เหมาะสมที่จะนำเสนอในอีกวัฒนธรรมหนึ่ง เช่นนี้เป็นต้น และยังรวมถึงการพิจารณาเลือกสรรเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับค่านิยมหรือบรรทัดฐานของสังคมมานำเสนอ และสร้างความหมายว่ามีความสำคัญต่อสาธารณชนมากกว่า กรอบความคิดทางสังคม วัฒนธรรม บรรทัดฐานและค่านิยม จึงทำหน้าที่ตั้งแต่การรับรู้ การตีความ การเลือกสรร และการสร้างภาพความเป็นจริงทางสังคม หรือการสร้างความหมายให้กับเนื้อหา โดยอาศัยวิธีการถ่ายทอด และเทคนิคการเล่าเรื่องในรูปแบบต่างๆ

การนำเสนอข่าว การถ่ายทอดข่าวทางสื่อ ถือเป็นการเล่าถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วงหนึ่งๆ ดังนั้นกลวิธีการเล่าเรื่องต่างๆ ให้ดูน่าสนใจจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการนำเสนอเรื่องราวในสื่อทุกประเภท

หากพิจารณาถึงกระบวนการผลิต และนำเสนอข่าวจะพบว่าบทบาทการสร้างภาพความเป็นจริงทางสังคมของข่าวนั้นมีกฎกติกาชุดหนึ่งที่ควบคุม และตีกรอบให้มีการตีความหมายของเหตุการณ์เป็นไปตามเจตจำนงของผู้ส่งสาร กฎกติกาชุดนั้น เกี่ยวข้องกับกระบวนการคัดเลือก การจัดหมวดหมู่ การจัดสัดส่วน และการเล่าเรื่อง (the process of selection, categorization, combination and narrativisation) โดยกระบวนการดังกล่าวนี้ มีปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม เข้าไปเกี่ยวข้องด้วยอย่างแน่นอน

แนวคิดเรื่องวัฒนธรรมการเมือง

วัฒนธรรมการเมืองนั้นมีความใกล้ชิดกับกระบวนการสังคมประกิตทางการเมือง กล่าวคือ การที่พลเมืองในแต่ละสังคมจะมีวัฒนธรรมทางการเมืองในลักษณะใดนั้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นผลสืบเนื่องมาจากกระบวนการสังคมประกิตทางการเมือง หรือการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองผ่านสถาบันต่างๆ ทางสังคมหลายระดับ นอกจากนี้วัฒนธรรมทางการเมืองยังเป็นตัวกำหนด พฤติกรรมทางการเมืองในสังคมนั้นๆ ฉะนั้นวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในแต่ละสังคมจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งต่อระบบการเมือง ซึ่ง Bluhm ได้อธิบายไว้ว่า วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง ส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมโดยทั่วไปของสังคม โดยเฉพาะจะเกี่ยวข้องกับการเมือง การปกครอง ส่วนประกอบอันสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมือง ได้แก่ ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติทางอารมณ์ รวมทั้งการให้ความสนับสนุนโดยทั่วไปจากสมาชิกภายในระบบการเมือง (William T. Bluhm, 1974) นอกจากนี้ ประสิทธิ์ สวาสดิ์ญาติ (2520) สรุปไว้ว่า วัฒนธรรมทางการเมืองนั้นเป็นเรื่องของทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ของสมาชิกในแต่ละสังคมที่มีต่อวัตถุประสงค์และ ส่วนต่างๆ ของระบบการเมืองซึ่งจะมีส่วนกำหนดพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลแต่ละคน

วัฒนธรรมทางการเมืองดำรงอยู่ได้ย่อมต้องอาศัยการสื่อสารเป็นสำคัญ โดยแนวความคิดเรื่องการสื่อสารทางการเมืองกับวัฒนธรรมทางการเมือง Almond and Powell (1966) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าการสื่อสารทางการเมือง คือ หน้าที่ของระบบในขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะมีผลในการรักษาความเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางการเมือง และโครงสร้างทางการเมือง ความจริงแล้วอาจกล่าวได้ว่า ความเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่ในระบบการเมืองมีส่วนเกี่ยวข้องกับความเปลี่ยนแปลงในรูปแบบของการสื่อสาร ซึ่งมักเป็นได้ทั้งรูปของต้นเหตุและผลลัพธ์ ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า

การสื่อสารเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องเนื่องกับวัฒนธรรมทางการเมือง ในการทำหน้าที่เปลี่ยนแปลง รักษา หรือชักจูงให้บุคคลในสังคมเกิดความคิด ความเชื่อทางการเมืองที่สอดคล้องกับการเมือง การปกครอง จากบุคคลรุ่นหนึ่งไปสู่บุคคลอีกรุ่นหนึ่งในระบบการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง มีความหมาย แตกต่างไปจากวัฒนธรรมทั่วไป กล่าวคือ กมล สมวิเชียร (2514) กล่าวว่า วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นส่วนหนึ่งหรือเป็นระบบย่อยของระบบวัฒนธรรมทั้งหมด นอกจากนี้ (Pie and Verbar, 1966) ยังได้เสนอว่า วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นเรื่องของ ทักษะคติ ความเชื่อ และภาวะแห่งจิตใจ ซึ่งมีส่วนเสริมให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยต่อกระบวนการทางการเมืองที่กำหนดพฤติกรรมทางการเมืองอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับที่ ประสิทธิ์ สวัสดิ์ญาติ สรุปไว้ว่า วัฒนธรรมทางการเมือง นั้นเป็นเรื่องของทักษะคติ ความเชื่อค่านิยม ของสมาชิกในแต่ละสังคมที่มีต่อวัตถุและ ส่วนต่างๆ ของระบบการเมือง ซึ่งจะมีส่วนกำหนดพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลแต่ละคนต่อไป กล่าวคือ สมาชิกในสังคมนั้นมีความรู้ ความเข้าใจว่าสังคมหรือประเทศของเขามีการปกครอง รูปแบบไหน มีหน่วยงาน มีองค์กรอะไรที่เกี่ยวข้องบ้าง เขามีความรู้สึกพอใจอย่างไรบ้างหรือไม่ ต่อระบบการเมืองที่เป็นอยู่ ดังนั้นพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลจะเป็นไปในลักษณะใดขึ้นอยู่กับ วัฒนธรรมทางการเมืองที่เขามีอยู่นั่นเอง

จากแนวคิดดังกล่าวทั้งหมดมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Gabriel A. Almond (1966) ซึ่งได้อธิบายไว้ว่าวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นแบบแผนของทักษะคติ และความเชื่อของ บุคคลที่มีต่อระบบการเมืองและส่วนต่างๆ ของระบบการเมือง ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลต่อไป โดยจำแนก ออกเป็น 3 ลักษณะ

- Cognitive Orientation คือ ความรู้ความเข้าใจและความเชื่อที่มีต่อวัตถุและระบบการเมือง
- Affective Orientation คือ ความรู้สึกที่มีต่อวัตถุและระบบการเมือง
- Evaluative Orientation คือ ความรู้สึกที่มีลักษณะเป็นการประเมินค่า ตัดสินและมีความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมทางการเมืองและปรากฏการณ์ทางการเมือง

นอกจากนี้อาจแบ่งประเภทระบบการเมืองที่มีลักษณะผสมนี้ออกไปอีก 3 แบบ คือ

1) วัฒนธรรมการเมืองแบบคับแคบผสมไพร่ฟ้า (Parochial - subject political culture) หมายถึง ระบบการเมืองที่ประชาชนส่วนใหญ่ยอมรับในอำนาจของรัฐบาลกลาง แต่ก็ยังไม่สนใจที่จะเรียกร้องสิทธิการเมือง หรือในกรณีที่ได้รับสิทธิทางการเมืองแต่ไม่สนใจที่จะใช้สิทธินั้น และไม่คิดว่าตนเองจะมีบทบาทหรืออิทธิพลอะไรต่อระบบการเมือง

2) วัฒนธรรมการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมการมีส่วนร่วม (Subject participant political culture) หมายถึงระบบการเมืองที่ประชาชนบางส่วนเริ่มมีความสนใจต้องการที่จะเข้ามามี

ส่วนร่วมทางการเมือง คิดว่าตนเองมีบทบาทและอิทธิพลที่จะทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ เช่น ด้วยการสนใจที่จะติดตามความเคลื่อนไหวของรัฐบาล วิจารณ์และประท้วงนโยบายของรัฐบาล แต่ประชาชนอีกจำนวนหนึ่งยังคงเมินเฉยไม่สนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง

3) วัฒนธรรมการเมืองแบบคับแคบผสมการมีส่วนร่วม (Parochial - subject political culture) หมายถึง ระบบการเมืองที่มีอยู่ในสังคมที่ประกอบด้วยชนหลายเชื้อชาติหรือหลายเผ่าชน แต่ละเชื้อชาติหรือเผ่าชนต่างก็มีความจงรักภักดีอย่างแน่นแฟ้นต่อกลุ่มของตนเป็นลำดับแรก และมีทัศนคติต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในทางที่จะแสวงหาผลประโยชน์เฉพาะเชื้อชาติเฉพาะกลุ่มให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

กล่าวโดยรวมแล้ว จะเห็นว่าแนวคิดของบุคคลต่างๆ ที่มีต่อวัฒนธรรมทางการเมืองข้างต้น เป็นไปในทางเดียวกัน คือเห็นว่าวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นส่วนย่อยของวัฒนธรรมทั้งหมด และเป็นเรื่องของความรู้ ความคิด ความเชื่อ และความรู้สึกที่บุคคลมีต่อวัตถุและระบบการเมือง อันจะส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของแต่ละคน ตามที่ Almond and Powell, (1966) ได้สรุปครอบคลุม แนวคิดของนักวิชาการข้างต้นไว้อย่างชัดเจน และเป็นแนวคิดที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ด้วย

วัฒนธรรมทางการเมืองและวัฒนธรรมของสื่อมวลชน ถึงแม้การกล่าวโดยกว้าง ๆ ว่าประเทศทั้งหลายในโลกจะมีระบอบการปกครองอยู่ไม่กี่ระบบ เช่น ประชาธิปไตย สังคมนิยม หรือเผด็จการ แต่ทว่าในภาคปฏิบัติแล้วในแต่ละสังคมต่างมีรายละเอียดในการจัดระบบการเมืองที่แตกต่างกัน หรืออาจกล่าวได้ว่าแต่ละระบบการเมืองจะมีวัฒนธรรมทางการเมือง (political culture) ที่แตกต่างกัน วัฒนธรรมทางการเมืองของระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทยจึงแตกต่างไปจากมาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ หรือไต้หวัน

"กาแฟดำ" (2539) ตั้งข้อสังเกตว่าวัฒนธรรมทางการเมืองในสหรัฐฯจะสร้างธรรมเนียมปฏิบัติให้หนังสือพิมพ์อเมริกันในการ "ให้ความเห็นชอบ" ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองในช่วงเลือกตั้งได้ โดยมีกฎ กติกาในการทำงานว่า จะแยกข่าวออกจากความคิดเห็นอย่างชัดเจน การให้ความเห็นชอบนั้นกระทำในช่วงเวลาเลือกตั้งเท่านั้นและความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ก็เป็นจุดยืนของเจ้าของหนังสือ แต่มีใช้ทุกคนในหนังสือพิมพ์นั้น ในทางตรงกันข้าม วัฒนธรรมการเมืองไทยจะทำเช่นนั้นไม่ได้ เพราะไม่มีการแยกแยะข่าวและความคิดเห็นออกจากกันชัดเจน และไม่เคารพสิทธิที่จะมีความคิดเห็นแตกต่างกันทางการเมือง ในขณะที่ไม่สนับสนุนอย่างโจ่งแจ้งเปิดเผย แต่หนังสือพิมพ์

ไทยก็เสนอ "ข่าวปนความคิดเห็น" เป็นการแอบสนับสนุนอย่างโจ่งครึ้มที่ "กาแฟดำ" เรียกว่าเป็น "วัฒนธรรมแบบลับๆ ล่อๆ" เป็นต้น

ในแต่ละประเทศจะมีการมอบหมายบทบาทของสื่อมวลชนในการดำรงรักษาวัฒนธรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไป ภาพรวมของบทบาทสื่อมวลชนที่ถูกมอบหมายประมวลได้ดังนี้

1. สื่อมวลชนมีหน้าที่สร้างอำนาจให้แก่ผู้มีอำนาจ
2. สื่อมวลชนมีหน้าที่ให้คำอธิบายหรือทำการเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆ แล้วตีความให้สาธารณชนรับรู้ (political articulation) เช่น รูปแบบการวิเคราะห์เหตุการณ์ทางการเมืองว่าความไม่เชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติเกิดเนื่องมาจากความไม่มีเสถียรภาพของรัฐบาล
3. สื่อมวลชนมีหน้าที่เคลื่อนไหวระดมความร่วมมือจากมวลชนในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางการเมือง (mobilization) ตัวอย่างเช่น หนังสือพิมพ์อาจจะเปิดคอลัมน์แสดงประชามติหรือตอบแบบสอบถามว่า สมควรที่จะมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญหรือไม่ อย่างไร
4. สื่อมวลชนมีหน้าที่จัดการกับความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้น (conflict management)
5. สื่อมวลชนมีหน้าที่กำหนดวาระประเด็นที่สำคัญๆทางการเมืองที่เกิดขึ้น (agenda setting) ทั้งนี้เพื่อเรียกร้องความสนใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้จัดการกับประเด็นการเมืองดังกล่าว ตัวอย่างเช่น เมื่อสื่อมวลชนเริ่มมองเห็นประเด็นการชุกหุนของนายกรัฐมนตรี ก็นำประเด็นดังกล่าวมานำเสนอจนเกิดเป็นประเด็นสาธารณะขึ้นและจากการเสนอข่าว ดังกล่าว ผู้วิจัยจำเป็นต้องวิเคราะห์ว่าหนังสือพิมพ์เสนอข่าวดังกล่าวด้วยการใช้วาทกรรมแบบใด โดยจำแนกวาทกรรมที่สื่อมวลชนเสนอ เป็น 2 แบบ คือ แบบนิติศาสตร์และแบบรัฐศาสตร์

วาทกรรมแบบนิติศาสตร์จะเสนอในรูปแบบของกฎหมายมาตราต่างๆ ดังนี้

1. รัฐธรรมนูญ มาตรา 295 วรรคหนึ่ง
2. รัฐธรรมนูญมาตรา 291 วรรคหนึ่ง
3. มาตรา 317 วรรคหนึ่ง
4. รัฐธรรมนูญ มาตรา 321 วรรคสอง
5. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 75

6. บุคคลกระทำการโดยสุจริต หลักตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 33 ว่า ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และหลักตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 6
7. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ ฯ มาตรา 51 ประกอบกับมาตรา 199
8. ตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ มาตรา 1167 ประกอบมาตรา 826 มาตรา 827 และมาตรา 386
9. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2538 มาตรา 19
10. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ ฯ มีบทบัญญัติว่าด้วยการรายงานการได้มาหรือจำหน่ายหลักทรัพย์ตามมาตรา 246 มาตรา 258 และมาตรา 259
11. กฎหมายภาษีเงินได้

แนวความคิดเรื่องหลักนิติศาสตร์

กฎหมาย หมายถึง กฎเกณฑ์ที่กำหนดความประพฤติของบุคคลให้ต้องปฏิบัติตามหรือควรปฏิบัติตาม มิฉะนั้นจะได้รับผลร้ายหรือไม่ได้ผลดีที่เป็นสภาพบังคับโดยเจ้าหน้าที่ในระบบกฎหมาย นอกจากนี้ John Austin (1954) ได้นิยามความหมายของคำว่า "กฎหมาย" ไว้ว่า กฎหมาย คือ คำสั่ง คำบัญชาของรัฐบาลิบัติย์ ผู้ใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามย่อมถูกลงโทษ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า จอห์น ออสติน เป็นผู้ที่มีแนวคิดในสำนักความคิดในทางกฎหมายฝ่ายบ้านเมือง (School of Positive Law) โดยสำนักนี้มีความเห็นว่า การใช้กฎหมายต้องใช้ตามตัวบทกฎหมายนั้นอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องดูบทนิยามของศัพท์กฎหมาย ทั้งนี้เพื่อให้กฎหมายมีข้อบังคับแน่นอนตายตัว เพื่อว่าจะได้เป็นหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชนซึ่งประกอบกิจการต่างๆ จะได้ล่วงรู้ว่าผลแห่งกิจการของตนในทางกฎหมายเป็นอย่างไร

นอกจากนี้ Cicero ได้ให้นิยาม "กฎหมาย" ไว้ว่า กฎหมายที่แท้จริง คือ เหตุผลที่ถูกต้องสอดคล้องกับธรรมชาติ แผ่ซ่านไปในทุกสิ่งทุกอย่าง สม่่าเสมอเป็นนิรันดร์ ก่อให้เกิดหน้าที่ที่จะต้องทำโดยคำสั่ง หรือห้ามมิให้กระทำความชั่วโดยข้อห้าม ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากฎหมายเกิดจากธรรมชาติและมีอำนาจบังคับตามธรรมชาติและด้วยเหตุที่ธรรมชาติย่อมเป็นสิ่งสากลและอยู่เหนือมนุษย์ ดังนั้นกฎหมายธรรมชาติจึงอยู่เหนือกฎหมายของมนุษย์ และใช้ได้ไม่จำกัดเวลาหรือสถานที่ นอกจากนี้ "กฎหมาย" คือ

1. กฎหมาย คือมติหรือข้อตกลงของประชาชน

เนื่องจากรัฐสภาเป็นเวทีที่ผู้แทนของประชาชนมารวมกันปฏิบัติหน้าที่แทนประชาชน ในการพิจารณาเรื่องราวที่สำคัญของประเทศ แล้วลงมติหรือทำข้อตกลงกัน วางหลักเกณฑ์หรือมาตรการกลางเพื่อใช้ในการดำเนินการต่อเรื่องราวต่างๆ เหล่านั้น หลักเกณฑ์หรือมาตรการกลางเหล่านี้มีชื่อเฉพาะว่า "กฎหมาย" ดังนั้น จึงถือได้ว่ากฎหมายคือมติหรือข้อตกลงของประชาชนที่ทุกฝ่ายในสังคมต้องปฏิบัติตาม และการที่ผู้ใดผู้หนึ่งไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจึงเป็นการละเมิดต่อความต้องการหรืออำนาจของประชาชน ที่จะต้องถูกระงับยับยั้งและจัดการให้ถูกต้องต่อไป

2. กฎหมาย คือ หลักประธานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

การปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ การปกครองตามเจตนารมณ์ของปวงชน แต่โดยที่เจตนารมณ์ของปวงชนต่อเรื่องที่สำคัญๆ ส่วนใหญ่จะออกในรูปของกฎหมาย ดังนั้น นักปราชญ์คนสำคัญของโลก และนักวิชาการที่มีชื่อเสียงได้รับการยอมรับจากนานาประเทศ จึงมีความคิดเห็นตรงกันถือเป็นหลักวิชาการรัฐศาสตร์ว่า "การปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ การปกครองโดยกฎหมาย"

คำว่า "กฎหมาย" จึงหมายถึง กฎหมายที่ออกโดยองค์กรซึ่งได้รับอำนาจโดยชอบธรรม จากปวงชน และรวมถึง คำสั่ง คำบังคับใดๆ ของผู้เผด็จการ เฉพาะ ที่ได้รับสัตยาบันโดยชัดแจ้งหรือโดยปริยายจากองค์กรที่ได้รับอำนาจโดยชอบจากประชาชนในภายหลังด้วย

ดังนั้นในการปกครองใดๆ ที่มีได้ถือกฎหมายเป็นหลักในการปกครอง จึงย่อมมิใช่เป็นการปกครองตามเจตนารมณ์ของปวงชน ที่เรียกว่าระบอบประชาธิปไตย (Democracy) แต่เป็นการปกครองตามเจตนารมณ์ของบุคคลเพียงบางคน หรือบางคณะที่เรียกว่าระบอบเผด็จการ (Dictation) หรือเป็นการปกครองตามเจตนารมณ์ของใครก็ได้ ที่เรียกว่าระบอบอนาธิปไตย (Anarchy) นั่นเอง

3. กฎหมาย คือ รัฐประศาสนบาย

โดยที่รัฐสภาเป็นศูนย์รวมของผู้มีความรู้และทรงคุณวุฒิในสหวิทยาการทุกสาขา ทั้งที่อยู่ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีความรู้ความเข้าใจในข้อเท็จจริง และปัญหาต่างๆ ของประชาชนและทั้งที่อยู่ในฐานะสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งมีความรู้เชี่ยวชาญในหลักวิชาการเฉพาะด้านต่างๆ เช่น รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ จริยศาสตร์ ฯลฯ ดังนั้น การออกกฎหมายแต่ละฉบับจึงได้รับการวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหาและปัจจัยต่างๆ ด้วยความรู้และหลักวิชาการด้านต่างๆ อย่างรอบคอบแล้ว ซึ่งอาจกล่าวได้ว่ากฎหมายมีฐานะเป็น "หลักของสหวิทยาการทั้งปวง" ซึ่งได้ถูกผสมผสาน ประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาประเทศในเรื่องหนึ่งๆ สำหรับช่วงเวลาหนึ่งๆ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่ากฎหมาย คือ "รัฐประศาสนบาย" ที่

เป็นรูปธรรมและมีสภาพบังคับ (Sanction) แล้ว โดยนัยดังกล่าวนี้ กฎหมายทุกฉบับของประเทศหนึ่งๆ จึงเป็นแหล่งที่รวมรัฐประศาสนโยบายของประเทศนั้นๆ ด้วย ดังนั้นในแง่มุมมองนี้ การศึกษาวิชานิติศาสตร์จึงเป็นการศึกษาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในทางภาวะวิสัย (Objective) หรือรัฐประศาสนศาสตร์ที่เป็นจริงแล้วโดยละเอียดนั่นเอง

4. กฎหมายย่อมเหมาะสมกับสภาพสังคมอยู่ตราบที่ยังไม่ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลง

เมื่อกฎหมายเป็นมติหรือข้อตกลงของประชาชน ดังนั้นบุคคลเพียงคนเดียว หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจึงไม่อาจทรงสิทธิ์ที่จะชี้ขาดว่ากฎหมายฉบับใดหรือตอนใดล้าสมัย ไม่เหมาะสม อีกทั้งไม่มีสิทธิ์ที่จะยกเหตุผลเพียงด้านใดด้านหนึ่งตามความคิดเห็นส่วนตัวไม่ว่าจะเป็นเหตุผลทางด้านรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ จริยศาสตร์อื่นใดขึ้นกล่าวอ้างเพื่อลบล้าง ประวิงหรือยกเว้นการบังคับใช้กฎหมายนั้นๆ เพราะเท่ากับเป็นการไม่เคารพมติของประชาชน และนอกจากนั้นยังเป็นไปไม่ได้ที่ความคิดของบุคคลเหล่านั้นจะรอบคอบหรือถูกต้องตรงกับความต้องการของประชาชนทั้งประเทศ เนื่องจากยังมีได้ตอบคำถามดังต่อไปนี้ คือ สังคมได้เกิดการเปลี่ยนแปลงถึงขั้นเป็นปัญหาจริงหรือไม่ ปัญหานั้นมีอยู่อย่างไร ระดับของปัญหาเป็นอย่างไร พื้นที่ดังกล่าวมีขอบเขตกว้างขวางเพียงใด ประชากรที่ประสบปัญหานั้นคือคนกลุ่มใด จำนวนมากน้อยเพียงใด สาเหตุของปัญหาคืออะไร และควรแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร ประเด็นคำถามที่ละเอียดอ่อนมากมายเหล่านี้มิใช่เป็นเรื่องง่ายที่บุคคลเพียงคนเดียวหรือกลุ่มเดียวจะเป็นผู้ถือสิทธิ์ในการชี้ขาดหรือให้ คำตอบที่เป็นข้อยุติแทนประชาชน นอกจากจะเสนอข้อมูลและแนวโน้มของปัญหาให้รัฐสภาพิจารณาวิเคราะห์ให้ไตร่ตรองอย่างรอบคอบตามกระบวนการนิติบัญญัติ และเมื่อรัฐสภาพิจารณาแล้วหากเห็นว่ายังไม่สมควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายนั้นๆ ก็แสดงว่ากฎหมายนั้นยังมีความเหมาะสมอยู่ แต่หากรัฐสภาได้แก้ไขปรับปรุงกฎหมายฉบับใดแล้ว จึงจะถือได้ว่ากฎหมายฉบับนั้นถูกประชาชนตัดสินว่า ล้าสมัยไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมแล้ว ตั้งแต่วันที่ถูกแก้ไขนั่นเอง

แต่แม้ว่าหลักการดังกล่าวข้างต้นจะเป็นที่ยอมรับนับถือกันในการยประเทศโดยปราศจากข้อสงสัยก็ตามและแม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการนิติบัญญัติและการบริหารประเทศไว้ชัดเจนแล้วก็ตาม แต่ยังมีกรณีที่บุคคลในวงการต่างๆ ได้แสดงความคิดเห็นผ่านสื่อมวลชนในทำนองที่ยกหลักวิชาการหรือศาสตร์ตามความคิดเห็นส่วนตัวขึ้นเป็นข้อสนับสนุนให้มีการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมายอยู่เนืองๆ และที่นิยมยกขึ้นมาอ้างอยู่เสมอๆ ก็คือ "การใช้หลักรัฐศาสตร์ควบคู่กับหลักนิติศาสตร์" โดยสังคมมิได้สงสัยหรือมีการตรวจสอบได้เรื่องหลักรัฐศาสตร์ที่อ้างว่ามีอยู่จริงหรือไม่และมีรายละเอียดอย่างไรเลย ดังนั้นจึงเป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีแนวโน้มในการย่อหย่อน

ต่อหน้าที่หรือไม่สุจริตสามารถแสวงประโยชน์จากความคลุมเครือสับสนแบบใช้หลัก "พาดินศาสตร์" ควบคู่กับหลักนิติศาสตร์กระทำการหรือละเว้นไม่กระทำการตามหน้าที่โดยมิชอบได้ตลอดมา ทั้งที่เป็นเรื่องเล็กน้อยเรื่องสำคัญระดับชาติ ดังนั้นจึงควรศึกษาต่อไปว่าแนวความคิดด้านหลักรัฐศาสตร์เป็นอย่างไรเพื่อที่จะได้สามารถแยกแยะการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ได้ดียิ่งขึ้น

แนวความคิดด้านหลักรัฐศาสตร์

เดซชาติ วงศ์โกมลเชษฐ (2516) ได้กล่าวว่า รัฐศาสตร์ คือ ศาสตร์ที่ว่าด้วยรัฐ (Science of State) หรือศาสตร์ว่าด้วยการปกครอง หรือศาสตร์ที่ว่าด้วยรัฐบาล (Science of Government) หรือที่เข้าใจกันง่ายที่สุดในประเทศไทยก็คือ วิชาการเมืองหรือศาสตร์ว่าด้วยการเมืองนั่นเอง หรือศาสตร์ว่าด้วยอำนาจ (Science of Power) ซึ่งหมายถึงองค์การที่มีอำนาจปกครองรัฐหนึ่งและการแข่งขันกันมีอำนาจในรัฐหนึ่ง

รัฐศาสตร์ เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับรัฐ การกำเนิด การวิวัฒนาการของรัฐและรัฐในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ เกี่ยวกับองค์การปกครองหรือสถาบันการเมือง (Political institutions) ของรัฐ เกี่ยวกับการดำเนินการขององค์การปกครอง หรือสถาบันการเมืองที่ต้องออกกฎหมาย และรักษาการให้เป็นไปตามกฎหมาย เกี่ยวกับการติดต่อสัมพันธ์กับเอกชน (Individual) หรือกลุ่มชน (Group) กับรัฐ และความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับรัฐ ตลอดจนการศึกษาถึงแนวความคิดทางการเมือง (Political ideas) อันมีอิทธิพลมหาศาลต่อความคิดของนักการเมืองเอกของโลก และต่อวิวัฒนาการของรัฐและการเปลี่ยนแปลงของระบบการปกครองรัฐในโลก รัฐศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาถึงพฤติกรรมทางการเมือง หรือการแสวงหาอำนาจ (Power seeking) ของกลุ่มการเมือง/ภายในกลุ่มการเมืองหรือของสถาบันการเมือง/ภายในสถาบันการเมืองในการพยายามมีอิทธิพลต่อนโยบายของรัฐและกำหนดนโยบายของรัฐด้วย

จากคำจำกัดความดังกล่าว จะเห็นได้ว่า วิชารัฐศาสตร์มุ่งศึกษาพิเศษใน 3 เรื่องคือ

1. รัฐ (State)
2. สถาบันการเมือง (Political institutions)
3. แนวความคิดทางการเมือง (Political ideas)

วิชารัฐศาสตร์ เป็นวิชาที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับรัฐ ความมุ่งหมายของการตั้งรัฐและวัตถุประสงค์ของการมีรัฐบาล องค์การต่างๆ ของรัฐที่จะทำหน้าที่บริการแก่ประชาชนในดินแดน ความสัมพันธ์ของรัฐกับเอกชน หรือกลุ่มชนและกับรัฐอื่นๆ ความสัมพันธ์ขององค์การของรัฐกับ

เอกชนหรือ กลุ่มชน เป็นศาสตร์ซึ่งเกี่ยวกับแนวความคิดของนักปราชญ์ทางรัฐศาสตร์ที่ได้เขียนไว้ ได้กล่าวไว้หรือคิดไว้แล้วเกี่ยวกับรัฐ รัฐบาล และกฎหมาย

การศึกษาวิชานี้มีลักษณะของการศึกษาสำคัญอยู่ 3 ประการคือ

1. เป็นการศึกษาว่า สภาพของมนุษย์ที่รวมกันเป็นรัฐ และการแสดงออกร่วมกันในทางการเมืองในรัฐ
2. เป็นการศึกษาถึงความเป็นมาของรัฐและสิ่งต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อวิวัฒนาการของรัฐในอดีต
3. เป็นการศึกษาค้นคว้าถึงสภาพและอำนาจหน้าที่ของรัฐอย่างที่เหมาะสมไปในอนาคต

ในการศึกษารัฐศาสตร์นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาวิชาอื่นหรือศาสตร์อื่น เพื่อให้เข้าใจวิชานี้ยิ่งขึ้น เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม และชีวิตทางการเมืองของมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตในสังคมทั้งหมดของเขา แต่ความเป็นจริงมีอยู่ว่ามนุษย์ทุกคนต้องอยู่ในรัฐ ดังนั้นศาสตร์ว่าด้วยรัฐคือรัฐศาสตร์นั้นจึงมีความสัมพันธ์กับวิชาทางสังคมศาสตร์อื่นๆ อยู่มาก ในปัจจุบันวิชาการต่างๆ ที่ศึกษาเกี่ยวกับรัฐและอำนาจการเมืองที่เกิดขึ้นมากมาย เช่น วิชาการบริการสาธารณะ หรือ รัฐประศาสนศาสตร์ (Public Administration) ซึ่งเป็นวิชาว่าด้วยหลักการและวิธีการปฏิบัติขององค์การ วิชาปกครองเปรียบเทียบ (Comparative Government) ซึ่งใช้วิธีการเปรียบเทียบเพื่อศึกษาระบบรัฐบาลต่างๆ พยายามหากฎของการเปลี่ยนแปลงในรัฐบาลหนึ่ง

ศาสตราจารย์ริชาร์ด เจนส์ (Richard Jensen) ได้กล่าวไว้ว่า ประวัติศาสตร์คือรัฐศาสตร์ในอดีต และรัฐศาสตร์คือประวัติศาสตร์ในปัจจุบัน (History is past politics and Politics present history) รัฐศาสตร์ไม่ได้มุ่งบรรยายเหตุการณ์ต่างๆ อย่างละเอียดเหมือนประวัติศาสตร์ แต่มุ่งศึกษาประวัติศาสตร์การเมืองและส่วนที่เกี่ยวกับรัฐ วิชาเศรษฐศาสตร์เป็นวิชาเกี่ยวกับกิจกรรมของรัฐที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน ปัญหาต่างๆ เช่น การเก็บภาษี การออกธนบัตร และเงินเหรียญกับอุตสาหกรรมของรัฐบาล ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในขอบเขตของวิชารัฐศาสตร์อยู่ด้วยในเรื่องเหล่านี้วิชาเศรษฐศาสตร์ถือว่าเป็นกิจกรรมของมนุษย์เกี่ยวกับทรัพย์สิน แต่วิชารัฐศาสตร์อธิบายว่าเป็นหน้าที่บางอย่างของรัฐ นอกจากนี้เราจะเห็นได้ว่าสภาพเศรษฐกิจย่อมมีผลสะท้อนไปยังองค์กร วิวัฒนาการ และกิจกรรมของรัฐด้วยและรัฐอาจจะออกกฎหมายมาเพื่อดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจได้ ในปัจจุบันเราจะควบคุมเศรษฐกิจของชาติได้โดยการวางแผนเศรษฐกิจ ออกกฎหมายเกี่ยวกับการค้า กฎหมายภาษีและกฎหมายแรงงาน สหภาพแรงงานหรือสมาคมกรรมกรเป็นเรื่องที่อยู่ในวิชารัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์อย่างแยกกันไม่ได้ นอกจากนี้ยังมี

เป็นที่รู้จักกันดีว่า การดำเนินการในทางเศรษฐกิจภายในรัฐย่อมจะต้องเป็นไปตามตัวบทกฎหมายของรัฐ

วอลเตอร์ ลิปป์แมน (Walter Lippmann) ได้กล่าวไว้เมื่อประมาณ 50 ปีก่อนว่า . "การพูดถึงการเมืองโดยไม่พูดถึงคน เป็นสิ่งที่ผิดพลาดที่สุดในการคิดทางการเมืองของเรา" นักเขียนสมัยใหม่ในวิชารัฐศาสตร์มักจะมุ่งแสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์ทางการเมืองนั้นเกิดขึ้นเพราะกฎของจิตวิทยาบางประการ ในเมื่อรัฐเป็นประชาธิปไตยขึ้น และการดำเนินกิจการของรัฐนั้นย่อมต้องฟังเสียงมติมหาชน รัฐได้ใช้วิธีการประชาสัมพันธ์และโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) ต่างๆ เพื่อจะได้รับการสนับสนุนจากมติมหาชน เพราะรัฐบาลต้องขอคะแนนเสียงจากการออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดในรัฐ

การปกครองตามกฎหมายนั้นไม่มีความหมาย ถ้าหากไม่มีหลักการที่สอดคล้องกับความเชื่อและขนบธรรมเนียมของประชาชน (Harold D. Lasswell : 1953) นอกจากนี้ในหนังสือชื่อ Modern Democracies เขียนไว้ว่า "รัฐศาสตร์มีรากฐานอยู่ในจิตวิทยา ซึ่งเป็นวิชาที่ศึกษาว่าด้วยนิสัยกับสภาพจิตใจของมนุษยชาติ" (Politics has its root in psychology, the study of mental habits and vocational proclivities of mankind)

จริยศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยความผิดถูกของการกระทำของมนุษย์ หรือศีลธรรมของการกระทำของมนุษย์ที่อาจกำหนดเป็นการกระทำที่ถูกต้อง หรือผิด จริยศาสตร์จึงมีความสัมพันธ์กับวิชารัฐศาสตร์มาก ที่มาของความคิดเรื่องศีลธรรมนั้นเกิดขึ้นพร้อมกับการตั้งรัฐ ทั้งรัฐกับจริยธรรมเกิดขึ้นในสมัยโบราณเมื่อขนบธรรมเนียมเป็นกฎหมาย และในสมัยนั้นความคิดทางศีลธรรมกับการเมืองไม่แตกต่างกันเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ว่าด้วยความยุติธรรม รูปรัฐบาลที่ดีที่สุดนั้นก็คือรูปที่จะให้ความยุติธรรมแก่ผลประโยชน์ของเอกชนกับของส่วนรวม ซึ่งก็เป็นการสอดคล้องกับศีลธรรม แนวความคิดของอริสโตเติลและเพลโตเกี่ยวกับรัฐโดยมากมักจะมีอิทธิพลของจริยศาสตร์ปรากฏอยู่อย่างเห็นได้ชัดแจ้ง ดังจะเห็นได้จากการปกครองที่ผู้ปกครองเป็นนักปรัชญา

มานุษยวิทยาเป็นวิชาที่ว่าด้วยลักษณะร่างกายของมนุษย์ การแบ่งมนุษย์ออกเป็นพวกๆ ตามประวัติศาสตร์กับสภาพภูมิศาสตร์ การแบ่งมนุษย์ออกเป็นเชื้อชาติ ความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติกับอิทธิพลสังคมในชีวิตมนุษย์ วิวัฒนาการทางวัฒนธรรม สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาวิชารัฐศาสตร์ เพราะวิชานี้มุ่งศึกษา ค้นคว้าเรื่องความคิดเห็นขนบธรรมเนียมกับองค์การของมนุษย์ดีด้าบรรพ์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดในการศึกษากำเนิดของรัฐ (Origin of state) และในการศึกษาวิวัฒนาการของแนวความคิดทางการเมืองกับสถาบันการเมือง การศึกษาโดยแบ่งมนุษย์ตามเชื้อชาติ

สังคมเป็นวิชาที่ว่าด้วยข้อเท็จจริงทั่วไปของสังคมหนึ่ง เป็นการศึกษาว่าด้วยหลักการรวมกันขึ้นเป็นสังคม สังคมวิทยาเป็นศาสตร์ว่าด้วยสังคม แต่รัฐศาสตร์ว่าด้วยรัฐหรือสังคมการเมือง และรัฐศาสตร์ก็เป็นสังคมศาสตร์โดยเฉพาะที่ศึกษาเกี่ยวกับชีวิตการเมืองของมนุษย์ ซึ่งจัดเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตทางสังคมของเขา วิชารัฐศาสตร์มุ่งศึกษาสังคมส่วนหนึ่ง ซึ่งยอมรับกันว่ามีลักษณะเป็นการเมือง

ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม วิชารัฐศาสตร์ได้อาศัยสังคมวิทยาเป็นเครื่องมือศึกษาเกี่ยวกับที่มาขององค์การการเมือง และอำนาจในสังคมตลอดจนความรู้เกี่ยวกับกฎของการควบคุมปกครองของมนุษย์ รัฐศาสตร์เข้าใจว่ามนุษย์เป็นสัตว์การเมือง (Political animal) สังคมวิทยาเป็นวิชาที่พยายามที่จะอธิบายว่ามนุษย์กลายเป็นสัตว์การเมืองได้อย่างไร และทำไมจึงต้องเป็นเช่นนั้น สังคมวิทยามุ่งจะอธิบายด้วยว่า อิทธิพลของสังคมย่อมมีอยู่เหนือชีวิตทางการเมืองของมนุษย์ การเปลี่ยนแปลงหลายอย่างในแนวคิดทางการเมือง ก็เป็นไปตามแนวที่สังคมวิทยาได้พยากรณ์ไว้โดยเฉพาะในทฤษฎีกฎหมาย

จากหลักดังกล่าวจะเห็นได้ว่าหลักรัฐศาสตร์นั้นต้องคำนึงถึงศาสตร์หลายสาขาวิชาไม่ว่าจะเป็น ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ จิตวิทยา จริยศาสตร์ มานุษยวิทยา และสังคมศาสตร์

ขั้นตอนในการใช้หลักรัฐศาสตร์และมนุษยธรรมในการปกครองบ้านเมือง

เมื่อพิจารณาจากหลักวิชาการทางรัฐศาสตร์ที่แท้จริง ประกอบกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศทุกฉบับแล้ว จะเห็นได้ว่ารัฐบาลและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลทุกฝ่ายมีหน้าที่ต้องกระทำการทุกทางตามภารกิจในส่วนของตน เพื่อตอบสนองสิทธิของประชาชนที่พึงจะได้รับประโยชน์จากรัฐทั้งในด้านความสงบเรียบร้อย ความสุขในการดำเนินชีวิต และความยุติธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน ดังกล่าว เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนมี "หน้าที่" ที่จะต้องใช้ความรู้ในหลักวิชาด้านต่างๆ ให้กว้างขวางที่สุด ไม่เพียงแต่ด้านรัฐศาสตร์เพียงด้านเดียว แต่จะต้องใช้ความรู้หลายๆ ด้านด้วย คือ ด้านสังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การบริหาร จิตวิทยา จริยศาสตร์ ฯลฯ พร้อมด้วยหลักมนุษยธรรม การใช้หลักวิชาการต่างๆ เหล่านี้เป็นสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนจะสามารถใช้ความรู้ความเข้าใจส่วนบุคคลของตน ได้โดยเสรี ไม่มีข้อจำกัดใดๆ แต่ถ้าหากเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่มีกฎหมายบังคับให้ต้องปฏิบัติอย่างไร หรือมีขอบเขตเพียงใดไว้โดยชัดแจ้ง ก็จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วน โดยไม่สามารถยกความคิดเห็นส่วนตัวขึ้นเป็นข้ออ้างที่จะไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติเป็นอย่างอื่นได้ ปัญหาที่มีอยู่ว่าในขั้นตอนที่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลสามารถและสมควรจะใช้ความรู้ความคิดเห็นส่วนตัวได้อย่างเสรีเพื่อ

ประโยชน์สุขของประชาชนนั้น ได้ใช้กันอย่างแท้จริงเพียงใดหรือไม่ต่างหาก (อโนทัย บำรุงพงษ์, วาสารนิเทศศาสตร์ฯ, 2536)

แนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวทั้งหมดจะนำมาใช้อธิบายวาทกรรมแบบนิเทศศาสตร์และรัฐศาสตร์ในการเสนอข่าวคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร โดย

แนวคิดเรื่องข่าวกับการสร้างภาพความเป็นจริงทางสังคม (news as social construction of reality) จะอธิบายว่าหนังสือพิมพ์มีกระบวนการอย่างไรในการสร้างภาพความเป็นจริงให้กับบุคคลที่ตนเสนอออกมาเป็นข่าว จนทำให้เกิดกระแสสังคมที่ยอมรับและคิดว่าข่าวที่หนังสือพิมพ์เสนอเป็นความจริง โดยหนังสือพิมพ์จะใช้ภาษาและบริบทในด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ในการสร้างวาทกรรม ซึ่งการจะทำความเข้าใจวาทกรรมนั้น ต้องผ่านความเข้าใจในระบบที่สิ่งต่างๆ ถูกให้ความหมาย และถูกสร้างอัตลักษณ์ จนสถาปนาให้กลายเป็นความเป็นจริงในสังคม ซึ่งแนวคิดเรื่องวาทกรรม (Discourse) จะสามารถอธิบายเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับหลักนิเทศศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์เพื่อทำให้สามารถเข้าใจและแยกแยะประเภทของวาทกรรมที่หนังสือพิมพ์เสนอได้ดีมากยิ่งขึ้น และทำให้สามารถอธิบายวัฒนธรรม การเมืองไทยที่เปลี่ยนแปลงไปได้จากแนวคิดเรื่องวัฒนธรรมการเมือง

นิยามศัพท์

วาทกรรมแบบรัฐศาสตร์	การนำเสนอข่าวด้วยภาษาและบริบทต่างๆ ของการติดต่อสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดด้านรัฐศาสตร์ เช่น การบริหารประเทศ การสนับสนุนของประชาชน การสนับสนุนของนักธุรกิจ เป็นต้น
วาทกรรมแบบนิเทศศาสตร์	การนำเสนอข่าวด้วยภาษาและบริบทต่างๆ ของการติดต่อสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดด้านนิเทศศาสตร์ เช่น กฎหมายมาตรา 295 เป็นต้น
หนังสือพิมพ์	หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวกรณีคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ในแง่มุมที่แตกต่างกันซึ่งประกอบด้วยหนังสือพิมพ์ ประชาชาติธุรกิจ มติชน ไทยรัฐ และไทยโพสต์ โดย รวบรวมจากข่าว บทบรรณาธิการ คอลัมน์แสดงความคิดเห็น และบทความ/บทวิเคราะห์ /สื่ूपพิเศษและบทสัมภาษณ์
ข่าวปกปิดทรัพย์สินของพ.ต.ท.ทักษิณ	เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ที่เสนอเกี่ยวกับคดีปกปิดทรัพย์สินฯ ซึ่งในการวิจัยนี้จะแบ่งเหตุการณ์ออกเป็น 5 ช่วง คือ ช่วงเปิด

ประเด็นคดีชุกหุ้ม ก่อนการตัดสินของ ป.ป.ช. หลังการตัดสินของ ป.ป.ช. ก่อนการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ และหลังการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ

วัฒนธรรมทางการเมือง ทศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ของสมาชิกในแต่ละสังคมที่มีต่อระบบการเมือง ซึ่งจะมีส่วนกำหนด พฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลแต่ละคนต่อไป กล่าวคือ สมาชิกในสังคมนั้นมีความรู้ความเข้าใจว่าสังคมหรือประเทศของเขามีการปกครองรูปแบบไหน มีหน่วยงาน มีองค์กรอะไรที่เกี่ยวข้องบ้าง ดังนั้นพฤติกรรมการเมืองของบุคคลจะเป็นไปในลักษณะใดขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมทางการเมืองที่เขาได้อยู่

การให้ความชอบธรรม การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับคดีปกปิดทรัพย์สินฯ โดยเสนอให้ถูกต้องตามหลักธรรมและถูกต้องตามหลักนิติบัญญัติ

ปัจจัยภายในและภายนอกของหนังสือพิมพ์ ปัจจัยภายในหนังสือพิมพ์ คือ การทำงานด้านข่าว ความคิด ความเชื่อ ทศนคติ นโยบายของสถาบัน ส่วนปัจจัยภายนอก คือ สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม

รูปแบบการนำเสนอเนื้อหา หมายถึง การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบดังต่อไปนี้

1. **ข่าว** หมายถึง การรายงานเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคดีชุกหุ้มของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่หนังสือพิมพ์เสนอต่อผู้อ่านและจะไม่มีภาระระบุผู้เป็นเจ้าของข้อเขียนนั้น
2. **บทบรรณาธิการ** หมายถึง เนื้อหาที่แสดงความคิดเห็นต่อกรณีคดีชุกหุ้มของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โดยผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบคอบและยุติธรรม พร้อมทั้งชี้แนะทางออกที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหา เป็นส่วนที่สะท้อนนโยบายของหนังสือพิมพ์ ต่อกรณีดังกล่าว
3. **คอลัมน์แสดงความคิดเห็น** หมายถึง คอลัมน์ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองซึ่งมัก ปรากฏในตำแหน่งหน้าประจำและเนื้อที่เฉพาะของหนังสือพิมพ์ และระบุชื่อนามปากกาของผู้เขียนคอลัมน์
4. **บทความแสดงความคิดเห็น/บทวิเคราะห์และสื่อบุพิเศษ** หมายถึง ข้อเขียนในหน้าหนังสือพิมพ์ที่นอกเหนือจากข่าว จะมีทั้งส่วนที่เป็นการรายงานเหตุการณ์และส่วนที่เป็นความคิดเห็นหรือการวิเคราะห์ของผู้เขียน ทั้งนี้อาจจะมีการระบุชื่อ นามปากกา หรือชื่อผู้เขียนเนื้อหานั้นๆ หรือไม่มีก็ได้

ข้อสันนิษฐานการวิจัย

1. การสร้างวาทกรรมของหนังสือพิมพ์ในกรณีคดีชุกหุ้มของทักษิณ ชินวัตร มีผลต่อการให้น้ำหนักความชอบธรรมต่อการนำเอาแนวรัฐศาสตร์มาเป็นหลักการพิจารณาคดี
2. วาทกรรมของหนังสือพิมพ์มีผลต่อวัฒนธรรมการเมืองแบบสิ้นไหล
3. ปัจจัยในการสร้างวาทกรรมแบบรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ของหนังสือพิมพ์มีผลมาจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของหนังสือพิมพ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง "วาทกรรมการสร้างความจริงเชิงรัฐศาสตร์กับนิติศาสตร์ของหนังสือพิมพ์ ในคดีปกปิดทรัพย์สินของ ทักษิณ ชินวัตร เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมี จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ว่าการสร้างวาทกรรมที่สนับสนุนแนวทางรัฐศาสตร์หรือนิติศาสตร์อันเป็นแนวทางพิจารณาคดีที่ปรากฏในรายงานข่าวและบทความของหนังสือพิมพ์ รายวันมีผลสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมการเมืองอย่างไร

การคัดเลือกแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาจึงได้จำกัดขอบเขตการวิจัยไว้ที่

1. สื่อหนังสือพิมพ์ 4 ชื่อฉบับ เริ่มศึกษาตั้งแต่วันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2543 (หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจเปิดประเด็นนี้ขึ้น) จนกระทั่งถึงวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2544 (ยุติเนื่องจากไม่มีการนำเสนอข่าวกรณีดังกล่าวในหนังสือพิมพ์อีก) หนังสือพิมพ์ 4 ฉบับที่จะศึกษา คือ ประชาชาติธุรกิจ มติชน ไทยรัฐ และไทยโพสต์
2. สัมภาษณ์บรรณาธิการหรือหัวหน้าข่าวของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับเพื่อให้ทราบถึงกระบวนการนำเสนอข่าว รวม 4 ท่าน
3. สัมภาษณ์นักวิชาการที่เป็นนักนิติศาสตร์และนักรัฐศาสตร์เพื่อให้ทราบถึงหลักการเกี่ยวกับหลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์โดยเน้นการวิพากษ์การนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน รวม 6 ท่าน

การเลือกเนื้อหาเพื่อวิเคราะห์

หนังสือพิมพ์ที่เลือกเพื่อทำการวิเคราะห์ คือ หนังสือพิมพ์ที่เน้นการเสนอข่าวการเมือง คือหนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ และหนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวเกี่ยวกับความสนใจทั่วไป คือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นอกจากนี้ยังเลือกที่จะศึกษาหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจเนื่องจากเป็นหนังสือพิมพ์ที่ได้รับรางวัลในการนำเสนอข่าวคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร โดยเริ่มศึกษาตั้งแต่วันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2543 จนกระทั่งถึงวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2544

โดยศึกษาเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ในส่วนต่อไปนี้

- ข่าวหน้า 1 และข่าวต่อ
- บทบรรณาธิการ
- คอลัมน์แสดงความคิดเห็น
- บทความ /บทวิเคราะห์/ สก๊ิปพิเศษ/

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์วาทกรรมที่ปรากฏถึงผู้รับผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ เพื่อค้นหาว่ามีวาทกรรมเกี่ยวกับเรื่องใดบ้างที่สื่อหนังสือพิมพ์ใช้ในการถ่ายทอด และการเล่าเรื่องในการสร้างภาพความเป็นจริง โดยผู้วิจัยจะตีความข้อมูลให้เข้ากับกรอบแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับปัญหานำวิจัย โดยจะแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. วิเคราะห์วาทกรรมที่ใช้ในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ โดยแบ่งเป็น 5 ประเด็นดังนี้

1. ช่วงเปิดประเด็นคดีชุกหนุ่น
2. ก่อนการตัดสินของป.ป.ช.
3. หลังการตัดสินของป.ป.ช.
4. ก่อนการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ
5. หลังการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ

โดยการวิเคราะห์ดังกล่าวจะพิจารณาจากภาษา รูปแบบการนำเสนอ และวาทกรรมที่แสดงนัยยะสนับสนุนหลักรัฐศาสตร์และหลักนิติศาสตร์โดยจะพิจารณาภายใต้บริบทของการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมไทย

2. นำสัดส่วนความแตกต่างระหว่างหนังสือพิมพ์ 4 ชื่อฉบับในการนำเสนอรูปแบบที่แตกต่างกันและจำนวนที่มากน้อยต่างกัน มาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อสรุปเกี่ยวกับลักษณะการนำเสนอวาทกรรมของหนังสือพิมพ์เพิ่มเติมจากการวิเคราะห์ในข้อ 1

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา มาประกอบกับผลการสัมภาษณ์บรรณาธิการและนักวิชาการด้านนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ พร้อมทั้งยกตัวอย่างให้เห็นอย่างชัดเจนเกี่ยวกับวาทกรรมที่สะท้อนวัฒนธรรมการเมืองไทย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การนำเสนอข้อมูล

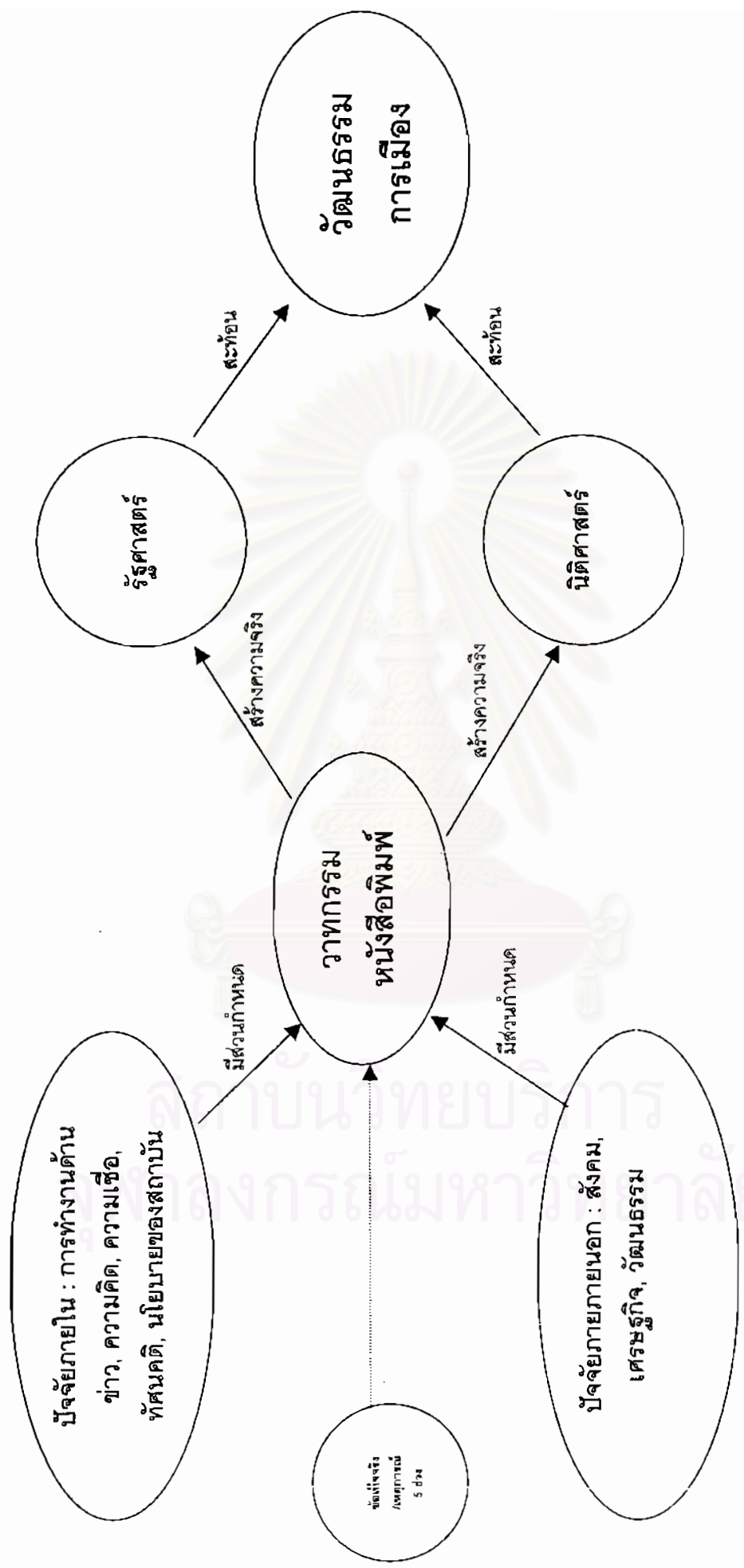
การวิจัยครั้งนี้ จะนำเสนอโดยวิธีการเขียนบรรยายถึงเนื้อหา และวาทกรรมในการเล่าเรื่อง โดยคำนึงถึงหลักแนวคิดด้านรัฐศาสตร์และหลักแนวคิดด้านนิติศาสตร์ ซึ่งหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับมีวิธีการเลือกใช้วาทกรรมที่แตกต่างกัน โดยจะนำเสนอเนื้อหาเป็น 5 ประเด็น คือ

1. ช่วงเปิดประเด็นคดีชุกหูน
2. ก่อนการตัดสินของ ป.ป.ช.
3. หลังการตัดสินของ ป.ป.ช.
4. ก่อนการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ
5. หลังการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ

โดยในแต่ละช่วงจะนำเสนอวาทกรรมและวิเคราะห์การสัมภาษณ์ อีกทั้งสรุปเปรียบเทียบ เหตุการณ์ 5 ช่วงโดยวิเคราะห์แนวโน้มต่างๆ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วาทกรรมการสร้างความจริงเชิงรัฐศาสตร์กับนิติศาสตร์ของหนังสือพิมพ์ใน
คดีปฎิเสธทรัพย์สินของ ทักษิณ ชินวัตร

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารูปแบบการนำเสนอคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ที่ปรากฏในรายงานข่าว บทบรรณาธิการ คอลัมน์แสดงความคิดเห็น บทความ/บทวิเคราะห์และ สกู๊ปพิเศษของหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ฉบับ คือ หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ มติชน ไทยรัฐ และ ไทยโพสต์ ซึ่งจากการรวบรวมเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2543 จนกระทั่งถึงวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2544 โดยแยกประเด็นการนำเสนอเนื้อหาออกเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

1. ช่วงเปิดประเด็นคดีชุกหูน (ระหว่างวันที่ 7 ก.ย. 43- 25 ก.ย. 43)
2. ช่วงก่อนการตัดสินของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ระหว่างวันที่ 26 ก.ย. 43 - 26 ธ.ค. 43)
3. ช่วงหลังการตัดสินของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ระหว่างวันที่ 27 ธ.ค.43 - 15 ม.ค.44)
4. ช่วงก่อนการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ (ระหว่างวันที่ 16 ม.ค. 44 - 2 ส.ค. 44)
5. ช่วงหลังการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ (ระหว่างวันที่ 4 ส.ค. 44 - 31 ต.ค. 44)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิจัย

1) วิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอ

ตารางที่ 1 แสดงรูปแบบการนำเสนอคติปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ที่เสนอในหนังสือพิมพ์ 4 ชื่อฉบับ ตั้งแต่วันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2543 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2544

หนังสือพิมพ์	รูปแบบ (ร้อยละ)				คิดเป็น % รวม
	ข่าว	บทบรรณาธิการ	คอลัมน์ความคิดเห็น	บทความ/วิเคราะห์/สฎีป	
ประชาชาติ	37.97	1.60	31.55	28.88	100
มติชน	60.69	4.97	17.55	16.79	100
ไทยรัฐ	40.68	15.68	41.10	2.54	100
ไทยโพสต์	50.67	8.00	20.89	20.44	100

หมายเหตุ :

1. หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ รวมทั้งสิ้น 187 ชิ้น
2. หนังสือพิมพ์มติชน รวมทั้งสิ้น 261 ชิ้น
3. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ รวมทั้งสิ้น 236 ชิ้น
4. หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ รวมทั้งสิ้น 225 ชิ้น

จากตารางแสดงรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาคติปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ของหนังสือพิมพ์ รายวันภาษาไทย 4 ชื่อฉบับ ซึ่งให้เห็นว่า

1. การนำเสนอรูปแบบที่เป็นข่าว

หนังสือพิมพ์ทุกชื่อฉบับ คือ หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ มติชน ไทยรัฐ และไทยโพสต์ มีการนำเสนอรูปแบบที่เป็นข่าว ซึ่งเป็น การรวบรวมเหตุการณ์ และความเคลื่อนไหว ในปริมาณที่มากกว่าการนำเสนอในรูปแบบอื่นๆ ที่ไม่ใช่ข่าว คือ บทบรรณาธิการ คอลัมน์แสดงความคิดเห็น บทความ/บทวิเคราะห์ และสฎีปพิเศษ ซึ่งหนังสือพิมพ์มติชนเป็นหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอรูปแบบข่าวสูงสุดถึง ร้อยละ 60.69 ส่วนหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอในรูปแบบข่าวน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 37.97 คือ หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ แสดงให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์มติชน ให้ความสำคัญต่อการรายงานความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ในคติปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ร้อยละ 50.67 ทั้งนี้เพราะหนังสือพิมพ์ทั้งสองชื่อฉบับ เป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นการเสนอข่าวสารด้านการเมืองเป็นข่าวหลักหรือข่าวพาดหัว

2. การนำเสนอรูปแบบอื่นๆ ที่ไม่ใช่ข่าว

2.1 บทบรรณาธิการ จากตารางที่ 1 พบว่าไทยรัฐมีการนำเสนอรูปแบบบทบรรณาธิการมากที่สุดถึงร้อยละ 15.68 ส่วนหนังสือพิมพ์อื่นๆ จะมีการนำเสนอในรูปแบบบทบรรณาธิการน้อยมาก แสดงให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐใช้บทบรรณาธิการเป็นเวที แสดงถึงจุดยืนนโยบายขององค์กรต่อคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร มากกว่ารูปแบบประเภทอื่น ๆ เมื่อเทียบสัดส่วนของรูปแบบการนำเสนอและมากกว่าฉบับอื่น ๆ เมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ

2.2 คอลัมน์แสดงความคิดเห็น ไทยรัฐ มีการนำเสนอในรูปแบบนี้มากที่สุดเช่นกัน คือ ร้อยละ 41.10 เหตุที่มีการนำเสนอในรูปแบบนี้มากเนื่องมาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นพื้นที่หรือเวทีแสดงความคิดเห็นของบุคคลภายนอกผ่านคอลัมน์จดหมายจากผู้อ่าน รวมทั้งมีการนำเสนอคอลัมน์ของหนังสือพิมพ์ที่เขียนโดยคอลัมนิสต์ซึ่งมีชื่อเสียงอันเป็นจุดขายอย่างหนึ่งของไทยรัฐมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าไทยรัฐให้ความสำคัญกับการแสดงความคิดเห็นและการชี้นำสังคมมากกว่าฉบับอื่นๆ

2.3 บทความ/บทวิเคราะห์/สภาวะพิเศษ หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ มีการนำเสนอในรูปแบบนี้มากที่สุด ถึงร้อยละ 28.88 ซึ่งรูปแบบดังกล่าว จะเน้นการอธิบายความนำเสนอข้อมูลแสดงความคิดเห็นในเชิงวิชาการของนักวิชาการและของหนังสือพิมพ์เอง ซึ่งจะต่างกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ที่แสดงความคิดเห็นโดยคอลัมนิสต์ประจำของหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นการแสดงความคิดเห็นโดยมีการชี้นำและตามกระแสสังคมมากกว่าบทวิเคราะห์ที่เน้นข้อมูลมากกว่าความคิดเห็น

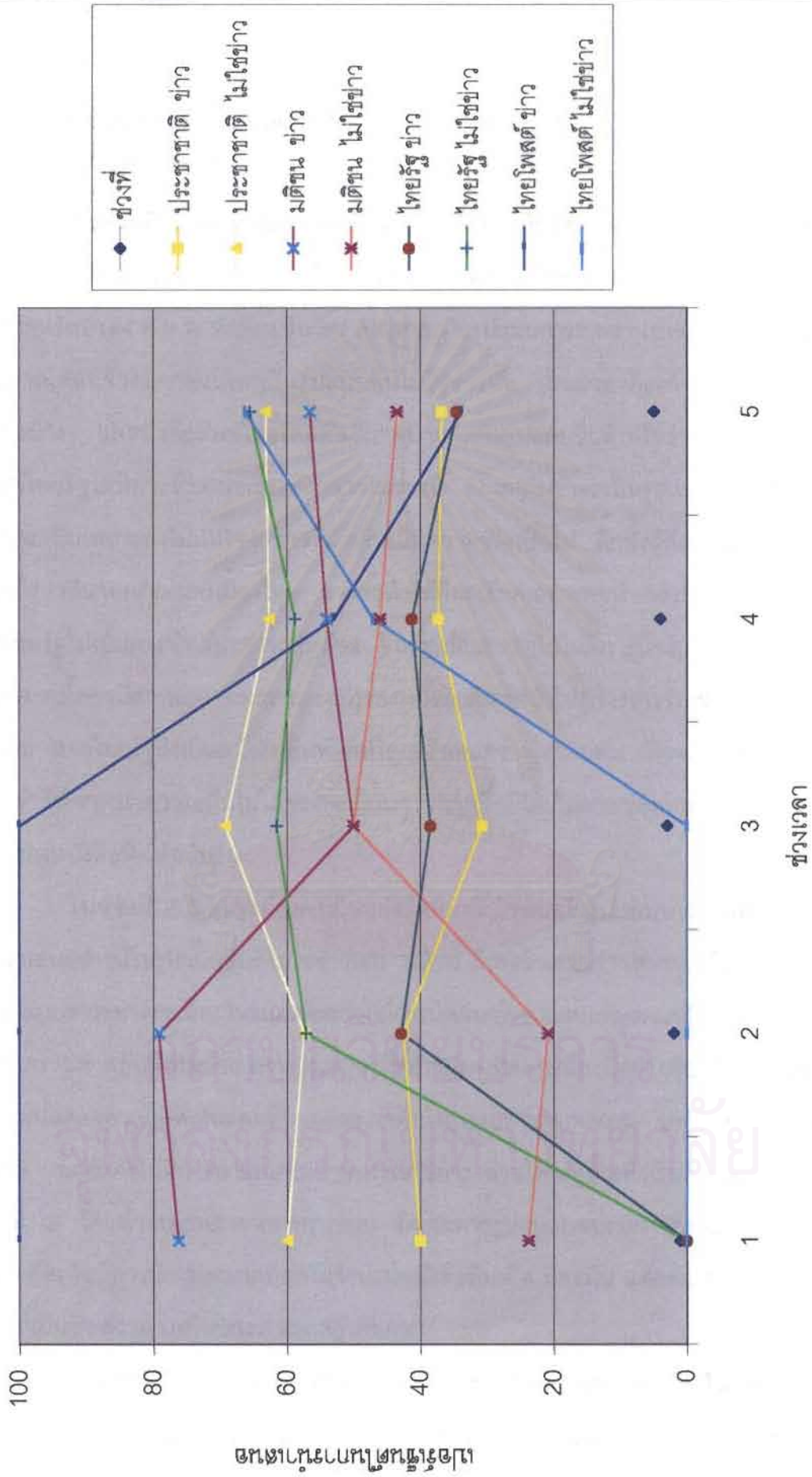
โดยสรุปแล้วรูปแบบการนำเสนอข่าวคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร พบว่าในรูปแบบข่าว หนังสือพิมพ์มติชน มีการนำเสนอมากที่สุด ส่วนรูปแบบที่ไม่ใช่ข่าว ได้แก่ บทบรรณาธิการ และ คอลัมน์แสดงความคิดเห็น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำเสนอมากที่สุด ในขณะที่บทความ/บทวิเคราะห์ และ สภาวะพิเศษนั้น ประชาชาติธุรกิจนำเสนอมากที่สุด ซึ่งให้เห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์มติชน เน้นการนำเสนอการรายงานข่าว ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ขณะที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เน้นการแสดงความคิดเห็น และนโยบายของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับคดีนี้ ส่วนหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจเน้น การอธิบายความ และการแสดงความคิดเห็นเชิงวิชาการของนักวิชาการของหนังสือพิมพ์เอง โดยเน้นการให้ความรู้ และข้อเท็จจริง เพื่อสร้างความเข้าใจและนำไปสู่กระแสวิพากษ์วิจารณ์ของสังคมให้แก่ผู้อ่าน

ตารางที่ 2 แสดงรูปแบบการนำเสนอข่าวและไม่ใช่ข่าว ... ดูจากแผนภูมิสี่รูปแบบการนำเสนอข่าว
และไม่ใช่ข่าวของหนังสือพิมพ์ 4 ชื่อฉบับ โดยแยกออกตามช่วงเวลาต่างๆ

ช่วงที่	ประชาชาติธุรกิจ		มติชน		ไทยรัฐ		ไทยโพสต์	
	ข่าว	ไม่ใช่ข่าว	ข่าว	ไม่ใช่ข่าว	ข่าว	ไม่ใช่ข่าว	ข่าว	ไม่ใช่ข่าว
1	40.00	60.00	76.19	23.81	-	-	100.00	-
2	42.55	57.45	79.17	20.83	42.86	57.14	100.00	-
3	30.77	69.23	50.00	50.00	38.46	61.54	100.00	-
4	37.35	62.65	53.97	46.03	41.24	58.76	52.89	47.11
5	36.84	63.16	56.52	43.48	34.48	65.52	33.80	66.20

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปแบบการนำเสนอข่าวและไม่ใช้ข่าวของหนังสือพิมพ์ 4 ชื่อฉบับ โดยแยกออกมาตามช่วงเวลาต่างๆ

วิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอแยกออกตามช่วงเวลาต่าง ๆ

จากกราฟอภิปรายผลดังนี้

ในช่วงที่ 1 ช่วงเปิดประเด็นคดี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นั้น หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ชื่อฉบับคือ หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ มติชน และไทยโพสต์ ต่างให้ความสำคัญในการนำเสนอข่าวคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ดังปรากฏในรูปแบบการรายงานข่าวความเคลื่อนไหวเป็นปริมาณค่อนข้างมากส่วนใหญ่ในรูปแบบอื่นไม่ใช่ข่าวสั้น ประชาชาติธุรกิจและมติชนมีการนำเสนอบ้าง แต่หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ไม่มีการนำเสนอในรูปแบบอื่นที่ไม่ใช่ข่าวเลย ส่วนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐไม่มีการนำเสนอเรื่องดังกล่าวในช่วงที่ 1 เลยไม่ว่าจะเป็นรูปแบบข่าวหรือไม่ใช่ข่าว อาจจะเป็นเพราะยังไม่มั่นใจว่าข่าวที่เกิดขึ้นเป็นความจริงหรือไม่ อีกทั้งผู้ที่ตกเป็นข่าวมีตำแหน่งเป็นถึงว่าที่นายกรัฐมนตรีเมืองไทย อาจจะทำให้มีผลเสียต่อภาพพจน์ และนโยบายขององค์กร อีกทั้งไทยรัฐไม่เน้นการนำเสนอข่าวการเมือง จึงอาจเป็นสาเหตุให้ไม่มีการนำเสนอข่าวนี้ในระยะแรก นอกจากนี้อาจมีสาเหตุมาจากการแข่งขันของหนังสือพิมพ์ที่นำไปสู่การวางชั้นเชิงของหนังสือพิมพ์ นั่นคือ หากไทยรัฐซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่นำเสนอข่าวไหนไม่ทัน เรียกว่า “ตกข่าว” ก็มักจะวางท่าที่พิจารณาความเป็นไปได้ของกรณีนั้นๆ ก่อนเพื่อมิให้เกิดภาพของการกระโจนตามกระแสข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น

ในช่วงที่ 2 ไทยโพสต์ยังคงเป็นหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอในรูปแบบข่าวมากที่สุด ในขณะที่ไม่นำเสนอข่าวนี้ในรูปแบบอื่นที่ไม่ใช่ข่าวเลย มติชน ยังคงนำเสนอข่าวความเคลื่อนไหว ของคดีนี้ในรูปแบบข่าวอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันก็มีการนำเสนอในรูปแบบบทบรรณาธิการ และ บทความ บทวิเคราะห์ สกู๊ปพิเศษบ้าง ส่วนประชาชาติธุรกิจยังคงติดตามเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องในรูปแบบข่าวคอลัมน์แสดงความคิดเห็นและที่โดดเด่นมากคือในรูปแบบของบทความ บทวิเคราะห์ และสกู๊ปพิเศษ แต่ยังคงไม่มีการนำเสนอในสวนบรรณาธิการ ส่วนไทยรัฐนั้นเพิ่งเริ่มที่จะเปิดประเด็นนี้ในช่วงที่ 2 โดยนำเสนอหลากหลายรูปแบบ โดยเฉพาะรูปแบบบทบรรณาธิการและคอลัมน์แสดงความคิดเห็นมีการนำเสนอมากที่สุดในจำนวนหนังสือพิมพ์ 4 ชื่อฉบับ แต่กลับไม่มีการนำเสนอในส่วนที่เป็นบทความ บทวิเคราะห์ และสกู๊ปพิเศษ

ในช่วงที่ 3 หนังสือพิมพ์ทุกฉบับนำเสนอข่าวดังกล่าวอย่างต่อเนื่องในรูปแบบของการรายงานข่าว ส่วนรูปแบบบทบรรณาธิการและคอลัมน์แสดงความคิดเห็นนั้น ไทยรัฐมีการนำเสนอ

สูงสุด ส่วนบทความ บทวิเคราะห์ และสรุปพิเศษ นั้น ประชาชาติธุรกิจยังคงรักษาระดับของการนำเสนอสูงสุดในช่วงที่ 3 นี้ ขณะที่ไทยรัฐยังไม่มีกรนำเสนอเลย

ช่วงที่ 4 หนังสือพิมพ์ทุกฉบับนำเสนอข่าวดังกล่าวอย่างต่อเนื่องในรูปแบบของการรายงานข่าวแต่จะมีสัดส่วนที่น้อยลง และจะไปรายงานเพิ่มขึ้นในส่วนรูปแบบอื่นๆที่ไม่ใช่ข่าวคือบทบรรณาธิการ ไทยรัฐมีการนำเสนอสูงสุดในขณะที่คอลัมน์แสดงความคิดเห็นนั้น ประชาชาติธุรกิจมีการนำเสนอสูงสุดในช่วงที่ 4 ส่วนบทความ บทวิเคราะห์ และสรุปพิเศษ นั้น ไทยโพสต์มีการนำเสนอสูงสุด ทั้งๆ ที่ ในช่วงที่ 1 ถึงช่วงที่ 3 ไม่มีกรนำเสนอในรูปแบบอื่นๆที่ไม่ใช่ข่าว เลยอาจจะเป็นเพราะเหตุการณ์ต่างๆ ได้คลี่คลายมาในระดับหนึ่ง มีผู้รู้ออกมาแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วิพากษ์มากขึ้น ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งที่เกิดขึ้น จนสามารถนำมาเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นและอธิบายความได้มากยิ่งขึ้นและใน

ช่วงที่ 5 หนังสือพิมพ์ทุกฉบับนำเสนอข่าวดังกล่าวอย่างต่อเนื่องในรูปแบบของการรายงานข่าว นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอในรูปแบบอื่นๆ ที่ไม่ใช่ข่าวมากขึ้นด้วยอาจจะเป็นเพราะเป็นช่วงที่ศาลรัฐธรรมนูญตัดสินเรียบร้อยแล้ว หนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับจึงมีมาตรการและนโยบายที่มุ่งแสดงความคิดเห็นและนำเสนอบทวิเคราะห์ บทสรุปเหตุการณ์มากขึ้น

สรุปรวมรูปแบบการนำเสนอตั้งแต่ช่วงที่ 1 - ช่วงที่ 5

1. การนำเสนอรูปแบบข่าว หนังสือพิมพ์ทุกชื่อฉบับต่างนำเสนอข่าวคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ในช่วงที่ 1 ค่อนข้างมากยกเว้นไทยรัฐ ซึ่งไม่มีกรนำเสนอข่าวดังกล่าวในช่วงแรกเลย ทั้งๆที่หนังสือพิมพ์ทุกฉบับต่างนำเสนอข่าวดังกล่าวในรูปแบบข่าว ความเคลื่อนไหว หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจให้ความสำคัญในการนำเสนอในรูปแบบคอลัมน์ แสดงความคิดเห็น บทความ วิเคราะห์ สรุปพิเศษ เป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากการคงอยู่ของรูปแบบดังกล่าว ในทุกช่วงของการนำเสนอ บางช่วงก็เป็นหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอในรูปแบบดังกล่าวมากที่สุด นอกจากนี้ยังวิเคราะห์ได้ว่า หนังสือพิมพ์ประชานิตินั้นเป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นกรนำเสนอแบบอธิบายความมุ่งเน้นการแสดงความคิดเห็นเชิงวิชาการ โดยให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง

2 การนำเสนอรูปแบบอื่นๆ ที่ไม่ใช่ข่าว

2.1 บทบรรณาธิการ ตั้งแต่ช่วงที่ 1 ถึงช่วงที่ 4 นั้นประชาชาติธุรกิจไม่มีกรนำเสนอในรูปแบบนี้เลย แต่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐกลับมีการนำเสนอบทบรรณาธิการตั้งแต่เริ่มนำเสนอประเด็น

ดังกล่าวและในทุกๆ ช่วงค่อนข้างมาก แสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐแสดงจุดยืนและนโยบายในการนำเสนอขององค์กรที่ชัดเจนเป็นอย่างยิ่ง ส่วนในช่วงที่ 5 นั้นหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจกลับมีการนำเสนอในรูปแบบบทบรรณาธิการมากที่สุดเนื่องจากการตัดสินใจของศาลสิ้นสุดลงแล้ว จึงต้องการแสดงความคิดเห็นและชี้ให้เห็นจุดยืนขององค์กร (ซึ่งคัดค้านผลการตัดสิน)

2.2 คอลัมน์แสดงความคิดเห็น ไทยรัฐนำเสนอในรูปแบบนี้ค่อนข้างมากโดยเฉพาะในช่วงที่ 2 ช่วงที่ 3 และช่วงที่ 5 ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคดีชุกหุนมากที่สุด ซึ่งความคิดเห็นดังกล่าวก็มาจากการที่ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีคอลัมน์แสดงความคิดเห็นมากอยู่แล้ว นอกจากนี้ยังมีการแสดงความคิดเห็นจากคอลัมน์ดีส์ซึ่งสะท้อนความคิดเห็นส่วนบุคคลและความคิดของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐไปพร้อม ๆ กัน

2.3 บทความ/บทวิเคราะห์/สัปดาห์พิเศษ ประชาชาติธุรกิจให้ความสำคัญกับการนำเสนอรูปแบบนี้ในทุกๆ ช่วง โดยเฉพาะช่วงที่ 1 ถึงช่วงที่ 3 เป็นช่วงที่ประชาชาตินำเสนอรูปแบบดังกล่าวมากกว่าหนังสือพิมพ์อื่นๆ ฉบับ โดยจะเป็นการนำข้อมูล ตัวเลข เอกสาร หลักฐาน และข้อบังคับทางกฎหมายมาอธิบายความ แสดงมุมมองเชิงวิชาการและวิเคราะห์ของ นักหนังสือพิมพ์หรือนักวิชาการให้ทราบถึงข้อเท็จจริงต่างๆ เพื่อเป็นความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดขึ้น

หนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 4 ชื่อฉบับนำเสนอเนื้อหาที่เป็นข่าวสาร ซึ่งเป็นการรายงานเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวในปริมาณที่มากกว่าการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบอื่นๆ ที่ไม่ใช่ข่าวคือ บทบรรณาธิการ คอลัมน์แสดงความคิดเห็นทางการเมืองและบทความ (บทวิเคราะห์/สัปดาห์พิเศษ) ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ลักษณะเฉพาะของหนังสือพิมพ์ นโยบายการนำเสนอเป็นต้น ซึ่งรูปแบบการนำเสนอดังกล่าวก็เป็นไปตามลักษณะของหนังสือพิมพ์ แต่ละฉบับคือ

หนังสือพิมพ์เนื้อหาแนวการเมือง (มติชน, ไทยโพสต์)

หนังสือพิมพ์เนื้อหาแนวเร้าใจผู้อ่าน (ไทยรัฐ)

หนังสือพิมพ์เนื้อหาแนวธุรกิจการเมือง (ประชาชาติธุรกิจ)

2. วิเคราะห์วาทกรรมนิติศาสตร์ – รัฐศาสตร์

การวิจัยครั้งนี้มีการวิเคราะห์เนื้อหาของวาทกรรมโดยคำนึงถึงหลักแนวคิดด้านนิติศาสตร์ และหลักแนวคิดด้านรัฐศาสตร์ ซึ่งหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับมีวิธีการเลือกใช้วาทกรรมแตกต่างกัน โดยจะนำเสนอเนื้อหาเป็น 5 ช่วงคือ

1. ช่วงเปิดประเด็นคดีชุกหนุ่น (ระหว่างวันที่ 7 ก.ย. 43 – 25 ก.ย. 43)
2. ช่วงก่อนการตัดสินของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ระหว่างวันที่ 26 ก.ย. 43 – 26 ธ.ค. 43)
3. ช่วงหลังตัดสินของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ระหว่างวันที่ 27 ธ.ค. 43 – 15 ม.ค. 44)
4. ช่วงก่อนการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ (ระหว่างวันที่ 16 ม.ค. 44 – 2 ส.ค. 44)
5. ช่วงหลังการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ (ระหว่างวันที่ 4 ส.ค. 44 – 31 ต.ค. 44)

ซึ่งแต่ละช่วงก็มีการแบ่งแยกประเด็นในการนำเสนอของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับโดยผู้วิจัยเลือกวิเคราะห์เฉพาะส่วนที่เป็นข่าว เนื่องจากส่วนที่ไม่ใช่ข่าว คือ บทบรรณาธิการ คอลัมน์ แสดงความคิดเห็น บทความ บทวิเคราะห์และสื่อบุคคลนั้น จะเป็นการเสนอวาทกรรมในเชิงความคิดเห็นของผู้เขียนในแง่ความเป็นจริง กระแสสังคม และความเคลื่อนไหวของมวลชนมากกว่าข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

วิเคราะห์วาทกรรมนิติศาสตร์-รัฐศาสตร์

เนื่องจากผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาหาคำตอบว่าวาทกรรมที่ใช้ในการเสนอข่าวคดีปกปิดทรัพย์สินของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่ปรากฏในรูปแบบการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ คือ ประชาชาติธุรกิจ มติชน ไทยรัฐ และไทยโพสต์ จึงได้มีการแบ่งแยกประเด็นในการนำเสนอในแต่ละช่วงว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีการนำเสนอประเด็นต่างๆ ในแต่ละช่วงอย่างไร และประเด็นแต่ละประเด็นยังคงถูกนำเสนอในช่วงต่อไปหรือไม่ อยางไร

ช่วงที่ 1 ช่วงเปิดประเด็น ระหว่างวันที่ 7 ก.ย. 43-25 ก.ย. 43

นับเป็นช่วงที่เปิดประเด็นกรณีคดีปกปิดทรัพย์สินของพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เมื่อมีการนำเสนอข่าวนี้กับสังคมโดยหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจแล้ว คนในสังคมต่างให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากบุคคลที่ตกเป็นข่าวนั้น เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคมเป็นนักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างสูง อีกทั้งอาจจะเป็นที่นายกรัฐมนตรีของไทยคนต่อไป การนำเสนอของหนังสือพิมพ์ในช่วงนี้จึงเป็นการตรวจสอบว่ามีการปกปิด ชุกซ่อน จริงหรือไม่อย่างไร บุคคลที่เกี่ยวข้อง

มีใครบ้าง มีการสัมภาษณ์แม่บ้าน คนขับรถ เพื่อค้นหาความจริง มีกระแสวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ นานา ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นเรื่องปกติสำหรับนักธุรกิจ แต่ถ้าสำหรับบุคคลที่จะเป็นนายกรัฐมนตรี นั้นนับเป็นเรื่องผิดปกติและไม่สมควรอย่างยิ่ง

การนำเสนอประเด็นหลักของหนังสือพิมพ์ในช่วงที่ 1 คือ

ตารางที่ 3 ช่วงที่ 1

ประเด็นตรวจสอบทรัพย์สินของป.ป.ช.

หนังสือพิมพ์	วาทกรรมนิติศาสตร์	วาทกรรมรัฐศาสตร์
ประชาชาติธุรกิจ	ข้างอิงหลักกฎหมายเพื่อผูกมัดทักษิณ	การโจมตีทางการเมือง
มติชน	นำเสนอหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดี	ความขัดแย้งทางการเมือง
ไทยรัฐ	-	-
ไทยโพสต์	นำเสนอหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดี	ความขัดแย้งทางการเมือง

การนำเสนอในประเด็นตรวจสอบทรัพย์สินของป.ป.ช. นั้น หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ มุ่งรายงานข่าวในประเด็นนี้โดยใช้วาทกรรมนิติศาสตร์ ซึ่งเป็นการนำเอาตัวบทกฎหมายมาอธิบาย เพื่อตรวจสอบว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น มีข้อเท็จจริงอย่างไร และถ้านำตัวบทกฎหมายมาอธิบาย สิ่งที่เกิดขึ้นผลจะเป็นอย่างไร เพื่อที่จะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเหตุการณ์ดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับตัวบทกฎหมายอย่างไร ตัวอย่างการนำเสนอของหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ

" ทักษิณโยกหุ้น 2 หมื่นล. แต่งตัวรอนั่งนายกฯ ผ่อนถ่ายหุ้นชินฯ ให้ลูก - หนัก.ม.คุมหุ้นร.ม.ต." ประชาชาติธุรกิจ (7 กันยายน 2543)

"ลูกสาวทักษิณ - บุญชูอ่วม สรรพากรสอบโอนหุ้น ถ้าได้ฟรีจ่ายภาษีอากร 37% กว่า 300 ล.." ประชาชาติธุรกิจ (21 กันยายน 2543)

" ทักษิณ แจ้ง ป.ป.ช.แล้ว - แฉคนใช้ไม่เสียภาษี" ประชาชาติธุรกิจ (16 พฤศจิกายน 2543)

จะเห็นได้ว่าการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจมุ่งเน้นการตรวจสอบทรัพย์สินโดยนำตัวบทกฎหมายมาประกอบการพาดหัวข่าว อีกทั้งยังทำให้ประเด็นดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีการรายงานไปทั่วโลก ยกตัวอย่าง เช่น

" สำนักข่าวเอพีตีข่าว ประชาชาติธุรกิจ ทั่วโลก หลักฐานมัดทักษิณเจ้าของหุ้นตัวจริงไม่แจ้ง ป.ป.ช.." ประชาชาติธุรกิจ (18 กันยายน 2543)

นอกจากการพาดหัวข่าวแล้ว การรายงานประเด็นนี้ในเนื้อข่าวก็มีการนำวาทกรรม นิติศาสตร์มาอธิบายอย่างชัดเจน และมีปริมาณค่อนข้างมาก ส่วนใหญ่เป็นการอ้างอิงตัวบทกฎหมายประกอบด้วย พระราชบัญญัติ การจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. 2543 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ตัวอย่างเช่น

“ตามพระราชบัญญัติ การจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. 2543 ซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2543 กำหนดให้รัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในบริษัทไม่เกิน 5 % (กฎหมาย จัดการหุ้นของรัฐมนตรี)

“ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ส่วนที่ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ส่วนที่ว่าด้วยการแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน.....”

“นอกจากนี้ตามกฎหมาย ป.ช.ป. มาตรา 100 (2) ได้บัญญัติห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ” (กฎหมาย ป.ป.ช.) พระราชชาติธุรกิจ (7 กันยายน 2543)

“ถ้า พ.ต.ท. ทักษิณ และคุณหญิงพจมาน ชินวัตร ภริยา เป็นเจ้าของหุ้นบริษัท เอส ซี แอสเสท ที่แท้จริง ทักษิณแจ้งบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเป็นเท็จหรือไม่ ถ้าใช่ก็ถือว่าเข้าข่าย กระทำความผิดตามมาตรา 295 แห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะถูกห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมือง นาน 5 ปี” พระราชชาติธุรกิจ (18 กันยายน 2543)

หนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์มีลักษณะการเลือกสร้างประเด็น ตรวจสอบทรัพย์สินของป.ป.ช. ไปโยงใยเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางการเมืองค่อนข้างมาก วาทกรรมที่นำเสนอออกมาจึงเน้นหนักไปทางด้านรัฐศาสตร์เกือบทั้งสิ้น มีการสร้างวาทกรรม นิติศาสตร์เพียงเล็กน้อย ตัวอย่างเช่น

“ป.ป.ช. ช้องใจหุ้น “900 ล้าน” เคลียร์โอนไปเกาะฟอกเงิน” มติชน (10 กันยายน 2543)

“พ.ต.ท. ทักษิณ มีเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงกฎหมาย พระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี 2543 ซึ่งมีผลบังคับใช้วันที่ 9 พ.ย. 2543 โดย กฎหมายดังกล่าวออก ตาม รัฐธรรมนูญ มาตรา 209...”

ในประเด็นการตรวจสอบทรัพย์สินซึ่งเป็นประเด็นหลักของช่วงที่ 1 นี้ พบว่าได้มีการนำเอาวาทกรรมรัฐศาสตร์มานำเสนอไว้ด้วยเช่นกัน สำหรับวาทกรรมรัฐศาสตร์ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจจะมีลักษณะของการไปสัมภาษณ์บุคคล เช่น

“ใกล้เลือกตั้งถ้าไม่โอนในช่วงนี้พรรคอื่นๆ อาจใช้จุดนี้เป็นเป้าโจมตีในการหาเสียงได้ไม่ใช่ว่าเตรียมตัวเป็นนายกฯ แต่อย่างใด” ประชาชาติธุรกิจ (7 กันยายน 2543)

รวมทั้งเป็นวาทกรรมรัฐศาสตร์ในลักษณะของการโยงเรื่องการตรวจสอบเข้ากับวาระทางการเมืองที่ทักษิณเตรียมจะเป็นนายกรัฐมนตรี เช่น

“สำนักข่าว A.P. ระบุงการโอน และจำหน่ายหุ้นสะท้อนให้เห็นว่าการกระทำดังกล่าวมีการปฏิบัติกันโดยทั่วไปไม่ได้หมายความว่าจำเป็นต้องเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายหรือจริยธรรม แต่ที่การทำธุรกิจของทักษิณถูกจับตามอง เพราะมีความเป็นไปได้ที่ทักษิณจะก้าวขึ้นเป็นนายกฯ ของไทย” ประชาชาติธุรกิจ (7 กันยายน 2543)

สำหรับหนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ต่างเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีเนื้อหาการนำเสนอเน้นหนักไปที่ข่าวสารทางการเมือง การเปิดประเด็นกรณีคดีหุ้นของ พ.ต.ท.ทักษิณด้วยเรื่องของการตรวจสอบทรัพย์สินของ ป.ป.ช.จึงมีลักษณะของการใช้วาทกรรมที่สะท้อนสภาพความขัดแย้งทางการเมืองอันเป็นวาทกรรมแบบรัฐศาสตร์ ดังตัวอย่างการพาดหัวข่าว

“ทักษิณ-ไทยรักไทย เสร็จแน่ สนั่นตีปิก จี.ป.ช.ใช้มาตรฐานคดี 45 ล.” มติชน
(24 กันยายน 2543)

“ป.ป.ช. นัดชี้ สอบ-ไม่สอบ ทักษิณ ระทึก ปักทบท.หนุนพิสูจนโอนหุ้น” มติชน
(25 กันยายน 2543)

จะเห็นได้ว่าการพาดหัวข่าวส่วนใหญ่จะนำกรณีดังกล่าวไปเกี่ยวข้องและโยงใยกับเหตุการณ์ทางการเมือง พรรคการเมือง และการแข่งขันทางการเมืองทั้งสิ้น

นอกจากพาดหัวข่าวดังกล่าวแล้ว การนำเสนอรายงานในเนื้อข่าวยังเน้นหนักการนำเสนอวาทกรรมรัฐศาสตร์ด้วยการวิพากษ์วิจารณ์กรณีดังกล่าวนี้ในเชิงของปัญหาทางการเมือง ดังนี้

“เหตุการณ์ทางการเมืองเวลานี้เป็นเรื่องน่ารังเกียจ นักการเมืองทำตัวเป็นเศษสวะทำตัวเป็นเจ้าของของโลภเถื่อน.....สวนทางกับการปฏิรูปทางการเมืองกันอย่างไม่มีจิตสำนึก” มติชน (10 กันยายน 2543)

“ผู้สื่อข่าวถามว่าพรรคไทยรักไทยได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเป็นอันดับหนึ่ง พรรคประชาธิปไตยพร้อมสนับสนุนหรือไม่ นายชวนกล่าวว่า “คงจะถามเราไม่ได้ ประชาชนอยากให้ใครมาเป็นรัฐบาลก็ต้องเลือกพรรคนั้น” มติชน (14 กันยายน 2543)

"...ผลการสำรวจโพลของสำนักต่างๆ นางสุดารัตน์กล่าวว่า เชื่อว่าประชาชนได้พิจารณาอยู่ 2 อย่างคือ ทราบว่ากรณีของพ.ต.ท.ทักษิณ ไม่ได้เป็นการคดโกงแผ่นดินมา แต่ได้ทำกินด้วยสองขาและความสามารถของตัวเอง และประชาชนดูว่านโยบายพรรคไหนที่แก้ปัญหาให้ประชาชนอยู่รอด" มติชน (26 กันยายน 2543)

"...พรรคไทยรักไทยเป็นพรรคแรกที่เป็นศัตรูกับคอร์รัปชัน แล้วจะให้ป.ป.ช. มาตรวจสอบหัวหน้าพรรคเรื่องคอร์รัปชันได้อย่างไรทั้งที่ไม่ได้เป็นรัฐบาล ทำไม ป.ป.ช.ไม่จัดการรัฐบาลที่คอร์รัปชันซึ่งมีทุกวัน "อย่าหวังไหว อย่าตกใจ เพราะขณะนี้โพลเรายังคะแนนลิว จะตีอย่างไรก็ไม่มียุทธศาสตร์..." มติชน (27 กันยายน 2543)

รวมทั้งวาทกรรมแบบรัฐศาสตร์ที่ให้ภาพของความขัดแย้ง การโต้ตอบกันระหว่างพรรคประชาธิปัตย์กับ พ.ต.ท.ทักษิณหรือพรรคไทยรักไทย

"...อย่างไรก็ตามการเปิดเผยข้อมูลทุกข้อมูล และทุกคดี หลักจากที่สรุปสำนวน จะต้องเป็นหลักฐานที่สามารถยืนยันได้ ...ข้อมูลของป.ป.ช.จะไม่ยอมให้การเมืองเข้ามาแทรกแซงโดยเด็ดขาด โดยเฉพาะในกรณีที่เข้าใกล้วันยุบสภา เพื่อเลือกตั้งรัฐบาลชุดใหม่ ป.ป.ช.จะไม่เป็นเครื่องมือในการโจมตีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง" มติชน (16 ตุลาคม 2543)

"ผมเองก็อยากทราบว่าที่นายกรัฐมนตรีภาคเหนือ ลองมาเจอกับคนก็กกอกภาคเหนือหน่อย จะได้ชี้ให้ประชาชนเห็นว่านโยบายแก้ปัญหาที่แท้จริงของใครเป็นอย่างไร"

"...พ.ต.ท.ทักษิณไม่ต้องไปรอชี้แจงหลังได้เป็นนายกฯ เพราะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นแล้ว ต้องอธิบายในตอนนี้อย่างไรว่าการโอนหุ้นให้คนขับรถกับแม่บ้าน เป็นการโอนหรือการพักหุ้น เพราะมีพฤติกรรมอำพราง ถือว่าผิดกฎหมาย" ไทยโพสต์ (15 กันยายน 2543)

โดยสรุปแล้วในช่วงที่ 1 ปรากฏว่าหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจได้เลือกสร้างประเด็นการตรวจสอบทรัพย์สิน โดยใช้วาทกรรมนิติศาสตร์โดยการนำเอาตัวบทกฎหมายอธิบายค่อนข้างชัดเจน ในขณะที่หนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ เลือกที่จะสร้างประเด็นดังกล่าวด้วยวาทกรรมแบบรัฐศาสตร์โดยนำการเมือง การเลือกตั้งเข้ามาโยงโยกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเมืองหวังอำนาจทางการเมืองหรือการปกปิดและการทุจริตทางการเมือง อันมีผลให้สังคมสร้างความเข้าใจเริ่มต้นกับกรณีการตรวจสอบทรัพย์สินของป.ป.ช. นั่นมีเรื่องทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าว ส่วนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐไม่มีการนำเสนอกรณีปกปิดทรัพย์สินของพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตรในช่วงเปิดประเด็น

ช่วงที่ 2 (ระหว่างวันที่ 26 ก.ย. 43 – 26 ธ.ค. 43)

นับเป็นเป็นช่วงก่อนการตัดสินใจของป.ป.ช. มีการนำเสนอในประเด็นข้อพิจารณาตามหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ช่วงนี้ผู้อ่านจะได้รับข้อมูลที่เป็นกฎหมายซึ่งเกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดีนี้ค่อนข้างมาก เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 291 – มาตรา 295 ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบการโอนหุ้นการทุจริตเกี่ยวกับการโอนหุ้น การแจ้งทรัพย์สินต่อ ป.ป.ช. กฎหมายเกี่ยวกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ มาตรา 59 และกฎหมายภาษีอากร เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีกระแสสังคมที่มีทั้งฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายต่อต้าน เช่น วาทกรรมที่สนับสนุน "ขอเป็นกำลังใจให้ ดร.ทักษิณ ชินวัตร ว่าที่นายกรัฐมนตรี" (กลุ่มชาวบ้านเขตพระโขนง ชุมชนคลองเตย กลุ่มผู้ค้าเยาวราช) วาทกรรมฝ่ายคัดค้าน "โปรดแสดงสปิริต ถ้าผิดโปรดวางมือ และอยากเป็นนายกต้องโปร่งใส" (กลุ่มปฏิรูปสังคมมหาวิทยาลัยรามคำแหง)

นอกจากนี้ก็มีกรกล่าวถึงหน่วยงานอิสระคือ ป.ป.ช. มีอำนาจในการตัดสินใจคดีเต็มที่โดยไม่ต้องขึ้นอยู่กัฝ่ายใด มีอำนาจตามกฎหมายอย่างสมบูรณ์ "เมื่อเป็นนักการเมือง ก็ต้องพร้อมรับการตรวจสอบจาก ป.ป.ช. การนำเสนอในช่วงนี้จึงเป็นด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่กำลังเป็นที่จับตามองคือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าเป็นหน่วยงานอิสระที่กำลังจะตัดสินความผิดหรือไม่ผิดของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร

การนำเสนอประเด็นหลักของหนังสือพิมพ์ในช่วงที่ 2

1. ข้อพิจารณาตามหลักกฎหมาย
2. ความเคลื่อนไหวทางการเมือง และกระแสสังคม

ตารางที่ 4 ช่วงที่ 2

1. ข้อพิจารณาตามหลักกฎหมาย

หนังสือพิมพ์	วาทกรรมนิติศาสตร์	วาทกรรมรัฐศาสตร์
ประชาชาติธุรกิจ	อ้างอิงหลักกฎหมายเพิ่มเติมเพื่อผูกมัดทักษิณ	-
มติชน	อ้างอิงหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีเพิ่มเติม เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องกฎหมาย	-
ไทยรัฐ	อ้างอิงหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีเพิ่มเติม เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องกฎหมาย	-
ไทยโพสต์	อ้างอิงหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีเพิ่มเติม เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องกฎหมาย	-

การนำเสนอในประเด็นข้อพิจารณาตามหลักกฎหมายนั้น หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ มุ่งนำเสนอประเด็นนี้โดยเน้นหนักวาทกรรมนิติศาสตร์ โดยการนำเสนอด้วยบทความมาอธิบายเพิ่มเติมจากช่วงแรก เช่น พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มาตรา 59 ประกาศของสำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กฎหมายภาษีอากร เป็นต้น

วาทกรรมนิติศาสตร์ที่นำมาใช้ในพาดหัวข่าว อาทิเช่น

“เบื้องหลัง ทักซิโคโนหุ้นพิสดารโอนให้คนใช้หมิ่นล้าน ส่อเค้าเล็งกฎหมาย ก.ล.ต.”

ประชาชาติธุรกิจ (28 กันยายน 2543)

“ป.ป.ช. ชี้ขาดก่อนปีใหม่เชือด/ไม่เชือด ทักซิโคโน ตบตาซื้อหุ้น 738 ล.หลบภาษี”

ประชาชาติธุรกิจ (21 ธันวาคม 2543)

นอกจากพาดหัวข่าวนี้ยังมีการนำเสนอในรายงานข่าวที่นำประเด็นการพิจารณาตามหลักกฎหมายมาเป็นวาทกรรมทางนิติศาสตร์ อาทิเช่น

“พ.ต.ท. ทักซิโคโน จึงโอนหุ้นมูลค่ามหาศาลให้แก่คนรับใช้และยามถือครองแทน ซึ่งจากการตรวจสอบพบว่าอาจทำไปเพื่อเล็ง พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ที่บัญญัติให้การซื้อขายหุ้นของผู้บริหารบริษัทจดทะเบียนต้องแจ้งต่อสำนักงาน ก.ล.ต. ภายใน 10 วันหรือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยภายใน 3 วัน”

ประชาชาติธุรกิจ (28 กันยายน 2543)

“ตาม พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ มาตรา 59 บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า ให้กรรมการผู้จัดการ ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารตามที่สำนักงาน ก.ล.ต. กำหนด จัดทำและเปิดเผยรายงานการถือหลักทรัพย์ของตนและของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ซึ่งถือหลักทรัพย์ในบริษัทนั้นตลอดจนการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ดังกล่าวต่อสำนักงาน ก.ล.ต. ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงาน ก.ล.ต. ประกาศ หากไม่ดำเนินการมีโทษปรับไม่เกิน 500,000 บาท และปรับอีกไม่เกินวันละ 10,000 บาท ตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง”

ประชาชาติธุรกิจ (28 กันยายน 2543)

“พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์หลายมาตรา คือ มาตรา 246 การซื้อขายหุ้นทุกร้อยละ 5 ของทุนจดทะเบียน, มาตรา 247 คือการซื้อขายหุ้นถึงทุกร้อยละ 25, 50 และ 75 หรือทุกร้อยละ 5 เมื่อถือหุ้นเกินร้อยละ 25 อยู่แล้ว ต้องทำการซื้อหุ้นจากผู้ถือหุ้นรายย่อยหรือเทนเดอร์ออฟเฟอร์ซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี ปรับไม่เกิน 5 แสนบาท และปรับอีกวันละ 10,000 บาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง นอกจากนั้น ยังเข้าข่ายความผิดมาตรา 59 ที่การเปลี่ยนแปลงการถือหุ้นของผู้บริหารร้อยละ 0.5 หรือเกิน 10

ล้านบาทต่อเดือนต้องรายงานต่อสำนักงาน ก.ล.ต. นอกจากนั้น อาจเข้าข่ายผิด มาตรา 241 คือ การใช้ข้อมูลภายในซึ่งมีโทษอาญาเช่นเดียวกันแต่ขึ้นอยู่กับกรอบของสำนักงาน ก.ล.ต." ประชาชาติธุรกิจ (21 ธันวาคม 2543)

จากการพาดหัวข่าวและการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจในประเด็นข้อพิจารณาตามหลักกฎหมายนั้นจะพบว่าหนังสือพิมพ์ประชาชาติยังคงนำเสนอประเด็นดังกล่าวโดยเลือกที่จะใช้วาทกรรมทางนิติศาสตร์โดยนำตัวบทกฎหมายมาอธิบายประกอบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน

สำหรับหนังสือพิมพ์มติชนพบว่าการนำเสนอในประเด็นข้อพิจารณาตามหลักกฎหมายนั้นมีการเลือกใช้วาทกรรมทางนิติศาสตร์ โดยนำตัวบทกฎหมายมาอธิบายและชี้แจง ยกตัวอย่างเช่น

"มาตรา 291 ของรัฐธรรมนูญ ระบุว่า "ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนและคู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อป.ป.ช. ทุกครั้ง...มติชน (27 กันยายน 2543)

"...ที่ประชุมยังได้มีการพิจารณากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 32 เกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินฯ ต่อป.ป.ช." มติชน (27 กันยายน 2543)

"...ปัจจุบันกฎหมายการถือหุ้นแทนกันหรือนอมนิในไทยไม่ถือว่าผิด แต่หากพิสูจน์ได้ว่าการถือหุ้นแทนกันและการปฏิบัติที่ผิดกฎหมาย ก.ล.ต.จะต้องเข้าไปพิสูจน์และตรวจสอบ..."

"...ส่วนกฎหมายของก.ล.ต.เองนอกจากจะต้องดูการรายงานการถือหุ้นตามมาตรา 246 แล้ว ยังมีประเด็นที่ต้องพิจารณาคือมาตรา 59 เรื่องการซื้อขายหุ้นของผู้บริหารและกรรมการบริษัทที่ต้องมีการรายงาน ก.ล.ต. เช่นกัน ..."

"...กฎหมายระบุไว้อย่างชัดเจนว่า การจะออกหมายเรียกผู้เสียหายได้นั้นต้องมีเหตุอันควรให้เชื่อว่าผู้เสียหายดำเนินการไม่ถูกต้อง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกลั่นแกล้งกัน" มติชน (29 กันยายน 2543)

"...สิ่งที่ ป.ป.ช. ดำเนินการอยู่คือ สอบว่า พ.ต.ท.ทักษิณ จงใจยื่นรายการทรัพย์สินปกปิดข้อเท็จจริงอันเป็นเท็จกรณี ตามมาตรา 295 และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญมาตรา 34 หรือไม่ ไม่เกี่ยวกับการสอบเรื่องการรั่วไหลผิดปรกติ ตามมาตรา 294 และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญมาตรา 75 อย่างที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญเลย เป็นคนละหมวด

คนละมาตรา คนละเรื่องอย่างชัดเจน เพราะฉะนั้น ป.ป.ช.มีอำนาจเต็มที่ในการสอบ มีอำนาจชี้มูลวินิจัยในเรื่องดังกล่าว” มติชน (24 ธันวาคม 2543)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเพิ่งมาเริ่มนำเสนอข่าวกรณีคดีปกปิดทรัพย์สินของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ในช่วงที่ 2 นี้พบว่ามีการนำเสนอในประเด็นข้อพิจารณาตามหลักกฎหมายบ้าง แต่มีไม่มากนัก ยกตัวอย่างเช่น

“...พ.ร.บ.การจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. 2543 นั้น กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 13 ก.ค. ที่ผ่านมา ซึ่งให้ระยะเวลาในการแจ้งการถือครองหุ้นของรัฐมนตรีไม่เกินร้อยละ 5 ภายใน 120 วันและจะครบกำหนดเวลาในวันที่ 9 พ.ย.นี้ ขณะนี้ยังมีรัฐมนตรีคนใดยังไม่แจ้งหรือดำเนินการอีกจะต้องถูกดำเนินคดีทันที” ไทยรัฐ (10 ตุลาคม 2543)

สำหรับหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ พบว่าการนำเสนอในประเด็นข้อพิจารณาตามหลักกฎหมายนั้นมีการนำเสนอในประเด็นดังกล่าวโดยเลือกใช้วาทกรรมทางนิติศาสตร์ค่อนข้างมาก โดยการนำเอาตัวบทกฎหมายมาอธิบายอย่างชัดเจน ยกตัวอย่างเช่น

“...จากเอกสารทั้งหมด กฎหมาย ป.ป.ช. สามารถเอาผิดพ.ต.ท.ทักษิณ ได้เนื่องจาก ช่วงที่พ.ต.ท.ทักษิณ ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและยื่นบัญชีทรัพย์สินฯ หลังขึ้นดำรงตำแหน่ง 1 ปี รัฐธรรมนูญและกฎหมายป.ป.ช.มีผลบังคับใช้แล้ว นั้นหมายความว่า พ.ต.ท.ทักษิณ มีความผิดตามมาตรา 295 ของรัฐธรรมนูญ มีผลให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเป็นเวลา 5 ปี “ ไทยโพสต์ (26 กันยายน 2543)

“...พ.ต.ท.ทักษิณ มีแรงจูงใจหลายประการที่ไม่แจ้งบัญชีรายการเหล่านั้นต่อ ป.ป.ช.โดยผลจากการให้ผู้อื่นถือครองหุ้นแทนทำให้ พ.ต.ท.ทักษิณ ได้ประโยชน์เพิ่มขึ้นหรือเสียประโยชน์น้อยลงทั้งยังเข้าข่ายเป็นความผิดต่อพ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2535 รวมทั้งยังอาจต้องการเลี่ยงการเสียภาษีเงินได้บุคคล จำนวนหลายร้อยล้านบาท” ไทยโพสต์ (22 ธันวาคม 2543)

“...การมี ป.ป.ช.ต้องตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทุกรายการถือเป็นการกระทำที่มากเกินไป ควรมีการแก้ไขกฎหมาย...เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ” ไทยโพสต์ (20 พฤศจิกายน 2543)

ตารางที่ 5 ช่วงที่ 2

2. ความเคลื่อนไหวทางการเมือง และกระแสสังคม

หนังสือพิมพ์	วาทกรรมนิติศาสตร์	วาทกรรมรัฐศาสตร์
ประชาชาติธุรกิจ	-	กระแสสังคม ฝ่ายค้านและฝ่ายสนับสนุน
มติชน	-	ความขัดแย้งทางการเมือง
ไทยรัฐ	-	ความขัดแย้งทางการเมือง, การเลือกตั้ง
ไทยโพสต์	-	กระแสโจมตีทักษิณ

ในกรณีความเคลื่อนไหวทางการเมือง และกระแสสังคมหนังสือพิมพ์ประชาชาติก็มีการนำเสนอประเด็นความเคลื่อนไหวทางการเมืองด้วยเช่นกันและเนื่องจากเป็นประเด็นที่จุดความสนใจไปที่เรื่องการเมือง วาทกรรมที่หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจเลือกใช้ในประเด็นนี้ จึงมีลักษณะของวาทกรรมแบบรัฐศาสตร์ เช่น กลุ่มชาวบ้านเขตพระโขนง ชาวชุมชนคลองเตย กลุ่มผู้ค้าเยาวราชเดินทางมาเชียร์ และมีการนำป้ายผ้ามาเขียนข้อความให้กำลังใจ พ.ต.ท.ทักษิณ โดยมีข้อความว่า "เราขอเป็นกำลังใจให้ ดร.ทักษิณ ชินวัตร ว่าที่นายกฯ ของพวกเรา" เราเชื่อในความบริสุทธิ์และจริงใจของท่าน... ในขณะที่กลุ่มปฏิรูปสังคมมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้นำพรรคพวกจำนวนหนึ่งมากล่าวโจมตี พ.ต.ท.ทักษิณ ผ่านโทรทัศน์ พร้อมยกป้ายผ้ามีข้อความระบุว่าโปรดแสดงสปิริต ถ้ามืดโปรดวางมือ และอยากเป็นนายกต้องโปร่งใส" ประชาชาติธุรกิจ (11 ธันวาคม 2543)

เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์มติชนเลือกที่จะสร้างประเด็นความเคลื่อนไหวทางการเมืองโดยใช้วาทกรรมทางรัฐศาสตร์เพื่อนำมาอธิบายเหตุการณ์และปรากฏการณ์ต่างๆ ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในขณะนั้นมากกว่า เช่น ตัวอย่าง พาดหัวข่าว ที่หนังสือพิมพ์มติชนใช้

"'ทักษิณ' ลั่นอย่าเทียบ 'สนั่น' ป.ป.ช.ไว้สอบเทียบ" มติชน (26 กันยายน 2543)

"'ทักษิณ' ปลุกขวัญลูกพรรค ลั่น 'แพ้ไม่ได้' สุ่มติ ป.ป.ช. สอบ'โธนุ่น'" มติชน (27 กันยายน 2543)

"อ้าง '10 แผน' คู่แข่งตามขยี้ 'ทักษิณ' เตือน ประกาศขอตายในสนามรบ" มติชน (9 ตุลาคม 2543)

"'ทักษิณ' หัวชนฝา 'ซุกหุ้น' คดีหมดอายุ ป.ป.ช. ได้ไม่ถูกแทรกแซง" มติชน (24 ธันวาคม 2543)

จะเห็นได้ว่าพาดหัวข่าวดังกล่าวล้วนเกี่ยวข้องกับ การเปลี่ยนแปลง ความเคลื่อนไหวทาง การเมืองและความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นทั้งสิ้น

ส่วนวาทกรรมรัฐศาสตร์ที่นำมาใช้ซึ่งมีอยู่ในเนื้อหาการรายงานข่าวในประเด็น ความเคลื่อนไหวทางการเมือง เช่น การวิพากษ์วิจารณ์กระบวนการตรวจสอบองค์กรตรวจสอบ และผลกระทบทางการเมือง

"ปชป. เป็นองค์กรอิสระไม่ขึ้นกับใคร และเป็นศูนย์กลางของคำตอบทุกอย่างที่รัฐมนตรี ทุกคนต้องยื่นบัญชีฯ ทั้งนี้เรื่องอินทูน หากเป็นไปตามกฎหมายก็ไม่มีปัญหา แต่หากนอกเหนือไป จากนี้เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ ป.ป.ช. ทุกคนต้องพิจารณา" มติชน (27 กันยายน 2543)

"เมื่อมาเป็นนักการเมืองก็ต้องพร้อมรับการตรวจสอบจาก ป.ป.ช.ทุกคนต้องพยายามทำ ตนเองให้โปร่งใส แต่กระบวนการต่างๆ ที่เข้มแข็งในเรื่องการตรวจสอบอยากให้ทุกคน ยอมรับโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงสังคม อย่าไปโทษใคร เพราะทั้งหมดเป็นสิ่งที่ ทุกคนร่วมกันกำหนดขึ้นมา เมื่อกำหนดแล้วก็ต้องยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้น - สมควรที่จะ ตรวจสอบ รมต. คนอื่นๆ ด้วย เป็นเรื่องสมควรที่ทุกคนควรจะเปิดเผยตรวจสอบให้ เหมือนกันทุกคน" มติชน (27 กันยายน 2543)

"ป.ป.ช. กังวลว่าข่าวนี้ใกล้เลือกตั้ง ส่วนตัวก็เกรงว่า หากประกาศอะไรออกไป ก็อาจ จะเกิดผลกระทบผลเสียมากกว่าผลดีอยากให้การรวบรวมข้อมูลหลักฐานมาเป็นตัว บังคับมากกว่า" มติชน (9 ตุลาคม 2543)

สำหรับการนำเสนอของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในช่วงที่ 2 นี้ จะมุ่งเน้นไปทางด้านกระแส ความเคลื่อนไหวทางการเมืองเช่นกัน ยกตัวอย่างพาดหัวข่าวดังนี้

ป.ป.ช. นัดชี้ชะตาทักษิณอินทูน ไทยรัฐ (26 กันยายน 2543)

ป.ป.ช. สอบอินทูน เสธ.เย้ย 'ทักษิณ' อยู่ได้ก็เก่ง ไทยรัฐ (28 กันยายน 2543)

สอบหุ้นเซงักพยานแผ่นหนี ไทยรัฐ (10 ตุลาคม 2543)

เห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการพาดหัวข่าวที่เชื่อมโยงให้ประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็น ทางการเมืองและกระแสความเคลื่อนไหวทางการเมือง นอกจากการพาดหัวข่าวดังกล่าวแล้วยังมี การนำเสนอในเนื้อหาข่าวโดยเลือกที่จะสร้างให้ประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นการเคลื่อนไหวทาง การเมืองโดยใช้วาทกรรมทางรัฐศาสตร์ ตัวอย่างเช่น

“การเมืองเดินเข้าสู่จุดพลิกผันอีกครั้ง นับจากวินาทีแรกที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติรับเรื่องร้องเรียนให้ตรวจสอบการยื่นบัญชี ฯ ของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย เอาไว้พิจารณาท่ามกลางความยินดีปรีดาของสส.พรรคประชาธิปัตย์ที่ลุ้นผลการพิจารณาค้างง้ออย่างใจจดใจจ่อ” ไทยรัฐ (28 กันยายน 2543)

“เขาคิดแต่จะชนะเลือกตั้งให้ได้ โดยไม่รับรู้สภาพข้อเท็จจริงของบ้านเมืองเป็นอย่างไร เราต้องต่อสู้กับคนบิดเบือนเจตนาารมณการปฏิรูปการเมือง เอาธุรกิจการเมืองคราบใหม่มาใช้” ไทยรัฐ (10 ตุลาคม 2543)

“ยืนยันได้ว่าพรรคไทยรักไทยจะไม่ประสบอุบัติเหตุทางการเมือง และ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จะเป็นนายกฯ อย่างแน่นอน ขณะนี้ยังไม่ได้เตรียมใครไว้แทนเพราะมั่นใจว่าจะไม่เกิดอะไรขึ้นกับ พ.ต.ท.ทักษิณ” ไทยรัฐ (8 ธันวาคม 2543)

การนำเสนอประเด็นเคลื่อนไหวทางการเมืองของไทยโพสต์ก็มีลักษณะของการใช้วาทกรรมรัฐศาสตร์ด้วยเช่นกัน ยกตัวอย่างพาดหัวข่าวหรือการนำเสนอภายในเนื้อหาของข่าว ยกตัวอย่าง เช่น

“เลือดเข้าตา ‘ไม่ใช่กู๊ย’ ‘ทักษิณ’ ลั่นอย่าเทียบ ‘สนั่น’/ป.ป.ช.จ้องฟันแจ่งเท็จ” ไทยโพสต์ (26 กันยายน 2543)

“ป.ป.ช. ยึดซีดีเส้นตาย ‘ทักษิณ-ชวน’ แจงหุ่น” ไทยโพสต์ (1 ธันวาคม 2543)

“26 ธันวาคมประหารหมู่ ป.ป.ช.ชี้ชะตาว่าที่นายกฯ” ไทยโพสต์ (22 ธันวาคม 2543)

“ปลุกกระแสแม้ไม่ผิดยังเชื่อปชป.บงการป.ป.ช.ฆ่าทักษิณ” ไทยโพสต์ (22 ธันวาคม 2543) และในกระบวนการข่าว ตัวอย่าง เช่น

“...มีนักบริหาร และผู้มีความสามารถเป็นจำนวนมากจ้องดูกรณีของ พ.ต.ท.ทักษิณ อยู่ว่าจะได้รับความเป็นธรรมหรือไม่ เนื่องจากคนเหล่านี้อยากช่วยบ้านเมือง ถ้ามาช่วยบ้านเมืองแล้วมาเจอกรณีให้ตายโดยไม่ได้ทุจริต คดโกงต่อบ้านเมืองคงไม่มีใครอยากเข้ามา” ไทยโพสต์ (26 กันยายน 2543)

กล่าวโดยสรุปการวิเคราะห์การเลือกใช้วาทกรรมของหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับในช่วงที่ 2 ผลปรากฏว่าหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับต่างเลือกที่จะใช้วาทกรรมนิติศาสตร์เพื่อใช้ในการนำเสนอประเด็นข้อพิจารณาตามหลักกฎหมายในขณะที่เมื่อเป็นการนำเสนอประเด็นความเคลื่อนไหวทางการเมืองนั้นจะอธิบายด้วยวาทกรรมรัฐศาสตร์และพบว่าเมื่อเปรียบเทียบประเด็นทั้งสองในช่วงก่อนการตัดสินของป.ป.ช. นั้นหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ มติชน และไทยโพสต์เลือกที่จะนำเสนอประเด็นข้อพิจารณาตามหลักกฎหมายมากกว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐซึ่งค่อนข้างจะนำเสนอประเด็นดังกล่าวไปตามกระแสสังคม

ช่วงที่ 3 ช่วงหลังการตัดสินใจของ ป.ป.ช. (ระหว่างวันที่ 27 ธ.ค 2543 - 15 ม.ค 2544

ช่วงนี้เป็นช่วงหลังการตัดสินใจของ ป.ป.ช. โดยมีการตัดสินใจชี้ขาดของคณะกรรมการป.ป.ช. ด้วยมติ 8 : 1 ลงความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่า พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตรจงใจซุกหุ้น มีความผิดจริงตามที่ถูกกล่าวหา หลังจากผลการตัดสินดังกล่าวปรากฏก็มีกลุ่มชุมนุมต่าง ๆ เช่นชุมนุมผู้รักชาติ ออกมาทูลกระแสรกขของคุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ซึ่งเป็นประธานกรรมการ ป.ป.ช. นอกจากนี้ยังมีกลุ่มผู้ชุมนุมที่มาจากภาคธุรกิจเดินขบวนสนับสนุนการก้าวขึ้นมาเล่นการเมืองของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นจำนวนมาก

นอกจากนี้ ช่วงที่ 3 เป็นช่วงก่อนและหลังการเลือกตั้ง จึงมีการวิเคราะห์ว่า พ.ต.ท. ทักษิณ อาจจะได้เป็นนายกถึงแม้ว่าจะถูกป.ป.ช.ตัดสินว่ามีความผิดก็ตาม แต่คดีนี้ยังไม่ถึงที่สุด และจะไปถึงที่สุดเมื่อศาลรัฐธรรมนูญตัดสินเท่านั้น ประชาชนยังคงเลือกพรรคไทยรักไทยให้เข้ามาเป็นรัฐบาลเสียงข้างมาก และบุคคลที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีคนต่อไปคือ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร สาเหตุเกิดจากเป็อรัฐบาลชวน หลีกภัย ซึ่งไม่สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศชาติได้ ส่วนที่เลือกพรรคไทยรักไทยเนื่องจากมีนโยบายการแก้ปัญหาเศรษฐกิจชัดเจน อีกทั้งมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เช่น พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร

การนำเสนอประเด็นหลักของหนังสือพิมพ์ในช่วงที่ 3

1. ผลการตัดสินใจของป.ป.ช (มติป.ป.ช)
2. ความเคลื่อนไหวทางการเมืองและกระแสสังคม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ช่วงที่ 3

1. ผลการตัดสินของ ป.ป.ช (มติ ป.ป.ช)

หนังสือพิมพ์	วาทกรรมนิติศาสตร์	วาทกรรมรัฐศาสตร์
ประชาชาติธุรกิจ	หลักกฎหมายที่ชี้ชัดว่าทักษิณมีความผิดตามที่ถูกกล่าวหาจริง , กระบวนการและขั้นตอนของกฎหมาย	-
มติชน	อ้างอิงหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดี เพื่อสร้างความเข้าใจว่าเหตุใดจึงมีการตัดสินว่าผิดจริง, กระบวนการและขั้นตอนของกฎหมาย	-
ไทยรัฐ	อ้างอิงหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้มูลความผิด	-
ไทยโพสต์	อ้างอิงหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีเพิ่มเติม เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องกฎหมาย	-

การนำเสนอในประเด็นผลการตัดสินของป.ป.ช. (มติป.ป.ช) นั้น หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจมุ่งรายงานข่าวในประเด็นนี้โดยใช้วาทกรรมนิติศาสตร์ ซึ่งเป็นการนำเอาตัวบทกฎหมายมาชี้แจงว่าเหตุใดผลการตัดสินของป.ป.ช.จึงเป็นเช่นนี้ เป็นการนำตัวบทกฎหมายมาอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้น เพื่อที่จะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าผลการตัดสินมาจากตัวบทกฎหมายใดและอย่างไร ตัวอย่าง การพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจในประเด็นนี้ เช่น

“หลักฐานมัดอ้าง ผี โอนหุ้น ทักษิณ เมินมติ ป.ป.ช. ยันพร้อมนั่งนายกฯ” ประชาชาติธุรกิจ (28 ธันวาคม 2543)

“คำแถลงประวัติศาสตร์ ป.ป.ช. แจงละเอียดยับเหตุผลเชือด ทักษิณ” ประชาชาติธุรกิจ (28 ธันวาคม 2543)

นอกจากการพาดหัวข่าวแล้ว การรายงานประเด็นนี้ในเนื้อข่าวก็มีการนำวาทกรรมนิติศาสตร์มาอธิบายอย่างชัดเจน เพื่อชี้แจงว่าเป็นการกระทำตามความผิดตามกฎหมาย และกรณีดังกล่าวก็ถูกนำขึ้นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามกระบวนการของกฎหมายต่อไป ซึ่งส่วนใหญ่

เป็นการอ้างอิงตัวบทกฎหมาย ประกอบด้วย พ.ร.บ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 กฎหมายภาษีอากร เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

"การตรวจสอบก็ปรากฏพยานหลักฐานน่าเชื่อว่า การที่พ.ต.ท.ทักษิณไม่แสดงรายการหุ้นที่อยู่ในชื่อของผู้อื่น น่าจะมีมูลเหตุจงใจอีก คือ เพื่อไม่ให้ผู้ใดทราบว่าคุณ และ/หรือ คู่สมรสได้หลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 เรื่องการรายงานการได้มาจำหน่ายไป...รวมทั้งหลีกเลี่ยงการเสียภาษีเงินได้" ประชาชาติธุรกิจ (28 ธันวาคม 2543)

"...ดังนั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วจึงมีมติด้วยคะแนนเสียง 8 ต่อ 1 เสียง เกินกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมดว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามมาตรา 295 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรต่อไป" ประชาชาติธุรกิจ (28 ธันวาคม 2543)

สำหรับหนังสือพิมพ์มติชนพบว่า การนำเสนอในประเด็นผลการตัดสินของ ป.ป.ช (มติ ป.ป.ช) นั้นการเลือกใช้วาทกรรมทางนิติศาสตร์ โดยนำตัวบทกฎหมายมาอธิบายและชี้แจงบ้าง แต่มีไม่มากนักซึ่งจะเป็นวาทกรรมที่อยู่ในการรายงานข่าว ยกตัวอย่างเช่น

"...มีการถกเถียงกันมากคือมาตรา 295 ตามรัฐธรรมนูญโดยเฉพาะคำว่า "จงใจปกปิดบัญชีทรัพย์สิน" ตามรัฐธรรมนูญนี้มีขอบข่ายแค่นี้" มติชน (27 ธันวาคม 2543)

นอกจากนี้ยังมีวาทกรรมที่แสดงให้เห็นกระบวนการและขั้นตอนของกฎหมายที่จะเกิดขึ้นต่อไปหลังจากการตัดสินของ ป.ป.ช จบลง โดยยังคงเลือกใช้วาทกรรมนิติศาสตร์ ดังตัวอย่างการรายงานข่าว เช่น

"...ส่วนกรณี พ.ต.ท.ทักษิณ ลงมติคะแนนเสียง 8 ต่อ 1 ระบุว่าจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามมาตรา 295 ของรัฐธรรมนูญต่อไป" มติชน (27 ธันวาคม 2543)

"ก.ล.ต.จะมีหนังสือถึง ป.ป.ช. เพื่อขอความร่วมมือในการจัดส่งข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับการถือหุ้นแทนในชื่อของบุคคลดังกล่าว เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาร่วมกันกับข้อมูลที่สำนักงานมีอยู่" มติชน (27 ธันวาคม 2543)

"..ป.ป.ช.จะรีบส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยโดยเร็วที่สุด" มติชน (27 ธันวาคม 2543)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนั้นมีการนำเสนอวาทกรรมนิติศาสตร์ในประเด็นนี้เพียงเล็กน้อยเท่านั้นและจะปรากฏในรายงานข่าว ตัวอย่าง เช่น

“นายโสภาสกล่าวว่่า การที่ พ.ต.ท.ทักษิณ และคุณหญิงพจมานใช้ชื่อบุคคลอื่นถือทรัพย์สินแทนเชื่อว่่าเป็นการดำเนินการโดยไม่สุจริต...ตั้งนั้นการไม่แสดงรายการหุ้นครั้งนี้จึงกระทำโดยจงใจปกปิดรายการหุ้นดังกล่าว” (มติพ.ร.บ.หลักทรัพย์ - เลียงกฎหมาย ก.ล.ต.) ไทยรัฐ (10 ตุลาคม 2543)

นับว่่าเป็นการเลือกใช้วาทกรรมนิติศาสตร์ในประเด็นผลการตัดสินของป.ป.ช.ที่ค่อนข้างน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ

สำหรับหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ พบว่่าการนำเสนอในประเด็นผลการตัดสินของ ป.ป.ช.นั้นมีการนำเสนอในประเด็นดังกล่าวโดยเลือกใช้วาทกรรมทางนิติศาสตร์บ้าง ยกตัวอย่างเช่น

“...ปรากฏผลลงมติให้รับพิจารณาวินิจฉัยต่อไปด้วยคะแนนเสียงให้เป็นเอกฉันท์ โดยให้ พ.ต.ท. ยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือได้ภายใน 15 วัน ซึ่งหากประสงค์จะยื่นเอกสารเพิ่มเติมให้ยื่นเฉพาะที่ยังไม่ได้ยื่นต่อ ป.ป.ช.” ไทยโพสต์ (14 มกราคม 2543)

ตารางที่ 7 ช่วงที่ 3

2. ความเคลื่อนไหวทางการเมืองและกระแสสังคม

หนังสือพิมพ์	วาทกรรมนิติศาสตร์	วาทกรรมรัฐศาสตร์
ประชาชาติธุรกิจ	-	เสถียรภาพของผู้นำทางการเมืองและกระแสสนับสนุน
มติชน	-	เสถียรภาพของผู้นำทางการเมือง
ไทยรัฐ	-	เสถียรภาพของผู้นำทางการเมือง
ไทยโพสต์	-	เสถียรภาพของผู้นำทางการเมืองและกระแสโจมตีทักษิณ

ในช่วงที่ 3 นั้น หนังสือพิมพ์ทุกฉบับค่อนข้างจะเลือกใช้วาทกรรมรัฐศาสตร์ในการนำเสนอมากกว่าวาทกรรมนิติศาสตร์ อาจจะเป็นเพราะประเด็นที่นำเสนอเกี่ยวข้องกับการเมืองไม่ว่าจะเป็นประเด็นกระแสสังคม กระแสสนับสนุนและกระแสโจมตีทักษิณ เสถียรภาพของผู้นำทางการเมือง ซึ่งหนังสือพิมพ์ประชาชาติก็มีการนำเสนอประเด็นเสถียรภาพทางการเมือง และวาทกรรมที่เลือกใช้ในช่วงนี้ จึงมีลักษณะของวาทกรรมแบบรัฐศาสตร์

วาทกรรมรัฐศาสตร์ที่นำมาใช้ในการพาดหัวข่าว เช่น

"ทักษิณ เหมินมิตี ป.ป.ช.ยันพร้อมนั่งนายกฯ " ประชาชาติธุรกิจ (28 ธันวาคม 2543)
นอกจากนี้ก็มีกระแสสนับสนุนในรายงานข่าว เช่น "กลุ่มประชาชนผู้รักชาตินำโดย
นายทองก้อน วงศ์สมุทร ประธานคณะกรรมการประชาสัมพันธ์โครงการผ้าป่าช่วยชาติ
หลวงตามหาบัวเดินทางโดยรถบัลประมาณ 100 คันรวมตัวกันบริเวณลานพระบรมรูป
ทรงม้า"

"กลุ่มประชาชนผู้รักชาติได้เข้ามาขัดขวาง และมีการทุบรถคุณหญิงปรีญา.." ประชาชาติ
ธุรกิจ (28 ธันวาคม 2543)

"พร้อมทั้งกล่าวโจมตีการทำงานของป.ป.ช.ว่าล่าช้า และยังระบุด้วยว่าป.ป.ช. ย่อมาจาก
คณะกรรมการปกป้องคนชั่วแห่งชาติ" ประชาชาติธุรกิจ (28 ธันวาคม 2543)

การรายงานข่าวดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นภาพว่าสถานการณ์ทางการเมืองและกระแส
สังคมค่อนข้างรุนแรงและมีกลุ่มคนที่มีความพยายามที่จะปกป้องพ.ต.ท.ทักษิณ เป็นอย่างมาก

เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์มติชนเลือกที่จะสร้างประเด็นเกี่ยวข้องกับเสถียรภาพของผู้นำ
ทางการเมืองโดยใช้วาทกรรมทางรัฐศาสตร์เพื่อนำมาอธิบายเหตุการณ์และปรากฏการณ์ต่างๆ
ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในขณะนั้นมากกว่า เช่น ตัวอย่าง พาดหัวข่าว ที่หนังสือพิมพ์มติชนใช้

"ทักษิณ ลั่นนายกครบเทอม ยื้อศาลรธน.2ปี หวังโทษ5ปีหมดอายุก่อน" มติชน
(12 มกราคม 2543)

นอกจากนี้ยังมีการรายงานข่าว เช่น

"ตนมั่นใจถึงขีดสุดว่าจะอยู่ในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไปจนครบ 4 ปีและแม้จะถูก
ตัดสินชี้ขาดว่าผิดจริง แต่กระบวนการตามขั้นตอนต้องใช้เวลายาวนานถึง 2 ปี ถึงเวลา
นั้นกำหนดโทษห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองของตนที่กำหนดไว้ 5 ปี ก็จะมีสิ้นสุดไป
ก่อนแล้ว" มติชน (12 มกราคม 2543)

สำหรับการนำเสนอของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในช่วงที่ 3 นี้ จะมุ่งนำเสนอประเด็นเสถียรภาพ
ของผู้นำทางการเมืองโดยใช้วาทกรรมทางรัฐศาสตร์ เช่นกัน ยกตัวอย่างพาดหัวข่าวดังนี้

"ทักษิณกร้าวสู้ ยังไม่ตายลั่นยึดนายกฯ" ไทยรัฐ (28 ธันวาคม 2543)

"น.ส.พ. สิงคโปรได้ทีตีทักษิณขึ้นผู้นำไทยเซ็งก" ไทยรัฐ (31 ธันวาคม 2543)

เห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการพาดหัวข่าวที่เชื่อมโยงให้ประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็น
ทางการเมืองและเสถียรภาพของผู้นำทางการเมือง นอกจากการพาดหัวข่าวดังกล่าวแล้วยังมี

การนำเสนอในเนื้อหาข่าวโดยเลือกที่จะสร้างให้ประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นการเคลื่อนไหวทางการเมืองโดยใช้วาทกรรมทางรัฐศาสตร์ ตัวอย่างเช่น

“เลือกตั้งล่วงหน้ารุ่นหนักจับเงินซื้อเสียงที่อุทัยฯ พบวิชามารสารพัด ทักษิณ เจอวิบากกรรม อย่างหนักหนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่สิงคโปร์จวบโอกาสโจมตีฟันและ ฟันธงถ้านั่งเก้าอี้ยายกฯ ในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญยังไม่ชี้ขาด ประเทศไทยจะชะงักวัน นักลงทุนต่างชาติไม่กล้าเข้ามาลงทุนในไทยแน่” ไทยรัฐ (31 ธันวาคม 2543)

นอกจากนี้ก็ยังมีการนำไปโยงกับการเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้นในวันที่ 6 มกราคม 2544 ด้วย เช่น “ช่วงนี้การเมืองมันแรงเพราะใกล้เลือกตั้ง นักการเมืองจะทำให้คนสับสนใช้คารมคมคาย ต่อกัน...ฉะนั้นเราต้องคิดว่าอีก 4 ปีข้างหน้าประเทศไทยและคนไทยจะได้ผู้ที่มาทำงาน แก้ปัญหาในแง่ไหน ถือเป็นจุดสำคัญกว่าเรื่องตัวบุคคลไม่ใช่เรื่องใหญ่ นโยบายและแนวทางแก้ปัญหาเป็นเรื่องใหญ่สำหรับชีวิตคนไทย” ไทยรัฐ (31 ธันวาคม 2543)

การนำเสนอประเด็นเสถียรภาพของผู้นำทางการเมืองของไทยโพสต์ก็มีลักษณะของการใช้วาทกรรมรัฐศาสตร์ด้วยเช่นกัน ยกตัวอย่างพาดหัวข่าวและการนำเสนอภายในเนื้อหาของข่าว ยกตัวอย่าง เช่น

“ศาลได้ ทักษิณ กัดฟันแหว่งปากชี้้นำมีผลย้อนตัว /นโยบายทรท.รอไปก่อน ไทยโพสต์ (13 มกราคม 2543)

และในรายงานข่าว ตัวอย่างเช่น

“...ซึ่งความจริงไม่ใช่เลยจึงขอให้เข้าใจด้วยว่า ต้องการพูดให้ฝรั่งเกิดความเชื่อมั่นในประเทศไทยว่าผมบริสุทธิ์ เพราะฉะนั้นการอยู่ครบ 4 ปีไม่น่าจะมีปัญหา” ...อย่าไปฟังต่างประเทศมากนัก เพราะประเทศไทยเป็นรัฐอิสระ ต้องยืนบนลำแข้งตัวเองบางที่ต่างประเทศวิจารณ์อะไรมาก็ตกอกตกใจ จึงอย่าไปเชื่อมากนัก ต้องคิดว่าทำอย่างไรจึงถึงจะมีความคิดอิสระ...ฉะนั้นต้องมั่นคงในความคิดและเข้าใจในปัญหาที่แท้จริงเป็นหลัก” ไทยโพสต์ (13 มกราคม 2543)

กล่าวโดยสรุปการวิเคราะห์การเลือกใช้วาทกรรมของหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับในช่วงที่ 3 ผลปรากฏว่าหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับต่างเลือกที่จะใช้วาทกรรมนิติศาสตร์เพื่อใช้ในการนำเสนอประเด็นผลการตัดสินของ ป.ป.ช. ในขณะที่เมื่อเป็นการนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเมือง การเลือกตั้ง กระแสสังคม กระแสสนับสนุนและกระแสโจมตีทักษิณ เสถียรภาพของผู้นำทางการเมืองนั้นจะนำเสนอด้วยวาทกรรมรัฐศาสตร์และพบว่าเมื่อเปรียบเทียบประเด็นทั้งหมดในช่วงหลังการตัดสินของป.ป.ช. นั้นหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ มติชน ไทยรัฐและไทยโพสต์เลือกที่จะนำเสนอประเด็นผลการตัดสินของ ป.ป.ช. โดยเลือกวาทกรรมนิติศาสตร์ในการนำเสนอ ส่วนประเด็นการเมือง การเลือกตั้ง และความเคลื่อนไหวต่างๆ ในสังคม จะเลือกใช้วาทกรรมรัฐศาสตร์ในการนำเสนอ

ช่วงที่ 4 ช่วงก่อนการตัดสินใจของศาลรัฐธรรมนูญ (ระหว่างวันที่ 16 ม.ค 43 – 2 ส.ค 44)

ช่วงเวลาเกือบ 8 เดือนนับจาก พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรได้เป็นนายกรัฐมนตรีและจากผลการตัดสินใจของ ป.ป.ช. ว่าทักษิณ มีความผิดกรณีปกปิดทรัพย์สินจริง ซึ่งช่วงนี้เป็นช่วงก่อนการตัดสินใจของศาลรัฐธรรมนูญ เหตุการณ์ในสังคมกำลังเข้มข้นขึ้นเรื่อยๆ มีทั้งฝ่ายสนับสนุน และคัดค้านการเป็นนายกรัฐมนตรีของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร สังคมเกิดความแตกแยกออกเป็น 2 ฝ่าย แม้แต่พระก็ออกมาพูดกันคนละทาง กล่าวคือ หลวงตามหาบัวบอกว่า "ให้รักษานายกฯ คนนี้ไว้" ส่วน พระอาจารย์ปัญญา นันทภิกขุ ออกมาบอกว่า "อย่ายึดตัวบุคคล การแจกธงเหลืองทำพิธีไสยศาสตร์ ไม่ใช่วิถีทางพุทธ" นอกจากนี้ยังมีกลุ่มผู้นำทางสังคม คือ นพ. เสม ออกมาล่ำรายชื่อสนับสนุน พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป รวมทั้งสิ้น 7.4 แสนคน และได้กล่าวว่าเป็นการเคลื่อนไหวโดยสันติ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มนักธุรกิจ และผู้นำทางการเมืองออกมาสนับสนุน พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อย่างออกหน้าออกตา โดยเฉพาะในวันที่มีการแถลงปิดคดีนั้นมีประชาชนจำนวนมากรวมตัวกันเพื่อมาให้กำลังใจนับเป็นช่วงเวลาที่คนกลุ่มต่าง ๆ ออกมารวมตัวกันเพื่อมาให้กำลังใจ พ.ต.ท. ทักษิณ มากที่สุดเป็นช่วงเวลาที่กระแสสังคมถูกแบ่งออกเป็น 2 ฝ่ายอย่างชัดเจน และทั้งสองกลุ่มต่างมีพฤติกรรมค่อนข้างรุนแรง ในช่วงเวลานี้สังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศอยู่ในภาวะถดถอย เนื่องจากไม่มีความแน่นอนว่าศาลรัฐธรรมนูญ จะตัดสินอย่างไร ดังนั้นผู้นำของประเทศจึงอยู่ในภาวะไม่แน่นอน สังคมเกิดความสับสน ไม่มั่นใจ การลงทุนต่าง ๆ จึงเกิดการชะงักงัน การเมืองอยู่ในภาวะอึมครึม

การนำเสนอประเด็นหลักของหนังสือพิมพ์ในช่วงที่ 4

1. ข้อพิจารณาตามหลักกฎหมาย
2. ความเคลื่อนไหวทางการเมืองและกระแสสังคม

ตารางที่ 8 ช่วงที่ 4

1. ข้อพิจารณาตามหลักกฎหมาย

หนังสือพิมพ์	วาทกรรมนิติศาสตร์	วาทกรรมรัฐศาสตร์
ประชาชาติธุรกิจ	อ้างอิงหลักกฎหมายเพิ่มเติมเพื่อผูกมัด ทักษิณ	-
มติชน	อ้างอิงหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดี เพิ่มเติม เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่อง กฎหมาย	-
ไทยรัฐ	อ้างอิงหลักกฎหมาย	-
ไทยโพสต์	อ้างอิงหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีเพิ่ม เติม เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องกฎหมาย	-

การนำเสนอในประเด็นข้อพิจารณาตามหลักกฎหมายของศาลรัฐธรรมนูญนั้น หนังสือพิมพ์ ประชาชาติธุรกิจมุ่งนำเสนอประเด็นนี้โดยเน้นหนักวาทกรรมนิติศาสตร์ โดยการนำเอาตัวกฎหมาย มาอธิบายเพิ่มเติม เช่น เรื่องการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ซึ่งห้ามซื้อขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่น และห้ามมิให้ทำการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยอำนาจเพื่อให้บุคคลทั่วไปหลงผิด ตามมาตรา 241 มาตรา 243 และมาตรา 244 นอกจากนี้ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาว่า บุคคลใดมีหน้าที่ ต้องรายงานตาม มาตรา 246 ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการได้มาหรือจำหน่ายหุ้นของสำนักงาน ก.ล.ต. และอธิบาย ถึงกฎหมายการเสียภาษีเงินได้

วาทกรรมนิติศาสตร์ที่นำมาใช้ในพาดหัวข่าว อาทิเช่น

“กฎป.ป.ช.ห้ามรมต.-ชรกเง็งลิ้-เว้นวรรคธุรกิจ 2ปี” ประชาชาติธุรกิจ (31 มกราคม 2544)

“ที่เมียทักษิณยังไม่จ่ายหุ้นชิน 1,400 ล.สรรพกรตามจ้อาจโดนปรับเท่าตัว” ประชาชาติธุรกิจ
(4 เมษายน 2544)

“กก.กฤษฎีกาตีความ ม.295 แล้วทักษิณมีสิทธิเว้นวรรคถึงปี 48” ประชาชาติธุรกิจ
(8 เมษายน 2544)

นอกจากพาดหัวข่าวนี้ยังมีการนำเสนอในรายงานข่าวที่นำเสนอประเด็นข้อกฎหมาย เช่น การออกประกาศของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตัวอย่างรายงานข่าว เช่น

"การออกประกาศของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม โดยห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งหมายถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงและภรรยา มีหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ลูกจ้าง หรือมีส่วนได้เสียทั้งทางตรงและทางอ้อมกับบริษัทที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของผู้นั้นดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะนั้นหรือพ้นตำแหน่งไปแล้วไม่เกิน 2 ปี"

"มาตรา 100 ของกฎหมาย ป.ป.ช. บัญญัติห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินกิจการ..."

ประชาชาติธุรกิจ (31 มกราคม 2544)

นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอกฎหมายภาษีอากรในรายงานข่าว ยกตัวอย่าง เช่น

"...ต้องถือเป็นเงินได้มาตรา 42 ของประมวลรัษฎากรที่ต้องนำไปเป็นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งผู้ที่มีเงิน ไม่เกิน 4 ล้านบาทต้องเสียภาษีในอัตราร้อยละ 37 ..."

"ดังกรณีดังกล่าวสามารถเทียบเคียงได้กับกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรที่มี นายอรรถ ธรรมโน เป็นประธาน มีคำวินิจฉัยที่ 28/2538 ลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2538 เรื่องภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การเสียภาษีในกรณีที่ได้รับการแจกหุ้นหรือได้ซื้อหุ้นในราคาต่ำกว่าราคาตลาดตามข้อตกลงพิเศษ ซึ่งระบุว่า บุคคลที่รับหุ้นในราคาต่ำกว่าตลาดย่อมถือได้ว่าได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร"

ประชาชาติธุรกิจ (8 เมษายน 2544)

จากการพาดหัวข่าวและการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจในประเด็นข้อพิจารณาตามหลักกฎหมายนั้นจะพบว่าหนังสือพิมพ์ประชาชาติยังคงนำเสนอประเด็นดังกล่าวโดยเลือกที่จะใช้วาทกรรมทางนิติศาสตร์โดยนำตัวบทกฎหมายมาอธิบายประกอบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน

สำหรับหนังสือพิมพ์มติชนพบว่าการนำเสนอในประเด็นข้อพิจารณาตามหลักกฎหมายนั้น การเลือกใช้วาทกรรมทางนิติศาสตร์ โดยนำตัวบทกฎหมายมาอธิบายและชี้แจง ยกตัวอย่างเช่น

"...ที่สำนักงาน ป.ป.ช. นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม กรรมการ ป.ป.ช.ให้สัมภาษณ์ถึงกรณีการออกประกาศห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหุ้นหรือตำแหน่งในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด (ห.จ.ก.) ในขณะที่ดำรงตำแหน่ง หรือพ้นจากตำแหน่งไม่เกิน 2 ปี ตามกฎหมายมาตรา 100 ของพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งมีการนำเข้าพิจารณาในที่ประชุม ป.ป.ช. แต่ยังไม่ผ่านความเห็นชอบว่า เหตุที่กรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่มีมติเรื่องดังกล่าว เนื่องจากต้องการให้กลับไปดูในเรื่อง

รายละเอียดของตำแหน่งที่จะบังคับใช้ว่าตำแหน่งใดควรจะใช้บังคับใช้ก่อน แต่คาดว่าประกาศที่จะออกมาฉบับแรก คงจะบังคับใช้กับนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีเป็นอันดับแรก" มติชน (1 กุมภาพันธ์ 2544)

"กรมสรรพากรตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเสียภาษี กรณีคุณหญิงพจมานและ ผู้ใกล้ชิดถือหุ้นแทน พ.ต.ท. ทักษิณ และคุณหญิงพจมานว่า มีการเสียภาษีถูกต้องหรือไม่นั้น ปรากฏข้อเท็จจริงแล้วว่า ไม่มีภาษีที่ต้องชำระเพิ่มเติมแต่อย่างใด สำหรับการขายหุ้นและการโอนหุ้น ของคุณหญิงพจมาน ในส่วนที่ได้ทำในตลาดหลักทรัพย์" มติชน (22 พฤษภาคม 2544)

"มาตรา 291 ของรัฐธรรมนูญ ระบุว่า "ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนและคู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อ ป.ป.ช. ทุกครั้ง..." มติชน (27 กันยายน 2543)

"...ที่ประชุมยังได้มีการพิจารณากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 32 เกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินฯ ต่อ ป.ป.ช." มติชน (27 กันยายน 2543)

"...ปัจจุบันกฎหมายการถือหุ้นแทนกันหรืออนามินีในไทยไม่ถือว่าผิด แต่หากพิสูจน์ได้ว่ามีการถือหุ้นแทนกันและมีการปฏิบัติที่ผิดกฎหมาย ก.ล.ต.จะต้องเข้าไปพิสูจน์และตรวจสอบ"

"...ส่วนกฎหมายของก.ล.ต.เองนอกจากจะต้องดูการรายงานการโอนหุ้นตามมาตรา 246 แล้ว ยังมีประเด็นที่ต้องพิจารณาคือมาตรา 59 เรื่องการซื้อขายหุ้นของผู้บริหารและกรรมการบริษัทที่ต้องมีการรายงาน ก.ล.ต. เช่นกัน"

"...กฎหมายระบุไว้อย่างชัดเจนว่า การจะออกหมายเรียกผู้เสียภาษีได้นั้นต้องมีเหตุอันควรให้เชื่อว่าผู้เสียภาษีดำเนินการไม่ถูกต้อง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกลั่นแกล้งกัน" มติชน (29 กันยายน 2543)

"...สิ่งที่ ป.ป.ช. ดำเนินการอยู่คือ สอบว่า พ.ต.ท.ทักษิณ จงใจยื่นรายการทรัพย์สินปกปิดข้อเท็จจริงอันเป็นเท็จกรณี ตามมาตรา 295 และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญมาตรา 34 หรือไม่ ไม่เกี่ยวกับการสอบเรื่องการรั่วรัยผิดปรกติ ตามมาตรา 294 และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญมาตรา 75 อย่างที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญเลย เป็นคนละหมวดคนละมาตรา คนละเรื่องอย่างชัดเจน เพราะฉะนั้น ป.ป.ช. มีอำนาจเต็มที่ในการสอบ มีอำนาจชี้มูลวินิจัยในเรื่องดังกล่าว" มติชน (24 ธันวาคม 2543)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ในช่วงที่ 4 นี้พบว่ามีการนำเสนอในประเด็นข้อกฎหมายบ้างแต่ไม่มากนัก ยกตัวอย่างเช่น

"...ม.295 ที่ขึ้นต้นว่า "ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใด" หมายความว่าผู้นั้นจะต้องอยู่ระหว่างดำรงตำแหน่งอย่างไรก็ตามต้องอยู่ระหว่างดำรงตำแหน่งหากกรณีนี้ไปเทียบกับกฎหมายอาญา ซึ่งหลักการตีความต้องตีความให้เป็นประโยชน์กับผู้ได้รับโทษ ดังนั้นถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าผิดก็ต้องนับระยะ 5 ปีหลังจากที่ พ.ต.ท.ทักษิณพ้นตำแหน่งแล้ว..." ไทยรัฐ (8 มิถุนายน 2544)

สำหรับหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ พบว่าการนำเสนอในประเด็นข้อพิจารณาตามหลักกฎหมายนั้นมีการนำเสนอในประเด็นดังกล่าวโดยเลือกใช้วาทกรรมทางนิติศาสตร์ค่อนข้างมาก โดยการนำเอาตัวบทกฎหมายมาอธิบายอย่างชัดเจน ยกตัวอย่างเช่น

"...การใช้ข้อมูลภายในซื้อขายหุ้น การอำพราง การซื้อขายหุ้นเพื่อสร้างราคาตามที่ ป.ป.ช. ระบุไว้ในสำนวนการสอบสวน ซึ่งอาจจะเข้าข่ายมาตรา 291 ที่ผู้บริหารกรรมการหรือผู้ถือหุ้นในบัญชีข้อมูลภายในมาเป็นประโยชน์ในการซื้อขายหุ้น ใดๆก็ดี เรื่องนี้ต้องพิจารณาเบาแสและพยานแวดล้อมอื่นๆ ประกอบการพิจารณาด้วย" ไทยโพสต์ (2 กุมภาพันธ์ 2543)

"...เลขาฯ ป.ป.ช. ได้แถลงถึงการตรวจสอบทรัพย์สินและแสดงให้เห็นถึงเอกสาร หลักฐานซึ่งทำให้พิสูจน์ได้ว่า พ.ต.ท.ทักษิณและภริยา จงใจยื่นบัญชีฯ เป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบ... กรณีนี้ด้วยเสียง 8 ต่อ 1 เกินกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมดว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จงใจยื่นแสดงรายการทรัพย์สินฯ เป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามมาตรา 295 ในการเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาตามมาตรา 295 ของรัฐธรรมนูญไทย" ไทยโพสต์ (22 ธันวาคม 2543)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 ช่วงที่ 4

2. ในกรณีความเคลื่อนไหวทางการเมืองและกระแสสังคม

หนังสือพิมพ์	วาทกรรมนิติศาสตร์	วาทกรรมรัฐศาสตร์
ประชาชาติธุรกิจ	-	การตอบโต้ของทักษิณ
มติชน	-	กระแสสนับสนุนของทักษิณ
ไทยรัฐ	-	กระแสสนับสนุนของทักษิณ
ไทยโพสต์	-	กระแสสนับสนุนทักษิณ , การเมือง

ในกรณีความเคลื่อนไหวทางการเมืองและกระแสสังคม หนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับมีการนำเสนอข่าวดังกล่าวด้วยการใช้วาทกรรมรัฐศาสตร์ด้วยเช่นกัน โดยหนังสือพิมพ์ประชาชาติมีการนำเสนอประเด็นการตอบโต้ข้อกล่าวหา ซึ่งวาทกรรมที่เลือกใช้ในประเด็นนี้ จึงมีลักษณะของวาทกรรมแบบรัฐศาสตร์ เช่น พาดหัวข่าวดังต่อไปนี้

“ทักษิณจัดที่เด็ดสู้ ป.ป.ช. ชัด ‘โอภาส’ ชูเฉีย ‘ชวน’ ขอเทปลับ-บันทึกประชุมแฉกลางศาล รธน.” ประชาชาติธุรกิจ (18 มีนาคม 2544)

“ทักษิณ ยื่นเพิ่ม 8 พยานตั้งวิโรจน์ได้ชุกหูน” ประชาชาติธุรกิจ (11 เมษายน 2544)

ส่วนหนังสือพิมพ์มติชนเลือกที่จะสร้างประเด็นความเคลื่อนไหวทางการเมืองและสังคม โดยใช้วาทกรรมทางรัฐศาสตร์เพื่อนำมาอธิบายเหตุการณ์และปรากฏการณ์ต่างๆ ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในขณะนั้นมากกว่า เช่น ตัวอย่าง พาดหัวข่าว ที่หนังสือพิมพ์มติชนใช้

“ปชป’หนุนองค์กรอิสระจี้เลิกกดดันอย่ามัวเสียตายนายกฯ” มติชน (17 เมษายน 2544)

“‘วิระ’ ดันกฎหมายนิรโทษ ‘แฉ่ว’ ตั้งเป้า 5 แลนชื่อ” มติชน (26 เมษายน 2544)

“ปชป. แฉเกมนิรโทษลึกลับ ‘วิระ-แฉ่ว’ รู้กันปากห้าม-แต่ล่าชื่อสุดลูด” มติชน (29 เมษายน 2544)

“หมอ’เสริม’กดดันศาลรธน. ล่าชื่ออ่วม’แฉ่ว’อ้างเป็นคนมุงมันแก่วิกฤต” มติชน (29 พฤษภาคม 2544)

“กองเชียร์-ทนาย โธ่แก้คดีจับใจเชื่อ’แฉ่ว’หลุดกล้านรงค์’ชื่ออะไรจะเกิดก็ต้องเกิด”

จะเห็นได้ว่าพาดหัวข่าวดังกล่าวล้วนเกี่ยวข้องกับกระแสสังคม กระแสสนับสนุน และการให้กำลังใจ พ.ต.ท. ทักษิณทั้งสิ้น นอกเหนือจากประเด็นดังกล่าวก็จะเป็นประเด็นทางการเมือง

ส่วนวาทกรรมรัฐศาสตร์ที่นำมาใช้ซึ่งมีอยู่ในเนื้อหาการรายงานข่าวในประเด็นความเคลื่อนไหวของกระแสสังคม เช่น

“กลุ่มนายทองก้อนและคณะได้เดินทางไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อมอบดอกไม้ให้กำลังใจ นายประสิทธิ์ ดำรงชัย กรรมการ ป.ป.ช. จากนั้นนายทองก้อนให้สัมภาษณ์อีกครั้งว่า มาชื่นชมที่กล้าแสดงออกในการเป็นพยานต่อศาลรัฐธรรมนูญ ท่ามกลางการทำงานที่ ลึกลับซับซ้อนของ ป.ป.ช. และไม่เที่ยงธรรม และยินดีช่วยเหลือนายประสิทธิ์” มติชน (29 พฤษภาคม 2544)

“หมอลेम พริ่งพวงแก้ว” ชูธงหนุน ‘ทักษิณ’เป็นผู้นำต่อไป ทำจดหมายเวียนถึงประชาชน ทั่วประเทศร่วมลงชื่อยื่นประธานรัฐสภา ให้เหตุผลบ้านเมืองวิกฤตมีปัญหาหุ้รุมเร้าไร้ ทางออก ต้องการนายกฯที่มูมานะซึ่คดึชุกหุ้น เป็นแต่อุปติเหตุในช่วงรอยต่อกตติกา รัฐธรรมนูญใหม่” มติชน (29 พฤษภาคม 2544)

สำหรับการนำเสนอของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในช่วงที่ 2 นี้ จะมุ่งเน้นไปทางด้านกระแส ความเคลื่อนไหวทางการเมืองเช่นกัน ยกตัวอย่างพาดหัวข่าวดังนี้

“เปิดปุม กล้านรงค์ คนปชป. เสนาะ แจทีเด็ด” ไทยรัฐ (28 พฤษภาคม 2544)

“น้ำตาถูกผู้ขายบกดพร่องด้วยความสุจริต” ไทยรัฐ (21 มิถุนายน 2544)

“ทรท.ไม่มันใจ นายกลำรอง” ไทยรัฐ (21 กรกฎาคม 2544)

เห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการพาดหัวข่าวที่เชื่อมโยงให้ประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็น ทางการเมืองและกระแสความเคลื่อนไหวทางการเมือง นอกจากการพาดหัวขาดดังกล่าวแล้วยังมี การนำเสนอในเนื้อข่าวโดยเลือกที่จะสร้างให้ประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นการเคลื่อนไหวทาง การเมืองโดยใช้วาทกรรมทางรัฐศาสตร์ ตัวอย่างเช่น

“หมอลेमตอบว่าการรวบรวมรายชื่อแล้วเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งขณะนี้ยัง ไม่ได้ระบุจำนวนอาจจะทยอยส่งรายชื่อเป็นงวดๆ ไม่มีเป้าหมายว่าจะต้องได้กี่ชื่อ เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบบ้านเมืองส่วนใครจะได้รับการสนับสนุนกันอย่างไร เป็นเรื่องของคนนั้น” ไทยรัฐ (31 กันยายน 2543)

“หน้าที่ของตุลาการคือทำงาน กระแสข้างนอกเราไม่ฟัง และจะไม่สนใจว่าใครมากดดัน หรือล่ารายชื่อ หากสื่อมวลชนอยากให้คดีนี้จบเร็วๆ ก็อย่าถามอะไรมาศาลจะได้ พิจารณาให้เร็วที่สุด” ไทยรัฐ (31 กันยายน 2543)

การนำเสนอโดยเน้นกระแสเคลื่อนไหวทางการเมืองของไทยโพสต์ก็มีลักษณะของการใช้ วาทกรรมรัฐศาสตร์ด้วยเช่นกัน ยกตัวอย่างพาดหัวข่าวหรือการนำเสนอภายในเนื้อหาของข่าว ยกตัวอย่าง เช่น

"ไม่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ว่าจะต้องได้รายชื่อเท่าใด เพราะเป็นความต้องการของคนทั้งประเทศโดยมีโทรศัพท์เข้ามาเรื่อยๆ หากปิดโอกาสเขาก็จะเสียใจ ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องของประชาชนต่อประชาชนไม่ใช่ทำเพื่อใครเป็นพิเศษเพราะรัฐบาลชุดนี้ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเกินครึ่งมากกว่าทุกครั้งที่ผ่านมา" ไทยโพสต์ (4 กรกฎาคม 2544)

"รัฐบาลนี้ไม่เคยคิดเรื่องการเมือง คิดแต่เรื่องการบริหารเลยขณะการเลือกตั้งท่วมท้น แต่หัวหน้าพรรคดันมาติดเบ็ดก่อนเลือกตั้ง..." ไทยโพสต์ (1 สิงหาคม 2544)

และในเนื้อหาข่าว ตัวอย่างเช่น

กล่าวโดยสรุปการวิเคราะห์การเลือกใช้วาทกรรมของหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับในช่วงที่ 4 ผลปรากฏว่าหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับต่างเลือกที่จะใช้วาทกรรมนิติศาสตร์เพื่อใช้ในการนำเสนอประเด็นข้อพิพาทตามหลักกฎหมายของ ป.ป.ช.ว่าเหตุใดจึงมีมติว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรมีความผิดตามมาตรา 295 ในขณะที่เดียวกันหนังสือพิมพ์ทุกชื่อฉบับก็พร้อมใจกันนำเสนอประเด็นกระแสความเคลื่อนไหวทางการเมืองและสังคมโดยเลือกใช้วาทกรรมรัฐศาสตร์ และพบว่าเมื่อเปรียบเทียบประเด็นทั้งสองในช่วงหลังการตัดสินของป.ป.ช. นั้นหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ มติชน ไทยรัฐและไทยโพสต์เลือกที่จะนำเสนอประเด็นต่างๆ โดยใช้วาทกรรมรัฐศาสตร์มากกว่าวาทกรรมนิติศาสตร์

ช่วงที่ 5 ช่วงหลังการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ (ระหว่างวันที่ 4 ส.ค 43 – 31 ต.ค 44)

เป็นช่วงที่สภาพทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจมีความชัดเจนขึ้นเนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญตัดสินด้วย มติ 8 : 7 ว่า พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตรไม่มีความผิดตามมาตรา 295 ตัวอย่างวาทกรรมที่ใช้คือ "พยานหลักฐานที่ ป.ป.ช. อ้างอิงและนำเสนอแล้วยังไม่พอฟังว่า พ.ต.ท. ทักษิณ จงใจยื่นบัญชี ด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 295" ซึ่งคำวินิจฉัยดังกล่าวนั้นถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากว่าเป็น "คำวินิจฉัยสีเทา" "คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญต่ำกว่ามาตรฐาน" เป็นต้น นอกจากนี้ยังเกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ทั้งฝ่ายสนับสนุนและคัดค้านรวมทั้งมีการให้กำลังใจ พ.ต.ท. ทักษิณว่าให้ตั้งใจทำงาน บริหารประเทศชาติให้ดีที่สุดผสมกับที่ได้รับโอกาสจากประชาชนทั้งประเทศอีกครั้ง ซึ่งหลังจากประกาศผลของศาลรัฐธรรมนูญแล้วนั้น นักธุรกิจทุกวงการและประชาชนในสังคมต่างแสดงความยินดีกันอย่างยิ่ง นอกจากนี้ พ.ต.ท. ทักษิณยังออกมากล่าวว่า " ผมพร้อมที่จะร่วมมือกันปราบคอร์รัปชัน ขอให้สิ่งที่ผ่านมาแล้วผ่านพ้นไป..เรามาร่วมมือร่วมใจกัน....เพื่อพระเจ้าอยู่หัวของเรา ท่านคงเหนื่อยพระวร"

กายมานานแล้ว ต่อไปประเทศไทยจะไม่มีปัญหาการเมืองอีกต่อไป (มติชน, 4 สิงหาคม 2544)

ในด้านศาลรัฐธรรมนูญก็มีผู้ออกมาวิจารณ์คำวินิจฉัยต่าง ๆ นานา รวมทั้งมีการวิเคราะห์ว่าไม่ว่าจะตัดสินออกมาด้านใดย่อมถูกสังคมวิพากษ์วิจารณ์การทำงานว่าไม่โปร่งใส การนำเสนอประเด็นหลักของหนังสือพิมพ์ในช่วงที่ 5

1. ความมีเงื่อนงำขององค์กรอิสระ
2. ความเคลื่อนไหวของสังคม

ตารางที่ 10 ช่วงที่ 5

1. ความมีเงื่อนงำขององค์กรอิสระ

หนังสือพิมพ์	วาทกรรมนิติศาสตร์	วาทกรรมรัฐศาสตร์
ประชาชาติธุรกิจ	-	วิพากษ์ วิจารณ์และตรวจสอบ คำวินิจฉัย
มติชน	-	การตรวจสอบคำวินิจฉัย
ไทยรัฐ	-	การตรวจสอบคำวินิจฉัย
ไทยโพสต์	-	การตรวจสอบคำวินิจฉัย

การนำเสนอในประเด็นความมีเงื่อนงำขององค์กรอิสระนั้น หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจมุ่งนำเสนอประเด็นนี้โดยเน้นหนักวาทกรรมรัฐศาสตร์ โดยนำเอาคำวิพากษ์วิจารณ์ของบุคคลที่มีชื่อเสียงและมหาวิทยาลัยที่เป็นที่รู้จักของประเทศมาพาดหัวข่าวเพื่อสร้างความเชื่อถือ ยกตัวอย่าง เช่น

“นิติ วิพากษ์ข่าวคดีชุกหุ้ม ประชาชาติฯ ทำดีที่สุดเท่าที่จะทำได้แล้ว” ประชาชาติธุรกิจ
(12 สิงหาคม 2544)

“คำวินิจฉัยกลางคดีชุกหุ้มส่อพิรุณ กลบเกลื่อนคะแนนงใจชุกหุ้ม 7 : 4” ประชาชาติธุรกิจ
(26 สิงหาคม 2544)

“คณะนิติมธ. พันธง 6 ปมพิรุณ คำวินิจฉัยไม่สมบูรณ์” ประชาชาติธุรกิจ
(29 สิงหาคม 2544)

นอกจากพาดหัวข่าวนี้อย่างมีกรนำเสนอในรายงานข่าวที่นำเสนอประเด็นความมีเงื่อนงำขององค์กรอิสระ ตัวอย่างรายงานข่าว เช่น

“อย่างไรก็ดีการตัดสินใจของจะส่งผลต่อกระบวนการปฏิรูปการเมืองไทยในระยะยาวแน่นอน โดยเฉพาะต่อรัฐธรรมนูญ เพราะเท่าที่ติดตามการทำงานของ ป.ป.ช.มา ก็เห็นได้ว่ามีหลักฐานที่เชื่อถือได้ว่า พ.ต.ท.ทักษิณ จงใจปกปิดจริง จึงแสดงให้เห็นถึงความไม่สอดคล้องกันของการทำงานทั้งสององค์กรที่เกิดขึ้นจากรัฐธรรมนูญเดียวกัน” ประชาชาติธุรกิจ (8 สิงหาคม 2544)

สำหรับหนังสือพิมพ์มติชนพบว่าการนำเสนอในประเด็นดังกล่าวโดยเลือกใช้วาทกรรมทางรัฐศาสตร์ เช่นเดียวกัน ยกตัวอย่างเช่น

“...กรณีของ พ.ต.ท.ทักษิณ เป็นกรณีที่ไม่เหมือนกับอีก 8 กรณีแรกที่ศาลรัฐธรรมนูญ พลิกคำวินิจฉัยของ ป.ป.ช. ไม่เหมือนกับอีก 8 กรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกับความเห็นของ ป.ป.ช.” มติชน (11 สิงหาคม 2544)

“ในเรื่องความน่าเชื่อถือกลับมาให้นายนพดลชี้แจงว่าเป็นเรื่องขององค์คณะตุลาการอย่างไรก็ตามเมื่อคำวินิจฉัยกลางออกมาคงหนีไม่พ้นกระแสวิพากษ์วิจารณ์...” มติชน (17 สิงหาคม 2544)

“...ท่านได้วินิจฉัยส่วนตัวไปแล้วว่านายกมิต ไม่ตรงกับคำวินิจฉัยของตัวเองออกมาบอกว่าคำวินิจฉัยมาตรฐานต่ำ เป็นคนบดบังต้องชี้แจงเป็นหลักวิชาการ อย่าไปทำอะไรที่สร้างความสับสนให้กับประชาชน” มติชน (25 สิงหาคม 2544)

สำหรับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ในช่วงที่ 5 นี้พบว่ามีกรนำเสนอในประเด็นการตรวจสอบองค์กรอิสระ โดยเลือกใช้วาทกรรมรัฐศาสตร์ ยกตัวอย่างเช่น

“...ปกติการตรวจสอบองค์กรอิสระเป็นหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ แต่เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีปัญหาที่ต้องดูว่าจะให้ใครตรวจสอบ ซึ่งคงไม่พ้นหน้าที่สภา หรือประชาชนเข้าชื้อกันยื่นให้วุฒิสภา เพราะเท่าที่ฟังนักวิชาการด้านกฎหมายต่างก็ข้องใจในกระบวนการพิจารณาของศาลที่เปลี่ยนไป เปลี่ยนมา ไม่มีกติกานัดแน่ชัด อย่างการลงมติตามปกติจะต้องมีคำวินิจฉัยชี้แจงเหตุผลออกมาก่อน แต่นี่ตัดสินคดีโดยไม่มีคำวินิจฉัย ซึ่งไม่มีศาลใดในโลกเป็นอย่างนี้” ไทยรัฐ (17 สิงหาคม 2544)

สำหรับหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ พบว่ากรนำเสนอในประเด็นการตรวจสอบนั้นไทยโพสต์เลือกใช้วาทกรรมทางรัฐศาสตร์ ยกตัวอย่างเช่น

“...การตรวจสอบคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเป็นสิทธิของคนทั่วไปไม่เหมาะกับผู้การเมืองและไม่ได้เป็นเรื่องที่นายกบอกว่าไม่เป็นสาระ เพราะความเป็นสาระหมายถึงการทำบ้านเมืองให้อยู่ภายใต้หลักการปกครอง...” ไทยโพสต์ (17 สิงหาคม 2544)

“...อยากให้ทุกฝ่ายทำหน้าที่ของตนเองเพราะคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญถือว่าเด็ดขาดแล้ว ... แต่กระบวนการปฏิรูปการเมืองมีความสำคัญการตรวจสอบที่กำลังเกิดขึ้นไม่มีใครประสงคร้าย เป็นเรื่องที่ต้องให้ชอบธรรมและมีความชัดเจน ” ไทยโพสต์ (17 สิงหาคม 2544)

ตารางที่ 11 ช่วงที่ 5

2. ความเคลื่อนไหวทางการเมือง และกระแสสังคม

หนังสือพิมพ์	วาทกรรมนิติศาสตร์	วาทกรรมรัฐศาสตร์
ประชาชาติธุรกิจ	-	กระแสสังคมฝ่ายสนับสนุน
มติชน	-	ความขัดแย้งทางการเมือง
ไทยรัฐ	-	กระแสสังคมฝ่ายสนับสนุน
ไทยโพสต์	-	กระแสโจมตีทักษิณ

ประชาชาติธุรกิจเลือกที่จะนำเสนอประเด็นดังกล่าว โดยวาทกรรมรัฐศาสตร์การนำเสนอประเด็นความเคลื่อนไหวทางการเมืองและกระแสสังคมนั้น ยกตัวอย่าง เช่น

“นักธุรกิจทุกวงการเฮลั่น เลิกอึมครึม ทักษิณ พันบ่วงคดีชุกหุ้น หุ้นแดงรับแต่หัววัน ชาตรี-ธนิษทร์-สหพัฒน์-แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ เซียร์ลูดลิม สานต่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจ” ประชาชาติธุรกิจ (8 สิงหาคม 2544)

“ถือเป็นคนดีสำหรับประเทศชาติ ผลที่ตามมาก็คือ ระยะเวลาสั้นๆจะเป็นอันดับแรก แต่แค่ระยะเวลาสั้นเท่านั้นผลต่อมาก็เป็นด้านจิตวิทยา ทำให้ประชาชนมั่นใจ...” ประชาชาติธุรกิจ (8 สิงหาคม 2544)

จากการพาดหัวข่าวและการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจในประเด็นความเคลื่อนไหวทางการเมือง และกระแสสังคมพบว่าหนังสือพิมพ์ประชาชาติยังคงนำเสนอประเด็นดังกล่าวโดยเลือกที่จะใช้วาทกรรมทางรัฐศาสตร์เพื่อมาบรรยายภาพเหตุการณ์และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน

เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์มติชนเลือกที่จะสร้างประเด็นดังกล่าวโดยใช้วาทกรรมรัฐศาสตร์เพื่อนำมาอธิบายเหตุการณ์และปรากฏการณ์ และความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นในขณะนั้น เช่น ตัวอย่าง รายงานข่าวที่หนังสือพิมพ์มติชนใช้

“พรรคประชาธิปัตย์ควรหยุดเคลื่อนไหวกดดันศาลรัฐธรรมนูญได้แล้ว เพราะตั้งข้อสังเกตมามากพอสมควร น่าจะเปิดโอกาสให้นายกรัฐมนตรีทำงานอย่างเต็มที่ใช้นายกเป็นเครื่องมือของประเทศจะดีกว่าเป็นเครื่องมือทางการเมือง” มติชน (17 สิงหาคม 2544)

สำหรับการนำเสนอของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจะนำเสนอโดยใช้วาทกรรมทางรัฐศาสตร์ โดยมีการนำเสนอในเนื้อหาโดยเลือกที่จะสร้างให้ประเด็นดังกล่าวโดยใช้วาทกรรมทางรัฐศาสตร์ ตัวอย่างเช่น

“...โดยมีกลุ่มชาวบ้านที่ให้การสนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณกว่า 200 คน จากสมุทรปราการ บางเขน บางนา และชุมชนคลองเตย...” ไทยรัฐ (4 สิงหาคม 2543)

และการนำเสนอประเด็นดังกล่าวของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์มีลักษณะของการใช้วาทกรรมรัฐศาสตร์ด้วยโดยนำมาโยงโยกับความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ยกตัวอย่างการรายงานข่าว เช่น

“...ต่อไปประเทศไทยจะไม่มีปัญหาค่าว่าการเมืองอึมครึมอีกต่อไป ต่อไปนี้การตัดสินใจทุกเรื่องของรัฐบาลนี้จะตัดสินใจบนพื้นฐานแห่งอนาคตของชาติ ไม่ได้ตัดสินใจบนพื้นฐานของการเมืองแน่นอน...” ไทยโพสต์ (13 มกราคม 2543)

ในช่วงที่ 5 ผลปรากฏว่าหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับต่างมีการนำเสนอข่าวประเด็นการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและกระแสสนับสนุนและกระแสความเคลื่อนไหวทางการเมืองด้วยการใช้วาทกรรมรัฐศาสตร์

โดยสรุปรวมแล้วประเด็นที่ถูกนำเสนอมากที่สุดของหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับตลอดระยะเวลาทั้ง 5 ช่วง คือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางการเมือง เช่น ความเคลื่อนไหวทางการเมืองและกระแสสังคม ความมีเงื่อนไขขององค์กระชระ การวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ อันสะท้อนให้เห็นว่า วาทกรรมที่หนังสือพิมพ์เลือกใช้ในการนำเสนอคือปิดกั้นทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร มีความโน้มเอียงไปทางวาทกรรมรัฐศาสตร์มากกว่านิติศาสตร์ อีกทั้งแม้แต่ในประเด็นที่เป็นเรื่องทางกฎหมาย ก็ยังมีการเลือกใช้วาทกรรมรัฐศาสตร์ปรากฏอยู่ด้วยในขณะที่วาทกรรมนิติศาสตร์ มักปรากฏอยู่เฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของกฎหมายเท่านั้น เช่น ประเด็นการตรวจสอบทรัพย์สิน ข้อพิจารณาตามหลักกฎหมาย หรือการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ เป็นต้น

กระบวนการนำเสนอวาทกรรมของหนังสือพิมพ์

กระบวนการนำเสนอวาทกรรมของหนังสือพิมพ์นั้น ศึกษาจากบทสัมภาษณ์ของบรรณาธิการต่อความคิดเห็นในเรื่องหลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์ กระบวนการนำเสนอข่าว

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเสนอข่าวและปัญหาและอุปสรรคในการนำเสนอ ซึ่งบรรณาธิการ 4 ท่าน ประกอบด้วย

1. นายธีรเดช เอี่ยมสำราญ (บก.หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ, สัมภาษณ์ 6 กุมภาพันธ์ 2545)
2. นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ (บก.หนังสือพิมพ์มติชน, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2545)
3. นายปราโมทย์ ฝายอุประ (หัวหน้าข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ), (สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2545)
4. นายอายุษ ประทีป ณ ถลาง (บก.หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์), สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2545)

ผลการวิเคราะห์สรุปเป็นประเด็นต่างๆได้ดังนี้

1. การให้ความหมายต่อหลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์

ธีรเดช เอี่ยมสำราญ (บก.หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ) กล่าวว่าจะเน้นในการนำเสนอหลักนิติศาสตร์มากกว่าเนื่องจากเนื้อหาของข่าวดังกล่าวเกี่ยวข้องกับกฎหมายโดยตรง ซึ่งสอดคล้องกับ อายุษ ประทีป ณ ถลาง (บก.หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์) กล่าวว่าเน้นหลักนิติศาสตร์เนื่องจากเนื้อหาของข่าวดังกล่าวเกี่ยวข้องกับกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่างๆ กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายภาษีอากร เป็นต้น ซึ่งต้องว่ากันด้วยเรื่องกฎหมายล้วนๆ ส่วนจะเสนอเหตุการณ์ ความเคลื่อนไหวก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งไม่เกี่ยวกัน

ในขณะที่ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ (บก.หนังสือพิมพ์มติชน) กล่าวว่าไม่ได้มีการแบ่งแยกหลักนิติศาสตร์หรือหลักรัฐศาสตร์แต่จะนำเสนอโดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงมากกว่า

ส่วนปราโมทย์ ฝายอุประ (หัวหน้าข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ) กล่าวว่าเน้นทั้งสองหลัก หลักนิติศาสตร์ก็จะนำเสนอในแง่ข้อเท็จจริง ส่วนรัฐศาสตร์จะนำเสนอเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของสังคม เนื่องจากเนื้อหาของข่าวดังกล่าวเกี่ยวข้องกับหลักทั้งสอง เป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงที่รอบด้าน

นักหนังสือพิมพ์ ทั้ง 4 ท่าน มีความคิดเห็นต่อหลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์ ดังนี้ นายธีรเดช เอี่ยมสำราญ และนายอายุษ ประทีป ณ ถลาง มีความเห็นสอดคล้องกันว่า จะเน้นในการนำเสนอหลักนิติศาสตร์มากกว่าหลักรัฐศาสตร์ เนื่องจากเนื้อหาของข่าวกรณี พ.ต.ท. ทักษิณ จะเกี่ยวข้องกับกฎหมายล้วน ๆ แต่ทางด้านนายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์มีความเห็นที่ไม่ได้คำนึงถึงหลักรัฐศาสตร์หรือหลักนิติศาสตร์ในการนำเสนอ แต่จะคำนึงถึงข้อเท็จจริงในการนำเสนอมากกว่าเน้นหลักนิติศาสตร์หรือหลักรัฐศาสตร์ในขณะที่นายปราโมทย์ ฝายอุประกล่าวว่า จะเน้นทั้งสองหลัก การนำเสนอหลักนิติศาสตร์จะเป็นในแง่ข้อเท็จจริง ส่วนหลักรัฐศาสตร์ การนำเสนอจะเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของสังคม

2. กระบวนการนำเสนอข่าว

ธีรเดช เอี่ยมสำราญ (บก.หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ) กล่าวว่า กระบวนการนำเสนอข่าวให้สาธารณชนได้รับรู้มีขั้นตอน คือ เลือกข่าวที่ดีที่สุด น่าสนใจที่สุด และมีผลกระทบต่อประชาชนหรือสังคม ซึ่งกรณีการชุกหนุ่นของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรหรือข่าวอื่นก็มีหลักเกณฑ์อันเดียวกัน การพาดหัวข่าวก็ต้องให้ตรงกับประเด็นและเนื้อหาที่นำเสนอและเรียบง่ายเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกฟ้องร้อง โดยจะไม่พาดหัวข่าวในลักษณะเชิงลบแต่จะเสนอในข้อเท็จจริงส่วนวิธีการมอบหมายข่าว มีการประสานงานของโต๊ะข่าวหลายโต๊ะ เนื่องจากข่าวดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับหลายประเด็นไม่ว่าจะเป็นนักข่าวสายโทรคมนาคม นักข่าวสายธุรกิจการเงิน/หุ้น อสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น ซึ่งทุกๆ ฝ่ายต้องประสานงานกัน

ซึ่งสอดคล้องกับประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ (บก.หนังสือพิมพ์มติชน) ได้กล่าวว่า กระบวนการนำเสนอข่าวให้สาธารณชนได้รับรู้มีขั้นตอน คือ ก่อนอื่นต้องพิจารณาถึงข้อมูลพื้นฐานที่มีอยู่ หลังจากนั้นก็ต้องตั้งสมมติฐานว่าเหตุใดจึงมีพฤติกรรมเช่นนี้ และพฤติกรรมนั้น ๆ มีผลกระทบต่อส่วนรวมหรือประชาชนหรือไม่ ผิดกฎหมายหรือไม่ กรณีการชุกหนุ่น ของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หรือข่าวอื่นๆ ก็มีหลักเกณฑ์อันเดียวกัน การพาดหัวข่าวก็ต้องให้ตรงกับประเด็นและเนื้อหาในการนำเสนอ ส่วนวิธีการมอบหมายข่าว ก็ต้องคำนึงถึงประสบการณ์และคุณสมบัติของนักข่าวว่ามีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่จะไปทำข่าวหรือไม่ เพราะเป็นสิ่งจำเป็นในการทำความเข้าใจและนำเสนอให้สาธารณชนได้รับรู้และเข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

สำหรับ ปราโมทย์ ฝ่ายอุประ (หัวหน้าข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ) ชี้แจงว่า กระบวนการนำเสนอข่าวให้สาธารณชนได้รับรู้มีขั้นตอน คือ เลือกข่าวที่น่าสนใจที่สุด เป็นของใหม่ และมีผลกระทบต่อประชาชนหรือสังคม ซึ่งกรณีการชุกหนุ่นของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นั้นถือว่าเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง เป็นผู้นำประเทศ ซึ่งถ้าเกิดอะไรขึ้นก็จะมีผลกระทบต่อสังคมส่วนรวม การพาดหัวข่าวก็ต้องขึ้นอยู่กับหัวหน้าข่าวซึ่งมักจะพาดหัวข่าวให้น่าตื่นเต้น มีคำดำ คำคม มีความกระชับ น่าอ่าน แต่ก็ต้องระมัดระวังเรื่องการถูกฟ้องร้อง อย่างไรก็ตามจะคำนึงถึงข้อเท็จจริงเป็นสำคัญ ส่วนวิธีการมอบหมายข่าวนั้นมีการประสานงานของหลายสายงาน เนื่องจากข่าวดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับหลายประเด็น สายงานที่เกี่ยวข้องก็จะเป็น นักข่าวสายศาลรัฐธรรมนูญ นักข่าวสายองค์กรของรัฐบาล/เอกชน นักข่าวสายมือบทความเคลื่อนไหว นักข่าวสายเศรษฐกิจ นอกจากนี้ก็ยังมีนักข่าวที่ไปพบบุคคลที่เกี่ยวข้อง

อายุษ ประทีป ณ ถลาง คือ (บก.หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์) อธิบายว่า กระบวนการนำเสนอข่าวให้สาธารณชนได้รับรู้มีขั้นตอน เลือกข่าวที่ดีที่สุด น่าสนใจที่สุด และมีผลกระทบต่อ

ประชาชน สังคม มีส่วนได้เสียในแง่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญโดยจะคำนึงถึงมากที่สุด ซึ่งกรณีการชุกหนุ่นของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หรือชาวอื่นก็มีหลักเกณฑ์อันเดียวกัน ที่สำคัญคือจะไม่ใช้ความรู้สึกส่วนตัวและโจมตีเรื่องส่วนตัว การพาดหัวข่าวก็ต้องให้ตรงกับประเด็นและเนื้อหาที่น่าเสนอและเรียบง่ายเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกฟ้องร้อง โดยจะไม่พาดหัวข่าวในลักษณะเชิงลบแต่จะเสนอในข้อเท็จจริง ส่วนวิธีการมอบหมายข่าว มีการประสานงานของหลายโต๊ะข่าว เนื่องจากข่าวดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับหลายประเด็น ซึ่งทุกๆ ฝ่ายต้องประสานงานกันเป็นอย่างดี จึงจะสามารถเสนอข่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นักหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ท่าน มีความคิดเห็นต่อกระบวนการนำเสนอข่าวที่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า กระบวนการนำเสนอข่าวให้สาธารณชนได้รับรู้มีขั้นตอน เลือกข่าวที่ดีที่สุด น่าสนใจที่สุด เป็นของใหม่ และมีผลกระทบต่อประชาชนหรือสังคม มีส่วนได้เสียในแง่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ การพาดหัวข่าวตรงประเด็นกับเนื้อหาที่น่าเสนอ ส่วนวิธีการมอบหมายข่าวนั้นมีการประสานงานของหลายสายงาน เนื่องจากข่าวดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับหลายประเด็น

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการนำเสนอข่าว

ธีรเดช เอี่ยมสำราญ (บก.หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ) กล่าวว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการนำเสนอข่าวแต่ละประเด็นคือ ประเด็นนั้นเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อส่วนรวม/ประชาชน และการเมืองมากน้อยเพียงใด ถ้ามากก็จะนำเสนอ และยังถ้าประเด็นที่จะนำเสนอเป็นประเด็นใหม่ที่ยังไม่มีหนังสือพิมพ์ฉบับใดนำเสนอก็ยิ่งน่าสนใจ เช่นกรณีการชุกหนุ่นของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นับเป็นประเด็นที่น่าสนใจมาก เนื่องจาก พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นคนดัง มีชื่อเสียง อีกทั้งขณะนั้นมีโอกาสได้คะแนนเสียงข้างมากและได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งคนที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีต้องเป็นบุคคลที่มีความสุจริตและปฏิบัติตามกฎหมาย การนำเสนอประเด็นดังกล่าวก็เพื่อให้ประชาชนเป็นผู้พิจารณาและตัดสินใจในการเลือกผู้ที่เป็นนายกรัฐมนตรีของไทยต่อไป

ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ (บก.หนังสือพิมพ์มติชน) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการนำเสนอข่าวแต่ละประเด็นคือ ประเด็นนั้นเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อส่วนรวม / ประชาชน และการเมืองมากน้อยเพียงใด ถ้ามากก็จะนำเสนอ และยังถ้าประเด็นที่จะนำเสนอเป็นประเด็นใหม่ที่ยังไม่มีหนังสือพิมพ์ฉบับใดเสนอก็ยิ่งน่าสนใจ เช่นกรณีการชุกหนุ่นของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นับเป็นประเด็นที่น่าสนใจมาก เนื่องจาก พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นคนดัง มีชื่อเสียง อีกทั้ง ณ ขณะนั้นมีโอกาสได้คะแนนเสียงข้างมาก และได้รับการแต่งตั้งเป็น นายกรัฐมนตรี

ซึ่งคนที่จะเป็นนายกรัฐมนตรี ต้องเป็นบุคคลที่มีความสุจริต การนำเสนอประเด็นดังกล่าวก็เพื่อให้ประชาชนเป็นผู้พิจารณา และตัดสินใจในการเลือกคนดี เป็นนายกรัฐมนตรี

ปราโมทย์ ฝ่ายอุประ(หัวหน้าข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการนำเสนอข่าวแต่ละประเด็น คือ ประเด็นนั้นเกี่ยวข้องกับหรือมีผลกระทบต่อประชาชน สังคม มีส่วนได้เสียในแง่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ เช่นกรณีการชกนุ่นของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นับเป็นประเด็นที่น่าสนใจมาก เนื่องจาก พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นคนดัง มีชื่อเสียง อีกทั้ง ณ.ขณะนั้นมีโอกาสเป็นนายกรัฐมนตรีสูงมาก จึงต้องมีการนำเสนอเพื่อตรวจสอบว่าที่นายกรัฐมนตรี ว่ามีความเหมาะสมพอหรือไม่ที่จะได้ตำแหน่งนั้น โดยประชาชนจะเป็นผู้พิจารณา และตัดสินใจในการเลือกผู้ที่เป็นนายกรัฐมนตรีของไทยต่อไป หน้าที่ของนักข่าวก็คือเสนอตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

อายุษ ประทีป ณ ถลาง (บก.หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการนำเสนอข่าวแต่ละประเด็นคือ ประเด็นนั้นเกี่ยวข้องกับหรือมีผลกระทบต่อประชาชน สังคมมีส่วนได้เสียในแง่ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ

นักหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ท่าน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการนำเสนอข่าวที่สอดคล้องกันคือ ประเด็นที่น่าสนใจต้องเกี่ยวข้องกับหรือมีผลกระทบต่อส่วนรวมหรือประชาชนและการเมืองอย่างน้อยเพียงใด ถ้ามากก็จะนำเสนอ และยังถ้าประเด็นที่จะนำเสนอเป็นประเด็นใหม่ที่ยังไม่มีหนังสือพิมพ์ฉบับใดนำเสนอก็ที่น่าสนใจ

4. ปัญหาและอุปสรรคในการนำเสนอข่าว

ธีรเดช เขียมสำราญ (บก.หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ) กล่าวว่า มีปัญหาตั้งแต่การเข้าถึงข้อมูล ซึ่งค่อนข้างยาก ต้องใช้เวลาและความอดทนสูงเนื่องจากบางหน่วยงาน ผู้นำองค์กรนั้นๆ มีส่วนได้เสีย มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่ได้จึงต้องใช้ความพยายามอย่างมาก ปัญหาต่อมาคือการนำเสนอเพื่อที่จะไม่ถูกฟ้องร้องเนื่องจากเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนง่ายต่อการถูกฟ้องร้องและเป็นคดีความ การนำเสนอจึงต้องมีความรอบคอบ โดยเสนอเฉพาะข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเท่านั้น ไม่มีการตัดสิน ผู้ที่จะตัดสินคือประชาชน ไม่มีการชี้นำใดๆ ทั้งสิ้น ส่วนเรื่องที่จะเข้าใจข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ได้มานั้น ผู้ที่เสนอข่าวจะต้องทำงานหนักเพื่อที่จะเข้าใจข้อมูลดังกล่าวโดยอาจจะปรึกษาผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในศาสตร์นั้น หรือนักวิชาการที่สามารถอธิบายเหตุการณ์หรือพฤติกรรมดังกล่าวอย่างเที่ยงธรรมหลังจากนั้นก็มีการนำเสนอเป็นข่าวให้สาธารณชนได้รับรู้

ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ(บก. หนังสือพิมพ์มติชน) กล่าวว่า ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ คือการที่จะเข้าใจข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ได้มา เนื่องจากเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและเศรษฐกิจล้วน ๆ ผู้ที่จะเข้าใจได้ต้องมีความรู้ความชำนาญในศาสตร์ดังกล่าวเป็นเบื้องต้น การเข้าใจนับว่าเป็นสิ่งที่ยาก แต่การที่จะอธิบายให้ประชาชนโดยการนำเสนอข่าวยิ่งมากกว่า แต่ที่สามารถอธิบายและนำเสนอได้เนื่องจากจากมีการศึกษามาเป็นเวลานาน และได้ปรึกษานำหรือกับผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ ก่อนนำเสนอเป็นข่าวให้สาธารณชนได้รับรู้

ปราโมทย์ ฝายอุประ (หัวหน้าข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ) กล่าวว่าไม่มีปัญหาข่าวดังกล่าวนับเป็นเรื่องใหญ่ ไม่มีใครกล้าปกปิดข้อมูล จะมีปัญหาอยู่บ้างช่วงที่ศาลรัฐธรรมนูญตัดสินไปแล้ว ต้องการดูคำวินิจฉัย แต่ไม่สามารถขอได้ เนื่องจากมีการปรับปรุง แก้ไขและประชุมเพิ่มเติมอีกประมาณ 20 รอบกว่าจะลงในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งใช้เวลาค่อนข้างนาน ส่วนในด้านบุคลากรนั้นปกตินักข่าวที่ให้ไปทำข่าวใดก็มีความเชี่ยวชาญในสายงานนั้นอยู่แล้ว จึงไม่มีปัญหาแต่อย่างใด

อายุษ ประทีป ณ ถลาง (บก.หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์) กล่าวว่ามีปัญหาในเรื่องข้อจำกัดของบุคลากร และจำนวนบุคลากรที่สามารถทำงานดังกล่าวได้ เนื่องจากไทยโพสต์เป็นองค์กรเล็กๆ มีบุคลากรไม่มาก นอกจากนี้แล้วการเข้าถึงข้อมูลก็ค่อนข้างมีปัญหา เพราะความล่าช้า ส่วนการนำเสนอที่ไทยโพสต์จะนำเสนอในแง่ความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน จึงไม่ค่อยมีปัญหา เพราะบอกเล่าไปตามข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ส่วนความเข้าใจในเรื่องกฎหมายก็พอมีความรู้อยู่บ้าง นอกจากนี้ก็มีปรึกษากับผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในศาสตร์นั้น หรือนักวิชาการที่มีความรู้ จึงไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องการตีความเท่าใดนัก

นักหนังสือพิมพ์ ทั้ง 3 ท่านคือ นายธีรเดช เอี่ยมสำราญ นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ และ นายอายุษ ประทีป ณ ถลาง ต่างมีความเห็นที่สอดคล้องกันคือ ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงข้อมูลค่อนข้างยาก การนำเสนอต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายเป็นเบื้องต้น เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจในสิ่งที่เขียน ในขณะที่นายปราโมทย์ ฝายอุประกล่าวว่า ไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องการเข้าถึงข้อมูลเนื่องจากเป็นข่าวใหญ่ไม่มีใครกล้าปกปิดข้อมูล

2. วาทกรรมกับการให้ความชอบธรรมแนวพิจารณาด้านนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์

สาเหตุที่มีการใช้วาทกรรมทางด้านรัฐศาสตร์มากกว่านิติศาสตร์ในการนำเสนอคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร สรุปได้ว่ามีปัจจัยที่มาจากการศึกษาการนำเสนอข่าวและปัจจัยที่มาจากสภาพการเมือง ดังนี้

2.1. ปัจจัยที่มาจากการศึกษาการนำเสนอข่าว

จากการแสดงความคิดเห็นของบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ และกระบวนการนำเสนอข่าว กรณีคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ของหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับ ซึ่งได้เสนอไว้ในข้อที่ 1 แล้วนั้น สามารถนำมาตอบประเด็นของปัจจัยการสร้างวาทกรรมที่มาจาก การพิจารณาการนำเสนอข่าวได้ดังนี้

ในการพิจารณานำเสนอข่าวที่มีความขัดแย้งทางการเมืองและกฎหมายนั้น นายธีรเดช เอี่ยมสำราญ และนายอายุช ประทีป มีความเห็นสอดคล้องกัน คือ จะยึดหลักกฎหมายในการนำเสนอ ซึ่งหลักดังกล่าวจะมีความชัดเจน มีผลบังคับใช้กับทุกคน ส่วนนายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ เห็นว่าไม่ได้มีการแบ่งแยกว่านำเสนอในหลักใด การนำเสนอขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นมากกว่า ในขณะที่นายปราโมทย์ ฝ้ายอุประ กล่าวว่าข่าวที่เป็นนิติศาสตร์จะนำเสนอเป็นตัวกฎหมาย ส่วนข่าวที่เป็นรัฐศาสตร์จะนำเสนอในลักษณะความเคลื่อนไหวของประชาชน กระแสสังคม และการบริหารประเทศ การนำเสนอจะนำเสนออย่างครบถ้วน และรอบด้าน โดยให้ประชาชนเลือกที่จะเชื่อแบบใดมากกว่า ส่วนการนำเสนอช่วงกรณีการปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตรนั้น

นักหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ท่านคือ ธีรเดช เอี่ยมสำราญ ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ ปราโมทย์ ฝ้ายอุประ และ อายุช ประทีป ณ ถลาง ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่าการนำเสนอข่าวใช้หลักนิติศาสตร์ในการนำเสนอ เนื่องจากเนื้อหาของข่าวดังกล่าวเกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 291 - มาตรา 295 กฎหมายหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือกฎหมายภาษีอากร เป็นต้น นอกจากนี้ ปราโมทย์ ฝ้ายอุประ ยังกล่าวเพิ่มเติมว่าการนำเสนอที่มีความเหมาะสมสำหรับบริบทของสังคมไทยควรเป็นไปในลักษณะผสมผสานควบคู่กันไปทั้งหลักรัฐศาสตร์ และหลักนิติศาสตร์

2.2. ปัจจัยที่มาจากสภาพการเมือง

ปัจจัยดังกล่าวสามารถวิเคราะห์ได้จากการสัมภาษณ์นักวิชาการด้านนิติศาสตร์

3 ท่าน นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ 3 ท่าน และนักหนังสือพิมพ์ 4 ท่าน รวม 10 ท่าน ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา (คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ, สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2545.)
2. อาจารย์ ดร.ฉันทิพย์ โสคติพันธ์ (คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2545.)
3. อาจารย์ ณรงค์เดช สุรเมษิต (คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2545.)
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันชัย มีชาติ (คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ, สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2545.)

5. อาจารย์อนุสรณ์ ลิ้มมณี (คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ, สัมภาษณ์, 14 กุมภาพันธ์ 2545.)
6. รศ.ดร. สุวิชัย หวันแก้ว (คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2545.)
7. นายธีรเดช เขี่ยมสำราญ (บก. หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ, สัมภาษณ์, 6 กุมภาพันธ์ 2545.)
8. นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ (บก. หนังสือพิมพ์มติชน, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2545.)
9. นายปราโมทย์ ฝ่ายอุประ (หัวหน้าข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2545.)
10. นายอายุช ประทีป ณ ถลาง (บก. หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์, สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2545.)

ผลการวิเคราะห์สรุปเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

1. การให้ความหมายหลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา (คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ) ให้คำจำกัดความระหว่างหลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์ว่า เมื่อมองในมุมมองทางนิติศาสตร์แล้ว ปัจจุบันเรายอมรับกันว่าในรัฐแต่ละรัฐที่เป็นประชาธิปไตย ต่างก็ปกครองโดยเคารพหลักนิติรัฐ คือ หลักที่ว่า การกระทำหรือการดำเนินการต่าง ๆ ในรัฐต้องกระทำไปโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือนิติรัฐ คือ รัฐที่ปกครองโดยกฎหมาย กฎหมายเป็นใหญ่ในนิติรัฐ เพราะประชาธิปไตย คือ การที่ประชาชนเป็นผู้เลือกตั้งผู้แทน เพื่อให้ผู้แทนทำหน้าที่ออกกฎหมาย กฎหมายที่ออกมาจึงเท่ากับว่ามาจากประชาชน ดังนั้น การดำเนินการต่าง ๆ ตามกฎหมายที่ออกโดยผู้แทนของปวงชน ก็เท่ากับการดำเนินการตามความต้องการของปวงชน ในขณะที่หลักรัฐศาสตร์ ในความเข้าใจนั้น เป็นการมองปัญหาและหาทางออกโดยนำเอาสภาพแวดล้อมและบริบทที่เกิดขึ้นของปัญหานั้นมาประกอบด้วย หลักรัฐศาสตร์ยอมให้หลงลืมหลักกฎหมายได้ในบางครั้ง เพื่อให้การปกครองเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตัวอย่างความแตกต่างระหว่างหลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์ เช่น กรณีที่ประชาชนเดินชุมนุมเรียกร้องให้รัฐกระทำการใดการหนึ่ง แล้วประชาชนปิดถนน หรือทำลายทรัพย์สินของราชการ หากมองในด้านหลักนิติศาสตร์ การกระทำของผู้ชุมนุมเป็นความผิดอาญา เพราะรัฐธรรมนูญรับรองเพียงสิทธิในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธเท่านั้น เมื่อกรณีนี้ชุมนุมโดยไม่สงบ ก็อ้างสิทธิตามรัฐธรรมนูญไม่ได้ จึงต้องมีการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด แต่หากมองในด้านหลักรัฐศาสตร์ หากมีการบังคับใช้กฎหมายทันที อาจทำให้ประชาชนที่มาชุมนุมรู้สึกโกรธแค้น และขยายการชุมนุม เกิดความรุนแรงขึ้นได้ หลักรัฐศาสตร์ จึงมีทางออกในเรื่องนี้ คือ เจ้าหน้าที่รัฐจะไม่ดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้สถานการณ์รุนแรงไปกว่าที่เป็นอยู่

อาจารย์ ดร.ฉันทิพย์ ไสตติพันธ์ (คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ) กล่าวว่าหลักนิติศาสตร์ คือ การปกครองโดยกฎหมาย มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ซึ่งกฎหมายที่ว่านี้ออกโดยผู้แทนของปวงชน ก็เท่ากับเป็นการดำเนินการตามความต้องการของปวงชน ในขณะที่หลักรัฐศาสตร์เป็นหลักเพื่อให้ การปกครองเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งในการใช้หลักนิติศาสตร์ ควรคำนึงถึงหลักรัฐศาสตร์อยู่ แล้วในตัว

อาจารย์ ณรงค์เดช สุรเมษิต(คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ) กล่าวว่าหลักนิติศาสตร์ยึดถือ ปัญหาทางกฎหมายเป็นหลัก โดยดูตามคำพิพากษาและหลักกฎหมายทั่วไปเป็นหลักในการ พินิจพิจารณาตัดสินคดีความ แต่หลักรัฐศาสตร์มุ่งที่ผลลัพธ์ของงาน ดูความพึงพอใจของ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันชัย มีชาติ (คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ) กล่าวว่า จริง ๆ แล้ว หลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์มิได้มีการแบ่งแยก หลักรัฐศาสตร์เป็นหลักที่ใช้ในการปกครอง เพื่อสร้างความเป็นธรรม เป็นการบริหารประเทศโดยใช้หลักนิติรัฐ ก็คือหลักที่ปกครองโดยใช้ กฎหมายเป็นเครื่องมือ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนทั้งประเทศ มีกฎหมายเป็นกรอบและ แนวปฏิบัติ แต่กระแสน้ำที่ออกมากลับแบ่งแยกรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ออกจากกันโดยมี การกล่าวอ้างอย่างผิดๆ เบี่ยงเบนประเด็น หลักรัฐศาสตร์นั้นเป็นการปกครองซึ่งต้องอาศัย กฎหมายด้วยหลักรัฐศาสตร์เป็นหลักที่ว่าด้วยเรื่องการตัดสินใจ ซึ่งเป็นการมองวิธีการแก้ปัญหาไว้ หลายๆ ทาง จากนั้นก็เลือกวิธีการใดวิธีการหนึ่งไปใช้เพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยคำนึงถึง หลักการเหตุผลและประโยชน์ของสาธารณะเป็นที่ตั้ง มิใช่เป็นหลักที่ไม่มีความแน่นอน หรือยึด หย่อนอย่างที่กระแสสังคมเข้าใจ ซึ่งนับเป็นการกล่าวอ้างเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับหลักการ และเหตุผลของตน พวกตนเอง มากกว่าการนำหลักรัฐศาสตร์มาใช้อย่างแท้จริง

ซึ่งสอดคล้องกับอาจารย์อนุสรณ์ ลิ้มมณี (คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ) อธิบายว่า หลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์นั้นจริงๆ ไม่มีการแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน หลักนิติศาสตร์เป็น การศึกษาเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านกฎหมาย ส่วนหลักรัฐศาสตร์เป็นหลักที่ศึกษาหลักเบื้องต้นโดย สำรวจองค์ความรู้และแนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการปกครอง การครอบครองโดยศึกษาในหลาย ประเด็น เช่น การพัฒนาประเทศ การบริหารประเทศ โดยเน้นหลักความยุติธรรม แต่ตามที่กระแส สังคมเข้าใจนั้น เป็นการอ้างหลักรัฐศาสตร์มาใช้อย่างผิดๆ โดยเข้าใจว่าเป็นการแก้ปัญหาโดยใช้วิธี การประนีประนอมนับเป็นการกล่าวอ้างเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับหลักการและเหตุผลของตน และพวกตนเอง มากกว่าการนำหลักรัฐศาสตร์มาใช้อย่างแท้จริง

นอกจากนี้ รศ.ดร. สุรัชชัย หวันแก้ว (คณะรัฐศาสตร์ จุฬา ฯ) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า หลักนิติศาสตร์เป็นหลักที่เกี่ยวกับความยุติธรรม มีตัวบทกฎหมายอ้างอิงหลัก ส่วนรัฐศาสตร์ เป็นหลักที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ การตัดสินใจในอำนาจ การตัดสินใจในสังคม กระบวนการตัดสินใจ ผลประโยชน์ แต่จริงๆ แล้วมิได้มีการแบ่งแยกระหว่างหลักรัฐศาสตร์และหลักนิติศาสตร์ การใช้หลักดังกล่าวนั้นต้องเป็นการใช้ที่ควบคู่กันไป การอ้างว่าเป็นหลักรัฐศาสตร์เพื่อที่จะได้เป็นผลประโยชน์ต่อส่วนรวมนั้น เป็นคำกล่าวอ้างเพื่อสร้างความชอบธรรมกันไปเอง

ธีรเดช เขี่ยมล่ำราญ (บก.หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ) กล่าวว่า หลักนิติศาสตร์ เป็นหลักที่ว่าด้วยเรื่องกฎหมาย กระบวนการตัดสินใจคดีความที่มีบรรทัดฐานชัดเจนแน่นอน เป็นประมวลกฎหมายที่มีความชัดเจน กำหนดเป็นมาตรา เชื้อถือได้ ซึ่งบ้านเมืองจะเจริญได้นั้นต้องปกครองโดยใช้กฎหมาย เมื่อมีข้อขัดแย้งก็ต้องใช้กระบวนการทางกฎหมายเพื่อยุติข้อขัดแย้งนั้นๆ ส่วนหลักรัฐศาสตร์ เป็นหลักที่ไม่มีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน กำกวม อะไรก็ได้ ประนีประนอม ยืดหยุ่น กล่าวคือเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง การตัดสินใจเปลี่ยนแปลง เชื้อถือไม่ได้ เลือกปฏิบัติ คดีเหมือนกันความผิดเดียวกัน แต่ผลการตัดสินใจไม่เหมือนกัน หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณานำเสนอข่าวที่มีความขัดแย้งทางการเมืองและกฎหมายคือ ยึดหลักกฎหมายในการนำเสนอ ซึ่งหลักกฎหมายจะมีลายลักษณ์อักษรในการยืนยันข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นว่าทำผิดหรือไม่อย่างไรชัดเจนและพิจารณาว่าข่าวดังกล่าวมีผลกระทบต่อส่วนรวมและประชาชนเป็นจำนวนมากหรือไม่

ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ (บก.หนังสือพิมพ์มติชน) กล่าวว่าไม่ได้มีการแบ่งแยกหลักนิติศาสตร์หรือหลักรัฐศาสตร์แต่จะนำเสนอโดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงมากกว่า

ปราโมทย์ ฝ่ายอุประ (หัวหน้าข่าวการเมือง) กล่าวว่าข่าวที่เป็นนิติศาสตร์จะมีการนำเสนอเป็นตัวบทกฎหมายเป็นหลัก ส่วนข่าวที่เป็นรัฐศาสตร์จะนำเสนอในลักษณะความเคลื่อนไหวของประชาชน กระแสสังคม การบริหารประเทศ การปกครองประเทศ การนำเสนอข่าวกรณีการชุกหนุ่นของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ผู้นำเสนอใช้หลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์ในการนำเสนอ โดยจะนำเสนอทั้งข้อเท็จจริงด้านกฎหมายที่เกิดขึ้น รวมทั้งความเคลื่อนไหวของสังคม กระแสสังคม ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อการนำเสนอข่าวนั้น เป็นการนำเสนออย่างรอบด้าน โดยในคดีดังกล่าวนี้จะชี้ให้เห็นว่าถ้ามีการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญว่าผิดจริงจะมีผลเป็นอย่างไร และถ้าตัดสินว่าไม่ผิดผลจะเป็นอย่างไร ประชาชนจะเป็นผู้ตัดสินเองว่าจะเลือกเชื่อแบบใด

ชายุช ประทีป ณ ถลาง (บก.หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์) กล่าวว่าหลักนิติศาสตร์ เป็นหลักที่ว่าด้วยเรื่องกฎหมาย กฎเกณฑ์ที่มีความชัดเจน กำหนดเป็นมาตรา เชื้อถือได้ ซึ่งกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากประชาชนทั้งประเทศ โดยมีผลบังคับใช้กับทุกคน โดยไม่มี

ข้อยกเว้น ซึ่งถ้ามีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขใดๆ นั้นก็ต้องได้รับความเห็นชอบจากประชาชน โดยผ่านกระบวนการทางกฎหมาย หลักรัฐศาสตร์ เป็นหลักที่งดใช้กฎหมายชั่วคราว เป็นหลักที่ไม่มีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน เป็นหลักที่ใช้เป็นเครื่องมือเพื่อใช้ในการอ้างความชอบธรรมเพื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ หลักรัฐศาสตร์นั้น เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการปกครอง แต่เป็นการปกครองโดยใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือ หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณานำเสนอข่าวที่มีความขัดแย้งทางการเมืองและกฎหมายคือ ยึดหลักกฎหมายในการนำเสนอ ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศที่ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย มีกฎหมายเป็นเครื่องมือในการปกครองเพื่อให้ประเทศอยู่กันอย่างสงบสุขและยุติธรรม โดยจะมีกฎหมายและหลักปฏิบัติที่แน่นอนเป็นบรรทัดฐานและที่จะขาดไม่ได้คือพิจารณาว่าข่าวดังกล่าวมีผลกระทบต่อส่วนรวมหรือคนในสังคมหรือไม่

นักวิชาการด้านนิติศาสตร์ทั้ง 3 ท่านไม่ว่าจะเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา อาจารย์ ดร.ฉันทิพย์ โสทธิพันธ์ และอาจารย์ณรงค์เดช สุริยเมธิต่างได้ให้คำจำกัดความของหลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์ที่สอดคล้องกัน คือ หลักนิติศาสตร์จะเป็นหลักการปกครองที่ยึดถือกฎหมายเป็นหลัก ส่วนหลักรัฐศาสตร์เป็นหลักการปกครองที่เน้นในเรื่องการบริหารประเทศให้เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ซึ่งจะมีกฎหมายเป็นเครื่องมือในการปกครอง โดยดูความพึงพอใจของทุกฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องในขณะนั้น

นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ 3 ท่าน ไม่ว่าจะเป็น ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันชัย มีชาติ อาจารย์อนุสรณ์ ลิ่มมณีและรศ.ดร. สุริชัย หวันแก้ว มีความเห็นสอดคล้องกันว่า หลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์ ทั้งสองหลักมิได้มีการแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน คือหลักทั้งสองต้องใช้ควบคู่กันไป โดยหลักนิติศาสตร์เป็นหลักที่เกี่ยวกับความยุติธรรม ส่วนหลักรัฐศาสตร์จะเป็นหลักที่เกี่ยวข้องกับอำนาจ การตัดสินใจ และความสงบสุขของบ้านเมือง การกล่าวอ้างหลักรัฐศาสตร์หรือกระแสสังคมนับเป็นการกล่าวอ้างเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับพวกของตนมากกว่าที่จะนำหลักรัฐศาสตร์ที่แท้จริงมาใช้

ส่วนนักหนังสือพิมพ์มีความเห็นสอดคล้องกันว่าหลักนิติศาสตร์จะเป็นตัวบทกฎหมาย กฎเกณฑ์ที่มีความชัดเจน ส่วนหลักรัฐศาสตร์จะเป็นหลักที่ไม่มีกฎเกณฑ์ชัดเจน เป็นหลักที่ใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ ส่วนการนำเสนอข่าวที่มีความขัดแย้งทางการเมืองและกฎหมายนั้น นายธีรเดช เอี่ยมสำราญ และนายอายุษ ประทีป ณ ถลาง มีความเห็นสอดคล้องกัน คือ จะยึดหลักกฎหมายในการนำเสนอ ซึ่งหลักดังกล่าวจะมีความชัดเจน มีผลบังคับใช้กับทุกคน ส่วนนายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ เห็นว่าไม่ได้มีการแบ่งแยกว่านำเสนอในหลักใด การนำเสนอขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นมากกว่า ในขณะที่

ปราโมทย์ ฝ่ายอุประ กล่าวว่าการนำที่เป็นนิติศาสตร์จะนำเสนอเป็นตัวกฎหมาย ส่วนชาวที่เป็นรัฐศาสตร์จะนำเสนอในลักษณะ ความเคลื่อนไหวของประชาชน กระแสสังคม การบริหารประเทศ การนำเสนอจะนำเสนออย่างครบถ้วน โดยให้ประชาชนเลือกที่จะเชื่อแบบใดมากกว่า จะเห็นได้ว่าทั้งนักนิติศาสตร์ นักรัฐศาสตร์ และนักหนังสือพิมพ์ต่างมีความเข้าใจในหลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์เหมือนและแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ ความเชื่อ และทัศนคติแตกต่างกัน

2. การนำเสนอข่าวที่เป็นนิติศาสตร์และข่าวที่เป็นรัฐศาสตร์กับบริบทของสังคมไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา (คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ) กล่าวว่าข่าวทั้งสองลักษณะในเมืองไทย เท่าที่สังเกตยังไม่มีการแยกกันนำเสนอกันอย่างชัดเจน บางครั้งทำให้ผู้รับข่าวสับสนเกิดความสับสนได้ เพราะมีการเสนอข่าวที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้หลักรัฐศาสตร์ดำเนินการกับปัญหา สังคมอาจตั้งคำถามได้ว่า ทำไมไม่มีการดำเนินการตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน มีการเลือกที่รัก มักที่ชัง หรือไม่ ส่วนหากมีการนำเสนอข่าวที่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด บางคนในสังคมก็ตั้งคำถามว่า กรณีนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการเกินกว่าเหตุหรือไม่ ดังนั้น จึงเห็นว่าการนำเสนอข่าวที่เป็นหลักรัฐศาสตร์ ผู้สื่อข่าว หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการเสนอข่าว ควรที่จะต้องซักถามผู้ที่เกี่ยวข้องถึงเหตุผลที่ต้องมีการดำเนินการเช่นนั้น เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประชาชน ผู้รับข่าวสารส่วนกรณีที่เป็นการนำเสนอข่าวหลักนิติศาสตร์ ก็ควรดำเนินการเช่นเดียวกัน

ซึ่งสอดคล้องกับ อาจารย์ ดร.ฉันทิชย์ โสทธิพันธ์ (คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ) กล่าวว่าการนำเสนอข่าวดังกล่าวยังไม่มีการแยกกันนำเสนออย่างชัดเจน จึงแยกไม่ออก แต่การที่ประเทศไทยปกครองโดยนิติรัฐ ชาวใดที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายโดยตรงก็ควรจะเสนอไปตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น สำหรับการนำเสนอข่าวแบบใดมีความเหมาะสมสำหรับบริบทของสังคมไทยนั้นไม่ทราบ ขึ้นอยู่กับข่าวหรือเหตุการณ์นั้นๆ เป็นไปในแนวทางใด เกี่ยวข้องกับกฎหมายหรือไม่ หรือเกี่ยวข้องกับการเมือง การบริหารประเทศ

นอกจากนี้ อาจารย์ ณรงค์เดช สุรโฆษิต (คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ) กล่าวว่าที่จริงแล้วการนำเสนอข่าวทั้งสองแง่มุมต่างก็มีความเหมาะสมในแง่ที่ว่า เป็นการเปิดสมองนำเสนอความคิดเห็นเปรียบเทียบกับต่างๆ ให้ประชาชนผู้รับข่าวสารใช้ดุลพินิจพิจารณาว่าจะเชื่อหรือไม่เชื่อ ซึ่งอย่างไรก็ดี แม้จะมีการนำเสนอข่าวในแง่ใดแง่หนึ่งนั้น แต่ในที่สุดแล้วผู้รับข่าวสารจะเป็นผู้ตัดสินใจอีกครั้ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันชัย มีชาติ (คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ) กล่าวว่า ที่จริงแล้วข่าวที่เป็นนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์มีความใกล้เคียงกันมาก ระหว่างกฎหมายกับการเมือง แต่ตามที่กระแสสังคมเข้าใจนั้นการนำเสนอประเด็นทางกฎหมายจะเป็นนิติศาสตร์ ถ้าเป็นการเสนอด้านการชุมนุม ความเคลื่อนไหว เจตนาารมณ์ของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง กระแสของประชาชน มติของคนบางกลุ่ม

โดยตีความเป็นหลักรัฐศาสตร์ที่แท้จริงแล้วไม่ใช่ น่าจะเรียกเป็นหลักการตลาดทางการเมืองมากกว่า ส่วนความเหมาะสมสำหรับบริบทของสังคมไทยนั้นก็เหมาะทั้งสองแบบถ้ามีการนำเสนอตามหลักนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ที่แท้จริง โดยนำเสนอหลักการและเหตุผลที่ใช้ในการปกครองโดยมีกฎหมายเป็นเครื่องมือ โดยมีได้นำเสนอกระแสสังคม ความเคลื่อนไหวของกลุ่มบุคคล กล่าวคือควรนำเสนอหลักการและเหตุผลมากกว่าอารมณ์หรือกระแสสังคม โดยเหมารวมว่าเป็นหลักรัฐศาสตร์

ส่วนอาจารย์อนุสรณ์ ลิ้มมณี (คณะรัฐศาสตร์ จุฬา ฯ) ไม่มีหลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์ที่แท้จริง ทั้งสองหลักเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้โดยเด็ดขาด เป็นการแบ่งแยกหลักแบบผิดๆ โดยเหมารวมว่าเป็นหลักรัฐศาสตร์และหลักนิติศาสตร์ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วทั้งสองหลักต่างแยกกันไม่ออก

ซึ่งสอดคล้องกับ รศ.ดร. สุริชัย หวันแก้ว (คณะรัฐศาสตร์ จุฬา ฯ) กล่าวว่าไม่มีหลักนิติศาสตร์หรือหลักรัฐศาสตร์ การนำเสนอก็ไม่สามารถแบ่งแยกได้ แต่การแบ่งแยกนั้นเป็นที่สื่อมวลชนหรือหนังสือพิมพ์มากกว่า

ในส่วนของสื่อมวลชนนั้น อีริเดซ เอี่ยมสำราญ (บก.หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ) กล่าวว่า การนำเสนอข่าวกรณีการชุกหุ้นของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ผู้นำเสนอใช้หลักนิติศาสตร์ในการนำเสนอ เนื่องจากเนื้อหาของข่าวเกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายต่างๆ เช่น มาตรา 292 ถึง มาตรา 295 กฎหมายการจัดการหุ้นของบริษัท กฎหมายภาษีอากร เป็นต้น และจะไม่นำกระแสสังคมมาเบี่ยงเบนประเด็น กระแสสังคมจะไม่มี ความหมาย ส่วนข่าวที่เป็นเป็นหลักรัฐศาสตร์ก็มี เช่น เกี่ยวกับการเลือกตั้ง การรวมพรรค เป็นต้น แบบใดมีความเหมาะสมสำหรับบริบทของสังคมไทยนั้นขึ้นอยู่กับประเด็นและเนื้อหาของข่าวนั้นๆ ว่าเกี่ยวข้องกับหลักนั้นๆ อย่างไรก็ตามไปตามข้อเท็จจริงโดยมิได้คำนึงถึงหลักนิติศาสตร์หรือหลักรัฐศาสตร์แต่อย่างไร ข่าวหรือเหตุการณ์ใดเกี่ยวข้องกับหลักใดก็ใช้หลักนั้นๆ แบบใดมีความเหมาะสมสำหรับบริบทของสังคมไทยนั้นขึ้นอยู่กับประเด็นและเนื้อหาของข่าวนั้นๆ ว่าเกี่ยวข้องกับหลักนั้นๆ อย่างไร

เช่นเดียวกับ ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ (บก.หนังสือพิมพ์มติชน) กล่าวว่า ไม่ได้มีการแบ่งแยกระหว่างหลักรัฐศาสตร์และหลักนิติศาสตร์ ขณะที่นำเสนอข่าวก็ได้คิดถึงหลักนิติศาสตร์หรือหลักรัฐศาสตร์แต่อย่างไร สิ่งที่คำนึงถึงมากที่สุดคือ เนื้อหาของข่าวนั้นๆ เป็นประเด็นสำคัญ เช่น ข่าวกรณีการชุกหุ้นของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ผู้นำเสนอก็ได้คำนึงว่าจะเป็นหลักรัฐศาสตร์หรือหลักนิติศาสตร์แต่โดยเนื่องจากเนื้อหาของข่าวเกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายต่าง ๆ เช่น มาตรา 292 ถึง มาตรา 295 กฎหมายการจัดการหุ้นของบริษัทกฎหมายภาษีอากร

เป็นต้น ซึ่งผู้นำเสนอข้างดังกล่าวจะต้องมี ความรู้พื้นฐานที่จะเข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและสามารถนำมาอธิบายให้ประชาชนซึ่งไม่เคยรู้เรื่องกฎหมายนั้น ๆ เข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้

สอดคล้องกับ อายุษ ประทีป ณ ถลาง (บก.หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์) กล่าวว่า ทั่วไปตามข้อเท็จจริงโดยมิได้คำนึงถึงหลักนิติศาสตร์หรือหลักรัฐศาสตร์แต่อย่างไรชาวหรือเหตุการณ์ใดเกี่ยวข้องกับหลักใดก็ใช้หลักนั้นๆ แบบใดมีความความเหมาะสมสำหรับบริบทของสังคมไทยนั้น ขึ้นอยู่กับประเด็นและเนื้อหาของข่าวนั้นๆ ว่าเกี่ยวข้องกับหลักนั้นๆ อย่างไร

ปราโมทย์ ฝ่ายอุประ (หัวหน้าข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ) กล่าวว่าชาวที่เป็นนิติศาสตร์จะมีการนำเสนอเป็นตัวบทกฎหมายเป็นหลัก ส่วนชาวที่เป็นรัฐศาสตร์จะนำเสนอในลักษณะความเคลื่อนไหวของประชาชน กระแสสังคม การบริหารประเทศ การปกครองประเทศ การนำเสนอข่าวกรณีการชุกหนุ่นของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ผู้นำเสนอใช้หลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์ในการนำเสนอ โดยจะนำเสนอทั้งข้อเท็จจริงด้านกฎหมายที่เกิดขึ้น รวมทั้งความเคลื่อนไหวของสังคม กระแสสังคม ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อการนำเสนอข่าวนั้น เป็นการนำเสนออย่างรอบด้าน โดยในคดีดังกล่าวนี้จะชี้ให้เห็นว่าถ้ามีการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญว่าผิดจริงจะมีผลเป็นอย่างไร และถ้าตัดสินว่าไม่ผิดผลจะเป็นอย่างไร ประชาชนจะเป็นผู้ตัดสินเองว่าจะเลือกเชื่อแบบใด การนำเสนอที่มีความเหมาะสมสำหรับบริบทของสังคมไทยนั้นควรจะเป็นลักษณะผสมผสาน โดยควบคู่กันไปทั้งหลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์ อย่างไรก็ตามสังคมไทยเป็นสังคมอุปถัมภ์ อะลุ่มอล่วย ทุกอย่างช่วยเหลือกันได้ มิใช่ถือกฎหมายเป็นหลักอย่างเดียว

นักวิชาการด้านนิติศาสตร์ทั้ง 3 ท่าน ไม่ว่าจะเป็นผู้เชี่ยวชาญศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา อาจารย์ ดร.ฉันทิชย์ โสติดิพันธ์ และอาจารย์ ณรงค์เดช สุรโฆษิต ได้กล่าวถึงการนำเสนอข่าวที่เป็นนิติศาสตร์และชาวที่เป็นรัฐศาสตร์กับบริบทของสังคมไทยนั้น การนำเสนอข่าวทั้งสองข่าวยังไม่มีการแบ่งแยกในการนำเสนออย่างชัดเจน และความเหมาะสมในการนำเสนอในแต่ละด้านก็มีความเหมาะสม โดยควรจะเน้นหลักข้อเท็จจริงในการนำเสนอมากกว่าจะเน้นว่าควรจะนำเสนอเป็นวาทกรรมแบบใด ส่วนนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ 3 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันชัย มีชาติ ได้กล่าวถึงการนำเสนอข่าวที่เป็นนิติศาสตร์และชาวที่เป็นรัฐศาสตร์กับบริบทของสังคมไทยนั้นว่า การนำเสนอวาทกรรมตามหลักนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์มีความใกล้เคียงกันมาก โดยการนำเสนอมีความเหมาะสมถ้ามีการนำเสนอที่แท้จริง ในขณะที่อาจารย์อนุสรณ์ ลิ้มมณี และ รศ.ดร. สุริชัย หวันแก้ว กล่าวว่าความเป็นจริงแล้วหลักทั้งสองเป็นสิ่งที่ไม่สามารถที่จะแบ่งแยกออกจากกันได้ การนำเสนอหลักดังกล่าวเกิดจากสื่อมวลชนที่ทำการแบ่งแยกกันเองในขณะที่นักหนังสือพิมพ์กล่าวว่า การนำเสนอข่าวกรณีการชุกหนุ่นของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จะใช้กับ

หลักนิติศาสตร์ในการนำเสนอเนื้อหาของข่าวเกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายต่าง ๆ ส่วนข่าวที่เป็นหลักรัฐศาสตร์ก็มี เช่น การเลือกตั้ง การบริหารประเทศ เป็นต้น นอกจากนี้ประาโมทย์ ฝ่ายอุประยังกล่าวเพิ่มเติมว่าการนำเสนอที่มีความเหมาะสมสำหรับบริบทของสังคมไทยควรเป็นไปในลักษณะผสมผสานควบคู่กันไปทั้งหลักรัฐศาสตร์ และหลักนิติศาสตร์

3. วาทกรรมมีส่วนสะท้อนวัฒนธรรมการเมืองที่ลื่นไหล

วาทกรรมของหนังสือพิมพ์นั้น จะสะท้อนการเมืองตามสภาพการณ์ของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ซึ่งข้อสรุปที่ได้นั้นได้จากผลการสัมภาษณ์ต่อความคิดเห็นในเรื่องลักษณะการลื่นไหลของวัฒนธรรมการเมืองไทย ผลสืบเนื่องจากการนำเสนอข่าวที่เป็นหลักนิติศาสตร์หรือหลักรัฐศาสตร์มากเกินไป และการนำเสนอข่าวที่ดีเป็นอย่างไร ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์มีดังนี้

3.1 ลักษณะลื่นไหลของวัฒนธรรมการเมืองไทยกับความเหมาะสมกับสภาพของสังคมไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา (คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ) เห็นด้วย แต่ว่า ไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้อง เพราะหากยอมให้มีการลื่นไหลได้ ก็เท่ากับว่า การกระทำทุกการกระทำไม่ว่าจะถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง ย่อมสามารถหาเหตุผลอธิบายได้ ถ้าถูกต้องก็อธิบายด้วยหลักกฎหมาย หากไม่ถูกต้องตามกฎหมายก็ยกหลักรัฐศาสตร์มากล่าวอ้าง เช่นนี้แล้ว การเมืองก็ไม่มีกติกา การเมืองที่ไม่มีกติกา ย่อมเป็นการเมืองที่ไร้วัฒนธรรม การเมือง การปฏิรูปการเมืองที่เริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ.2540 โดยการตรารัฐธรรมนูญฯใหม่ โดยหวังที่จะปฏิรูปการเมืองไทยให้ดีขึ้น ไม่ว่าจะในอดีตการเมืองไทย จะมีการลื่นไหลเช่นใด แต่เราก็ยอมรับว่า การลื่นไหลดังกล่าวเป็นสิ่งไม่ดีงาม ปัจจุบันและในอนาคตสังคมไทยควรสร้าง วัฒนธรรมการเมืองใหม่ โดยไม่ยอมรับการลื่นไหล ให้การเมืองมีกติกา ผู้ที่ฝ่าฝืนกติกา ย่อมไม่อาจอยู่ในการเมืองต่อไปได้ หากปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเมืองไปในทำนองนี้ได้ การเมืองไทยคงจะดีขึ้นได้ในไม่ช้าไม่นาน

อาจารย์ ดร.ฉันทิชย์ โสคติพันธ์ (คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ) เห็นด้วย ว่าวัฒนธรรมการเมืองไทยมีลักษณะลื่นไหล

อาจารย์ ณรงค์เดช สุรโมเชิต (คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ) เห็นด้วย เมื่อไหร่ก็ตามที่มีกรณีพิพาทเกิดขึ้น ถ้าต้องการให้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายก็สามารถหาเหตุผลมาอธิบายได้อยู่เสมอ ไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน สามารถเอาผิดกับทุกคนได้ อาจจะเป็นหลักที่เรียกว่าหลักตรีอนุชัชย ซึ่งในระยะสั้นอาจจะไม่เห็นผลกระทบใดๆ แต่ในระยะยาวแล้วนั้น จะทำให้ประเทศไทยปกครองโดยระบบอุปถัมภ์ และถ้าเป็นเช่นนั้นแล้ว การปกครองประเทศก็จะเป็นไป

อย่างยากลำบาก ไม่มีประสิทธิภาพ ประชาชนจะไร้ระเบียบวินัย การเมืองจะไร้ระบบ ก่อให้เกิดความวุ่นวายได้ง่าย เนื่องจากไม่มีกฎเกณฑ์และหลักเกณฑ์ที่แน่นอน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันชัย มีชาติ (คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ) เห็นด้วยว่าวัฒนธรรมการเมืองไทย ไม่มีกฎเกณฑ์ ตามกระแส ประเทศไทยเป็นประเทศที่ชอบเลียนแบบ การนำกฎหมายและการเมืองก็นำมาจากประเทศตะวันตกมีการเลียนแบบกฎหมายและการปกครองแต่ก็เลียนแบบไม่เหมือน เป็นการผสมแบบไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนเมื่อไหร่ก็ตามที่มีกรณีพิพาทเกิดขึ้น ถ้าต้องการให้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายก็สามารถหาเหตุผลมาอธิบายได้อยู่เสมอ ซึ่งในระยะสั้นอาจจะไม่เห็นผลกระทบใดๆ แต่ในระยะยาวแล้วนั้น จะทำให้การเมืองและการปกครองของประเทศไทยตกต่ำ ไร้ระเบียบและกฎเกณฑ์ที่จะใช้เป็นหลักในการปฏิบัติ ก่อให้เกิดความวุ่นวายได้ง่าย ไม่สามารถตอบได้ว่าเหมาะสมหรือไม่เพราะไม่ทราบว่าประเทศไทยเหมาะสมกับการปกครองแบบใด

อาจารย์อนุสรณ์ ลิ้มมณี (คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ) เห็นด้วยโดยกล่าวว่ากฎหมายไม่สามารถบังคับใช้ได้กับผู้มีอำนาจ แต่สามารถใช้ได้กับผู้ไร้ซึ่งอำนาจการต่อรองเท่านั้น (Double standard) ซึ่งในความเป็นจริงแล้วนั้น สังคมประชาธิปไตยต้องมีความเสมอภาค แต่สภาพที่แท้จริงกับไม่เป็นเช่นนั้น สังคมไทยเป็นสังคมที่ลู่หน้าปะจุมุก เมื่อต้องการทำอะไรที่ต้องการก็อ้างหลักโน้มน้าวนี้เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับพวกพ้องของตนเอง

เช่นเดียวกับ รศ.ดร. สุริชัย หวันแก้ว (คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ) เห็นด้วย ประเทศไทยเป็นประเทศที่เป็นการเมืองแบบอำนาจนิยมและผลประโยชน์นิยม ไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน อำนาจเป็นตัวตัดสินที่ถูกผิด ลักษณะดังกล่าวไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากจะทำให้ไม่มีหลักเกณฑ์ และกฎเกณฑ์ที่ใช้เป็นหลักปฏิบัติได้อย่างแน่นอน ผู้คนก็จะยึดถืออำนาจเป็นใหญ่ ผู้ที่มีอำนาจคือผู้ถูกเสมอ สามารถอ้างหลักต่างๆ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับตนเองได้ โดยไม่เกรงกลัวกฎหมาย

ธีรเดช เอี่ยมสำราญ (บก.หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ) กล่าวว่า เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าวัฒนธรรมการเมืองไทยมีลักษณะสิ้นไหล ไม่มี ความแน่นอน ไร้หลักการ มีแต่ความกะล่อนสามารถสร้างความชอบธรรมโดยอ้างหลักการต่างๆ ได้มากมาย ซึ่งลักษณะดังกล่าวไม่เหมาะสมสำหรับสังคมไทยเลย แต่อย่างไรก็ตามสภาพสังคมไทยก็ยังมีลักษณะดังกล่าว แม้ว่าจะมีการปฏิรูปการปกครองตั้งแต่ พ.ศ. 2475 ก็ตาม นักการเมืองก็ไม่ใช่ว่าอย่างที่ดี มีแต่กฎหมาย แต่ไร้ซึ่งกฎหมาย เล่นพรรคเล่นพวก นิยมผู้มีอำนาจและรำรวย เป็นการสร้างค่านิยมที่เลวมาก

ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ กล่าวว่า การเมืองทุกประเทศมีการสิ้นไหลเหมือนกันหมด

ปราโมทย์ ฝ่ายอุประ กล่าวว่ เห็นด้วยอย่างยิ่งว่ วัฒนธรรมการเมืองไทยมีลักษณะลื่นไหล แล้วแต่สถานการณ์ที่เกิดขึ้น มีการคำนึงถึงความรู้สึกของประชาชนในสังคม เป็นสังคมที่พึ่งพา อลุ่มอ่วยอะไรที่ท่ทำให้สังคมสงบสุขเป็นสิ่งที่ล่าคัญที่สุดตัวอย่างที่ดี ลักษณะนี้เหมาะสมกับสภาพ ของสังคมไทย เนื่องจากคนไทยเป็นคนรักสงบ ชอบความสงบสุข และสถานการณ์บางอย่างก็มอง ได้หลายแง่มุม การตัดสินใจของศาลรัฐธรรมนูญถือเป็นคำตัดสินสูงสุดที่ควรเคารพ

อายุษ ประทีป ณ ถลาง กล่าวว่ เห็นด้วยว่ วัฒนธรรมการเมืองไทยมีลักษณะลื่นไหล อ้างไปเรื่อย ไม่เคารพความถูกต้อง วัฒนธรรมดังกล่าวนั้น ในระยะสั้นอาจจะดีสำหรับคนบางกลุ่ม บางพวก แต่ในระยะยาวแล้วนั้นอาจจะไม่ดี ทำให้เกิดผลกระทบต่างๆ มากมาย สังคมไม่มีบรรทัดฐาน ในการปฏิบัติ ความผิดพลาดโดยสุจริตไม่มี ผิดพลาดก็คือผิดพลาด ถ้าเป็นเช่นนี้ต่อไปการเมือง ไทยก็คงไม่พ้นจากวงจรอุบาทว์โดยแน่แท้ ซึ่งลักษณะดังกล่าวไม่เหมาะสมสำหรับสังคมไทยเลย เนื่องจากประเทศไทยปกครองโดยหลักนิติรัฐ ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการปกครอง แต่ถึงเวลา เกิดปัญหาท่กับอ้างหลักต่างๆ นานา เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับตนเองหรือพวกของตน

นักวิชาการด้านนิติศาสตร์ ทั้ง 3 ท่าน ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะลื่นไหลของ วัฒนธรรมการเมืองไทย ที่มีความสอดคล้องกันว่ วัฒนธรรมการเมืองไทยมีลักษณะการลื่นไหล นั้น ไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้องเสมอไป เนื่องจากไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ก็เท่ากับว่การกระทำไม่ว่จะ ถูกต้องหรือไม่ถูกต้องก็สามารถจะหาเหตุผลมาอธิบายได้อยู่เสมอ และไม่ใช่ว่าเป็นสิ่งที่ดี แต่เป็นสิ่งที่ เกิดขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบัน การกระทำบางอย่างไม่ถูกต้อง แต่ก็สามารถหาเหตุผลมาเพื่อ สร้างความชอบธรรมได้เสมอ กฎหมายเป็นสิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือปกครองสำหรับผู้ที่ไม่ม่กำลังต่อสู้ เท่านั้น เช่นเดียวกับนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ทั้ง 3 ท่านได้ให้ความเห็นว่ วัฒนธรรมการเมืองไทย มีลักษณะลื่นไหล ไม่มีกฎเกณฑ์ เป็นไปตามกระแส ซึ่งในระยะสั้นอาจจะไม่เห็นผลกระทบใด ๆ แต่ในระยะยาวแล้วนั้น จะทำให้การเมืองและการปกครองของประเทศไทยตกต่ำ ไร้ระเบียบและ กฎเกณฑ์ที่จะใช้เป็นหลักในการปฏิบัติ สามารถอ้างหลักต่าง ๆ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับ ตนเองได้ โดยไม่เกรงกลัวกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับนักหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ท่าน นอกจากนี้ ปราโมทย์ ฝ่ายอุประ กล่าวเพิ่มเติมว่ ลักษณะนี้เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยเนื่องจากคนไทย เป็นคนรักสงบ ชอบความสงบสุข ส่วนอายุษ ประทีป ณ ถลาง กล่าวว่ วัฒนธรรมดังกล่าวนั้น ใน ระยะสั้นอาจจะดี สำหรับคนบางกลุ่ม บางพวก แต่ในระยะยาวแล้วนั้นอาจไม่ดี จะทำให้เกิดผล กระทบต่าง ๆ มากมาย สังคมไม่มีบรรทัดฐานในการปฏิบัติ

3.2 ผลสืบเนื่องจากการนำเสนอข่าวที่เน้นหลักนิติศาสตร์หรือรัฐศาสตร์มากเกินไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา (คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ) กล่าวว่า กรณีแรกหากมีการนำเสนอข่าวที่เน้นหลักรัฐศาสตร์มากเกินไป อาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ เพราะบุคคลจะไม่เกรงกลัวกฎหมาย เพราะอยากจะทำอะไรก็ทำได้เสี่ยงประชาชนเสียอย่าง และอาจทำให้สังคมวุ่นวายได้ นอกจากนี้ ผู้ที่มีอำนาจในบ้านเมืองอาจกล่าวอ้างหลักรัฐศาสตร์ว่า ดำเนินการไปเพื่อประโยชน์ของส่วนร่วมแม้รัฐกฎหมาย ก็ไม่เป็นไร เช่นนี้ย่อมทำให้กฎหมายไร้ความหมาย และทำให้บ้านเมืองไม่มีชื่อไม่มีแป้ได้ กรณีที่สองหากมีการนำเสนอที่เน้นหนักหลักนิติศาสตร์มากเกินไป กรณีนี้เห็นว่า เมื่อประเทศมีกฎหมาย การดำเนินการอย่างใด ๆ ในประเทศก็ต้องดำเนินการตามกฎหมาย การเสนอข่าวที่เน้นหนักไปทางด้านนิติศาสตร์ไม่น่าจะมีผลกระทบใด ๆ เพราะการเสนอข่าวดังกล่าว เท่ากับเป็นการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับกฎหมาย เมื่อประชาชนรู้กฎหมาย และเคารพเชื่อฟังกฎหมาย บ้านเมืองย่อมมีชื่อมีแป้ สังคมก็จะเต็มไปด้วยสันติสุข เพราะสังคมที่คนรู้สึกสิทธิหน้าที่ของตน ย่อมเป็นสังคมที่ไม่มีการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น

อาจารย์ ดร.ฉันทิพย์ ไสตติพันธ์ (คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ) แสดงความคิดเห็นว่าหากมีการนำเสนอข่าวที่เน้นหลักรัฐศาสตร์มากเกินไปนั้นจะทำให้การแก้ปัญหาของสังคมไม่แน่นอน แต่ถ้าหากมีการนำเสนอที่เน้นหนักหลักนิติศาสตร์มากเกินไป นั้นมีแต่ข้อดีเนื่องจากจะทำให้การแก้ปัญหาของสังคมมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ประชาชนทุกคนมีบรรทัดฐานและค่านิยมที่ดีในการประพฤติ ปฏิบัติ

อาจารย์ ณรงค์เดช สุรโฆษิต (คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ) วิเคราะห์ว่าที่จริงแล้วหลักการที่จะต้องยึดถือเสมอคือหลักนิติศาสตร์ เพราะมีฉะนั้นแล้ว ประเทศไทยก็จะไม่เป็นนิติรัฐ อันถือเป็นหลักสำคัญในการปกครองประเทศระบอบประชาธิปไตย แต่ในทางนิติศาสตร์นั้นก็ยังมีหลักกฎหมายในการใช้ดุลยภาพระหว่างประโยชน์สาธารณะกับประโยชน์ส่วนบุคคลอยู่แล้ว กล่าวคือการพิจารณาใดๆ ก็ตามจะนำหลักรัฐศาสตร์มาพิจารณาประกอบด้วย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันชัย มีชาติ (คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ) กล่าวว่าตามที่กระแสสังคมหรือกลุ่มคนบางพวกเหมารวมว่าใช้หลักรัฐศาสตร์ โดยมีการชุมนุม เดินขบวนนั้นเป็นหลักรัฐศาสตร์ ก็ถือว่าเป็นการนำเสนอที่ไม่ถูกต้อง วัฒนธรรมทางการเมืองก็จะแย่งเกิดความเข้าใจผิดๆ มีการชี้นำโดยกล่าวอ้างหลักรัฐศาสตร์ที่ไม่ถูกต้อง แต่ถ้ามีการนำเสนอหลักนิติศาสตร์มากเกินไปก็เป็นผลดี แต่ก็อย่างที่แจ้งไว้แล้วว่าหลักรัฐศาสตร์และหลักนิติศาสตร์ต่างแยกกันไม่ออก กฎหมายเป็นส่วนหนึ่งของหลักรัฐศาสตร์ การนำเสนอขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่

เกิดขึ้น การนำเสนอต้องมีหลักการและเหตุผลที่ถูกต้องของทั้งสองศาสตร์ และถ้ามีการนำเสนอที่ถูกต้องแล้วนั้นวัฒนธรรมการเมืองไทยก็จะพัฒนาขึ้น

อาจารย์อนุสรณ์ ลิ้มมณี (คณะรัฐศาสตร์ จุฬา ฯ) ตามที่กระแสสังคม หรือกลุ่มคนบางพวกเหมารวมว่าใช้หลักรัฐศาสตร์ โดยมีการขมขมเดินขบวนนั้นเป็นหลักรัฐศาสตร์ ก็ถือว่าเป็นการนำเสนอที่ไม่ถูกต้อง วัฒนธรรมทางการเมืองก็จะแย่งเกิดความเข้าใจผิดๆ มีการชี้หน้าโดยกล่าวอ้างหลักรัฐศาสตร์ที่ไม่ถูกต้อง เป็นการพูดและเข้าใจกันไปเอง เพื่อจะได้ดูมีหลักการและเหตุผลที่น่าเชื่อถือมากขึ้น มีความชอบธรรมมากขึ้น แท้จริงแล้วเป็นการแอบอ้างหลักรัฐศาสตร์ขึ้นมาเพื่อยุติความขัดแย้งของปัญหาที่เกิดขึ้น สรุปแล้วหลักรัฐศาสตร์และหลักนิติศาสตร์ต่างแยกกันไม่ออก การแบ่งแยกนั้นเกิดจากนักการเมืองและสื่อมวลชนแบ่งแยกกันไปเอง

รศ.ดร. สุวิชัย หวันแก้ว (คณะรัฐศาสตร์ จุฬา ฯ) ตามความเป็นจริงนั้นไม่มีหลักนิติศาสตร์หรือหลักรัฐศาสตร์ การนำเสนอที่ไม่สามารถแบ่งแยกได้ แต่การแบ่งแยกนั้นเป็นที่สื่อมวลชนหรือหนังสือพิมพ์มากกว่า

ธีรเดช เขี่ยมสำราญ (บก.หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ) กล่าวว่า ไม่เห็นด้วยกับการนำเสนอข่าวเน้นหนักรัฐศาสตร์มากเกินไปทั้งๆ ที่ข่าวอื่นๆ เกี่ยวข้องกับหลักนิติศาสตร์/กฎหมายบ้านเมืองโดยตรง หนังสือพิมพ์หลายฉบับใช้หลักรัฐศาสตร์ในการนำเสนอข่าวต่างๆ ที่ข่าวนั้นๆ ควรจะนำกฎหมายมาเป็นข้อเท็จจริง แต่กลับนำกระแสสังคมมาเป็นหลักในการนำเสนอ เช่น เป็นผู้นำเพียงคนเดียวที่จะทำให้ชาติพ้นวิกฤติได้ เขาฟัน ชาติฟัน เขารอด ชาติรอด เป็นต้น ซึ่งถ้ามีการนำเสนอไปในทิศทางที่ไร้หลักการ ไร้กฎหมาย แต่เป็นไปในลักษณะประนีประนอม ยอมความ ยอมทำตามกระแสสังคมแล้วนั้น บ้านเมืองก็จะวุ่นวายไม่มีกฎหมายที่แน่นอน วัฒนธรรมการเมืองไทยก็จะตกต่ำ ไม่มีความชัดเจน ยอมรับกับอำนาจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จะสรรหาเหตุผลเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับตนเองเรื่อยไป

ส่วนถ้ามีการนำเสนอที่เน้นหนักหลักนิติศาสตร์มากเกินไป วัฒนธรรมการเมืองไทยก็จะมีหลักการและแนวทางในการยุติข้อพิพาทได้อย่างมีระบบระเบียบ โดยจะไม่มีข้อยกเว้นให้กับผู้มีอำนาจคนใดทั้งสิ้น เมื่อทำความผิดก็ต้องรับโทษตามกฎหมาย โดยไม่คำนึงถึงกระแสสังคม กฎหมายคือกฎหมาย ทุกคนต้องปฏิบัติตามเพื่อให้บ้านเมืองมีความสงบสุข การนำเสนอที่เน้นหนักหลักนิติศาสตร์มากเกินไป นับเป็นสิ่งที่ดีจะได้เป็นแบบแผนในการยึดถือเพื่อประชาชนทุกคนจะได้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ (บก. หนังสือพิมพ์มติชน) กล่าวว่า ไม่ได้มีการแบ่งแยกระหว่างหลักรัฐศาสตร์และหลักนิติศาสตร์ส่วนวิธีการนำเสนอที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับประเภทของหนังสือพิมพ์

เช่น ประชาชาติ มติชน ก็จะมีการนำเสนอข่าวในเชิงลึก มีการวิเคราะห์มากกว่าข่าวที่เสนอถึงความเคลื่อนไหวของประชาชน

ปราโมทย์ ฝายอุประ (หัวหน้าข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ) กล่าวว่า การนำเสนอข่าวเน้นนักรัฐศาสตร์มากเกินไปจะทำให้วัฒนธรรมการเมืองไทยปกครองด้วยกฎหมายกฎหมาย กลายเป็นพวกมากลากไป ทำให้เกิดม็อบ คิดอยากทำอะไรก็ทำ ทำให้เกิดผลเสียทั้งต่อสังคมโดยรวมและประเทศชาติ แต่ถ้ายึดหลักกฎหมายมากเกินไปก็จะเป็นผลดีเสมอไป เช่น ข่าวที่เกี่ยวกับแม่ขโมยขาลาเปาให้ลูกกิน แต่ต้องไปติดคุก ปล่อยลูกเล็กๆ อยู่ตามลำพัง เป็นต้น ถ้าเป็นไปในลักษณะดังกล่าวก็จะทำให้สังคมวัฒนธรรมการเมืองไทยมีความตึงเครียด ประชาชนไม่มีความสุข ดังนั้นการนำเสนอจึงต้องเป็นการผสมผสานกัน โดยขึ้นอยู่กับประเด็นและข้อเท็จจริงที่เกิด และที่สำคัญคือความสุขและประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ

อายุษ ประทีป ณ ถลาง (บก.หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์) กล่าวว่า ไม่เห็นด้วยกับการนำเสนอข่าวเน้นนักรัฐศาสตร์มากเกินไปทั้งๆ ที่ข่าวนั้นๆ เกี่ยวข้องกับหลักนิติศาสตร์/กฎหมาย บ้านเมืองโดยตรง การเมืองไทยก็จะไร้ซึ่งวัฒนธรรมก็จะตกต่ำ ไม่มีความชัดเจน ยอมรับกับอำนาจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จะสรรหาเหตุผลเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับตนเองเรื่อยไป ส่วนถ้ามีการนำเสนอที่เน้นนักหลักนิติศาสตร์มากเกินไป วัฒนธรรมการเมืองไทยก็จะมีหลักการ มีบรรทัดฐานที่แน่นอน และเป็นการสร้างค่านิยมที่ดีในการประพฤติ ปฏิบัติ บ้านเมืองก็จะมีความสุข เพราะประชาชนเคารพกฎหมาย และกลัวเกรงต่ออำนาจของกฎหมายที่จะลงโทษ โดยไม่มีข้อยกเว้น ไม่ว่ากับใครก็ตาม

นักวิชาการทั้งด้านนิติศาสตร์ 3 ท่าน ต่างมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกับนักหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ท่าน เกี่ยวกับผลสืบเนื่องจากการนำเสนอข่าวที่เน้นหลักนิติศาสตร์หรือรัฐศาสตร์มากเกินไปในการนำเสนอข่าวถ้าเน้นหลักนิติศาสตร์มากบ้านเมืองก็จะสงบสุข ประชาชนเกรงกลัวกฎหมาย แต่ถ้าเน้นหลักรัฐศาสตร์มากเกินไปก็จะทำให้การแก้ปัญหาของสังคมไม่แน่นอน ในขณะที่นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ทั้ง 3 ท่าน มีความเห็นว่า หลักรัฐศาสตร์ที่กล่าวอ้างขึ้นนั้นเป็นหลักที่แอบอ้างขึ้น มิใช่หลักรัฐศาสตร์อย่างแท้จริง จริง ๆ แล้วทั้งหลักรัฐศาสตร์และหลักนิติศาสตร์เป็นหลักที่ไม่สามารถแบ่งแยกได้ การแบ่งแยกเกิดจากสื่อมวลชนและกระแสสังคม เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับคนบางกลุ่มบางพวกให้มีความน่าเชื่อถือเท่านั้น

3.3 การนำเสนอข่าวและบทความกรณีการโอนหุ้นของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรที่ดี

ธีรเดช เขียมสำราญ (บก.หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ) แนะนำว่า มีข้อมูลครบถ้วน ถูกต้องและชัดเจน รัดกุม ไม่มีผิดหลักวิชาชีพ ไม่มีอคติในการนำเสนอ ตรงไปตรงมา เขียนตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ไม่เลื่อนลอย

ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ (บก.หนังสือพิมพ์มติชน) อธิบายว่า ไม่ได้มีการแบ่งแยก ระหว่างหลักรัฐศาสตร์และหลักนิติศาสตร์ ขณะที่ทำนำเสนอข่าวก็ได้คิดถึงหลักนิติศาสตร์หรือหลักรัฐศาสตร์แต่อย่างใด สิ่งที่สำคัญถึงมากที่สุดคือ เนื้อหาของข่าวนั้น ๆ เป็นประเด็นสำคัญ เช่น ข่าวกรณีการชุกหุ้นของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ผู้นำเสนอก็ไม่ได้คำนึงว่าจะเป็นหลักรัฐศาสตร์หรือหลักนิติศาสตร์ แต่เนื่องจากเนื้อหาของข่าวเกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายต่าง ๆ เช่น มาตรา 292 ถึง มาตรา 295 กฎหมายการจัดการหุ้นของบริษัท กฎหมายภาษีอากร เป็นต้น ซึ่งผู้นำเสนอดังกล่าวจะต้องมีความรู้พื้นฐานที่เข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและสามารถนำมาอธิบายให้ประชาชนซึ่งไม่เคยรู้เรื่องกฎหมายนั้น ๆ เข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้

ปราโมทย์ ฝ่ายอุประ เห็นว่าต้อง เสนอข้อเท็จจริงที่มีความครบถ้วน ถูกต้องและชัดเจน รอบคอบ นอกจากนั้นก็คำนึงถึงกระแสสังคม สถานการณ์ การถ่ายทอดสถานการณ์ และบริบททางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ เป็นสำคัญ

อายุษ ประทีป ณ ถลาง กล่าวว่า มีข้อมูลครบถ้วน ถูกต้องและชัดเจน รัดกุม ไม่มีผิดหลักวิชาชีพ ไม่มีอคติในการนำเสนอ ตรงไปตรงมา เขียนตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ไม่เลื่อนลอย

นักหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ท่านต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่าการนำเสนอข่าวและบทความกรณีการโอนหุ้นของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตรที่ตีพิมพ์นั้นต้องมีข้อมูลครบถ้วน ถูกต้องชัดเจน ไม่มีอคติในการนำเสนอ ไม่มีผิดหลักวิชาชีพ และเขียนตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “วาทกรรมการสร้างความจริงเชิงรัฐศาสตร์กับนิติศาสตร์ของหนังสือพิมพ์ในคดีปกปิดทรัพย์สินของ ทักษิณ ชินวัตร มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อตอบปัญหาวิจัยดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการนำเสนอคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ที่ปรากฏในรายงานข่าวและบทความของหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ฉบับ คือ ประชาชาติธุรกิจ มติชน ไทยรัฐ และไทยโพสต์ เป็นอย่างไร
2. วาทกรรมที่ใช้ในการเสนอข่าวคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ให้ความชอบธรรมกับแนวทางพิจารณาด้านรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ อย่างไร
3. ปัจจัยที่มีส่วนกำหนดในการสร้างวาทกรรมของหนังสือพิมพ์ประกอบด้วยอะไรบ้าง
4. การนำเสนอวาทกรรมตามแนวคิดรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ของหนังสือพิมพ์ มีส่วนสะท้อนวัฒนธรรมการเมืองอย่างไรบ้าง

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการตั้งข้อสันนิษฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. การสร้างวาทกรรมของหนังสือพิมพ์ในกรณีคดีชุกหุนของทักษิณ ชินวัตร มีผลต่อการให้นำหน้าความชอบธรรมต่อการนำเอาแนวรัฐศาสตร์มาเป็นหลักการพิจารณาคดี
2. วาทกรรมของหนังสือพิมพ์มีผลต่อวัฒนธรรมการเมืองแบบสิ้นไหล
3. ปัจจัยในการสร้างวาทกรรมแบบรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ของหนังสือพิมพ์มีผลมาจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของหนังสือพิมพ์

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการนำเสนอคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร

รูปแบบที่ปรากฏในรายงานข่าวและบทความหนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับคือ ประชาชาติธุรกิจ มติชน ไทยรัฐ และไทยโพสต์ สรุปได้ดังนี้

รูปแบบที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวมากที่สุดคือรูปแบบการรายงานข่าว โดยหนังสือพิมพ์ที่เสนอรูปแบบการรายงานข่าวมากที่สุดคือหนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอในรูปแบบรายงานข่าวน้อยที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ

ส่วนรูปแบบที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีศึกษาดังกล่าวเป็นอันดับสองคือ รูปแบบคอลัมน์แสดงความคิดเห็น ซึ่งหนังสือพิมพ์ที่เสนอรูปแบบคอลัมน์แสดงความคิดเห็นมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอรูปแบบคอลัมน์แสดงความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ มติชน

รูปแบบที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีศึกษาดังกล่าวเป็นอันดับสามคือบทความ/บทวิเคราะห์/สัปดาห์พิเศษ โดยหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอรูปแบบดังกล่าวมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ และหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอรูปแบบบทความ บทวิเคราะห์ สัปดาห์พิเศษน้อยที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

และสุดท้ายรูปแบบที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีศึกษาดังกล่าวเป็นอันดับสุดท้ายคือรูปแบบบทบรรณาธิการ โดยหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอรูปแบบบทบรรณาธิการมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอเนื้อหาในรูปแบบบทบรรณาธิการน้อยที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ

สรุปได้ว่า หนังสือพิมพ์ทุกชื่อฉบับต่างให้ความสำคัญกับการนำเสนอรูปแบบการรายงานข่าวความเคลื่อนไหวในกรณีดังกล่าว ส่วนไทยรัฐจะเน้นการนำเสนอในรูปแบบบทบรรณาธิการและคอลัมน์แสดงความคิดเห็น ซึ่งทำให้ทราบนโยบายและบทบาทการขึ้นำสังคมของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้อย่างชัดเจน ส่วนหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ เน้นการนำเสนอในรูปแบบบทความ บทวิเคราะห์ และสัปดาห์พิเศษ ซึ่งเน้นการอธิบายความ และการแสดงความคิดเห็นเชิงวิชาการของนักวิชาการของหนังสือพิมพ์เอง โดยเน้นการให้ความรู้และข้อเท็จจริงเพื่อสร้างความเข้าใจให้ผู้อ่าน

2. วาทกรรมที่ใช้ในการเสนอข่าวคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร

ให้ความชอบธรรมกับแนวทางพิจารณาด้านรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์อย่างไร

ปัญหานำวิจัยดังกล่าวตอบได้จากการเปรียบเทียบวาทกรรมนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ โดยแยกตามชื่อหนังสือพิมพ์และแยกตามช่วงเวลาทั้ง 5 ช่วง ซึ่งจะทำให้ทราบว่า สื่อมวลชนเน้นหนักการนำเสนอด้านใด ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบวาทกรรมนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์แยกตามชื่อหนังสือพิมพ์ สรุปได้ว่า หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจจะนำเสนอมวาทกรรมนิติศาสตร์มากกว่าวาทกรรมรัฐศาสตร์ในช่วงเปิดประเด็น ช่วงก่อนการตัดสินของ ป.ป.ช. และช่วงก่อนการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ และจะนำเสนอมวาทกรรมรัฐศาสตร์มากกว่าวาทกรรมนิติศาสตร์ในช่วงหลังการตัดสินของ ป.ป.ช. และหลังการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ ส่วนหนังสือพิมพ์มติชนจะนำเสนอมวาทกรรมรัฐศาสตร์มากกว่าวาทกรรมนิติศาสตร์ถึง 4 ช่วง คือ ช่วงเปิดประเด็น ก่อนการตัดสินของ ป.ป.ช. ก่อนการตัดสิน

ของศาลรัฐธรรมนูญ และหลังการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ ส่วนช่วงหลังการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญจะนำเสนอวาทกรรมนิติศาสตร์มากกว่าวาทกรรมรัฐศาสตร์ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวที่นำเสนอวาทกรรมรัฐศาสตร์มากกว่าวาทกรรมนิติศาสตร์ในทุกช่วงของการนำเสนอ ยกเว้นช่วงเปิดประเด็นซึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐไม่ได้นำเสนอข่าวกรณีคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ส่วนหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์จะนำเสนอวาทกรรมรัฐศาสตร์มากกว่าวาทกรรมนิติศาสตร์ในช่วงเปิดประเด็น หลังการตัดสินของ ป.ป.ช. และหลังการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ ส่วนในช่วงก่อนการตัดสินของป.ป.ช. จะนำเสนอวาทกรรมนิติศาสตร์มากกว่าวาทกรรมรัฐศาสตร์และในช่วงก่อนการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ จะนำเสนอวาทกรรมรัฐศาสตร์และวาทกรรมนิติศาสตร์ในสัดส่วนที่เท่าเทียมกัน

2.2 เปรียบเทียบวาทกรรมนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ตามช่วงเวลา

ในช่วงเปิดประเด็นกรณีคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตรนั้น หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวที่นำเสนอวาทกรรมนิติศาสตร์มากกว่าวาทกรรมรัฐศาสตร์ ส่วนหนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์จะนำเสนอวาทกรรมรัฐศาสตร์มากกว่าวาทกรรมนิติศาสตร์ และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวที่ไม่มีการนำเสนอคดีดังกล่าวในช่วงเปิดประเด็น ช่วงก่อนการตัดสินของ ป.ป.ช. นั้น หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์จะนำเสนอวาทกรรมนิติศาสตร์มากกว่าวาทกรรมรัฐศาสตร์ ส่วนหนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจะนำเสนอวาทกรรมรัฐศาสตร์มากกว่าวาทกรรมนิติศาสตร์ ช่วงหลังการตัดสินของ ป.ป.ช. หนังสือพิมพ์มติชนเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวที่นำเสนอวาทกรรมนิติศาสตร์มากกว่าวาทกรรมรัฐศาสตร์ ส่วนหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นนำเสนอวาทกรรมรัฐศาสตร์มากกว่าวาทกรรมนิติศาสตร์ ในขณะที่ช่วงก่อนการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจจะนำเสนอวาทกรรมรัฐศาสตร์มากกว่านิติศาสตร์ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์จะนำเสนอวาทกรรมนิติศาสตร์และวาทกรรมรัฐศาสตร์เท่ากัน ในขณะที่หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจะนำเสนอวาทกรรมรัฐศาสตร์มากกว่าวาทกรรมนิติศาสตร์และในช่วงสุดท้ายคือช่วงที่ศาลรัฐธรรมนูญตัดสินแล้วนั้น หนังสือพิมพ์ทุกชื่อฉบับต่างนำเสนอวาทกรรมรัฐศาสตร์มากกว่าวาทกรรมนิติศาสตร์ กล่าวสรุปโดยรวมแล้วไม่ว่าจะเปรียบเทียบการนำเสนอวาทกรรมนิติศาสตร์และวาทกรรมรัฐศาสตร์ตามชื่อหนังสือพิมพ์และตามช่วงเวลาแล้ว สามารถสรุปได้ว่าหนังสือพิมพ์ทุกชื่อฉบับต่างให้สัดส่วนในการนำเสนอข่าวกรณีคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตรโดยเน้นหนักวาทกรรมรัฐศาสตร์มากกว่าวาทกรรมนิติศาสตร์

2.3 สรุปลักษณะของประเด็นข่าวที่ถูกนำเสนอด้วยวาทกรรมนิติศาสตร์ และรัฐศาสตร์

1. การตรวจสอบทรัพย์สินของ ป.ป.ช.

ประเด็นการตรวจสอบทรัพย์สินของป.ป.ช. นั้นหนังสือพิมพ์จะนำเสนอโดยใช้วาทกรรมนิติศาสตร์ โดยจะนำตัวบทกฎหมายต่างๆ มาอ้างอิง เช่น รัฐธรรมนูญ มาตรา 291 – มาตรา 295 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ.2535 และกฎหมายภาษีอากร เป็นต้น ซึ่งหนังสือพิมพ์จะใช้ตัวบทกฎหมายดังกล่าวประกอบอธิบายเหตุการณ์และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเพื่อให้ประชาชนมีความรู้และความเข้าใจว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายอย่างไร

2. ข้อพิจารณาตามกฎหมาย

ประเด็นข้อพิจารณาตามกฎหมายนั้นหนังสือพิมพ์จะนำเสนอโดยใช้วาทกรรมทางนิติศาสตร์เนื่องจากประเด็นดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับตัวบทกฎหมายโดยตรง การตัดสินใจของป.ป.ช. และศาลรัฐธรรมนูญก็ใช้หลักกฎหมายในการตัดสินใจ หนังสือพิมพ์จึงมีการรายงานข่าวโดยเน้นการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาอธิบายความสุจริตหรือทุจริตในคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เพื่อให้ประชาชนเข้าใจว่าเหตุใดผลการตัดสินขององค์กรต่างๆ จึงเป็นเช่นนั้น กล่าวคือเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักการและเหตุผลของกฎหมายนั่นเอง

3. ผลการตัดสินของ ป.ป.ช. (มติของ ป.ป.ช.)

ประเด็นผลการตัดสินของ ป.ป.ช. (มติของ ป.ป.ช.) นั้นหนังสือพิมพ์จะนำเสนอโดยใช้วาทกรรมทางนิติศาสตร์เนื่องจากประเด็นดังกล่าวมีการนำเสนอว่าเหตุใดป.ป.ช.จึงตัดสินว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มีเจตนากระทำความผิดจริงตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา 295 เพื่อให้ประชาชนเข้าใจว่าเหตุใดผลการตัดสินของ ป.ป.ช. จึงเป็นเช่นนั้น

4. ความเคลื่อนไหวทางการเมืองและกระแสสังคม

ประเด็นความเคลื่อนไหวทางการเมืองและกระแสสังคมนั้นหนังสือพิมพ์จะนำเสนอโดยใช้วาทกรรมทางรัฐศาสตร์เนื่องจากประเด็นดังกล่าวจะเป็นการรายงานให้เห็นว่าเหตุการณ์และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร เหตุการณ์ทางการเมืองเป็นอย่างไร เหตุการณ์ทางสังคมเป็นอย่างไร มีการสนับสนุน หรือคัดค้านต่อต้านอย่างไร การนำเสนอในประเด็นนี้จึงเน้นวาทกรรมทางรัฐศาสตร์มากกว่านิติศาสตร์ ทำให้ความเข้าใจในแง่มุมของกฎหมายลดน้อยลง ซึ่งประเด็นการนำเสนอดังกล่าวของหนังสือพิมพ์นับเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นำไปสู่กระแสความไม่พอใจต่อตัวบทกฎหมาย รวมทั้งหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจใช้กฎหมาย เช่น ศาลรัฐธรรมนูญและ

ป.ป.ช. จนถึงขนาดเรียกร้องให้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อปรับให้สอดคล้องกับสภาพการเมืองและ
นักการเมือง

5. ความมีเจตนาขององค์กรอิสระ

ประเด็นความมีเจตนาขององค์กรอิสระนั้นหนังสือพิมพ์จะนำเสนอโดยใช้
วาทกรรมทางรัฐศาสตร์เนื่องจากประเด็นดังกล่าวมีการนำเรื่องการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย
รวมทั้งมีกลุ่มคนที่ออกมาวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของศาลรัฐธรรมนูญว่ามีความโปร่งใสหรือไม่
อย่างไร การนำเสนอของหนังสือพิมพ์จึงเป็นการนำเสนอที่ค่อนข้างตามกระแสสังคมและกระแส
การเมืองเกี่ยวกับการตรวจสอบกระบวนการในการตัดสินมารายงานให้ประชาชนทราบ

6. การวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ประเด็นการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญนั้นหนังสือพิมพ์จะนำเสนอโดยใช้
วาทกรรมทางรัฐศาสตร์เนื่องจากประเด็นดังกล่าวมีทั้งกลุ่มคนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับ
คำวินิจฉัย จึงมีการนำเสนอไปในลักษณะความเคลื่อนไหวของกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่ทั้งต่อต้านและ
สนับสนุน

สรุปโดยรวมแล้วลักษณะประเด็นข่าวที่ถูกนำเสนอของหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ชื่อฉบับนั้นมีการ
นำเสนอด้วยวาทกรรมรัฐศาสตร์มากกว่าวาทกรรมนิติศาสตร์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเมื่อผลการ
ตัดสินของ ป.ป.ช. และการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญปรากฏ ได้ก่อให้เกิดปฏิกิริยาจาก
ภาคการเมือง (ทั้งฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายค้านและฝ่ายพลังสนับสนุน) อย่างรุนแรง ทำให้เกิดกระแสข่าว
และวาระสาธารณะเกิดขึ้นหลังผลการตัดสิน ซึ่งเน้นหนักไปที่แง่มุมการเมือง จนทำให้หนังสือพิมพ์
ผลิตวาทกรรมทางด้านรัฐศาสตร์ออกมารองรับ และในขณะเดียวกันเมื่อหนังสือพิมพ์ต่างเน้นวาท
กรรมรัฐศาสตร์มากกว่านิติศาสตร์ ทำให้ความเข้าใจในแง่มุมของกฎหมายลดน้อยลง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากประเด็นหลักๆ ที่จัดกลุ่มเพื่อการวิเคราะห์ข้างต้นแล้ว ประเด็นข่าวที่ถูกนำเสนอด้วยวาทกรรมแบบนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ ยังสามารถแยกย่อยออกตามเหตุการณ์และลักษณะของการนำเสนอวาทกรรมซึ่งพบจากการศึกษาหนังสือพิมพ์ 4 ชื่อฉบับ คือ ประชาชาติธุรกิจ มติชน ไทยรัฐ และไทยโพสต์ มีดังนี้

ประเด็นทางด้านนิติศาสตร์	ประเด็นทางด้านรัฐศาสตร์
1. ข้อพิจารณาตามหลักกฎหมาย	1. กระแสความเคลื่อนไหวทางการเมือง
2. ช่องว่างทางกฎหมาย	2. การปกปิด / การทุจริตทางการเมือง
3. การตรวจสอบ	3. การมุ่งหวังอำนาจทางการเมือง
4. รักษาหลักการของรัฐธรรมนูญ	4. เสถียรภาพของผู้นำการเมือง
5. การวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ	5. พลังสนับสนุนทางสังคม
6. อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ	6. ความโปร่งใสทางการเมือง
	7. เสถียรภาพของผู้นำประเทศ
	8. กติกาขององค์กรตรวจสอบ
	9. การต่อสู้ทางการเมือง
	10. มุ่งโจมตีทักษิณ
	11. กระแสโจมตี
	12. พลังสนับสนุนทางการเมือง
	13. ความชอบธรรมทางการเมือง
	14. การโต้กลับของทักษิณ
	15. ความมีเงื่อนไขขององค์กรอิสระ
	16. พลังสนับสนุนทักษิณ
	17. ความไม่โปร่งใสขององค์กรตรวจสอบ
	18. การพัฒนาการเมืองไทย
	19. ความลับสนของสังคม

จะเห็นได้ว่าถ้าแยกแยะตามประเด็นแล้ว หนังสือพิมพ์ทุกชื่อฉบับต่างนำเสนอประเด็นทางนิติศาสตร์น้อยกว่าประเด็นทางรัฐศาสตร์เป็นจำนวนมาก ซึ่งให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ ไม่ว่าจะเป็นประชาชาติธุรกิจ มติชน ไทยรัฐ และไทยโพสต์ ต่างให้ความสำคัญกับประเด็นทางรัฐศาสตร์มากกว่าประเด็นทางนิติศาสตร์

นอกจากนี้ประเด็นวาทกรรมทางรัฐศาสตร์นั้นมีการสร้างความหมายในเชิงของอำนาจทางการเมือง เสถียรภาพทางการเมืองของผู้ที่มีอำนาจ การตรวจสอบกลุ่มอำนาจทางการเมือง รวมทั้งการสนับสนุนหรือคัดค้านกลุ่มอำนาจเหล่านี้ เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ต้องการชี้ให้เห็นถึงอำนาจที่กลายเป็นส่วนหนึ่งของการเมืองและนำเสนอให้สังคมเกิดความเข้าใจ รวมทั้งเกิดการรับรู้ชุดของความจริงตามวาทกรรมที่หนังสือพิมพ์เสนอว่าอำนาจทางการเมืองเป็นเป้าหมายที่กลุ่มการเมืองต่าง ๆ มุ่งหวังจะยึดแย่ง ต่อสู้ ชุ้วงชิง และการเมืองจึงมีไขว่คว้าเรื่องของหลักการปกครองแบบนิติรัฐ (ปกครองด้วยกฎหมาย) แต่เป็นเรื่องของหลักการปกครองด้วยอำนาจ ขึ้นอยู่กับว่าช่วงสมัยนั้น ๆ กลุ่มอำนาจใดจะได้ครอบงำการเมืองของประเทศ

กระบวนการนำเสนอวาทกรรมหนังสือพิมพ์

กระบวนการนำเสนอของสื่อมวลชนมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ความน่าสนใจ โดยจะนำเสนอข่าวที่ก่อให้เกิดความรู้สึกสนใจ ซึ่งข่าวกรณีคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นข่าวที่มีความน่าสนใจอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้ที่ตกเป็นข่าวมีตำแหน่งเป็นถึงว่าที่นายกรัฐมนตรีของประเทศไทย อีกทั้งเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงทางธุรกิจและเป็นที่ยู่อักกันดี

2. เป็นเรื่องใหม่ เป็นเรื่องที่ยังไม่มีการนำเสนอและมีความคิดเห็นว่าเป็นที่สนใจของประชาชนส่วนใหญ่

3. มีผลกระทบต่อสังคม ข่าวที่มีผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมากมักจะได้รับการพิจารณาที่จะนำเสนอมากกว่าข่าวที่มีผลกระทบน้อย ผลกระทบที่ว่านี้ อาจจะเป็นทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการปกครองของประเทศ

นอกจากนี้การพาดหัวข่าวจะต้องตรงกับเนื้อหาและข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งข่าวกรณีการปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นั้นต้องมีการประสานงานของสายข่าวสายต่างๆ ซึ่งนักหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ท่านต่างมีความเห็นสอดคล้องกันดังกล่าวข้างต้น ตัวอย่างเช่น ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ (บรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชน) กล่าวว่า "ต้องเป็นข่าวที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม" ปราโมทย์ ฝ่ายอุประ (หัวหน้าข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ) กล่าวว่า "เลือกข่าวที่น่าสนใจที่สุด เป็นของใหม่ และมีผลกระทบต่อประชาชนและสังคม นอกจากนี้ทั้ง ชีวเดช เข็มมสารานุก (บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ) และอายุษ ประทีป ณ ถลาง (บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์) มีความเห็นว่า เลือกข่าวดีที่สุ่น่าสนใจและมีผลกระทบต่อประชาชน เป็นต้น

จะเห็นได้ว่ากระบวนการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ในกรณีคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตรนั้น ก่อนอื่นนักหนังสือพิมพ์จะต้องพิจารณาความสนใจ เป็นเรื่องใหม่ และมีผลกระทบต่อสังคม นอกจากนี้จะคำนึงถึงการพาดหัวข่าวและการประสานงานของฝ่ายข่าว ต่างๆ ด้วย

แนวคิดวาทกรรมนิติศาสตร์และวาทกรรมรัฐศาสตร์

แนวคิดเกี่ยวกับหลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์

จากการสัมภาษณ์สื่อมวลชน นักวิชาการด้านนิติศาสตร์และด้านรัฐศาสตร์

1. สื่อมวลชน ส่วนหนึ่ง พบว่าจะเน้นการนำเสนอข้อเท็จจริงมากกว่าคำนึงถึงหลักนิติศาสตร์หรือหลักรัฐศาสตร์ โดยประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ (บรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชน) และปราโมทย์ ฝายอุประ (หัวหน้าข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า จะนำเสนอโดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงมากกว่าการนำเสนอโดยเน้นหลักใดหลักหนึ่ง

2. สื่อมวลชนอีกส่วนหนึ่ง พบว่า จะนำเสนอโดยเน้นหลักนิติศาสตร์มากกว่าหลักรัฐศาสตร์เนื่องจากกรณีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เกี่ยวข้องกับกฎหมายโดยตรง โดย ธีรเดช เขี่ยมสำราญ (บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ) และอายุษ ประทีป ณ ถลาง (บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์) มีความเห็นสอดคล้องกันว่ากรณีคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จะนำเสนอโดยเน้นหลักนิติศาสตร์มากกว่าหลักรัฐศาสตร์ เนื่องจากกรณีดังกล่าวเกี่ยวข้องกับกฎหมาย

3. สื่อมวลชนมีความเห็นว่าหลักนิติศาสตร์ เกี่ยวข้องกับตัวกฎหมาย มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ส่วนหลักรัฐศาสตร์ไม่มีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน เป็นหลักที่ใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะ ในขณะที่นักวิชาการนิติศาสตร์และนักวิชาการรัฐศาสตร์เห็นว่า ทั้งหลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์เป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกกันได้ การแบ่งแยกเกิดจากสื่อมวลชน นักการเมือง และกระแสสังคมที่แบ่งแยกกันไปเอง ทั้งนักวิชาการด้านนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่าหลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์มิได้มีการแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน ทั้งสองหลักต้องใช้ควบคู่กันไปโดยหลักนิติศาสตร์เป็นหลักที่เกี่ยวกับความยุติธรรม ส่วนหลักรัฐศาสตร์เป็นหลักการปกครอง ซึ่งมีกฎหมายเป็นเครื่องมือในการปกครอง

4. ในกรณีที่ข่าวมีความขัดแย้งทางการเมืองและกฎหมายนั้น สื่อมวลชนจะยึดหลักกฎหมายในการนำเสนอ ซึ่งนักหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ท่านต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่ากรณี

คดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตรนั้น มีความเกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กฎหมายภาษีอากร เป็นต้น ซึ่งในกรณีนี้นักวิชาการด้านนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรใช้ทั้งหลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์ควบคู่กันไป หลักรัฐศาสตร์ คือกระบวนการปกครอง ซึ่งมีกฎหมายเป็นเครื่องมือในการปกครอง จะเห็นได้ว่าทั้งสื่อมวลชน นักวิชาการด้านนิติศาสตร์ และรัฐศาสตร์ต่างมีความคิดเห็นที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ความรู้ ความเชื่อ ทักษะคติ และประสบการณ์ต่อเรื่องนั้นๆ ของแต่ละคน

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดวาทกรรม

จากการศึกษาเรื่อง “วาทกรรมการสร้างความจริงเชิงรัฐศาสตร์กับนิติศาสตร์ของ หนังสือพิมพ์ในคดีปกปิดทรัพย์สินของ ทักษิณ ชินวัตร” สรุปได้ว่า การสร้างวาทกรรมของ สื่อมวลชนในกรณีนี้ เป็นผลมาจากปัจจัย 2 ประการด้วยกัน คือ

1. **ปัจจัยภายใน** ซึ่งประกอบด้วย การทำงานด้านข่าว ความคิด ความเชื่อ ทักษะคติ และนโยบายของสถาบัน

กรอบการทำงานด้านข่าวของสื่อมวลชนจะเป็นตัวกรองชั้นแรกที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสรร เหตุการณ์ที่จะนำเสนอมาเป็นข่าว ในกรณีคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรก็เช่นเดียวกัน นับว่ามีองค์ประกอบและมีคุณค่าทางข่าวมาก ข่าวดังกล่าวมีความน่าสนใจตั้งแต่เริ่มเปิดประเด็นขึ้นมา เนื่องจาก พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนักธุรกิจที่มีชื่อเสียงและกำลังเป็นที่จับตามองว่าจะได้เป็นนายกรัฐมนตรีคนต่อไปของประเทศไทย ซึ่งถ้าได้เป็นจริง ๆ ก็จะทำให้เกิดผลกระทบต่อชีวิตของคนทั้งประเทศ การนำเสนอข่าวดังกล่าวจึงทำให้ประชาชนสนใจใคร่รู้ และอยากติดตาม อีกทั้งกรณีดังกล่าวนี้ นับเป็นการใช้กระบวนการตรวจสอบทรัพย์สินกับผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีภายใต้รัฐธรรมนูญ 2540 เป็นครั้งแรก จึงได้รับความสนใจและติดตามจากสื่อมวลชนจนกลายเป็นวาระสาธารณะอันดับหนึ่งของสังคม นอกจากนี้ความคิดความเชื่อ ทักษะคติและนโยบายของสถาบันก็มีส่วนในการนำเสนอข่าวดังกล่าว โดยสื่อมวลชนมีทักษะคติต่อการบริหารงานของรัฐบาลชุดก่อน ซึ่งมีนายชวน หลีกภัย เป็นผู้นำในการบริหารประเทศในแง่ลบ เนื่องจากรัฐบาลชุดดังกล่าว นั้น อาจจะไม่สร้างการพัฒนาให้แก่ประเทศเท่าที่สื่อมวลชนและประชาชนคาดหวังและเมื่อมีรัฐบาลใหม่ ซึ่งนำโดย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มีการดำเนินการทางนโยบายที่สื่อมีความเชื่อว่าจะสร้างความเจริญให้แก่ประเทศในด้านเศรษฐกิจ สื่อมวลชนจึงมีใจโอนเอียงในการเสนอข่าวที่เป็นประโยชน์แก่ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เพื่อให้ได้รับโอกาสในการดำเนินการตามนโยบาย เพื่อใช้ใน

การพัฒนาประเทศต่อไป ซึ่งย่อมสะท้อนให้เห็นว่า สื่อมวลชนสร้างให้ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นตัวแทนนักการเมืองกลุ่มใหม่ของการต่อสู้ทางการเมืองกับพรรคการเมืองฝ่ายตรงข้ามหรือกลุ่มอำนาจเดิม (พรรคประชาธิปัตย์) ทำให้เกิดกระแสของการเมืองแบ่งขั้ว ขาวดั่งกล่าวกันว่า มีผลกระทบ ต่อประชาชนเป็นจำนวนมากและนับเป็นข่าวที่มีเงื่อนงำ เป็นเหตุการณ์ที่มีการสืบสวนสอบสวน ซึ่งประชาชนให้ความสนใจอย่างกว้างขวางสอดคล้องกับองค์ประกอบที่สำคัญของการคัดเลือกข่าวของหนังสือพิมพ์

2. **ปัจจัยภายนอก** ซึ่งประกอบด้วย สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และอำนาจของบุคคล โดยในช่วงนั้น สังคม และเศรษฐกิจ ของประเทศอยู่ในช่วงที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขฟื้นฟู เพราะได้รับผลกระทบทั้งจากเศรษฐกิจภายในและภายนอกประเทศ ประเทศต้องการผู้นำที่จะนำประเทศไปสู่ การพัฒนา ซึ่งภาพลักษณ์ที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้ดำเนินการสร้างในขณะที่ยังเสี่ยงเลือกตั้ง ตลอดจนนโยบายของพรรคไทยรักไทยที่ถูกนำมากำหนดเป็นนโยบายของรัฐบาลนั้น เป็นนโยบายที่ทำให้เห็นภาพได้ชัดเจนว่าหากดำเนินการตามนโยบายนั้นแล้ว สังคม และเศรษฐกิจจะดีขึ้น เช่น นโยบายเรื่องการจัดระเบียบสังคม นโยบายกองทุนหมู่บ้าน นโยบายในการพักชำระหนี้ และสามสิบบาทรักษาทุกโรค เป็นต้น ดังนั้น หากให้โอกาส พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้ทำการบริหารประเทศต่อไป พอที่จะน่านโยบายไปปฏิบัติ เพื่อพิสูจน์ว่านโยบายนั้นสามารถทำให้ประเทศชาติพัฒนา สังคมสงบสุข ประชาชนอยู่ดีกินดี ก็จะเป็นสิ่งที่ดี อีกทั้งหากพิจารณาในช่วงนั้น จะพบว่า หาก พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ไม่สามารถดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไป ก็มองไม่เห็นว่ามีบุคคลใดที่เหมาะสมจะก้าวเข้าสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้ การคงให้ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีต่อไปจึงน่าจะเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด ส่วนวัฒนธรรมการเมืองไทยก็เป็นวัฒนธรรมที่ตามกระแสสังคม ไม่แน่นอนตายตัวขึ้นอยู่กับจารีตปฏิบัติของสังคมนอกจากนี้ยังมีเรื่องอำนาจของบุคคล โดยหลักนิติศาสตร์ไม่สามารถใช้บังคับได้ เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมที่มีผู้มีอำนาจ สามารถต่อรองกับหลักการได้ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ว่า “กฎหมายไม่สามารถบังคับใช้กับผู้ที่มีอำนาจ แต่สามารถใช้ได้กับผู้ไร้ซึ่งอำนาจต่อรองเท่านั้น (Double standard) (อนุสรณ์ ลิ้มมณี, คณะรัฐศาสตร์จุฬาฯ) ดังนั้น ปัจจัยที่ทำให้สื่อมวลชนสร้างวาทกรรมในครั้งนี้เพื่อต้องการปรับเปลี่ยนวาทกรรมของตนให้ไปในทิศทางเดียวกันกับวาทกรรมกระแสหลัก (กระแสสังคม) เพื่อที่ว่าตัวเองจะได้ครองความเป็นเจ้า และสามารถสื่อสารกับผู้คนในสังคมได้เข้าใจในทิศทางเดียวกัน

จากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกจะเห็นว่ามีส่วนกำหนดในการสร้างวาทกรรมของหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีผลต่อการสร้างความจริงให้แก่การใช้วาทกรรมแบบรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ ในการอธิบายหรือชี้้นำความคิดของสังคมต่อกรณีดังกล่าว

4. การนำเสนอวาทกรรมตามแนวคิดรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มีส่วนสะท้อนวัฒนธรรมทางการเมืองแบบลีนไฮล

จากงานวิจัยนี้พบว่า หนังสือพิมพ์เลือกใช้วาทกรรมรัฐศาสตร์มากกว่าวาทกรรมนิติศาสตร์ อันสะท้อนให้เห็นว่าวัฒนธรรมการเมืองของไทยที่มีลักษณะลีนไฮลพร้อมที่จะเปลี่ยนกลับไปกลับมาระหว่างหลักนิติศาสตร์และหลักรัฐศาสตร์ แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว วัฒนธรรมการเมืองไทยมีแนวโน้มของการยึดหลักรัฐศาสตร์ ซึ่งเป็นการสนับสนุนความเชื่อที่ว่า เสถียรภาพทางการเมืองของประเทศเชื่อมโยงกับเสถียรภาพทางการเมืองของผู้นำทั้งๆ ที่เสถียรภาพทางการเมืองน่าจะวัดได้จากความเป็นระบบการเมืองแบบนิติรัฐที่ใช้หลักกฎหมายเป็นกรอบในการปกครอง

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าเมื่อวัฒนธรรมการเมืองของไทยมีลักษณะที่ลีนไฮลและให้ความชอบธรรมกับหลักรัฐศาสตร์มากกว่าหลักนิติศาสตร์และหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีหน้าที่ผลิตวาทกรรมเพื่อสร้างความรู้และความจริงให้แก่สังคม ก็จะมีแนวโน้มเลือกผลิตซ้ำวาทกรรมรัฐศาสตร์ที่สอดคล้องกับสภาพวัฒนธรรมการเมืองไทย

ซึ่งสอดคล้องกับนักวิชาการทางด้านนิติศาสตร์ นักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์ และนักหนังสือพิมพ์ที่ได้ให้ความเห็นว่า “วัฒนธรรมการเมืองไทยมีลักษณะลีนไฮลแต่ไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้องเพราะหากยอมให้มีการลีนไฮลได้ก็เท่ากับว่าการกระทำทุกการกระทำไม่ว่าสิ่งถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง ย่อมสามารถหาเหตุผลอธิบายได้” (ผู้ช่วยศาสตราจารย์มานิตย์ จุมปา, คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ)

ซึ่งความเห็นของนักวิชาการทั้งด้านรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ สอดคล้องกับนักหนังสือพิมพ์ที่ได้กล่าวว่า “วัฒนธรรมการเมืองไทยมีลักษณะลีนไฮล อ่างไปเรื่อย ไม่เคารพความถูกต้อง วัฒนธรรมดังกล่าวในระยะสั้น อาจจะดีสำหรับคนบางกลุ่ม บางพวก แต่ในระยะยาวแล้วนั้นอาจจะไม่ดีทำให้เกิดผลกระทบต่างๆ มากมาย สังคมไม่มีบรรทัดฐานในการปฏิบัติ ความผิดพลาดโดยสุจริตไม่มี ผิดพลาดก็คือผิดพลาด” (อายุษ ประทีป ณ ถลาง, บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์) “วัฒนธรรมการเมืองไทยมีลักษณะลีนไฮล ไม่แน่นอน ไร้หลักการ มีแต่ความกะล่อนสามารถสร้างความชอบธรรมโดยอ้างหลักการต่างๆ ได้มากมาย นักการเมืองก็ไม่ใช่ตัวอย่างที่ดี มีแต่กฎหมาย ไร้ซึ่งกฎหมาย เล่นพรรคเล่นพวก นิยมผู้ที่มีอำนาจและร่ำรวยเป็นการสร้างค่านิยมที่เลวมาก” (ธีรเดช เขียมลำราญ, บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ)

เมื่อได้ศึกษาวิจัยในเรื่องนี้แล้ว ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โดยแท้จริงแล้วนั้น ประเทศที่เป็นนิติรัฐ คือ ประเทศที่ปกครองโดยกฎหมายดังเช่นประเทศไทย กฎหมายต้องถือว่าเป็นใหญ่ใน

แผ่นดิน หากยอมให้มีการกล่าวอ้างหลักรัฐศาสตร์เพื่อไม่บังคับใช้กฎหมายเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งได้เสียแล้ว หลักประกันความเสมอภาคภายใต้กฎหมายของประชาชนในประเทศจะเสียไป เพราะไม่แน่ใจว่ากฎหมายจะถูกใช้บังคับกับคนทุกคนในประเทศได้อย่างเท่าเทียมกันหรือไม่ ดังนั้น ในเนื้อหาที่แท้จริงแล้วประเทศต้องปกครองโดยกฎหมาย กฎหมายต้องเป็นใหญ่ในประเทศ เพราะกฎหมายเป็นการแสดงเจตจำนงของคนในประเทศผ่านผู้แทน คือ รัฐสภา ซึ่งก็เท่ากับว่าทำยที่สุดกฎหมายที่ประกาศออกมาใช้กับประชาชนในประเทศนั้น ก็เป็นกฎหมายที่ประชาชนให้ความเห็นชอบแล้ว กฎหมายนั้นจึงควรจะต้องใช้กับประชาชนอย่างเสมอภาค ไม่ใช่ยอมให้ผู้ที่ใช้กฎหมายเลือกที่จะใช้กฎหมายกับกรณีใดกรณีหนึ่ง หรือกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งด้วยข้อกล่าวอ้างหลักรัฐศาสตร์ ซึ่งหาความแน่นอนไม่ได้ หากยอมให้กล่าวอ้างหลักรัฐศาสตร์เพื่อไม่บังคับใช้กฎหมายหรือเปลี่ยนแปลงกฎหมายเพื่อใครคนใดคนหนึ่งเสียแล้ว ก็เท่ากับกำลังให้อำนาจที่เป็นเสมือนหนึ่งอำเภอกำหนดผู้ใช้อำนาจ ซึ่งสิทธิเสรีภาพของประชาชนก็จะไม่ได้รับหลักประกันที่เพียงพอ

ดังนั้นสื่อมวลชนต่าง ๆ จึงต้องทำความเข้าใจว่า หลักนิติศาสตร์นั้นเป็นหลักที่ใช้ในการปกครองประเทศ เพราะเป็นหลักที่ให้ความเสมอภาค และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ในขณะที่หลักรัฐศาสตร์นั้นมักถูกใช้เป็นข้ออ้างเพื่อจะได้ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หากสื่อมวลชนเห็นว่ามีมีการกล่าวอ้างหลักรัฐศาสตร์เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว สื่อมวลชนก็ต้องทำความเข้าใจกับประชาชนให้ได้ว่าหลักนิติศาสตร์หรือหลักรัฐศาสตร์ เป็นหลักที่ควรใช้ในการบริหารปกครองประเทศ

จากการนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง วาทกรรมการสร้างความจริงเชิงรัฐศาสตร์กับนิติศาสตร์ของหนังสือพิมพ์ในคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร พบว่า สื่อมวลชนนำเสนอข่าวกรณีดังกล่าว โดยใช้วาทกรรมรัฐศาสตร์มากกว่าวาทกรรมนิติศาสตร์ ไม่ว่าจะจากการเปรียบเทียบวาทกรรมรัฐศาสตร์และวาทกรรมนิติศาสตร์ตามชื่อหนังสือพิมพ์ ตามช่วงเวลาหรือประเด็นในการนำเสนอของสื่อมวลชนล้วนมีแนวโน้มที่จะนำเสนอมวาทกรรมรัฐศาสตร์มากกว่าวาทกรรมนิติศาสตร์ นอกจากนี้ยังมี 2 ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการนำเสนอมวาทกรรมดังกล่าวของสื่อมวลชน คือ ปัจจัยภายใน ซึ่งประกอบด้วยการทำงานด้านข่าว ความคิด ความเชื่อ ทักษะคดี และนโยบายของสถาบันส่วนปัจจัยภายนอกประกอบด้วยสังคม เศรษฐกิจ และอำนาจของบุคคลการเมือง

ดังนั้นเมื่อสื่อมวลชนเลือกใช้วาทกรรมรัฐศาสตร์มากกว่าวาทกรรมนิติศาสตร์ ผลจากการนำเสนอดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าวัฒนธรรมทางการเมืองไทยมีลักษณะลึนไหล พร้อมที่จะ

เปลี่ยนกลับไปกลับมาระหว่างหลักนิติศาสตร์กับหลักรัฐศาสตร์ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะยึดหลักรัฐศาสตร์มากกว่าหลักนิติศาสตร์ ซึ่งผลสรุปดังกล่าวทำให้สามารถยืนยันข้อสันนิษฐานของผู้วิจัยว่าถูกต้อง ดังนี้

1. การสร้างวาทกรรมของหนังสือพิมพ์ในกรณีคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร มีผลต่อการให้นำหน้าบทความชอบธรรมต่อการนำเอาแนวรัฐศาสตร์มาเป็นหลักในการพิจารณาคดี
2. วาทกรรมของหนังสือพิมพ์มีผลต่อวัฒนธรรมการเมืองแบบสิ้นไหน
3. บริบททางการเมือง และบริบทของสื่อมวลชนมีผลต่อการสร้างวาทกรรมแบบรัฐศาสตร์มากกว่านิติศาสตร์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความพยายามทางวิชาการที่จะสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้วาทกรรมของหนังสือพิมพ์ในการนำเสนอข่าว บทบรรณาธิการ คอลัมน์แสดงความคิดเห็น สกู๊ปพิเศษ แต่เนื่องจากเป็นการมองที่มีขอบเขตจำกัด คือเฉพาะกรณีการรายงานของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับคดีปกปิดทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จึงอาจจะเกิดความรู้ความเข้าใจไม่กว้างขวางเท่าที่ควร ตลอดจนความละเอียดลึกซึ้งและความชัดเจนถูกต้องอาจยังไม่เพียงพอ อันจะถือเป็นสิ่งสมบูรณ์ทางวิชาการไม่ได้ จึงควรศึกษาในเรื่องวาทกรรมของข่าวให้กว้างขวางและลึกซึ้งต่อไป โดยพิจารณาองค์ประกอบของสื่อมวลชนในฐานะผู้สร้างและผลิตซ้ำวาทกรรมและองค์ประกอบของผู้อ่านในฐานะผู้ตีความหมายวาทกรรม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กาญจนา แก้วเทพ. การวิเคราะห์สื่อแนวคิดและเทคนิค. กรุงเทพฯ : เอดิสันเพรสโพลีกราฟ จำกัด, 2542.

เกษียร เตชะพีระ. รัฐศาสตร์ในยุคโลกาวัตตร : ศาสตร์ที่นับวันไร้รัฐ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ผู้จัดการ, 2538.

จรูญ สุภาพ. หลักรัฐศาสตร์ฉบับพิศดารและแนวทฤษฎีและประยุกต์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2518.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. ประชาธิปไตยกับอนาคตการเมืองไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ผู้จัดการ, 2538.

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. รัฐศาสตร์แนววิพากษ์. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.

ณกฤษ เสวตนันท์. ปัญหาข้อกฎหมายสำคัญในคดีหุ้นของ พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร, วารสารกฎหมาย คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ, ปีที่ 20 ฉบับที่ 3 หน้า 177-196.

รัฐศาสตร์-การเมือง รวมบทความวิชาการทางรัฐศาสตร์ 2516-2525. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.

ราชกิจจานุเบกษา. ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 118 ตอนที่ 77 ก. วันที่ 7 กันยายน 2544, เล่ม 1-3 (คำวินิจฉัยที่ 20/44 เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด ตามมาตรา 295 กรณีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร จงใจยื่นบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ).

วารสารณั ชื่อประดิษฐ์กุล. "การนำเสนอประเด็นของสมรักษ์ คำสิงห์ในสื่อมวลชน".

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ศิริชัย ศิริกาเย, กาญจนา แก้วเทพ. ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

ศาสตรา โดอ่อน. ข้อพิจารณาสำคัญตามรัฐธรรมนูญมาตรา 295 (การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง), วารสารพิพัฒนศักดิ์ ปี 44 หน้า 125-141.

- สุรชัย มีทองคำ. การวิเคราะห์วาทกรรมจากการถ่ายทอดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 19
 ทางโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. การสื่อสารกับการเมือง. กรุงเทพฯ : ประสิทธิ์ แอนด์ พรินติ้ง,
 2541.
- อโณทัย บำรุงพงษ์, การใช้หลักรัฐศาสตร์ควบคู่กับหลักนิติศาสตร์, วารสารกฎหมาย
 คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ, ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 หน้า 23-32.

ภาษาอังกฤษ

- Charles, Anoki. "Analysis everyday explanation : A casebook of methods". London : Sage 1988.
- Fairclough, Norman. "Media Discourse". London : Edward Arnold, PLC, 1995.
- Fiske, John. "Introduction to communication studies". London & New York : Methen Co.,
 1982.
- Mc Quail, Denis. "Mass communication theory : An Introduction". 3rd. Ed, London : Sage 1988.
- Teun A. van Dijk. "Discourse as structure and process : discourse studies :
 A multidisciplinary introduction Volume 1". London : Sage, 1997.

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

หลักกฎหมายที่ใช้ในการประกอบการพิจารณาเพื่อใช้ในการตัดสินใจปิด
ทรัพย์สินของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร

1. รัฐธรรมนูญ มาตรา 295 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ใน รัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนด ต้องยื่นตามมาตรา 292 หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกระทำความผิดแล้วแต่กรณี และผู้นั้น ต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง"

มาตรา 295 เป็นบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ หมวด 10 ว่าด้วยการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ส่วนที่ 1 การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตั้งแต่มาตรา 291 ถึงมาตรา 296 ซึ่งกำหนดหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา 291 มาตรา 292 และมาตรา 293 บัญญัติให้ผู้ร้องเปิดเผยบัญชี ฯ ของผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งให้สาธารณชนทราบ รวมทั้งให้ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สิน และหนี้สิน โดยเร็ว นอกจากนี้ มาตรา 294 บัญญัติว่า กรณียื่นบัญชี ฯ เพราะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น พ้นจากตำแหน่งหรือตาย ให้ผู้ร้องตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและ หนี้สินของผู้นั้น แล้วจัดทำรายงานผลการตรวจสอบประกาศในราชกิจจานุเบกษา และหากปรากฏว่า ผู้นั้นมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเอกสารทั้งหมดที่มีอยู่พร้อมทั้งรายงาน ผลการตรวจสอบไปยังอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นตกเป็นของแผ่นดินต่อไป

2. รัฐธรรมนูญมาตรา 291 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ หนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือ พ้นจากตำแหน่ง มาตรา 292 บัญญัติไว้ว่า "บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา 291 ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าวและต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- (1) ในกรณีที่เป็นกรเข้ารับตำแหน่งให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (2) ในกรณีที่เป็นกรพ้นจากตำแหน่งให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(3) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา 291 ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตายผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (2) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่น บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย"

3. **มาตรา 317 วรรคหนึ่ง** บัญญัติว่า "ให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้คงเป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้"

4. **รัฐธรรมนูญ มาตรา 321 วรรคสอง** บัญญัติว่า "เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการตามวรรคหนึ่ง กำหนดระเบียบอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญนี้ ระเบียบดังกล่าวให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วย รัฐธรรมนูญก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ใช้บังคับได้จนกว่ากฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตจะมีผลใช้บังคับ" หมายความว่า ระเบียบตามมาตรา 321 วรรคสอง คือ ระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นระเบียบที่ออกมาใช้เป็นการชั่วคราวเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ จนกว่าจะมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตใช้บังคับ เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2542 แล้ว ระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ.2541 เป็นอันสิ้นผลการใช้บังคับ ทั้งนี้ เพราะ ก่อนที่จะมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตใช้บังคับ การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จำเป็นจะต้องมีหลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติที่มีลักษณะเป็นกระบวนการปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ไว้พลางก่อน ขั้นตอนการออกกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นขั้นตอนที่ต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญซึ่งใช้เวลาพอสมควรกว่าจะเป็นกฎหมาย มาตรา 321 วรรคสอง จึงให้ออกระเบียบใช้บังคับก่อน ต่อเมื่อกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาและกระบวนการตรากฎหมาย เป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มีสาระสำคัญอย่างน้อยเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ใน

รัฐธรรมนูญ มาตรา 331 ซึ่งมาตรา 331 (4) บัญญัติให้ต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐแสดงทรัพย์สินและหนี้สิน พร้อมทั้งเอกสารประกอบ หลักเกณฑ์ในการพิจารณาและตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินนั้นเป็นระยะ และหลักเกณฑ์ในการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน แล้ว ระเบียบ ดังกล่าวเป็นอันสิ้นผลไป ทั้งนี้ แม้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว บทเฉพาะกาล มาตรา 130 จะบัญญัติว่า "ให้บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. 2518 ซึ่งใช้บังคับอยู่ใน วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีระเบียบหรือประกาศ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ออกใช้บังคับ" ก็หมายความว่าให้ระเบียบที่ออก ตามรัฐธรรมนูญยังคงใช้ได้ในเรื่องที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ ยังไม่ได้บัญญัติ รายละเอียดไว้ หรือในเรื่องซึ่งจะต้องออกระเบียบหรือประกาศต่อไป แต่กรณีการตรวจสอบ ทรัพย์สินและหนี้สินนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฯ บัญญัติเรื่องนี้ไว้แล้ว ดังนั้น ขณะที่ ผู้ร้องพิจารณาและลงมติกรณีของผู้ถูกร้องเป็นช่วงเวลาที่ มี พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า ด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ใช้บังคับแล้ว การลงมติของผู้ร้องจึงต้องเป็น ไปตามวิธีการที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้

5. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 75 เป็นกรณีที่มีการกล่าวหาว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายวศิดปกติ แล้วต้องดำเนินการเพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งอยู่ในหมวด 7 ว่าด้วยการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เป็นหมวดที่แตกต่างหากกับ เรื่องการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินในหมวด 3 และการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ตามพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เป็นบทบัญญัติที่ออกมาเพื่อกำหนดรายละเอียดตามที่ รัฐธรรมนูญ บัญญัติไว้ในหมวด 10 ว่าด้วยการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ส่วนที่ 1 การแสดงบัญชี รายการทรัพย์สิน และหนี้สิน การดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญในเรื่องนี้ ต้องเป็นไปตามกรอบ หรือแนวทางที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ เมื่อรัฐธรรมนูญกำหนดหน้าที่ของ ผู้ยื่นบัญชี ฯ และกำหนด มาตรการบังคับของการไม่ปฏิบัติหน้าที่ไว้ในมาตรา 295 โดยไม่ได้ บัญญัติเรื่องอายุความไว้ การ ดำเนินการกรณีการแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต้องเป็น ไปตามรัฐธรรมนูญ และ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ไม่อาจจะนำอายุความในกรณีอื่นมา ใช้บังคับได้

6. บุคคลกระทำการโดยสุจริต หลักตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 33 ว่า ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และหลักตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 6 ว่า ให้ สันนิษฐานไว้ก่อนว่า บุคคลทุกคนกระทำการโดยสุจริต ซึ่งจากหลักกฎหมาย ดังกล่าว ผู้ร้องจึงมี หน้าที่ต้องนำพยานหลักฐานมาพิสูจน์ให้เห็นชัดแจ้งว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความ อันเป็นเท็จหรือจงใจปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

7. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ ฯ มาตรา 51 ประกอบกับมาตรา 199 การโอนลอยหุ้นตามวิธีที่กล่าวถึงว่าเป็นวิธีการที่ชอบด้วยกฎหมายพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ ฯ ไม่มีข้อห้ามการใช้ชื่อบุคคลอื่นซื้อขายหรือถือหุ้น ความผิดตาม พระราชบัญญัติจะเกิดขึ้นเมื่อได้ร่วมกันสร้างราคาหุ้นให้ผู้อื่นหลงผิด หรือใช้ข้อมูล ภายในซื้อขายหุ้น หรือหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมายที่ว่าด้วยการเข้าถือหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ

8. ตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ มาตรา 1167 ประกอบมาตรา 826 มาตรา 827 และมาตรา 386 นั้น การลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท สามารถกระทำได้ โดยแสดงเจตนาเป็นหนังสือ หรือด้วยวาจาต่อผู้มีอำนาจ ของบริษัท ฯ และกฎหมายไม่ได้บัญญัติให้ผู้ประสงค์จะลาออก ต้องนำความไปจดทะเบียนต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทเพื่อถอนชื่อตัวเองออกจากทะเบียน

9. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2538 มาตรา 19 ที่บัญญัติรับรองว่าการพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามหรือ การแต่งตั้งไม่ชอบไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้น ได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่

10. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ ฯ มีบทบัญญัติว่าด้วยการรายงานการได้มาหรือจำหน่ายหลักทรัพย์ตามมาตรา 246 มาตรา 258 และมาตรา 259 ซึ่งบัญญัติให้ผู้ถือหลักทรัพย์ต้องรายงานการถือหลักทรัพย์เพิ่มขึ้น หรือลดลงของตนทุกร้อยละ 5 ต่อคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (คณะกรรมการ ก.ล.ต.) และการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ซึ่งห้ามซื้อขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ต่อตนหรือผู้อื่น หรือห้ามมิให้ซื้อขายหลักทรัพย์โดยอำพรางเพื่อให้บุคคลทั่วไปหลงผิดตามมาตรา 241 มาตรา 243 และ มาตรา 244

11. กฎหมายภาษีเงินได้ที่จะนำมาพิจารณาได้ คือ

1) การซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ฯ นั้น ผู้ขายหุ้นได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำเงินได้จากการขายหุ้นไปคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และ ผู้ซื้อหุ้นในกรณีนี้ไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และ

2) กรณีบุคคลธรรมดา ได้รับโอนหุ้นมาโดยเสน่หา ถือเป็นเงินได้พึงประเมินที่ต้องนำมา รวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การคำนวณเงินได้พึงประเมินให้ถือตามราคาหรือ

ค่าอันพึงมีในวันที่ได้รับโอนหุ้นตามประมวลรัษฎากรมาตรา 9 ทวิ การซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ฯ ซึ่งเสียค่าธรรมเนียมให้โบรกเกอร์ในการซื้อร้อยละ 0.5 และในการขายอีกร้อยละ 0.5 คิดเป็นเงิน 7,380,000 บาท โดยไม่ต้องเสียภาษีเงินได้แทนการยกให้โดยเส่นหา ซึ่งจะต้องเสียภาษีเงินได้ของเงินได้ส่วนที่เกินสี่ล้านบาท ร้อยละ 37 คิดเป็นเงิน 273,000,000 บาท อันเป็นการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้ของตนหรือบุคคลใกล้ชิด (หากผู้รับให้ ไม่มีเงินชำระภาษีเงินได้ และผู้ให้ยังคงประสงค์จะให้ ผู้ให้ต้องเป็นผู้ชำระภาษีเงินได้แทน)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ช่วงที่ 1 ช่วงเปิดประเด็น (ระหว่างวันที่ 7 ก.ย.43 – 25 ก.ย.43)
 “ทักษิณโยกหุ้น 2 หมื่นล้าน แต่งตัวรอหยังหายกษ” (ข่าว, ประชาชาติ 7 กันยายน 2543)
 ประชาชาติธุรกิจ

บุคคลที่ปรากฏในข่าว		นิติศาสตร์		รัฐศาสตร์	
ผู้สัมภาษณ์	ผู้ถูกอ้างอิง	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น	วาทกรรม
แหล่งข่าวพรรคไทยรักไทย	ทักษิณ	การตรวจสอบทรัพย์สินของ ป.ป.ช.	1) การโอนหุ้นของพ.ต.ท.ทักษิณ ให้ลูกและครอบครัวเป็นเรื่องที่ ต้องทำเพราะพ.ร.บ.การจัดการ หุ้นส่วนและหุ้นของร.ม.ต.พ.ศ.43 บัญญัติไว้ว่าปีที่จะดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง จะต้องไม่ถือหุ้นใน บริษัทใด ๆ 2) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินของตนเองและคู่สมรส ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ 3) มาตรา 100 บัญญัติห้ามมิให้ เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นหุ้นส่วน หรือถือหุ้นในบริษัทที่เข้าเป็นคู่ สัญญากับหน่วยงานของรัฐ	กระแสเคลื่อนไหวทางการเมือง	ใกล้เลือกตั้งก็ยังไม่มีอินใน ช่วงนี้พรรคอื่น ๆ อาจใช้จุดนี้ เป็นเป้าโจมตีในการหาเสียงได้ ไม่ใช่เตรียมเป็นนายก แต่ อย่างใด

ช่วงที่ 1 ช่วงเปิดประเด็นคดีชุกหุ้น (ระหว่างวันที่ 7 ก.ย. 43 – 25 ก.ย. 43)
 “ปชป. ช้องใจหุ้น ‘900ล.’ จั๊กกัซิม” เคลียร์โธไปเกาะฟอกเงิน” (ข่าว, มติชน 10 กันยายน 2543)
 หนังสือพิมพ์มติชน

บุคคลที่ปรากฏในข่าว		นิติศาสตร์		รัฐศาสตร์	
ผู้ที่ได้สัมภาษณ์	ผู้ถูกอ้างอิง	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น	วาทกรรม
- ปชป. - ชิงชัย มงคลธรรม (รองหัวหน้าพรรค ความหวังใหม่)	- จั๊กกัซิม - ปชป. - ชาน หลีกภัย	การตรวจสอบทรัพย์สินของ ป.ป.ช	1) พ.ต.ท. ทักษิณมีเจตนาที่จะ หลีกเลี่ยงกฎหมาย พ.ร.บ. การจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของ รมต. 43 ซึ่งมีผลบังคับใช้วันที่ 9 พ.ย. 2543 โดย กฎหมาย ดังกล่าวออกตาม รมท. ม. 209 ที่ไม่ให้ รมต. ถือหุ้นใน หจก. หรือ บริษัทเกินจำนวนที่ กฎหมาย กำหนดโดยเมื่อรับ ตำแหน่ง รมต. หรือนายกฯ ต้องโอนหุ้นให้นิติบุคคล ซึ่ง เป็นกองทุนส่วนบุคคลเป็น ผู้จัดการ	การมุ่งหวังอำนาจทาง การเมือง	เหตุการณ์ทางการเมือง เวลาที่เป็นเรื่องที่น่ารังเกียจ นักการเมืองทำตัวเป็นเศษสวะ ทำตัวเป็นเจ้าของช่องโศกก็มี การจัดซื้อ จัดหา ส่วนทางกับ การปฏิรูปทางการเมืองกันอย่าง ไม่มีจิตสำนึก สัมจริยธรรม สัมความชอบธรรมจนหมดสิ้น ประวัติศาสตร์จะต้องประณาม ลูกหลานในอนาคตจะต้องจด จำเป็นตำราในหนังสือเรียน ว่า นักการเมือง คือ ผู้ทำลาย ประชาชน ทำลายประเทศไทย

ช่วงที่ 1 ช่วงเปิดประเด็น (ระหว่างวันที่ 7 ก.ย. 43 – 25 ก.ย. 43)

"ปชป.ระล้า "ศุภชัย" ถอย ปปช. หาข้อมูลผู้คนในใช้" (ข่าว,ไทยโพสต์ 26 กันยายน 2543)
หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

บุคคลที่ปรากฏในข่าว		นิติศาสตร์		รัฐศาสตร์	
ผู้ให้สัมภาษณ์	ผู้ถูกอ้างอิง	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น	วาทกรรม
-อรรถพล สรสุชาติ (โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี)	ผู้ถูกอ้างอิง -ทักษิณ			การปกปิด / ทจริต ของการเมือง	พ.ต.ท.ทักษิณไม่ต้องไปรอ ชี้แจง หลังได้เป็นนายกฯ เพราะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นแล้ว ต้องอธิบายในตอนนั้นให้ กระจ่างว่าการโอนหุ้นให้คนใช้ คนชื่อบริษัทแม่บ้านเป็น การโदनหรือการพักหุ้น เพราะมีพฤติกรรมการอ้างถึง ว่าผิดกฎหมาย สงสัยอยู่ว่า บ.สิงคโปร์ เทเลคอมฯ บริษัทรวมทุนข้ามชาติ เขา ยอมได้อย่างไรที่ได้คนมีอาชีพ แม่บ้านถือหุ้นมากกว่าบริษัท ข้ามชาติ

ช่วงที่ 2 ช่วงก่อนการตัดสินใจของ ปปช. (ระหว่างวันที่ 26 ก.ย.43- 25 ต.ค.43)
 “เบื้องหลังทักษิณ “โยกหุ้นพิสดาร โอนให้คนใช้หมื่นล้าน สอเค้ายกกรรมการเลือกตั้ง” (ข่าว, ประชาชาติ 28 กันยายน 2543)
 ประชาชาติธุรกิจ

บุคคลที่ปรากฏในข่าว		นิติศาสตร์		รัฐศาสตร์	
ผู้สัมภาษณ์	ผู้ถูกอ้างอิง	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น	วาทกรรม
สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)	ทักษิณ	ข้อพิพาทตามหลักกฎหมาย	ประกาศของก.ล.ต. หรือตลาดหลักทรัพย์จะกำหนดว่าผู้ต้องรายงานการซื้อขายหุ้นต่อสำนักงานหรือตลาดหลักทรัพย์คือผู้บริหารบริษัทผู้ผสมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะหรือไม่ หรือยอม ถ้าพิสูจน์ได้ว่าเป็นผู้ถือหุ้นแทน หรือ “โนมิनी” ก็ต้องรายงาน	ประกาศของก.ล.ต. หรือตลาดหลักทรัพย์จะกำหนดว่าผู้ต้องรายงานการซื้อขายหุ้นต่อสำนักงานหรือตลาดหลักทรัพย์คือผู้บริหารบริษัทผู้ผสมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะหรือไม่ หรือยอม ถ้าพิสูจน์ได้ว่าเป็นผู้ถือหุ้นแทน หรือ “โนมิनी” ก็ต้องรายงาน	

ช่วงที่ 2 ช่วงก่อนการตัดสินใจของปชท. (ระหว่างวันที่ 26 ก.ย. 43 – 25 ต.ค. 43)
 “ทักษิณปลุกขวัญลูกพรรค ลั่นแพ้ไม่ได้สู้มตี ปชท. สอนโชนหุ้น” (ข่าว, มติชน 27 กันยายน 2543)
 หนังสือพิมพ์มติชน

บุคคลที่ปรากฏในข่าว		นิติศาสตร์		รัฐศาสตร์	
ผู้ที่ได้สัมภาษณ์	ผู้ถูกอ้างอิง	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น	วาทกรรม
- สนั่น ขจรประสาธ - ประเวศ วะสี - ปชท. - เจ็ทน้อย สุदारัตน์ - ปชท. - นายธานี ศักดิ์เดชะ (รองเลขาฯ ปชท) - สมศักดิ์ ปริศนันทกุล (กก. บริการ พรรคชาติไทย) - กร ทวีรังสี - ชวน หลีกภัย	- ทักษิณ - ปชท.	ข้อพิจารณาตามหลักกฎหมาย	มาตรา 291 ของ รธน. ระบุว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังต่อไปนี้มีหน้าที่อันบัญญัติแสดง รายการทรัพย์สิน และหนี้สินของตน และคู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อ ปชท. ทุกครั้ง ทุกครั้งที่ เข้ารับตำแหน่ง หรือพ้นจาก ตำแหน่ง (1) นายกฯ (2) รมต. (3) สมาชิก สว. ฯลฯ 2) มาตรา 32 เกี่ยวกับการตรวจ สอบทรัพย์สิน และหนี้สิน ที่ระบุให้ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้อง ยื่นทรัพย์สินฯ ต่อ ปชท. ทุกครั้งที่เข้า	ความโปร่งใสทาง การเมือง	1) ปชท. เป็นองค์กรอิสระ ไม่ขึ้นกับ ใคร และเป็น ศก. ของคำตอบทุกอย่าง ที่รวมต. ทุกคนต้องยื่นบัญชี ทั้งนี้ เรื่องโชนหุ้น หากเป็นไปตามกม. ก็ ไม่มีปัญหา แต่หากนอกเหนือไปจากนี้ เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ ปชท. ทุกคนต้อง พิจารณา 2) เมื่อมาเป็นนักการเมือง ก็ต้อง พร้อมรับการตรวจสอบจาก ปชท. ทุกคนต้องพยายามทำตนเองให้ โปร่งใส และกระบวนการต่างๆ ที่ เข้มแข็งในเรื่องการตรวจสอบ อยากให้ทุกคนยอมรับ โดยเฉพาะ การเปลี่ยนแปลงสังคม อย่านำไปโทษ ใคร เพราะทั้งหมดเป็นสิ่งที่ทุกคน

บุคคลที่ปรากฏในข่าว		นิติศาสตร์		รัฐศาสตร์	
ผู้ที่สัมภาษณ์	ผู้ถูกอ้างอิง	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น	วาทกรรม
			และเน้นตำแหน่ง โดยใน ระบุว่า “ทรัพย์สินและหนี้ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในประเทศ และทรัพย์สินที่มีได้อยู่ในครอบครองของผู้ยื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย		ร่วมกันกำหนดขึ้นมา เมื่อกำหนดแล้ว ก็ต้องยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้น สมควรที่จะตรวจสอบ รมต. คนอื่น ๆ ด้วย เป็นเรื่องสมควรที่ทุกคนควรจะเปิดเผย ตรวจสอบให้เหมือนกันทุกคน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ช่วงที่ 2 ช่วงก่อนการตัดสินใจของ ปปช. (ระหว่างวันที่ 26 ก.ย.43 – 25 ต.ค.43)

“ปปช. สอบไต่สวน เศษ.เฮ้ย ทักษิณ อยู่ได้กี่ปี” (ข่าว, ไทยรัฐ, 28 กันยายน 2543)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

บุคคลที่ปรากฏในข่าว		นิติศาสตร์		รัฐศาสตร์	
ผู้ให้สัมภาษณ์	ผู้ถูกอ้างอิง	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น	วาทกรรม
-ปปช. -ปปป	ทักษิณ	ข้อพิจารณาตามหลักกฎหมาย	อนุกรรมการที่ตรวจสอบทรัพย์สิน อาศัยอำนาจมาตรา 19(12) ของก.ม. ปกครอง รธน. ให้อนุกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง เสนอต่อคณะกรรมการ ปปช. ส่วนผลการตรวจสอบจะเป็นอย่างไร อนุกรรมการนั้น จะตรวจสอบว่า ณ วันที่ยื่นทรัพย์สิน พ.ต.ท. ทักษิณ มีทรัพย์สิน-หนี้สิน ตรงตามที่ยื่นหรือไม่ คือมีในนามของตัวเองหรือในนามบุคคลอื่นเท่าไรหรือไม่ อย่างไร อนุกรรมการมีหน้าที่ต้องรวบรวมหลักฐานและข้อเท็จจริง	การต่อสู้ทางการเมือง	การเมืองเดินเข้าสู่จุดพลิกผันอีกครั้ง นับจากวินาทีแรกที่คณะกรรมการป้องกันมิมติเรื่องรับเรื่องเรียนให้ตรวจสอบการยื่นบัญชีฯ ของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย เอาไว้พิจารณาท่ามกลางความยินดีปรีดาของ สส. ปชป.ที่ลุ้นผลการพิจารณาครั้งนี้ อย่างใจจดใจจ่อ

ช่วงที่ 2 ช่วงก่อนการตัดสินใจของ ปปช. (ระหว่างวันที่ 26 ก.ย.43 – 25 ธ.ค.43)
 "เลือดเข้าตา ไม่ใช่กู้ย ักษิณล้นเทียบ ส่นปปช. จับเป็นแจ่งเท็จ" (ข่าว,ไทยโพสท์ 26 กันยายน 2543)
 หนังสือพิมพ์ไทยโพสท์

บุคคลที่ปรากฏในข่าว		นิติศาสตร์		รัฐศาสตร์	
ผู้เล่าเรื่อง	ผู้ถูกอ้างอิง	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น	วาทกรรม
-ปปช.	-ทักษิณ	รักษาหลักการของรัฐธรรมนูญ	จากเอกสารทั้งหมด กม.ปปช. สามารถเอาผิด พตท.ทักษิณได้ เนื่องจากช่วงที่ พตท. ทักษิณ ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (รองนายกรัฐมนตรีหรือที่ทรัพย์สินฯ หลั่งจันต์ตำแหน่ง 1 ปี รธน. และกม. ปปช. มีผลบังคับใช้แล้ว นั้นหมายความว่า พตท.ทักษิณ มีความผิด ตาม ม.295 ของ รธน. มีผลให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเป็นเวลา 5 ปี การดำเนินขั้นตอนทุกอย่างจะเหมือนกับกรณีของ พด.ต. สนั่น คือ ต้องส่งเรื่องให้ศาล รธน. วินิจฉัยอีกครั้ง	เสถียรภาพของผู้นำประเทศ	มีนักบริหารและผู้มีความสามารถเป็นจำนวนมากก็ต้องการดี ของ พตท.ทักษิณอยู่ว่า จะได้รับความเป็นธรรมหรือไม่ เนื่องจากคนเหล่านี้อยากช่วยบ้านเมือง ถ้ามาช่วยบ้านเมืองแล้วมาเจอกรณีให้ตายโดยไม่ได้ทุจริตคดีถึงต่อบ้านเมือง คงไม่มีใครอยากเข้ามา

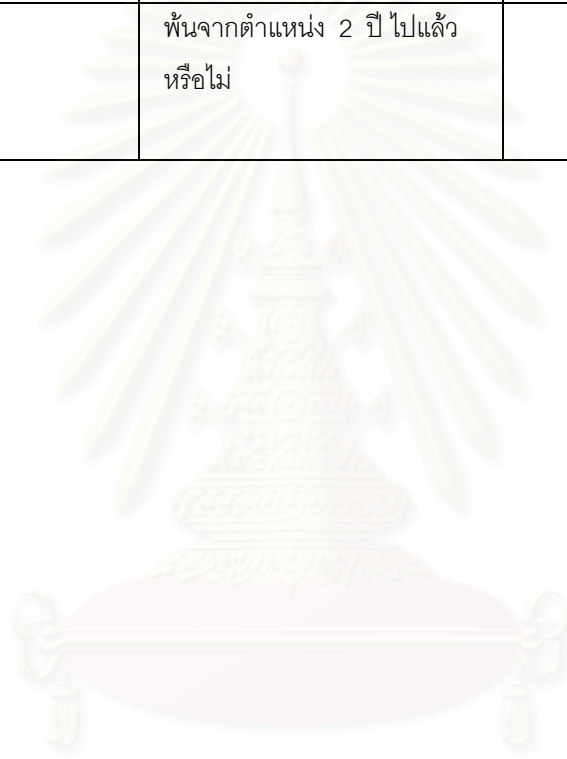
ช่วงที่ 3 ช่วงหลังการตัดสินของ ปปช. (ระหว่างวันที่ 27ธ.ค. 43-15 ม.ค. 44)

“หลักฐานมัดอ้าง “ ผี” โอนหุ้น “ ทักษิณ” เป็นมติ ปปช. ยันพร้อมพียงนายกฯ” (ข่าว, ประชาชาติ 12 ธันวาคม 2543)

ประชาชาติธุรกิจ

บุคคลที่ปรากฏในข่าว		นิติศาสตร์		รัฐศาสตร์	
ผู้ให้สัมภาษณ์	ผู้ถูกอ้างอิง	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น	วาทกรรม
<p>ปปช.</p> <p>- อนุกรรมการ ปปช.</p> <p>- นายสนธิ วรปัญญา (ปธ. วุฒิสภา)</p>	<p>ทักษิณ</p> <p>ปรีชา เกษม</p> <p>สันต์ ณ อยุธยา</p> <p>โอภาส อรุณินท์</p> <p>วรวิทย์ สุขบุญ</p> <p>ประสิทธิ์ ดำรงค์ชัย</p>	<p>ผลของการตัดสิน ป.ป.ช. (มติ ป.ป.ช.)</p>	<p>1) ขณะ กก. ปปช. ลงมติ 8 : 1 เชือดทักษิณ จงใจปกปิดหุ้น คนใช้ 2300 กว่าล้าน เข้าข่าย เลี่ยงภาษี ผิด กม.หุ้น ตะลึง อ้างชื่อคนตายโอนหุ้น</p> <p>2) นาย สนธิ วรปัญญา ประธาน วุฒิสภาแถลงภายหลัง การประชุมกับที่ปรึกษา กรณี พิจารณาคำร้อง พ.ต.ท. ทักษิณ ขอให้ดำเนินการตาม รธน. มาตรา 266 เพื่อให้ ศาล รธน. วินิจฉัยอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการ ปปช. ว่ามี อำนาจ ตรวจสอบบัญชีแสดงทรัพย์สิน จันท.ของรัฐ ภายหลัง</p>	<p>1) พลังสนับสนุนทางสังคม</p>	<p>1) กลุ่มของผู้ชุมนุมที่นำโดย นายทองก้อนหรือ ผู้รักชาติได้ เข้ามาขัดขวาง และมีการทุบ กระชกของคุณหญิงปรีชา</p> <p>2) นายทองก้อน วงศ์สมุทร ประธานคณะกรรมการ ประชาสัมพันธ์โครงการผ้าป่าร่วม ชาติหลวงตามหาบัว เดินทางโดย รถบัส ประมาณ 100คันรวมตัวกัน</p> <p>3) ระบุว่าว่า ปปช. ย่อมาจาก คณะกรรมการปกป้องคนชั่ว แห่งชาติ</p> <p>4) ประชาชนจะเป็นคนตัดสินใจ ขึ้นแรก และขั้นต่อไปมีเวลาอีก หลายเดือน คนตัดสินคือ</p>

บุคคลที่ปรากฏในข่าว		นิติศาสตร์		รัฐศาสตร์	
ผู้ให้สัมภาษณ์	ผู้ถูกอ้างอิง	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น	วาทกรรม
			พ้นจากตำแหน่ง 2 ปี ไปแล้ว หรือไม่		ศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อมุ่งมันจะ แก้ปัญหาของชาติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ช่วงที่ 3 ช่วงหลังการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ (ระหว่างวันที่ 27 ธ.ค. 43 – 15 ม.ค. 44)

“ศาลได้ ทักษิณ กดดัน แก้วปากชี้ นำมีผลย้อนตัว/นโยบาย ทรท.รอไปก่อน” (ข่าว, ไทยโพสต์ 13 มกราคม 2544)

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

บุคคลที่ปรากฏในข่าว		นิติศาสตร์		รัฐศาสตร์	
ผู้ที่ได้สัมภาษณ์	ผู้ถูกอ้างอิง	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น	วาทกรรม
ทักษิณ	- ทักษิณ - นิตยสาร ฟาร์อีสเทิร์นอิค โนมิก			การได้กลับของทักษิณ	อย่าไปฟังต่างประเทศมากนัก เพราะประเทศไทยเป็นรัฐอิสระ ต้องยืนบนลำแข้งของตนเอง บางทีต่างประเทศวิจารณ์อะไรมาก็ตกอกตกใจ จึงอย่าไปเชื่อมากนัก ต้องคิดว่าทำอย่างไรถึงจะมีความคิดเป็นอิสระ สื่อมวลชนต่างประเทศบางคน ไม่เข้าใจเรื่องการเมืองบ้านเรา บางทีใช้ความรู้สึก เพราะการที่จะเข้าใจเรื่องของบ้านเรานั้น ไม่มีใครเข้าใจดีเท่าเราเอง เพราะฉะนั้น ต้องมั่นคงในความคิด และเข้าใจในปัญหาที่แท้จริงเป็นหลัก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ช่วงที่ 4 ช่วงก่อนการตัดสิน ศาลรัฐธรรมนูญ (ระหว่างวันที่ 16 ม.ค.44 – 2 ส.ค.44)
 “ทักษิณงัดทีเด็ดสู้ ป.ช. ชัด” “อินทูน” “ชูเอียง” “ชูเอียง” “ชวน” ขอเทปลับ-บันทึกประชุม-แจกกลางศาล รธน.” (ข่าว, ประชาชาติ 15 มีนาคม 2544)
 ประชาชาติธุรกิจ

บุคคลที่ปรากฏในข่าว		นิติศาสตร์		รัฐศาสตร์	
ผู้ให้สัมภาษณ์	ผู้ถูกอ้างอิง	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น	วาทกรรม
-ผู้สื่อข่าว -แหล่งข่าวไทยรัก ไทย	-ทักษิณ -ชวน หลีกภัย -บัญญัติ -วิรัตน์ วัฒนศิริ ธรรม (กก. ป.ป.ช.) -สุทัศนสินหัน	ช่องว่างทางกฎหมาย	1) พ.ต.ท ทักษิณ ต้องการ เอกสารหลักฐานดังกล่าว เพื่อใช้ เป็นข้อต่อสู้ว่า พ.ต.ท ทักษิณ ไม่ได้รับความเป็นธรรมจาก กก.ป.ช. โดยเปรียบเทียบ สำนวนการตรวจสอบระหว่าง พ.ต.ท ทักษิณ กับนายชวนและ นายบัญญัติที่ ป.ป.ช. มีมติว่า มีได้ใจเย็นบัญชี เป็นเท็จและ เปิดโอกาสให้นายสุทัศนสิน เอกสารเพิ่มเติมกับที่ยื่นขาดเป็น จำนวนมาก แต่ ป.ป.ช. กลับมิให้ โอกาสแก่ พ.ต.ท ทักษิณ 2) กรณีการขอบันทึกและเทป การประชุมซึ่งมีความลับ	ความมีเงื่อนงำขององค์กรอิสระ	ผู้ร้องจะใช้อำนาจที่มีอยู่ ความผิดของผู้อื่นในทางการเมือง ก็จะต้องทำให้เกิดศรัทธา เผย ความเชื่อมั่นต่อประชาชนก่อนว่า กก.ของผู้ร้องไม่กระทำการอัน ฝ่าฝืนต่อ รธน. หรือ กกม. และจะ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต ยุติธรรม

บุคคลที่ปรากฏในข่าว		นิติศาสตร์		รัฐศาสตร์	
ผู้ให้สัมภาษณ์	ผู้ถูกอ้างอิง	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น	วาทกรรม
			<p>อย่างமாகของ ป.ป.ช. แม้แต่ กก. ป.ป.ช.บางคนยังถูกปฏิเสธ ความเป็นหลักฐาน แสดงให้เห็นว่าจำนวนการสอบสวนมี ข้อบกพร่อง มีความพยายามในการ การรวบรวมหลักฐาน จะเป็น หลักฐานแสดงให้เห็นว่าจำนวน การสอบสวนมีข้อบกพร่อง 3) มาตรา 295 ของ รธน. ที่ ป.ป.ช. ขอให้ศาลพิพากษา วินิจฉัยนี้ ก็เป็นพบบัญญัติที่ บังคับกรณีของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองเท่านั้น แต่ขณะที่มี การตรวจสอบการยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สิน พ.ต. ท ทักษิณได้พ้นตำแหน่ง ทางการเมืองเป็นเวลานาน เกือบ 3 ปีแล้ว กรณีนี้ จึงไม่ต้อง ด้วยมาตรา 295</p>		

ช่วงที่ 4 ช่วงก่อนการตัดสิน ศาลรัฐธรรมนูญ (ระหว่างวันที่ 16 ม.ค.44 –2 ส.ค.44)
 “นาย “แก้ว” ใช้ยุทธวิธี “หลุมพราง” ดึงเกม “ฮือ” โยงสัมพันธ์ลึกซึ้ง ปรบ- ป.ป.ช. (ข่าว, มติชน 5 เมษายน)
 หนังสือพิมพ์มติชน

บุคคลที่ปรากฏในข่าว		นิติศาสตร์		รัฐศาสตร์	
ผู้ที่ได้สัมภาษณ์	ผู้ถูกอ้างอิง	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น	วาทกรรม
- นิตยสารไทม์ - ป.ป.ช. - ศาล	- ทักษิณ - พจนาน - ป.ป.ช.			ความโปร่งใสทางการเมือง	1) การใช้ กม. เข้าจัดการปลดนาย กฯ พันจากตำแหน่งถือเป็นเรื่องวิบัติ แนวความคิดครั้งใหญ่ในประเทศไทย และมีเพียงไม่กี่ประเทศในโลกนี้เท่านั้นที่นำตัวนาย กฯ ขึ้นดำเนินคดีในทำนองนี้ 2) พ.ต.ท.ทักษิณ จะมอบหมายให้ ทนายความตั้งการพิจารณาคดีให้ ยืดเยื้อออกไปให้มากที่สุดที่จะทำได้ เพื่อให้ได้อยู่ในตำแหน่งได้นานพอที่จะ นำเอานโยบายของตนเองมาใช้ปฏิบัติ 3) หาก ศาล ธรน. วินิจฉัยว่า พ.ต.ท. ทักษิณ มีความผิดตาม ข้อกล่าวหาของ ป.ป.ช. ก็จะสร้างความแข็งแกร่งให้กับการต่อสู้ กับ คอร์รัปชันเมืองไทย และเป็นเกียรติสูง

บุคคลที่ปรากฏในข่าว		นิติศาสตร์		รัฐศาสตร์	
ผู้ที่ได้สัมภาษณ์	ผู้ถูกอ้างอิง	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น	วาทกรรม
					<p>ให้เห็นชัดเจกว่าองค์การอิสระอยู่ เหมือนเดิม แต่ในขณะที่เดียวกันก็จะ ส่งผลกระทบต่อกระตือรือร้นทางการเมือง ซึ่งถูกมองว่าเป็นความหวังในการกระตุ้น เศรษฐกิจให้ฟื้นคืนมาได้ ทั้งนี้ก็เป็น ความไม่แน่นอนทางการเมือง</p>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ช่วงที่ 4 ช่วงก่อนการตัดสินใจ ศาลรัฐธรรมนูญ (ระหว่างวันที่ 16 ม.ค.44 –2 ส.ค.44)

“ ทรท. ไม่มั่นใจนายกฯสีทอง” (ข่าว , ไทยรัฐ 21 กรกฎาคม 2544)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

บุคคลที่ปรากฏในข่าว		นิติศาสตร์		รัฐศาสตร์	
ผู้ให้สัมภาษณ์	ผู้ถูกอ้างอิง	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น	วาทกรรม
นพ. เต็ม	-ทักษิณ -ศาล รธน.			พลังสนับสนุนทักษิณ	จนถึงขณะนี้ยังมีประชาชน ส่งชื่อมาถึงตนทุกวัน รวมทั้งสิ้น 7.4 แสนคนแล้ว คาดว่าจะมีเพิ่ม ได้อีก แต่ไม่คิดจะเปลี่ยนให้ใคร เพราะเป็นเรื่องระหว่าง ประชาชน กับประชาชน ขอยืนยันว่าตนไม่ เคยเคลื่อนไหวต่อต้านองค์กรใด องค์กรหนึ่ง โดยเฉพาะ ป.ป.ช. เพราะ องค์กรนี้ตนก็เป็นหนึ่งใน ผู้ร่วมก่อตั้ง สมัย รตต. และ การเคลื่อนไหวของตนจะเป็นไป อย่างสันติวิธี ไม่มีการใช้ ความรุนแรง

ช่วงที่ 4 ช่วงก่อนการตัดสินใจ ศาลรัฐธรรมนูญ (ระหว่างวันที่ 16 ม.ค.44 – 2 ส.ค.44)
“กรรมขัดมติ ป.ป.ช. ส่งข้อมูลให้สอบ “แม่” ชิกแช่หิน” (ข่าว, ไทยโพสต์ 2 กุมภาพันธ์ 2544)
หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

บุคคลที่ปรากฏในข่าว		นิติศาสตร์		รัฐศาสตร์	
ผู้ที่ได้สัมภาษณ์	ผู้ถูกอ้างอิง	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น	วาทกรรม
-ป.ป.ช.	-ทักษิณ	ข้อพิพาทตามหลักกฎหมาย	การใช้ข้อมูลภายในชั้นขายหุ้น การอ้างการซื้อหุ้นเพื่อสร้างราคา ตามที่ ป.ป.ช. ระบุไว้ในสำนวนการสอบสวน ซึ่งอาจเข้าข่ายมาตรา 241 ที่ผู้บริหาร กก. หรือ ผู้ถือหุ้นใหญ่ ใช้ข้อมูลภายในมาเป็นประโยชน์ในการซื้อขายหุ้น อย่างไรก็ตาม เรื่องนี้ต้องพิจารณาเฉพาะประเด็นพยานแวดล้อมอื่น ๆ ประกอบการพิจารณาด้วย		

ช่วงที่ 5 ช่วงหลังการตัดสินใจของศาลรัฐธรรมนูญ (ระหว่างวันที่ 4 ส.ค.44 – 31 ต.ค.44)
 “เจ้าสัวผันเศรษฐกิจระดูด “ทักษิณ” อยู่ยาว 8 ปี ซินคอร่ปลากนากายฯ เร่งเปิดเสรีสื่อสาร” (ข่าว, ประชาชาติ 6-8 สิงหาคม 2544)
 หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ

บุคคลที่ปรากฏในข่าว		นิติศาสตร์		รัฐศาสตร์	
ผู้ให้สัมภาษณ์	ผู้ถูกอ้างอิง	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น	วาทกรรม
-นักธุรกิจ	-ทักษิณ			เสถียรภาพของผู้ว่าประเทศ	1) นักธุรกิจทวงงการยึดเงิน เด็ก อิมคริมทักษิณพันบวงคตชุกหุ้น หนี้ตั้งรับแต่หัววัน 2) ปรากฏชัดตั้งแต่กลางคืนที่ติด ตัวสูงชัน และค่าเงินบาทแข็งค่า ขึ้นมากเป็น 45.80 เมื่อตรวจสอบ ความเห็นของนักธุรกิจชั้นนำ ต่างแสดงความเชื่อมั่นต่อทิศทาง เศรษฐกิจไทย 3) ผลตัดสินที่ออกมาจะทำให้ ประชาชนมีความเชื่อมั่นเกิดขึ้น และมีผลสะท้อนทางด้าน จิตวิทยา ทำให้ออกขายสินค้านำซึ่ง ชะลอตัวอยู่ในเวลานี้กระแสเงิน

ช่วงที่ 5 ช่องหลังการตัดสินใจของศาลรัฐธรรมนูญ (ระหว่างวันที่ 4 ส.ค.44 – 31 ต.ค.44)

“ทุกวันนี้ไม่มีผิด ทักษิณรอด” (ข่าว, มติชน, 4 สิงหาคม 2544)

หนังสือพิมพ์มติชน

บุคคลที่ปรากฏในข่าว		นิติศาสตร์		รัฐศาสตร์	
ผู้ที่ให้สัมภาษณ์	ผู้ถูกอ้างอิง	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น	วาทกรรม
<ul style="list-style-type: none"> - สุจินดา - สุวิทย์ - ฉันท - ชานันท์ - กตต. - อูระ - กระมด - ประเสริฐ 	ทักษิณ	ข้อวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ	<p>1) ตุลาการจำนวน 3 คน ที่เห็น พตท.ทักษิณไม่มีความผิดตาม มาตรา 295 ปรากฏว่ามี 4 คนที่เห็นว่า มาตรา 295 นำมาใช้กับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเท่านั้น เมื่อ พตท.ทักษิณ ได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้ว ไม่ถือว่า เข้าข่าย มาตรา 295 จึงไม่รับพิจารณา</p>	เสถียรภาพของผู้นำประเทศ	<p>1) ผมพร้อมที่จะร่วมมือกันปราบคอร์รัปชัน ขอให้สิ่งที่ผ่านมาแล้วผ่านพ้นไป ให้เป็นเมฆหมอกที่ผ่านพ้นประเทศไทยไปแล้ว เราจะร่วมมือร่วมมือกัน ไม่อยากได้เครดิตคนเดียว แต่อยากให้เครดิตทั้งหมดนี้เป็นของคนไทยทั้งประเทศ เพื่อพระเจ้าอยู่หัวของเรา ท่านทรงเห็นโดยพระวรกายมานานแล้ว ต่อไปในประเทศไทยจะไม่มีปัญหาการเมืองอีกสักครึ้มอีกต่อไป</p>

ช่วงที่ 5 ช่องหลังการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ (ระหว่างวันที่ 4 ส.ค.44 – 31 ต.ค.44)

“มติ 8 : 7 ไม่ผิด รัฐธรรมนูญ ขอบคลุมผู้ใหญ่ - เสียข้างมาก” (ข่าว, ไทยโพสต์ 4 สิงหาคม 2544)

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

ผู้ที่ให้สัมภาษณ์	บุคคลที่ปรากฏในข่าว		นิติศาสตร์		รัฐศาสตร์	
	ผู้ถูกอ้างอิง	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น	วาทกรรม	
-ทักษิณ	ผู้ถูกอ้างอิง -ตุลาการศาล รธน.	ประเด็น	วาทกรรม	ประเด็น การได้กลับของทักษิณ	วาทกรรม	รัฐศาสตร์ ฉันไม่ต้องขอขอบคุณตุลาการศาล รธน. เสียข้างมากที่ให้ความเป็นธรรม เพื่อประกาศกับชาวโลกว่า ประเทศไทยยังปกติดี คนที่ไม่ทุจริต ไม่ต้องออกจากการเมือง ถ้าไม่เช่นนั้น คงสืบสนองสมควรว่า องค์การตรวจสอบทำให้คนไม่ทุจริต ออกจากการเมือง ขอขอบคุณประชาชนทุกคนที่ให้อำนาจใจทั้งทางตรงและทางอ้อม ขอขอบคุณหลายท่านที่ต้องออกมากฎวิจารณ์เปลื้องตัว ยังคงไม่ได้เป็นเพราะท่านเหล่านั้นมีคนรัก คนซึ่งทักษิณ แต่มีความรักประเทศไทย วันนี้เป็นวันที่ผมหมอกผ่านพ้นไป ยอยากให้ประเทศไทย ตั้งแต่วันนี้มีความหวัง ยอยากให้เรียกร้องให้คนไทยทุกคน เลิกแบ่งฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเมืองต้องรวมพลังแก้ปัญหาประเทศไทย ขอให้สิ่งที่แล้วมาผ่านพ้นไป

ภาคผนวก ค.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

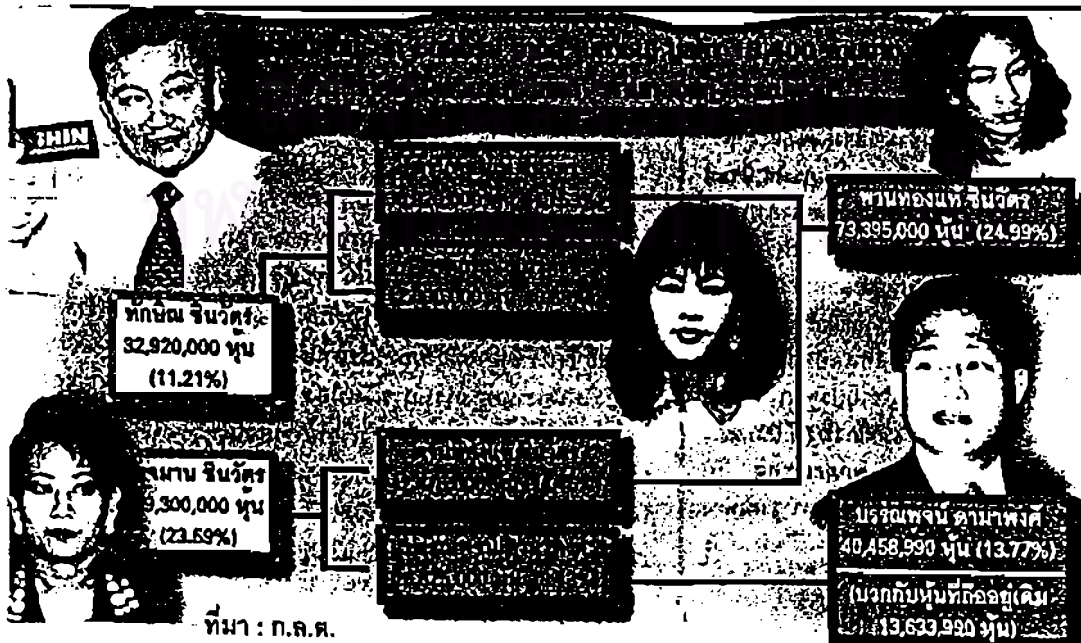
ช่วงที่ 1 ช่วงเปิดประเด็น (ระหว่างวันที่ 7 ก.ย.43 - 25 ก.ย.43)

"ทักษิณโยกหุ้น 2 หมื่นล้าน แต่งตัวรอนักนายกฯ" (ข่าว, ประชาชาติ 7 กันยายน 2543)

ประชาชาติธุรกิจ

ทักษิณโยกหุ้น 2 หมื่นล้าน แต่งตัวรอนักนายกฯ ส่องถ่ายหุ้นชินฯให้ลูก-หนิกม.คุมหุ้นรมต.

"ทักษิณ ชินวัตร" แต่งองค์ทรงเครื่องรอเก้าอี้นายกรัฐมนตรี ส่องถ่ายหุ้นชินคอร์ป-ธนาคารทหารไทย-บริษัทในเครือมูลค่ากว่า 20,000 ล้านบาทให้ลูกชายคนโต "พานทองแท้" เครือญาติ เลี้ยงกฎหมายจัดการหุ้นรัฐมนตรีที่ให้อึดได้ไม่เกินร้อยละ 5 ไม่ต้องแจ้งทรัพย์สินต่อ ป.ป.ช. "บุญคลี ปลั่งศิริ" ยันไม่กระทบการบริหารบริษัทชินฯ โฆษกพรรคไทยรักไทยระบุเป็นการทำให้ลูกชั้นตอนของกฎหมาย | [อ่านต่อหน้า ▶ 4](#)

ทักษิณ

“ทักษิณ-พจมาน”

โอนหุ้น 1.8 หมื่น ล. ให้ลูก

บริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่นส์ จำกัด (มหาชน) แจ้งต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ด.) เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2543 ว่า เมื่อวันที่ 1 กันยายนที่ผ่านมา พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย และคุณหญิงพจมาน ภริยา ได้ขายหุ้นบริษัทชินคอร์ป ในราคา 10 บาท ให้กับนายพานทองแท้ ชินวัตร บุตรชายคนโตของ พ.ต.ท.ทักษิณ รวมทั้งสิ้น 73,395,000 หุ้น (มูลค่าในตลาดหลักทรัพย์ฯ ประมาณ 13,211 ล้านบาท) คิดเป็นสัดส่วน 24.99% ของทุนจดทะเบียนที่จำหน่ายแล้วทั้งหมด ขณะเดียวกัน คุณหญิงพจมาน ได้ขายหุ้นบริษัทชินคอร์ป ให้นายบรรณพจน์ ตามาพงศ์ พี่ชายของคุณหญิงพจมานและประธานกรรมการบริษัทชินคอร์ป ในราคา 10 บาท จำนวน 26,825,000 หุ้น (มูลค่าในตลาดหลักทรัพย์ฯ ประมาณ 4,828.5 ล้านบาท) คิดเป็นสัดส่วน 9.13% ของทุนจดทะเบียน เมื่อรวมกับหุ้นเดิมที่นายบรรณพจน์ถืออยู่ ทำให้นายบรรณพจน์มีหุ้นชินคอร์ปอยู่ในมือทั้งสิ้น 40,458,990 หุ้น หรือ 13.77%

นอกจากนั้น พ.ต.ท.ทักษิณยังขายหุ้นบริษัทชินคอร์ป ในราคา 10 บาท ให้กับ น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร น้องสาว 2 ล้านหุ้น

แหล่งข่าวในพรรคไทยรักไทยเปิดเผยว่า การโอนหุ้นชินคอร์ปของ พ.ต.ท.ทักษิณและคุณหญิงพจมานที่ถืออยู่ในมือทั้งหมดให้กับบุตรชายและเครือญาติ เนื่องจากไม่ต้องการให้ตกเป็นเป้าโจมตีทางการเมือง หากลงสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. และได้รับเลือกเป็นรัฐบาล และ พ.ต.ท.ทักษิณได้เป็นนายกรัฐมนตรีในอนาคต

ก่อนหน้านี้ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย ได้เคยให้สัมภาษณ์กับ “ประชาชาติธุรกิจ” ถึงความพร้อมในการเป็นแกนนำจัดรัฐบาลชุดหน้า มีความเชื่อมั่นว่าในการเลือกตั้งครั้งหน้าพรรคไทยรักไทยจะได้ ส.ส.จากการ

แบ่งเขตเรียงเบอร์และปาร์ตี้ลิสต์รวมกันไม่ต่ำกว่า 200 ที่นั่ง เมื่อบวกกับพรรคร่วมรัฐบาล คือ พรรคชาติไทยและพรรคความหวังใหม่ ที่คาดว่าจะได้ที่นั่งรวมกันประมาณ 100 ที่นั่ง ทำให้มีเสียงมากกว่า 300 เสียง เพียงพอที่จะหนุนหัวหน้าพรรคไทยรักไทยเป็นนายกรัฐมนตรีได้อย่างมั่นคงพอควร

หลบ กม.จัดการหุ้นของ รมต.

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า นอกจากนั้น ตาม พ.ร.บ. การจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. 2543 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2543 กำหนดให้รัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในบริษัทไม่เกิน 5% ของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทนั้น ถ้าต้องการจะถืออยู่ต้องแจ้งให้ประธานคณะกรรมการ

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และโอนการจัดการหุ้นให้กับนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจจัดการกองทุนส่วนบุคคลที่ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จัดการแทน ทั้งนี้บุคคลดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจาก ป.ป.ช.

ก่อนหน้านี้ การพิจารณาร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวในชั้นกรรมาธิการวิสามัญ กรรมาธิการที่เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ ต้องการให้นับรวมหุ้นส่วนของรัฐมนตรีรวมถึงหุ้นของทายาทของรัฐมนตรีด้วย แต่เสียงส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย เนื่องจากจะเป็นการขัดรัฐธรรมนูญ เพราะเป็นการละเมิดสิทธิของทายาท ยกเว้นทายาทที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

นายสุรพันธ์ เวชชชีวะ โฆษกพรรคไทยรักไทย เปิดเผย “ประชาชาติธุรกิจ” ว่า การโอนหุ้นของ พ.ต.ท.ทักษิณ ให้กับลูกๆ และครอบครัว เป็นเรื่องที่ต้องทำ เพราะ พ.ร.บ.การจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ.2543 บัญญัติไว้ชัดเจนว่า ผู้ที่จะเข้าไปดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะต้องไม่ถือหุ้นในบริษัทใดๆ ดังนั้น พ.ต.ท.ทักษิณจึงมีแผนที่จะขายโอนหุ้นอยู่แล้วเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเมื่อเข้าไปทำงานการเมือง เมื่อถึงเวลาที่จะเข้าไปรับตำแหน่งทางการเมืองก็พร้อมที่จะให้ตรวจสอบความถูกต้องทั้งหมด และเชื่อว่าจะไม่ขัดข้องใดๆ ในใจประชาชน และช่วงนี้ก็ใกล้เลือกตั้งถ้ายังไม่โอนในช่วงนี้ พรรคอื่นๆ อาจใช้จุดนี้เป็นเป้าโจมตีในการหาเสียงได้ ไม่ใช่เตรียมเป็นนายกรัฐมนตรีได้อย่างไ

เสียงกฎหมาย ป.ป.ช.

ผู้สื่อข่าวรายงานด้วยว่า ตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 ส่วนที่ 4 ด้วยการแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มาตรา 32 บัญญัติไว้ว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีและรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง และคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าวต่อ ป.ป.ช.ชุดครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง

ดังนั้น การที่ พ.ต.ท.ทักษิณและคุณหญิงพจมานโอนหุ้นให้นายพานทองแท้ บุตรชายที่ปัจจุบันมีอายุ 23 ปี ทำให้ พ.ต.ท.ทักษิณไม่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินของนายพานทองแท้ในวันที่ พ.ต.ท.ทักษิณรับตำแหน่งทางการเมือง

เนื่องจากนายพานทองแท้บรรลุนิติภาวะแล้ว

นอกจากนี้ ตามกฎหมาย ป.ป.ช. มาตรา 10 (2) ได้บัญญัติห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญาทำหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น จึงไม่แปลกที่ พ.ต.ท.ทักษิณจะต้องโอนหุ้นให้นายพานทองแท้

โอนหุ้นบริษัทอื่นอีกเพียง

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า นอกจากการโอนหุ้นบริษัทชินคอร์ปแล้ว คุณหญิงพจมานยังได้แจ้งสำนักงาน ก.ล.ด.ว่า ได้ขายใบสำคัญแสดงสิทธิจะซื้อหุ้นธนาคารทหารไทย ราคา 10 บาท จำนวน 450 ล้านหน่วย มูลค่า 4,500 ล้านบาท หรือ 22% ให้กับนายพานทองแท้ด้วย

สำหรับบริษัทธนาคารหลักทรัพย์ที่คาดว่าจะต้องมีการโอนหุ้นให้กับบุตรและเครือญาติ ประกอบด้วย 1.บริษัท เอสซี ออฟฟิศ ปาร์ค จำกัด 2.บริษัท เอสซี แอสเสท จำกัด 3.บริษัท โอไอ ลิสซิ่ง จำกัด และ 4.บริษัท ประโหมสุทพรีทเพอดี จำกัด (ดูรายละเอียดในตาราง) ดังนั้น เมื่อรวมมูลค่าหุ้นที่ พ.ต.ท.ทักษิณและภริยาโอนหุ้นให้กับบุตรและเครือญาติแล้วมีมูลค่าไว้ต่ำกว่า 20,000 ล้านบาท

นายบุญคลี ปลั่งศิริ ประธานกรรมการบริหารบริษัทชินคอร์ปกล่าวกับ “ประชาชาติธุรกิจ” ว่า การเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นดังกล่าวเกิดขึ้นในกลุ่มเครือญาติ และผู้ก่อตั้ง แต่จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ทั้งการบริหาร และตัวผู้บริหารที่จะดำเนินโดยผู้บริหารมืออาชีพเช่นเดิม

นายสุรเกียรติ์ จักรธรรานนท์ ประธานกรรมการอำนวยการบริษัท เอสซี แอสเสท จำกัด กล่าว

Handwritten signature/initials

ช่วงที่ 2 ช่วงก่อนการตัดสินใจของ ปปช. (ระหว่างวันที่ 26 ก.ย.43 - 26 ธ.ค.43)

"ปปช. นัดชี้ชะตาทักษิณอินทูน" (ข่าว,ไทยรัฐ, 26 กันยายน 2543)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ปปช. นัดชี้ชะตา ทักษิณอินทูน

นำข้อมูล
เอกใหญ่
26 กันยายน
"ก๊อแลนรงค์"
เตรียมนำเรื่อง
★ มีต่อหน้า 17

ปปช. นัดชี้ชะตา ☆ ต่อจากหน้า 1
การอินทูนของ "พ.ต.ท.ทักษิณ" เข้าหาหรือที่ประชุม
ปปช. วันที่ 26 ก.ย. ประธาน ปปช. ยินยอมพร้อมทำ
หน้าตัวอย่างตรงไปตรงมา ไม่หวั่นไหวแม้จะถูกกดดัน
หรือทำทนาย แคนนาคี ปช. ปรุคฉิปปากไม่ยอมพูดเรื่อง
สูตรรัฐบาล 1+2 "บรรหาร" อุบัติ บอกรั่วว่าอนาคตเป็น
สินไม่แน่นอน "สมศักดิ์" อัด ปปช. ขอบใช้วิธีโยน
หินถามทาง แบนท่าพร้อมจับมือไทยรักไทยหากนโยบาย
สอดคล้องกัน "สมพงษ์" จ่อคิวรักษาการเลขาธิการพรรค
ชาติไทย "ปองพล" เตือนให้ระวัง ผลเมื่อไหร่จะโดน
ล้างลูก "นิกิจวั" เตือน "นายเกษร" จี้จกรยานท่าเกี
ระวังจะล้มคะมาเป็นข่าวชายหน้าไปทั่วโลก "เสกสรรค์"
ชี้การเมืองไทยไม่คืน เพราะนักการเมืองไม่พัฒนา เรียก
ร้องจนรุ่นใหม่วางชาตินิยม เลิกหลงไหลลึกการเมือง

หลังจากที่นายอนันต์ อนันตกุล เลขาธิการพรรค
ประชาธิปไตย ได้ออกมาเสนอแนวคิดใหม่ในการจัดตั้ง
รัฐบาล โดยให้พรรคอันดับ 1 และ 2 จับมือกัน แต่ถูก
แกนนำพรรคประชาธิปไตยและรัฐบาลออกมาคัดค้านนั้น
เลขาธิการพรรคมีอำนาจตัดสินใจ ซึ่งไม่ใช่ระบบของ
พรรคประชาธิปไตย และเชื่อว่าพรรคประชาธิปไตยเล่น
การเมืองสกปรกจนคนไม่ศรัทธา แต่ในอีกมุมมองหนึ่ง
ก็อาจเป็นไปได้ที่เป็นการโยนหินถามทาง เพราะพรรค
ประชาธิปไตยมีพฤติกรรมเช่นนี้บ่อยครั้ง

นายสมศักดิ์กล่าวด้วยว่า รัฐบาลจะมีความมั่นคง
หรือไม่ ไม่ใช่อยู่ที่การมีเสียงสนับสนุนมากมาย 300-
400 เสียง แต่ขึ้นอยู่กับความสามัคคีและความจริงใจใน
การเข้ามาแก้ไขปัญหาบ้านเมือง และที่สำคัญต้องม
นโยบายในการทำงานที่ตรงกันจึงอยู่ได้มั่นคง

แบะท่าพร้อมจับมือไทยรักไทย

นายสมศักดิ์กล่าวด้วยว่า การเป็นพันธมิตรของ
6 พรรคร่วมรัฐบาล ขณะนี้ก็มีอยู่เพราะทำงานร่วมกัน
มานาน ซึ่งหากเป็นไปได้ก็อยากที่จะทำงานร่วมกัน
อีกครั้ง ตามที่นายกรัฐมนตรีต้องการ แต่ทั้งนี้ไม่ได้เป็น
เรื่องง่าย ในจะถึงมือ 6 พรรคร่วมรัฐบาลตลอดไป
เพราะการเมืองไทยมีความซับซ้อนและมีการเลือกตั้ง

สำหรับพรรคชาติไทยพร้อมที่จะร่วมงานกับทุกพรรค
การเมืองรวมถึงพรรคไทยรักไทย หากมีนโยบายสอดคล้องกัน

ต่อข้อถามที่ว่า มีการตั้ง ส.ส. ของพรรคชาติพัฒนา
เข้ามาร่วมในพรรคด้วยนั้น นายสมศักดิ์ตอบว่า ขอยืนยัน
ว่าพรรคไม่ได้ดูหรือดึงมา แต่เป็นการมาโดยความ
สมัครใจของแต่ละคน อีกทั้งการมี ส.ส. มากๆ มากก็
ไม่ได้หมายความว่า นายบรรหาร ศิลปอาชา หัวหน้าพรรค
จะต้องการกลับมาเป็นนายกรัฐมนตรีอีกครั้ง เพราะเรา
มีความเขินมือเขินตัว และรู้ว่าไม่ใช่พรรคใหญ่อย่าง
ในอดีต คาดว่าหลังการเลือกตั้งพรรคชาติไทยจะเป็น
พรรคขนาดกลาง มี ส.ส. มากกว่าเดิมแน่นอน แต่จะ
มากถึง 50-60 คนหรือไม่นั้น ยังตอบไม่ได้ |

"สมพงษ์" จ่อคิวรักษาการเลขาฯ

ผู้สื่อข่าวถามว่า กรณีของนายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์
อดีตแกนนำพรรคชาติพัฒนา ที่มีข่าวว่าจะย้ายมาอยู่พรรค
ชาติไทย นายสมศักดิ์ตอบว่า ต้องดูการประชุมพรรคใน
วันอังคารที่ 28 ก.ย. นี้ ว่านายสมพงษ์จะมาสมัครเป็น
สมาชิกพรรคหรือไม่ เพราะมีการนัดหมายไว้แล้ว ส่วน
หากเข้ามาแล้วจะมาเป็นเลขาธิการพรรคทันทีนั้นคง
ไม่ใช่ เพราะต้องมีการเลือกตั้งเลขาธิการพรรคหลังการ
เลือกตั้ง ส.ส. แต่หากจะเข้ามาเป็นรักษาการเลขาธิการ
พรรคนั้น ก็มีความเป็นไปได้สูง แต่ก็ขึ้นอยู่กับเสียง
ส่วนใหญ่ของสมาชิกพรรค ซึ่งขณะนี้นายประเทือง
วิจารณ์ปรีชา ได้ทำหน้าที่รักษาการเลขาธิการพรรคอยู่

"เนวิน" อัดยับนโยบายไทยรักไทย

นายเนวิน จิตชอบ รมช.เกษตรฯ กล่าวว่ นโยบาย
กองทุนหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 ล้านบาท ของพรรค
ไทยรักไทย เป็นเรื่องที่ทำไม่ได้ เพราะรัฐบาลไม่มี
เงิน ต้องหาเงินถึง 8 หมื่นล้านบาท มาทำโครงการนี้
อยากจะถามพรรคไทยรักไทยว่า จะเอาเงินนี้มาจากไหน
แค่การขึ้นเงินเดือนข้าราชการที่เมื่อก่อนเคยขึ้นปีละ 2
ขั้น ตอนนี้มีไม่อีกแล้ว มีแค่ขึ้นครั้งหรือหนึ่งขั้นเท่านั้น
ตอนนี้มีความพยายามเอาเงินไปจัดจำหมู่บ้านละ 1 หมื่น

ความล้มเหลวในทรวงแก้ไขเศรษฐกิจ เพราะนายชวนอ่อนแอแล้วว่า ในการเลือกตั้งครั้งหน้าจะไม่มีพรรคพันธมิตรไหนได้ ๘.๓. มากกว่าพรรคประชาธิปัตย์แน่นอน ซึ่งถ้าเสียงของพรรคพันธมิตรได้มากพอที่จะจัดตั้งรัฐบาลได้ จะทำให้นายชวนมีโอกาสเป็นนายกรัฐมนตรี ๖ แต่ถ้าพรรคพันธมิตรไม่สามารถจัดตั้งรัฐบาลได้ เพราะเสียงไม่พอนายชวนก็ได้เตรียมแผนไว้แล้ว โดยจะหันจากที่พรรคประชาธิปัตย์ได้เลือกนายอนุทิน อนุทินถูก มาเป็นเลขาธิการพรรค เพื่อต้องการให้ประธานงานกัพรรคไทยรักไทยและความหวังใหม่ ในการจัดเมืองร่วมกันกับรัฐบาล เพราะนายอนุทินเป็นนักประสานที่ดี นอกจากนี้ยังมีข้าราชการเกษียณอายุหันมาเล่นการเมืองกันมาก จึงเป็นโอกาสที่นายชวนจะกลับเข้ามาเป็นรัฐบาล เพราะการเมืองไม่มีอะไรแน่นอน สามารถเป็นไปได้ทุกอย่าง เพื่อให้ตัวเองเป็นรัฐบาล ทั้งนี้ที่นายชวนต้องเดินเกมอย่างนี้ เพราะไม่มีมันใจสถานการณ์การเลือกตั้งครั้งต่อไปว่าพรรคประชาธิปัตย์จะได้เสียงเป็นพรรคอันดับหนึ่ง

ป.ป.ช.พร้อมสอบทรัพย์สิน "ทักษิณ"

นายโอกาส อรุณันท์ ประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) กล่าวถึงการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและการโอนหุ้นของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทยว่า ป.ป.ช.พร้อมที่จะให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ไม่มีการเลือกปฏิบัติ ส่วนกรณี พ.ต.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ อดีตเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ ระบู้ว่า ป.ป.ช.พิจารณาเรื่องเงินกู้ 46 ล้านบาทใน 1 เดือน และขอให้ใช้มาตรฐานเดียวกันกับการตรวจสอบ พ.ต.ท.ทักษิณนั้น ก็ขอให้ พ.ต.ต.สนั่นกลับพิจารณาว่า คั้งแต่มีการยื่นร้องเรียนเรื่องเงินกู้ 45 ล้านบาท เข้ามาตั้งแต่ปี 2539 ป.ป.ช. ก็ตรวจสอบมาตลอด จนการอภิปรายไม่ไว้วางใจเสร็จสิ้นลง จึงมาดำเนินการอย่างจริงจังว่าระยะเวลาเกิด 1 เดือนหรือไม่ ทั้งนี้ การตรวจสอบทุกเรื่อง ป.ป.ช.ใช้มาตรฐานเดียวกัน และไม่ได้อธิบายว่าจะต้องเสร็จในเวลาเท่าใด ขึ้นอยู่กับข้อมูลเป็นหลัก จะมากกำหนดเวลาไม่ได้ เพราะการทำงานไม่ได้ขึ้นอยู่กับ ป.ป.ช.แต่อย่างเดียว แต่จะต้องขอข้อมูลและความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย

นำเข้าหารื้อที่ประชุม ป.ป.ช. อังการนี้

นายโอกาสกล่าวว่า อย่างไรก็ตาม ในกรณีของ พ.ต.ท.ทักษิณ ขณะนี้ยังไม่ทราบว่าจะคืนหน้าไปถึงไหน แต่จะติดตามสอบถามให้ เราเร่งพิจารณาอยู่แล้ว ไม่ต้องการให้ใครมาเร่ง ส่วนการที่หลายฝ่ายออกมาวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของ ป.ป.ช.นั้น เราไม่ถือว่าเป็นการกดดันหรือท้าทาย ป.ป.ช.แต่อย่างใด

นายก้านรงค์ จันทิก เลขาธิการ ป.ป.ช. กล่าว ว่า ในวันที่ 28 ก.ย. นี้จะนำเรื่องที่นักศึกษามหาวิทยาลัยรวมคำแหง ยื่นเรื่องร้องเรียนให้ ป.ป.ช. ตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและการโอนหุ้นของ พ.ต.ท.ทักษิณ และข้อมูลที่มาเข้าหน้าห้องของ ป.ป.ช. ได้รวบรวมไว้ในเบื้องต้น โดยจะนำเสนอเข้าสู่ที่ประชุมให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อทราบ ซึ่ง ป.ป.ช.สามารถหยิบยกมาสอบสวนก็ได้ หรือจะยื่นขอมาเป็นเรื่องเพื่อพิจารณาก็ได้เช่นกัน

เรียกเครื่องคนรุ่นใหม่สร้างชาตินิยม

นายเสกสรรค์กล่าวว่า การเลือกเครื่องรุ่นใหม่ให้ให้สถานการณ์ของประเทศดีขึ้น ถ้าประชาชนยังไม่ถูกใจมาร่วมมือกันสร้างความเป็นชาตินิยม ไม่คิดเอาธุรกิจของบ้านเมืองเป็นธุระของตัวเอง ยังทำตัวเป็นไพร่ในชนชั้นที่คอยแต่จะฝากความหวัง เรียกเครื่องใหม่ผ่านบริษัทยุโรปมาช่วยเหลือก็ปัญหา วันนี้นำประชาชน โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ต้องหันมาสนใจการเมือง อย่าคอยแต่จะฝากความหวังกับรัฐบาล ที่สำคัญต้องแยกให้ออกระหว่างกระบวนการใช้อำนาจกับการแสดง ไม่ใช่จะฝากคอยปลื้มคนซึ่งจัดการบ้านการเมืองแล้วบอกว่าเป็นคนดีอย่างนั้นอย่างนี้ ประชาชนอย่าไปเชื่อกระบวนการโฆษณา มิตรชัย ทางการเมือง เพราะการแสดงการสร้างภาพไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาให้ประเทศชาติ อย่างพยายามสร้างกระแสเฉพาะหน้า ส่งคนมาเป็นคู่แข่ง นายกรัฐมนตรีคนได้ คนเหนือ แล้วก็เขี่ยกันเหมือนส่งมวยไปชกโอลิมปิก คนจะไม่บอกว่า พ.ต.ท.ทักษิณหรือนายชวน ใครเหมาะสมจะเป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป แต่คนที่คอยกระแสเรียกของประชาชน ก็คือคนที่เหมาะสมจะเป็นนายกรัฐมนตรี

ทำบุญวันเกิด 57 ปี "ฉลาด"

สืบโม่งวันเดียวกัน ที่ตำหนักอาคารรัฐสภา กลุ่มเพื่อนฉลาด คณะกรรมการพรรคเพื่อประชาธิปัตย์ (ครป.) มีมอบสมาชิกคนจน สมาชิกเกษตรกรภาคอีสาน (ทกอ.) และสหภาพพนักงานบริษัทไทยเกรียงสิงหน่อ ได้ร่วมกันทำบุญเลี้ยงพระครบ 57 วัน ในการออกข้าว และครบรอบวันเกิด 57 ปีของ ร.ต.ฉลาด วรฉัตร ซึ่งปักหลักอดอาหารประท้วงรัฐบาลอยู่ที่หน้ารัฐสภา โดยได้เงินบริจาคพระสงฆ์จำนวน 9 รูป จากวัดสุทธจินดาธรรมทาน หรือวัดแค นางเล็ง มาฉันทพล โดยมีผู้มาร่วมงานได้แก่ นางฉันทรา วรฉัตร ภรรยา ร.ต.ฉลาด นายเอกพร รักความสุข รองเลขาธิการพรรคความหวังใหม่ นายสุวิชัย ฤทธิศิลป์ รองเลขาธิการ ครป. นายสุวิชัย หาทอง ที่ปรึกษาประธานองค์การลูกจ้างแรงงานแห่งประเทศไทย และมีมอบสมาชิกคนจนจำนวนกว่า 100 คน ที่ได้เดินเท้าจากบริเวณหน้านิคมรัฐบาลมาร่วมงานด้วย

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ที่บริเวณหน้าสี่แยกของ ร.ต.ฉลาด มีการจัดตั้งโรงศพและพวงหรีด พร้อมรูปวาดของ ร.ต.ฉลาด โดยบริเวณด้านหนึ่งเป็นที่ ร.ต.ฉลาดคนอมพัก มีมีม้ามาดาคคลุม ห้ามบุคลกลายนอกเข้าโดยเค็ดขาดพร้อมติดป้ายข้อความ "ขออภัยคนเข็มสุขภาพไม่ปรกติจะไปศาลอาญากรุงเทพได้ วันที่ 28 ก.ย. เวลา 13.30 น." โดยมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยจำนวน 4-6 คนเฝ้าอย่างใกล้ชิด

อาการทรุดหนักห้ามเรียกหมอ

นายชูเกียรติ พงศ์วิฑูรย์ นายกเทศมนตรีเมืองฉลาด กล่าวว่า สุขภาพของ ร.ต.ฉลาดทรุดหนัก มีอาการอ่อนล้าแต่ยังคงเคลื่อนไหวได้ปกติ รวมถึงการขับถ่าย ช่วงนี้จะไม่เข็ม เพราะต้องการให้พักผ่อน เพื่อรวบรวมกำลังก่อนที่จะไปศาลอาญากรุงเทพได้ เพื่อได้สวมเสื้อฟ้องใบคดีที่ฟ้อง พ.ต.อ.พรศักดิ์ คุงควิบูลย์ ผบ.ตร.ฐานละเว้นปฏิบัติหน้าที่ ที่ไม่จับกุมนายชวน เหล็กกับนายกรัฐมนตรี ที่จะวินิจฉัยหมาย และ ร.ต.ฉลาดได้จับ

“เต็ง” ว่าอนาคตเป็นสิ่งไม่แน่นอน

เวลา ๐๘.๒๙ น. วันเดียวกัน นายบรรหาร ศิลปอาชา หัวหน้าพรรคชาติไทย พร้อมด้วยแกนนำพรรค อาทิ นายสมศักดิ์ ปรีศมานันท์กุล รมว.ศึกษาธิการ นายอนุรักษ จูริมาศ รมช.เกษตรฯ และ น.ส.กัญญา ตีตป้ออาชา รมช.ศึกษาธิการ ได้เดินทางไปเยี่ยมโรงเรียนสาขาวรรคชาติไทย จ.ร้อยเอ็ด นอกจากนี้ ยังมีนายวินิจ ชิดชอบ รมช.เกษตรฯ ซึ่งในอนาคตจะลงสมัคร ส.ส.ในนามพรรคชาติไทยก็มาร่วมงานด้วย

นายบรรหารให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวถึงกรณีที่น่ายอนันต์ อนันตกุล เลขานุการพรรคประชาธิปัตย์ ปฏิเสธว่าไม่ได้เสนอแนวคิดให้พรรคอันดับ 1-2 จับมือกันตั้งรัฐบาลว่า ต้องไปดูแนวนโยบายของพรรคประชาธิปัตย์ว่าเป็นอย่างไร แต่สำหรับพรรคร่วมรัฐบาลคงไม่มีปัญหาอะไร สามารถหาความเข้าใจกันได้

ผู้สื่อข่าวถามว่า ยังมีใจในพันธมิตร ๘ พรรคร่วมรัฐบาลหรือไม่ นายบรรหารตอบว่า ขณะนี้เรายังเป็นรัฐบาลร่วมกัน ก็ต้องปรึกษาประคองรัฐบาลให้ไปตลอดรอดฝั่ง คนเป็นคนรักยาคำพูด แต่หลังเลือกตั้งก็ต้องคุยกันอีกครั้ง เพราะเรื่องอนาคตไม่มีใครชี้ชัดลงไปได้ แต่พันธมิตรทางใว้ยังมีอยู่ตลอดเวลา ผู้สื่อข่าวถามว่า เป็นไปได้หรือไม่ที่พรรคประชาธิปัตย์จะโยนหินถ้ามทาง แต่พอถูกคัดค้านก็อ้างว่าเป็นการเข้าใจผิด หัวหน้าพรรคชาติไทยตอบว่าไม่ทราบ

ให้กำลังใจทุกคนที่อยากเป็นนายกฯ

ต่อข้อถามที่ว่า ขณะนี้ทุกฝ่ายกำลังโหมตีรณรงค์การโอบนุ้ของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย คิดว่า พ.ต.ท.ทักษิณควรจะทำอย่างไร เพื่อให้เกิดความโปร่งใส นายบรรหารตอบว่า ไม่ทราบข้อเท็จจริงในเรื่องนี้จึงพูดอะไรไม่ถูก

ผู้สื่อข่าวถามว่า เหมาะสมหรือไม่ที่จะมีการตรวจสอบคนที่ขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรีอย่างเข้มงวด นายบรรหารตอบว่า ขณะนี้มีเรื่องคดีอาชญากรรมเกิดขึ้นมากมาย ก็ต้องขึ้นอยู่กับองค์กรต่างๆที่จะกำหนดบทบาทของตนเอง เราคงจะไปชี้ว่าใครบริสุทธิ์หรือไม่บริสุทธิ์ไม่ได้ เราให้กำลังใจทุกคนที่อยากจะทำขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรี แต่คงไม่ถึงขั้นจะไปสอยหนึ่งคือ พระสังฆราช เพราะทุกคนล้วนแล้วแต่มีความรู้แก่กล้าสามารถ เป็นพรรคอันดับ 1 อันดับ 2 เรวคงไปสอยเขาไม่ได้ บอกได้เพียงอย่างเดียวว่าปัญหาเศรษฐกิจของเรา นี้จะต้องช่วยบรรเทาแก้ไขอีกมาก

“สมศักดิ์” ชี้ ปชป.ชอบโยนหินถ้ามทาง

นายสมศักดิ์ ปรีศมานันท์กุล รมว.ศึกษาธิการ กล่าวว่ รัฐบาล 1+2 คงเป็นความคิดส่วนตัวของนายอนันต์ ไม่ใช่แนวคิดของพรรคประชาธิปัตย์ เพราะพรรคประชาธิปัตย์ทำงานอย่างมีระบบ ไม่ใช่ใครคนใดคนหนึ่งจะมีอำนาจตัดสินใจคนเดียว นายอนันต์เป็นนักการเมืองหน้าใหม่ อาจจะผิดพลาดระบอบราชการ คิดว่า

ก็มีเงินตามเงินไปแบ่งกันในกลุ่มเท่านั้นผู้ใหญ่นาน ถ้าหากมีการตั้งกองทุนหมู่บ้านจริงรัฐบาลก็ต้องไปขึ้นภาษี นอกจากนั้น นโยบายพักชำระหนี้ ธ.ก.ส. ๖ ปีของพรรคไทยรักไทย ก็จะทำให้ ธ.ก.ส.เจ๊ง ต่อไปชาวบ้านเดือดร้อน ก็ต้องกลับไปขอความช่วยเหลือจากพวกนายทุน ที่สำคัญไม่เชื่อว่าจะคนรวยจะเข้าใจและแก้ไขปัญหาคอนจนอย่างจริงจัง

เตือน “สมพงษ์” ระวังโดนตัวลูก

นายปองพล อดิเรกสาร แกนนำพรรคไทยรักไทย อดีตเลขาธิการพรรคชาติไทย กล่าวถึงกรณีที่พรรคชาติไทย ทานทานนายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ อดีตรองหัวหน้าพรรคชาติพัฒนา มาเป็นเลขาธิการพรรคคนใหม่ว่า นายสมพงษ์เป็นคนดี จึงรู้สึกเป็นห่วง เพราะจากประสบการณ์ที่เคยอยู่พรรคชาติไทยมาก่อน ทราบดีว่าการบริหารงานของพรรคนี้จะขึ้นอยู่กับนายบรรหาร ศิลปอาชา หัวหน้าพรรคเพียงคนเดียว ส่วนการทำงานกับสมาชิกพรรคชาติไทยคาดว่าจะเป็นไม่มีปัญหา เพราะนายสมพงษ์เป็นคนที่ดีเข้ากับคนอื่นได้ดี “ปัญหาม่าจะอยู่ที่ตัวหัวหน้าพรรคมากกว่า เพราะตอนจะเข้าพรรคนี้แหละพูดอะไรก็ได้ แต่เมื่ออยู่ไปสักพักก็จะเป็นอีกแบบหนึ่ง ผมในฐานะอดีตสมาชิกพรรคชาติไทยทราบเป็นอย่างดี” นายปองพลกล่าว

“บักจิว” ไม่สนรัฐบาลจะอยู่หรือไป

พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ หัวหน้าพรรคความหวังใหม่ กล่าวถึงกรณีที่น่ายอนันต์ อนันตกุล เลขานุการพรรคประชาธิปัตย์ เสนอสูตรรัฐบาลใหม่ 1+2 ว่า ต้องให้อภัยนายอนันต์ เพราะท่านอายุมากแล้ว ก็อาจจะหลงลืมไปบ้าง ขอให้สงสารคนแก่กันบ้าง ส่วนเรื่องที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย ถูกตรวจสอบเรื่องการโอนหุ้น ก็เป็นความซำเป็นของคนที่มาทำงานการเมือง ที่อยู่ในสายตาประชาชนต้องทำให้เกิดความชัดเจน

ผู้สื่อข่าวถามถึงเส้นตายของรัฐบาลที่จะต้องยุบสภาหรือยัง หัวหน้าพรรคความหวังใหม่กล่าวว่า อย่าไปยุ่งกับเขาเลย ปล่อยเขาไปเถอะ จะรอดหรือจะอยู่ก็เชิญตามสบาย เพราะเหลือเวลาอีกไม่กี่วัน อย่าไปยุ่งยากกับเขาเลย เรามาสนใจปัญหาของชนยากจนคนจนดีกว่า

พล.อ.ชาติชายยังได้กล่าวถึงกรณีที่นายชวนออกมาวิจารณ์การเมืองทำให้คนประหัดกันนั้นว่า การฟรีแล็ตก็เป็นเรื่องที่ดี เพราะฉะนั้นต่อไปนี้อำนาจของเราไปสร้างถนนอีกก็แล้วกัน เพราะเราว่าเราวิจารณ์กันหมดแล้ว เพราะประหัดดี สถานการณ์มันเป็นอย่างนี้เราควรวิจารณ์กันทุกวันนี้แต่ระวังอย่าให้เกิดอุบัติเหตุก็แล้วกัน เพราะจะเป็นข่าวซีเอ็นเอ็นไปทั่วโลก ว่านายกรัฐมนตรียของไทยวิจารณ์นายชวนถูกจนตาย มันไม่ไหวต้องระมัดระวังกันหน่อย

ความ.สว.มวิญญานบ้างช่างยุ

นาย मुख สุโตมาน อดีต ส.ส.ปัตตานี กรรมการบริหารพรรคความหวังใหม่ ให้สัมภาษณ์ถึงกรณีการจับขังการเมือง ๘ พรรคพันธมิตรว่า เป็นแผนการเมืองของนายชวนที่ต้องการดึงพรรคร่วมรัฐบาลมาร่วมรับผิดชอบ

โพลชี้คอร์ปชั่นทำไทยทรุด

วันเดียวกัน สำนักวิจัยเอมแคปโพล มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ได้รับความผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในหัวข้อเรื่อง "สาเหตุที่อาจทำให้ประเทศวิกฤติลงไปอีก และนักการเมืองที่ต้องการให้เป็นหน่วยรัฐมนตรีคนต่อไป" โดยศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างประชาชนใน กทม. จำนวน 2,720 คน ระหว่างวันที่ 18-23 ก.ย. ปะทงว่า จากคำถามที่ว่า ปัจจัยด้านสังคม-การเมืองใดที่เชื่อว่าจะเป็นสาเหตุทำให้ประเทศวิกฤติเลวร้ายลงไปอีก อันดับ 1 ร้อยละ 79.4 ตอบว่า การคอร์ปชั่นของนักการเมือง รองลงมาร้อยละ 78.6 บอกว่า ปัญหายาเสพติด ร้อยละ 65.9 ตอบว่า การคอร์ปชั่นของข้าราชการประจำ ร้อยละ 65.8 ตอบว่า การทุจริตการเลือกตั้ง เมื่อถามว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจใดที่เชื่อว่าเป็นสาเหตุทำให้ประเทศเกิดวิกฤติเลวร้ายลงไปอีก อันดับ 1 ร้อยละ 72.0 ตอบว่า ปัญหาหนี้มีนราคาสูงขึ้น อันดับ 2 ร้อยละ 66.4 ตอบว่า ปัญหาการว่างงานของประชาชน อันดับ 3 ร้อยละ 64.4 ตอบว่า ปัญหาค่าครองชีพสูง และร้อยละ 53.8 ตอบว่า ปัญหาหนี้สินของประเทศ

เมื่อถามถึงรายชื่อนักการเมืองที่อยากให้เป็นนายกรัฐมนตรีคนต่อไป ปะทงว่า อันดับ 1 พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย ร้อยละ 37.4 อันดับ 2 นายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ ร้อยละ 22.6 อันดับ 3 นายกร ทักษะรังสี หัวหน้าพรรคชาติพัฒนา ร้อยละ 8.5 อันดับ 4 พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ หัวหน้าพรรคความหวังใหม่ ร้อยละ 7.1 และนักการเมืองคนอื่น เช่น นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายบรรหาร ศิลปอาชา นายสุกัญชัช พานิชักดิ์ นางสุศรีรัตน์ เกตุพรพันธุ์ และนายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ เป็นต้น ร้อยละ 7.1

"เสกสรรศรี" ชี้กัวร์เมืองไทยไม่คืบ

เวลา 14.00 น. วันเดียวกัน ที่โรงแรมรอยัลริชมินท์ นนทบุรี นายเสกสรรศรี ประเสริฐกุล นักวิชาการประธานกลุ่ม ป.ค.ผ.ป. ได้กล่าวปาฐกถาพิเศษหัวข้อ "รัฐไทยในศตวรรษที่ 21" เนื่องในโอกาสครบรอบ 48 ปี หนึ่งร้อยชยันตปฏิวัติประชาธิปไตย โดยนายเสกสรรศรีได้กล่าวตอนหนึ่งว่า หลังการเลือกตั้ง ไม่ว่าพรรคไหนจะได้เสียงอันดับหนึ่ง หรือหัวหน้าพรรคใดจะได้เป็นนายกรัฐมนตรีก็ไม่ถึงสิ่งสำคัญ เพราะแต่ละพรรคล้วนมีนโยบายพื้นฐานไม่แตกต่างกัน จึงสำคัญที่ว่าประชาชนจะสามารถทำให้พรรคการเมืองไหน ขอบรับพันธะในการแก้ปัญหาของประเทศไทยในอนาคตได้ เพราะหากปล่อยให้ทุกอย่างดำเนินไปอย่างรัฐบาบปัจจุบันนี้ ในอนาคตรัฐบาลไทยก็จะทำหน้าที่เป็นแค่ผู้จัดการผลประโยชน์ให้แก่กลุ่มทุนข้ามชาติ ความสัมพันธ์ของคนในชาติก็จะย่อยยับลงจะมีการเลือกตั้งครั้งหน้าจะมีการพลิกผัน โดยการรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อนใหม่ แต่ก็ยังเป็นกลุ่มก้อนของนักการเมืองเดิมเลือดเก่า เป็นพรรคการเมืองใหม่ที่เต็มไปด้วยผลประโยชน์เก่าแก่ สมาชิกบางคนที่การเมืองมาตั้งแต่หัวหน้าพรรคยังไม่เกิดด้วยซ้ำไป

ไว้ว่าจะลดอาหารต่อไปจนกว่าจะมีการดำเนินคดีกับ นายชวน และหากเป็นอะไรไปก็ไม่น่าอนุญาตให้เรียกแพทย์หรือนำส่งโรงพยาบาล

นางจันทร์หา รวดดีกร ร.ต.ฉลาด กล่าววาทก ร.ต.ฉลาดเป็นอะไรไป ก็ดีทำให้ใจกว้างหน้าแล้ว แม้การอดข้าวจะไม่มีใครมาสนใจ แต่เขาทำเพื่อประชาชน และเป็นอุดมการณ์ของสามเฒ่า แม้ตอนแรกจะไม่เห็นด้วยก็ตาม

ห้ามรัฐบาลอย่าเหยียบซ้ำ "ทักษิณ"

นายสุริยะใส กตะศิลา รองเลขาธิการ ครป. กล่าวถึงกรณีหัวหน้าพรรคไทยรักไทยจะถูกคณะกรรมากรป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ตรวจสอบเรื่องการแจ้งบัญชีทรัพย์สินเท็จและโอนหุ้นว่า แม้กระแต่เรียกร้องให้รัฐบาลชวน หลีกภัย ยุบสภาจะเบาบาง แต่รัฐบาลนี้ไม่ควรแอบอ้างเอาความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของฝ่ายตรงข้าม เช่น กรณีหัวหน้าพรรคไทยรักไทย ที่กำลังจะโดน ป.ป.ช. ตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินมากลอบเกลื่อนความล้มเหลวในการบริหารงานของตัวเอง เพราะมีปัญหาระดับชาติที่รัฐบาลชวนก่อไว้มากมาย และหากมีการยุบสภาในช่วงนี้ ปัญหาเหล่านี้ก็มิได้รับการสะสาง และพรรคประชาธิปัตย์ยังหวังที่จะกลับมาเป็นรัฐบาลอีกรอบ ในทำกับว่าพรรคประชาธิปัตย์กำลังใช้ช่วงเทศกาลเลือกตั้งโกหกประชาชนคนไทยครั้งยิ่งใหญ่อีกครั้ง ซึ่งในภาคประชาชน กลุ่มปัญหาต่างๆเตรียมเสนอความต้องการ หรือนโยบาย เพื่อให้ผู้สมัคร ส.ส. และพรรคการเมืองที่สัญญาประชาชน โดยในส่วนของ ครป. จะมีการกำหนดวันประชุมเครือข่ายองค์กรประชาชนทั่วประเทศ เพื่อเตรียมวาระประชาชนต่อการเลือกตั้งให้ปรากฏเป็นจริง มากกว่าที่จะหวังจากนักการเมือง หรือพรรคการเมือง

มือบราซิลไล่สลลายตัวกลับบ้าน

ทางด้านกลุ่มสมาชิชาเกษตรกรภาคอีสาน (สกอ.) และกลุ่มสมาพันธ์เกษตรกรภาคอีสาน (สพอ.) จากจังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ และร้อยเอ็ด ประมาณ 2,000 คน ที่มีชุมนุมเรียกร้องค่าชดเชยในการสร้างฝายบราซิล ซึ่งมีกำหนดที่แน่นอนว่าจะเดินทางกลับภูมิลำเนาเดิมในวันที่ 25 ก.ย. นี้ โดยทางรัฐบาลได้จัดรถมีกักยานควบคุมดูแลในการส่งกลับ จำนวน 30 คัน

นายศักดิ์คำ กาญจนเสน รองประธาน สกอ. เปิดเผยว่า ทางตัวแทนรัฐบาล คือ นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ รวบรวมกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สัญญาว่าจะนำกรณีปัญหาความเดือดร้อนของพวกตนที่ยังไม่ได้รับเงินชดเชยจากการสร้างฝายบราซิลเข้าสู่การพิจารณาของสม. ภายใน 30 วัน ซึ่งพอทราบก็พอใจกับสัญญาดังกล่าว และตกลงกันว่าจะเดินทางกลับภูมิลำเนาเดิม ในเวลา 19.00 น. วันที่ 25 ก.ย. นี้ โดยจะมีพิธีบายศรีสู่ขวัญนายอาทิตย์และนายพรเทพ เศษะไพบุลย์ รมช. วิทยาศาสตร์ฯ ในเวลา 15.00 น. ก่อน อย่างไรก็ตาม ถ้ารัฐบาลไม่ปฏิบัติตามสัญญา พวกตนก็จะกลับมาใหม่ในรัฐบาลชุดหน้า

“บัญญัติ” ปิดปากเรื่องรัฐบาล 1+2

เช้าวันที่ 24 ก.ย. นายบัญญัติ บรรทัดฐาน รองนายกรัฐมนตรี และ รบม.มหาดไทย ให้สัมภาษณ์ ผู้สื่อข่าวที่ทำอาภาคารบนกรุงเทพฯ ถึงข้อเสนอของนาย อนันต์ อนันตกุล เลขานุการพรรคประชาธิปัตย์ เรื่อง การให้พรรคการเมืองใหญ่อันดับ 1-2 จับมือกันจัดตั้ง รัฐบาลว่า เป็นแนวคิดส่วนตัวของนายอนันต์ แต่ยอมรับ ว่าในความเป็นจริงเป็นไปได้ยาก หรือแทบเป็นไปไม่ได้เลย ต่อข้อถามที่ว่า พันธมิตร 6 พรรคร่วมรัฐบาลจะคงอยู่ต่อไปหลังการเลือกตั้งหรือไม่ นายบัญญัติตอบว่า ขณะนี้ยังมีข้อสงสัยไม่มากนัก เพราะยังเป็นเรื่องไกลตัว

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ตอนสายวันเดียวกัน นายบัญญัติได้เดินทางไปเป็นประธานเปิดการสัมมนาสมาชิก พรรคประชาธิปัตย์ เขต 5 สงขลา ที่โรงแรมบีพี ศรีหาลาน ข.เมืองสงขลา โดยได้กล่าวปราศรัยตอนหนึ่งว่า การเลือกตั้งครั้งใหม่ใกล้เข้ามาทุกที ทำให้ทุกพรรคเร่งระดม สมาชิก บางพรรคก็ใช้วิธีการแปลก ตั้งแต่รับสมัคร สมาชิกหญิงไปรษณีย์ บัตรสมาชิกพรรคสามารถทำไป

ซื้อลำตาลคราด 30x หรือแจ็กเตื้อ บางพรรคก็กำ วางเงินไว้สำหรับซื้อเสียง หรือซื้อ ส.ส.เข้าพรรค

แต่พร้อมกลับมาเป็นรัฐบาลอีกรอบ

นายบัญญัติกล่าวว่า ส.ส.บางคนขึ้นพรรคหรือ คำลึงคิดจะย้ายพรรค พยายามกดดันให้รัฐบาลยุบสภา ด้วยวิธีการต่างๆนานา เช่น การลาออก ซึ่งเป็นการหันเพื่อ ประโยชน์ส่วนตัวรวม หรือหันเพื่อพวกพ้องให้คิดเอง และรัฐบาลก็หนักแน่นไม่หวั่นไหว แม้ว่าจะเหนื่อยมาก แต่เราก็พร้อมที่จะทำงานอีกแม้จะเหนื่อยเหน็ดก็ตาม ในการเลือกตั้งครั้งหน้าจะมี ส.ส.ถูกคัดให้ย้ายพรรคก็คน บังไม่ทราบ แต่ไม่ว่าใครจะตกอย่างไรก็เชื่อว่าพรรค ประชาธิปัตย์จะยังได้รับความนิยมเชื่อถือจากประชาชนอยู่

นายสาวิตรี โพธิวิหค รมด.ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวระหว่างการเดินทางไปแจกข้าวแกงรวม จำนวน 500 ผืน ให้แก่ราษฎรที่ขาดงานในเขต อ.หนองสูง จ.มุกดาหาร ว่า การที่พรรคการเมืองบางพรรครวมออก ประชาชนว่า จะนำเงินมาให้หมู่บ้านละ 1 ล้านบาท หากได้เป็นรัฐบาล เป็นการหลอกลวงประชาชนโดยสิ้นเชิง เพราะไม่มีว่าจะนำเงินงบประมาณมาจากไหน แต่ที่ แน่ๆโดยไม่ต้องพูดก็คือนายชวน หลีกภัย ที่จัดสรร เงินงบประมาณในปีงบประมาณ 2544 นี้ มาให้หมู่บ้าน ละ 100,000 บาท เพื่อนำไปพัฒนาหมู่บ้าน เป็นการ ดอกย่ำว่านายชวนคือของจริง ไม่เคยหลอกลวงประชาชน “ชวน” เปิดตัว 4 ผู้สมัคร ส.ส.ปทุมฯ

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เมื่อเวลา 19.20 น.วันเดียวกัน นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้าพรรค ประชาธิปัตย์ ได้เดินทางไปร่วมงาน “พรรคประชาธิปัตย์ พบประชาชน” ที่สนามข้างบริษัทไทยภูติโกะ อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี โดยได้มีการเปิดตัวผู้สมัคร ส.ส.ปทุมธานี ทั้ง 4 คน มีนายเอกพจน์ ป่านไธ้ม ส.ส.ปทุมธานี พรรคประชาธิปัตย์ เป็นหัวหน้าทีม ท่ามกลางประชาชน ที่มารอต้อนรับกว่า 8,000 คน นอกจากนั้น ยังมี การแสดงดนตรีของนักเรียนชื่อดัง อาทิ รุ่ง สุริยา, กิ่ง สุทธิชู วงศ์เทเวศย์, สุณารี ราชสีมา, สิรินทรา นิยากร และ เศรษฐ หิมพานต์ เป็นต้น

นายชวนได้ขึ้นกล่าวปราศรัยว่า รัฐบาลได้พยายาม ทำทุกวิถีทางในกรณีแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ จนทำให้สถานการณ์เริ่มฟื้นตัวแล้ว แต่ยังมีโรคแทรกซ้อนจากราคาน้ำมัน ค้างนั้น จึงต้องขอความร่วมมือจากประชาชนทั่วประเทศ ให้ลดการใช้น้ำมัน โคนทางรัฐบาลจะเร่งรัดให้ทุกคน ร่วมกันประหยัดน้ำมันสัปดาห์ละหนึ่งวัน สำหรับการ แก้ปัญหาเศรษฐกิจ แม้ใครจะตำหนิรัฐบาลแต่เขาก็ยอมรับ ว่า เรามักปัญหาได้มุมานะไม่กระทบต่อสังคมไม่เกิด วิกฤติ รัฐบาลนี้จะอยู่ทำงานต่ออีกเพียงระยะเวลาสั้น เมื่อร่าง พ.ร.บ.งบประมาณ และ ก.ม.เลือกตั้งเสร็จ ก็ จะเชิญหัวหน้าพรรคร่วมรัฐบาลมาหารือเพื่อกำหนดวัน ยุบสภา เพื่อให้มีการเลือกตั้งภายใน 60 วัน ในการ เลือกตั้งตนรู้ว่าเงินมีความหมาย แต่ถ้าจะให้ไปจับไปปลัก ขโมยเขามาไว้ทำ ไปทุจริตไปโกงไปหลอกลับกับเจ้าแก่ง เราก็ไม่ทำ เพราะหากทำเช่นนั้นก็เท่ากับทรยศประชาชน เงินเรียกหรือให้ชาวปทุมธ เป็นทุกคน อย่าให้เงินมาจับ

ช่วงที่ 3 ช่วงหลังการตัดสินของ ปปช. (ระหว่างวันที่ 27ธ.ค. 43-15 ม.ค. 44)
 " 'คนใช้' จุดตายพันทักซิณ มติปปช. '8:1' 'ประสิทธิ์' หนึ่งเดียว 'ค้ำ' " (ข่าว, มติชน 27
 ธันวาคม 2543)
หนังสือพิมพ์มติชน

'คนใช้' จุดตายพัน 'ทักซิณ' มติปปช. '8:1' 'ประสิทธิ์' หนึ่งเดียว 'ค้ำ'

**'บัญชี' โสภิตตาม 'ชน'
 มีเอกสารทบทวน 'กรวย'**

บ.บ.ช.ลงมติ ๑ ต่อ ๑ เชิดชกักขิม' ใจเปิดเปิด-แจ้งทรัพย์สินอัน
 เป็นทั้ง ระบุคำข่มขู่การโดยไม่สุจริต บนหุ้นในอีกคนโลกอีกคนอีก
 ยังมีการซื้อขาย ๑๕๓๑๑ รธน.วันจึงยี่สิบห้าวันเสด็จเมือง-๑ ปี
 แผนประสิทธิ์ ค้ำรองขิม'กก.หนึ่งเดียวค้ำขิมตลอด ส่วนคดี'ชน'-
 บัญชี'ลงมติเป็นเอกฉันท์'รอด'มีอภิสิทธิ์ค้ำขิมวันทั้งรับคดีนี้ให้
 ทบิบคดีกลดชน'ชน'-อากรันทร์'มาพิจารณาด้วย (อ่านหน้า 27)

ปปช. ๕

มติป.ป.ช. 8:1 'ทักษิณ' แจงเท็จ

เมื่อเวลา 16.30 น. วันที่ 28 ธันวาคม นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ(ป.ป.ช.) ได้แถลงข่าวผลการพิจารณาเรื่องการไม่แสดงหุ้นสหกรณ์สุรเกษตรธานี จำกัด ให้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีอื่น การไม่แสดงหุ้นที่อยู่ในชื่อของบุคคลอื่นของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย และการไม่แสดงหุ้นในบริษัทศรีสุพรรณเทรดดิ้ง จำกัด ของนายบัญญัติ บรรทัดฐาน รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หลังจากเริ่มประชุมเรื่องนี้มาตั้งแต่เวลา 10.00 น.

ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช.ลงมติด้วยคะแนนเป็นเอกฉันท์กรณีนายชวน หลีกภัย และนายบัญญัติ บรรทัดฐาน ป.ป.ช.พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่ได้จงใจปกปิดหรือไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ส่วนกรณี พ.ต.ท.ทักษิณลงมติด้วยคะแนนเสียง 8 ต่อ 1 ระบุว่าจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามมาตรา 295 ของรัฐธรรมนูญต่อไป ทั้งนี้รายละเอียดการพิจารณาของแต่ละราย ป.ป.ช.ได้แจกเป็นเอกสารแนบข่าว (อ่านรายละเอียด น.2)

แฉหุ้นคนใช้ตายแล้วยังเคลื่อนไหว

สำหรับกรณี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เอกสารแนบลงข่าวระบุคนหนึ่งว่า การที่ พ.ต.ท.ทักษิณให้แม่ครัว คน

รับใช้ คนขับรถ ข้าราชการกร ถือหุ้นแทน พ.ต.ท.ทักษิณ ได้ทราบมาโดยตลอด เพราะ พ.ต.ท.ทักษิณ และคุณหญิงพจมาน ชินวัตร เป็นสามีภรรยา กัน ได้ใช้ชื่อบุคคลอื่นถือหุ้นในบริษัทต่างๆ แทนมาตั้งแต่เริ่มต้นทำธุรกิจ ซึ่งปรากฏพยานหลักฐานว่า การตั้งชื่อ ตั้งขาย การโอนหุ้น การรับเงินเป็นผลของหุ้นที่อยู่ในชื่อบุคคลอื่น ล้วนแต่เป็นไปตามคำสั่งของ คุณหญิงพจมาน ชินวัตร ทั้งสิ้น รวมทั้งนางกาญจนาภา หงษ์หิน เลขานุการตัวร่วมค้าได้รายงานให้ คุณหญิงพจมานทราบโดยตลอด

นอกจากนั้น การนำชื่อบุคคลอื่นมาถือหุ้นในบริษัทต่างๆ คุณหญิงพจมาน และ พ.ต.ท.ทักษิณยังเป็นเจ้าของที่แท้จริงอยู่ เพราะได้มีการทำหลักฐานการโอนกรรมสิทธิ์ในหุ้นทุกหุ้นกลับคืนไว้เป็นการล่วงหน้า เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในภายหลัง เช่น กรณีนายวันชัย เรืองพุดงค์ ผู้ถือหุ้นแทนคนหนึ่งที่เกิดชีวิตตั้งแต่ปี 2538 แล้วแต่ปรากฏว่ายังมีรายการเคลื่อนไหวของการโอนหุ้นในชื่อของนายวันชัยไปยังบุคคลภายนอกอีก และ พ.ต.ท.ทักษิณก็ไม่อาจจะอ้างความไม่รู้กฎหมาย และมอบหมายให้การจัดทำบัญชีให้เลขานุการวันเป็นผู้ดำเนินการให้ จึงไม่ต้องรับผิดชอบไม่ได้

ชี้จงใจปกปิด-ส่งศาลรธน.ชี้ขาด

เอกสารระบุว่า การที่ พ.ต.ท.ทักษิณ และ/หรือคุณหญิงพจมาน ใช้ชื่อบุคคลอื่นถือทรัพย์สินแทน น่าเชื่อว่าเป็นการค้ำนิมกรโดยไม่สุจริต เพราะหากดำเนินการโดยสุจริตก็ไม่มีเหตุผลและความจำเป็นใดๆ ที่จะต้องใช้ชื่อบุคคลอื่นถือหุ้นแทน จึงเป็นการกระทำโดยจงใจที่จะปกปิดรายการหุ้นดังกล่าว

"คณะกรรมการ ป.ป.ช.พิจารณาแล้วมีมติด้วยคะแนนเสียง 8 ต่อ 1 เกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามมาตรา 295 ของรัฐธรรมนูญต่อไป"

ถึง มาตรา 295 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ระบุว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันตีความบทบังคับขึ้นตามตรา 292 หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีการกระทำความผิดแล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เผยให้ตรวจสอบอนุภ.ถือหุ้นบริษัท

หลังจากนั้น นายอภิสิทธิ์ได้เปิดให้ผู้สื่อข่าวซักถามโดยผู้สื่อข่าวถามว่า พ.ต.ท.ทักษิณมีบุลเหตุอะไรที่ไม่แจ้งทรัพย์สินและหนี้สิน นายอภิสิทธิ์ตอบว่า ทุกอย่างมีเอกสารที่ชี้แจงไป โดยเสียงโหวตตัดสินเป็น 8 ต่อ 1 เฉพาะกรณีของ พ.ต.ท.ทักษิณเท่านั้น ส่วนกรณีอื่นๆ เป็นเอกฉันท์ ทั้งนี้ ป.ป.ช.จะรีบส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยโดยเร็วที่สุด เมื่อถนัดคดีถึงมีการพิจารณาหรือไม่มี การไว้คดีดำรงตำแหน่งทางการเมืองนับแต่วันที่ได้รับแจ้งพบหรือหลังจากไม่ได้ดำรงตำแหน่ง 6 ปี นายอภิสิทธิ์ตอบว่า "ไม่มีใญ่เหตุในเรื่องนี้ จะรีบนำกลับมาตั้งโรดก็เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งอยู่ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยด้วย" เมื่อถามไปถึงกรณีที่มีข่าวว่าถึงบ้าง มีคณะกรรมการสอบสวนไปถือหุ้นในบางบริษัท จะมีผลต่อกรณีจนเคยแล้วเป็นหรือไม่

เมื่อถามย้ำว่า การห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมือง 5 ปีนั้น นับแต่ที่ ป.ป.ช.มีคำวินิจฉัย หรือศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย นายโสภาสกลกล่าวว่า “ตรงนี้ไม่ใช่ปัญหาที่ ป.ป.ช.จะพิจารณา ป.ป.ช.พิจารณาแค่ใจหรือไม่ใจจนเห็นแล้วให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ส่วนกฎหมายจะตัดเงินหรือไม่ขึ้นอยู่กับคนไขกฎหมาย เพราะ ป.ป.ช.พิจารณาแค่ส่วนที่ใจหรือไม่ใจ

รอกฎฎีกาตีความเริ่มนับหนึ่งเมื่อใด

ตัวแทนทนายณรงค์ จันทิก เลขานุการ ป.ป.ช.กล่าวเพิ่มเติมว่า ที่ผ่านมามีอยู่ประเด็นหนึ่งที่ ป.ป.ช.ได้ส่งเรื่องไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ก็ผู้บริหารท้องถิ่นงงใจไม่ยอมแสดงบัญชีทรัพย์สิน ซึ่งเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแล้ว ทนายทนายจะแจ้งเรื่องให้มีหนังสือสอบถามไปยังสำนักคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า จะตีความนับหนึ่งตั้งแต่เมื่อไหร่ แต่ตอนนี้ก็ยังไม่ได้รับคำตอบจากกฤษฎีกา

ผู้สื่อข่าวถามว่า มีการนำเรื่องการโอนหุ้นดังกล่าวเลื่อนขึ้นมามีผลย้อนหลังหรือไม่ นายโสภาสกลกล่าวว่า “เป็นการแจ้งกรรมการ ป.ป.ช.ดำเนินการได้ ยอมรับว่าวันนี้มีการนำเรื่อง 8 เรื่องมาพิจารณา” เมื่อถามต่อว่า กรณี พ.ต.ท.ทักษิณ มีเอกสารจำนวนมาก ทาง ป.ป.ช.ได้ไปเก็บมาเป็นธรรมหรือไม่ นายโสภาสกลกล่าวว่า “ไปทำงานเป็นธรรมเต็มที่แล้ว ในชั้นอนุกรรมการ”

'ระบู่' ประสิทธิภาพ 'ซักค้านคนเดียว'

ขบวนการระบู่ ป.ป.ช.แจ้งว่า ในการประชุม ป.ป.ช. เมื่อเริ่มมีการพิจารณา นายโสภาส อรุณันท์ ได้เสนอขอเลื่อนวาระการประชุมเรื่องการโอนหุ้นของ พ.ต.ท.ทักษิณ ขึ้นมาพิจารณา เนื่องจากเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญ เพราะมีคนดูสงสัยกับสมมุติและคดีค้าน ซึ่งหากปล่อยเรื่องไปจะทำให้เกิดความเสียหายได้ ซึ่งกรรมการ ป.ป.ช.ไม่มีคนคัดค้าน จากนั้น คุณหญิงปัทมา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ก็ได้รายงานสรุปการสอบสวนของอนุกรรมการ

หลังจากรายงานเสร็จ นายประสิทธิ์ ดำรงชัย ก็ได้คัดค้านประเด็นต่างๆ เพียงคนเดียว โดยบอกว่า พ.ต.ท.ทักษิณไม่ใจ เมื่อเห็นว่านายประสิทธิ์ยังคิดใจในหลายประเด็น นายโสภาสจึงสรุปในตอนท้ายของเรื่องดังกล่าว เพื่อให้มีการลงมติ ปรากฏว่า ผลออกมา 8 ต่อ 1 รวมเวลาในการพิจารณาเรื่องของ พ.ต.ท.ทักษิณเกือบ 3 ชั่วโมง จากนั้น ได้พิจารณาเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องในเวลาเกือบห้าโมง ต่อจากนั้นได้พิจารณาเรื่องขงนายชวน หลีกภัย และนายบัญญัติ บรรทัดฐานต่อ โดยใช้เวลานาน และพิจารณาในเรื่องอื่นๆ ต่อไปด้วย

ชี้มีแง่มุมแตกต่างรับฟังได้

สำหรับนายประสิทธิ์ ดำรงชัย ที่เป็นกรรมการ ป.ป.ช. เพียงคนเดียวที่ลงมติว่า พ.ต.ท.ทักษิณไม่ใจใจปิดการแถลงบัญชีทรัพย์สิน ปรากฏว่า ได้เดินออกจากห้องประชุมและเดินกลับมายังห้องจัดการประชุม ป.ป.ช.เสร็จสิ้นลง โดยผู้สื่อข่าวไม่ทราบว่า จะทางประตูไหน

นายณรงค์ จันทิก เลขานุการของ ป.ป.ช. 8 ต่อ 1 ยืนยัน โดยไม่แจ้งผลกับสาธารณะ นายประสิทธิ์ ดำรงชัย ก็ยอมรับว่ามีประสิทธิภาพดีเหมือนกัน ก็เป็นเพราะ

มีเหตุผลของนายประสิทธิ์เอง ซึ่งแง่มุมดังกล่าว หากจะรับฟังก็สมควรรับฟังได้ แต่กรรมการอีก 8 คน ของในแง่มุมที่แตกต่างออกไปจากนายประสิทธิ์ จึงได้มีมติออกมา ส่วนเหตุผลของนายประสิทธิ์คืออะไร คงต้องไปถามกันจากผู้แทน

ศิษย์ดาวนับหนึ่งไปวนล้อม ป.ป.ช.

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ก่อนหน้าการพิจารณาของ ป.ป.ช.ในคดีดังกล่าว ปรากฏว่าเมื่อเวลา 08.00 น. ได้มีกลุ่มลูกศิษย์หลวงศุภเมธี ญะสุนันโปลา เจ้าอาวาสวัดป่าบ้านเดาด จ.อุดรธานี ประมาณ 10,000 คนได้เดินทางโดยรถบัส 80 คันมารวมตัวกันที่หน้าสำนักงาน ป.ป.ช. ด้านถนนนครปฐม เขตปทุมธานี ป.ป.ช. กรณีที่ทางลูกศิษย์ได้ยื่นเรื่องขออุทธรณ์หลัง รบ.คต. เก็บค่า 2 แสนรายชู้ให้กับ ป.ป.ช.เพื่อตีเบ็ดเสร็จคดีและลดดอกเบี้ย นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี และนายทวีปสรร วัฒนานเนมินทร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ในข้อหากระทำการที่เป็นภัยต่อเศรษฐกิจของชาติ โดยเฉพาะการออกกฎหมายรวมบัญชีคนชนบทแห่งประเทศไทย (จปท.) โดยมีนายทองก้อน รัฐมนตรีว่าการฝ่ายประชาสัมพันธ์โครงการมาป่าช่วยเหลือนักเรียน โดยระบุว่าได้ยื่นรายชื่อลูกศิษย์กว่า 2 แสนชื่อให้ ป.ป.ช.ดำเนินการกับนายชวนและนายทวีปสรรเป็นเวลา 51 วันแล้วแต่ยังไม่อะไรกันแน่ ขณะที่เรื่องของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย เกิดขึ้นหลังจากที่มีการดำเนินการอย่างรวดเร็ว

เวลา 09.00 น. วันเดียวกัน ที่อาคารรัฐสภา 2 นายสนิท วรปัญญา ประธานวุฒิสภา ได้เรียกประชุมที่ปรึกษาจำนวนมาก เพื่อหารือกรณี พ.ต.ท.ทักษิณส่งคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความอำนาจของ ป.ป.ช.ในกรณีพิจารณาการถอดถอนทรัพย์สินของ พ.ต.ท.ทักษิณที่พ้นตำแหน่ง 2 ปีแล้ว หลังจากใช้เวลาหารือประมาณ 2 ชั่วโมง นายสนิทกล่าวว่า ได้มีข้อสรุปในเรื่องนี้ว่ามีผลกระทบต่อ ป.ป.ช.ไม่ได้มีการตีความ พ.ต.ท.ทักษิณเพียงคนเดียวแต่กรณีของนายชวน หลีกภัย, นายบัญญัติ บรรทัดฐาน, นายสมชาย คูณปัทม และอีกหลายคน จึงเห็นว่าควรจะชะลอเรื่องนี้ไปก่อน ทั้งนี้อาจเป็นวิธีที่จะส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญ เพราะเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน และจะเกิดความไม่เรียบร้อยเสียเปรียบแก่กรณีอื่น

นายสนิทกล่าวด้วยว่า เรื่องที่เสนอเกี่ยวข้องกับโครงสร้างอำนาจตามรัฐธรรมนูญ จึงควรพิจารณาถึงผลกระทบซึ่ง โดยคณะกรรมการจะให้ที่ปรึกษาได้ท้วงติงศึกษาในข้อกฎหมายแล้วจึงส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญต่อไป แต่จะยังไม่ส่งในเวลานี้ และขออีกขั้นว่า การวินิจฉัยของศาลจะยังไม่ส่งไปตรงๆ และจะขึ้นอยู่กับหลักการที่มีร่วมกันในองค์กรและสังคมมาตัดสินแก้ปัญหา

ผู้สื่อข่าวถามว่า ที่ไม่ส่งไปศาลรัฐธรรมนูญอีกจนในตอนนี้อาจเพราะเหตุผลอะไร นายสนิทกล่าวว่า ประเด็นของ พ.ต.ท.ทักษิณโดยเฉพาะเรื่องที่ไม่ใช่ ค.บ.ช. ซึ่งเป็นกระบวนการที่ ป.ป.ช.กำลังพิจารณาอยู่ ค.บ.ช. ต้องส่งไปศาลรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว ซึ่ง พ.ต.ท.ทักษิณจะส่งไปประณามให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยแทน

เผยแพร่หลังเลือกตั้งป้องกันครหา

ด้านนายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา ที่ปรึกษาวุฒิสภา และประธานวุฒิสภา กล่าวถึงว่าเรื่องมีตกถึงขั้นเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะคำว่า "จงใจปกปิดบัญชีทรัพย์สิน" ของรัฐธรรมนูญถ้ามีข้อความเช่นนี้ใน ประเด็นนี้ควรตีความตีความแล้วแต่ไม่เข้าข่ายความผิดประ โขชน์ แต่ถ้าเป็นปัญหาที่ตีความแล้วตีความผิดหรือไม่ ดังที่นายชวนกล่าวไว้ รัฐธรรมนูญวิเคราห์คำว่า "จงใจ" เพราะฉะนั้นถ้าตีความแล้วตีความผิดแล้วคนในแจ้ง บางกรณี ที่ให้ตีความแล้ว เพราะศาลรัฐธรรมนูญไม่มีทนายความ คนในรัฐจะไม่ใช่ รัฐก็ตีความที่ตีความกับสามารถ แต่ถูกสกัดกั้นเพราะ นายชวน ป.ป.ช.ไม่มีอำนาจตีความส่วนคำว่าไม่ใคร่ที่จะตีความแล้วตีความแล้ว คำว่ารัฐธรรมนูญกำหนดการตีความให้ชัดเจน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ ส.ว.ตม. กล่าวไว้ว่าจะส่งเรื่องนี้ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไม่ได้เพราะเรื่อง ของ พ.ต.ท.ทักษิณเพียงคนเดียว แต่จะมีผลกระทบต่อใครรวมทั้งคนอื่น ๆ จึงควรให้ศาลรัฐธรรมนูญได้สร้างบรรทัดฐาน จึงเป็นไปได้ที่จะส่งเรื่องนี้ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยภายหลังจากเลือกตั้งแล้ว ถือเป็นวิธีการที่เหมาะสม และไม่เกิดข้อครหาในหลาย ๆ เรื่อง เพราะเรื่องดังกล่าวมีผลกระทบต่อหลายพรรค อีกทั้ง ป.ป.ช.กำลังวินิจฉัยอยู่ จึงควรดูรายละเอียดให้รอบคอบว่าจะส่งเรื่องส่งไปบนโต๊ะเหมาะสม

ก.ต.ต.ขอข้อมูลป.ป.ช.พื้นที่

นายประสาร ไครรัตน์วรกุล เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กล่าวไว้ว่า จากข้อสรุปของ ป.ป.ช.กรณี พ.ต.ท.ทักษิณ ส่วนของสำนักงาน ก.ล.ต.จะมีหนังสือถึง ป.ป.ช. เพื่อความร่วมมือในการจัดส่งข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับ การถือหุ้นแทนในชื่อของบุคคลอื่นดังกล่าว เพื่ออำนวยความสะดวกในการพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลนี้สำนักงาน ก.ล.ต.

มีความเห็นว่ามีการกระทำที่ผิดกฎหมาย

ปิดทางเข้า-ออกทุบประตู

ต่อมาเวลา 09.50 น. พล.ต.ท.กัมปิต์ ภิมบดิ์แก้ว ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล(ผบ.น.) พร้อมกำลังตำรวจปราบจลาจลประมาณ 20 นาย พร้อมคัมโบ้ กระบอง ได้เข้าล้อมที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.ที่กำลังจะเดินทางมาประชุม ป.ป.ช. ประกอบด้วยนายเอกฉัตรณรงค์ จันทิก เลขานุการ ป.ป.ช. ซึ่งเดินทางจากที่นายกรัฐมนตรีเพื่อไปยัง ป.ป.ช. นายโลกาส ฤทธิพรประธาน ป.ป.ช. คุณหญิงปริยา เกษมสันต์ ณ อยุธยา และนายวิรัตน์ วัฒนศิริธรรม กรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งทั้งสามคนนั่งมาโดยรถตู้ โดยมีลูกศิษย์หลายคนมาทั้งนี้ทั้งอยู่ติดถนนประตูพร้อมกับปรามมือ แต่เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.ดังกล่าวเดินทางมาถึงที่ประตูสำนักงน ป.ป.ช. ทางคณะกรรมการได้เข้าผ่านประตู ประตู 2 สบรถที่จอดอยู่ไว้หน้าโต๊ะและวางขวานหน้าประตูทุบเข้า ทำให้รถตู้ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.เข้าไปได้ ก็หมดใจดังกล่าวเดินเข้าไป

ภายหลังจึงเกิดคณะกรรมการ ป.ป.ช.ประชุมเรื่องคดีหุ้นของ พ.ต.ท.ทักษิณเสร็จสิ้นและกำลังจะมีการแถลงข่าว นายทองดีภักดีประคอง ได้ในกลุ่มผู้ชุมนุมได้เดินทวงไปปิดตัดถนนบนถนนวิภาวดีรังสิตซึ่งเป็นทางออกของสำนักงน ป.ป.ช. เพราะเกรงว่า ป.ป.ช.จะหลบหนีไปหมดไม่มาเจอเรื่องที่ถูกกลุ่มผู้ชุมนุมเรียกร้อง ทำให้ตำรวจ 200 นายต้องไปสกัดประตู ป.ป.ช.ดังกล่าวที่เข้าที่นายกรัฐมนตรี ป.ป.ช.ออกไปได้ แต่ไปกันมีข้อสงสัยไปปิดอยู่ก่อนแล้ว เวลานั้นรถของนายวิรัตน์ วัฒนศิริธรรม กรรมการ ป.ป.ช.กำลังจะออกนอกประตูจึงถูกผู้ชุมนุมทุบกระจกมองข้างรถแตกเสียหาย

ยื่นอุทธรณ์การถอดถอนทรัพย์สิน

เวลา 16.00 น. หลังการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช.เสร็จสิ้น เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่บริเวณทางด่วนพลจลาจลบริเวณใต้อาคารจำนวน 20 นาย ได้รื้อกำลังให้เตรียมพร้อมเนื่องจากกรรมการ ป.ป.ช.เตรียมเดินทางกลับ ปรากฏว่า กลุ่มลูกศิษย์ลูกคาหม่าว ได้ทราบข่าว และกระจายตัวกันปิดล้อมทางการเข้า-ออกสำนักงน ป.ป.ช.ทุกจุด และพร้อมส่งเสียงโห่ร้องในช่วงที่กรรมการ ป.ป.ช.และคณะเดินทาง

โดยบุคคลที่เดินลงมาจากห้องประชุมรายแรกคือ พ.ท.กมล ประจาวาทุมา และนายเกริกเกียรติ ทัพพัฒน์ เสรีธรรม ซึ่งทั้งสองปฏิเสธที่จะตอบคำถามผู้สื่อข่าว จากนั้น เป็นคุณหญิงปริยา เกษมสันต์ ณ อยุธยา ในฐานะประธานอนุกรรมการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของ พ.ต.ท.ทักษิณ พร้อมด้วยบุตรชาย และนายนายวิรัตน์ วัฒนศิริธรรม ในฐานะรองประธานอนุกรรมการจะเดินออกจากด้านประตูหลัง แต่มีกลุ่มลูกศิษย์ปิดล้อมไว้จนเกือบเกิดเหตุชุลนุน ซึ่งนายวิรัตน์สามารถฝ่าออกไปได้ แต่คุณหญิงปริยา พลได้ยื่นเสียงโห่ร้องกีดกันและรีบวิ่งกลับขึ้นลิฟท์ไป

ทั้งนี้ เมื่อข่าววิรัตน์เดินไปขึ้นรถเบนซ์ประจำตำแหน่ง เลขทะเบียน กง-๑๑7 กรุงเทพมหานครไปทางถนนราชดำเนิน ให้ลูกกลุ่มลูกศิษย์แหวงวาทหม่าวเข้าล้อมรถไว้ และมีการทวงถามทรัพย์สินข้างล่างขวานแตก แต่บ.ยวิรัตน์ก็ขับรถฝ่าออกไปได้

นายวิรัตน์บอกว่า ป.ป.ช.ที่ถือสื่อโซเชียล

ทางด้าน พ.ต.ท.ทักษิณให้สัมภาษณ์ว่า ภารกิจของตัวเองไม่ใช่เรื่องทุจริตคอร์รัปชัน แต่ถูกกล่าวหาว่าปกปิดทรัพย์สิน ซึ่งเป็นทรัพย์สินที่ทำมาหากินมาทั้งชีวิต เชื่อว่ากระบวนการของศาลรัฐธรรมนูญจะให้เวลาและโอกาสพูดจาอธิบายชี้แจงและนำหลักฐานมาพิจารณามากกว่ากระบวนการของ ป.ป.ช. เพราะฉะนั้น จึงมั่นใจว่าตัวเองมีความบริสุทธิ์และจะชี้แจงได้ ไม่นหนักใจเหมือนชี้แจงกับ ป.ป.ช.

เมื่อถูกซักว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะใช้เวลา 2 ปี พิจารณาเหมือนอย่างที่เคยพูดหรือไม่ หัวหน้าพรรคไทยรักไทยตอบว่า ไม่ได้หมายความว่าหมายคามเช่นนั้น เรื่องนี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อนมาก

“ไม่เป็นอุปสรรค เพราะผมเป็นคนทำงานได้มากในแต่ละวัน เพราะฉะนั้น หากจะเสียเวลานิดหน่อยในวันหนึ่งคงไม่เสียหาย ดิ้นเข้าขึ้นมาก็คิดแล้วว่าทำอะไร” ว่าที่นายกรัฐมนตรีกล่าว เมื่อถูกถามว่า เรื่องนี้จะเป็อุปสรรคในการทำงานหรือไม่ และว่า สำหรับความเชื่อมั่นของต่างชาตินั้นไม่มีปัญหา เพราะระยะแรกเขาอาจไม่เข้าใจ เนื่องจากชื่อภาษาอังกฤษของ ป.ป.ช.มีคำว่าคอร์รัปชัน เขาเลยคิดว่าคอร์รัปชัน ซึ่งจริงๆ แล้วคนละเรื่อง

วันเดียวกัน นายวรินทร์ ไตรชนะเกษม กรรมการผู้จัดการ บริษัท ไทยเรตติ้งแอนด์อินฟอร์เมชันเซอร์วิส จำกัดเปิดเผยว่า ขณะนี้สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือต่างประเทศกำลังจับตาดูสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทย เพื่อทบทวนอันดับความน่าเชื่อถือประเทศไทย โดยเฉพาะประเด็นการก่อหนี้เพิ่ม ซึ่งเป็นการเพิ่มความเสี่ยงให้กับประเทศในเรื่องการชำระหนี้เงินกู้ นอกจากนี้ ความน่าเชื่อถือของผู้นำประเทศ คือ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย ที่กำลังถูกศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยคดีการจงใจปกปิดทรัพย์สินและหนี้สิน ก็มีผลต่ออันดับเครดิตประเทศด้วยเช่นกัน ซึ่งหากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พ.ต.ท.ทักษิณมีความผิดจริง ก็อาจจะมีการปรับเครดิตของประเทศไปในระดับต่ำกว่าที่นำลงทุนทีเดียว

ที่วุฒิสภา นายค่านวณ ชโลปถัมภ์ ประธานคณะกรรมการการบริหารและการยุติธรรมวุฒิสภา ได้รวบรวมความเห็นของกรรมการและที่ปรึกษาารวม 19 คน ในเรื่องคุณสมบัติของ 3 กรรมการ ป.ป.ช. เสนอต่อนายสนธิทวารวิญญา

ประธานวุฒิสภา โดยนายสนธิเปิดเผยว่า จะขอพิจารณารายละเอียดก่อน หากไม่มีอะไรซับซ้อนก็คาดว่าจะส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ในวันที่ 19 มกราคม

นายเสรี สุวรรณภานนท์ ส.ว.กทม. เลขาธิการคณะกรรมการมาตรฐานการค้าเปิดเผยว่า ใน การพิจารณาคุณสมบัติของกรรมการ ป.ป.ช. 3 คน ที่ไปเป็นกรรมการบริษัทห้างหุ้นส่วนต่างๆ คือ คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา, พล.ท.สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ และนายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม นั้น กรรมการ 7 ต่อ 5 เสียงเห็นว่า คุณหญิงปรีญา และ พล.ท.สวัสดิ์ขาดคุณสมบัติในการเป็นกรรมการ ป.ป.ช. ขณะที่นายเกริกเกียรติยังมีคุณสมบัติครบถ้วน เนื่องจากเป็นเพียงผู้ถือหุ้นเท่านั้น และไม่ทราบเรื่องราวมาก่อน จึงเห็นควรส่งศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเพื่อเป็นบรรทัดฐานต่อไป

กรรมการผู้ที่ยังเปิดเผยว่า ในช่วงเช้าวันเดียวกัน กลุ่มลูกศิษย์หลวงตามหาบัว นำโดยนายทองก้อน วงศ์สมุทร ได้ยื่นหนังสือขอให้ตรวจสอบการยื่นแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งในวันที่ 25 มกราคมคณะกรรมการจะได้อพิจารณาในประเด็นดังกล่าวว่ามีกรรมการ ป.ป.ช.คนใดไม่ได้แจ้งบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

รัฐบาลออกมาตรการรอกอย

นายชาติร์ โสภณพงษ์ ประธานกรรมการธนาคารกรุงเทพ กล่าวว่า ผลตัดสินที่ออกมาจะทำให้รัฐบาลดำเนินนโยบายอย่างต่อเนื่อง จะเป็นผลดีกับระบบเศรษฐกิจของประเทศ เพราะผู้นำพรรคคือตัวแปรสำคัญในการผลักดันนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ที่ผ่านมานายกฯก็ได้มีนโยบายต่างๆ มาตรการแก้ปัญหาเศรษฐกิจสำคัญๆ ซึ่งเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวม

ด้านนายไพสิฐ ปั้นเปี่ยมรัษฎ์ ประธานกรรมการบริหารธนาคารกรุงเทพ เปิดเผยว่า ถือว่าทุกอย่างจบแล้ว การดำเนินนโยบายเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจก็จะสามารถเดินต่อไปได้ คนคิดว่าไม่ว่าผลคดีจะออกมาอย่างไร ก็จะเป็นผลดีต่อประเทศทั้งสิ้น นายกรก็ไม่ต้องห่วงหน้าพะวงหลังอีกต่อไป

อย่างไรก็ตาม ปัญหาเรื่องนักลงทุนต่างประเทศและเศรษฐกิจมหภาคนั้นก็ยังเป็นภาระของรัฐบาลที่จะต้องดำเนินการสร้างความเชื่อมั่น และแก้ไขกันต่อไป โดยส่วนตัวแล้วเห็นว่าอาจจะหลุดจากคดีก็ไม่ได้เป็นเครื่องการันตีว่านักลงทุนต่างประเทศจะเข้ามาลงทุนในตลาดทุน และลงทุนโดยตรงในประเทศไทย เพราะการลงทุนจากต่างประเทศจะมองที่พื้นฐานทางเศรษฐกิจว่ามีความเข้มแข็ง และสามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจได้อย่างไรมากกว่าพิจารณาเรื่องบุคคล

ด้านประธานสมาคมธนาคารไทย นายจุลกร สิงห์โกวิท กรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารเอเซีย กล่าวว่า ผลการตัดสินในครั้งนี้จะส่งผลถึงความมั่นใจของนักลงทุน เพราะที่ผ่านมาการดำเนินธุรกิจไม่สามารถทำได้เต็มที่ เนื่องจากกังวลกับกรณีดังกล่าว

ขณะที่ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการเงิน อาทิ นายสุจินต์ หวังหลี นายกษมาคมประกัน วิชาภัย นายสมชาย สกลสุรรัตน์ กรรมการผู้จัดการ ธนาคารทหารไทย นางกิติวัลย เจริญสมบัติอมร ผู้จัดการ บริษัท เลแมน บราวเดอร์ล (ไทยแลนด์) จำกัด นายอดิศร เสริมชัยวงศ์ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม บีไอเอ นายสมเจตน์ หมู่ศิริเลิศ นายกษมาคมบริษัทหลักทรัพย์ และประธานกรรมการบริษัทหลักทรัพย์อนชาดี จำกัด นายศุภิต เต็งนิยม รองผู้จัดการใหญ่ ธนาคารกรุงเทพ ต่างมีความเห็นคล้ายๆ กัน

"อู๋บึก" ทบุดีแท่ง

นายอนันท์ เจริญวนนท์ ประธานคณะกรรมการเครือเจริญโภคภัณฑ์ (ซี.พี.) ให้สัมภาษณ์ "ประชาชาติธุรกิจ" ว่า "ในยามนี้ยังไม่อยากให้เปลี่ยนหัวหน้าฯ เราอยู่ในหัวเลี้ยวหัวต่อต้องการคนกล้าพูดกล้าทำ หากเจอคนที่ไม่เข้าใจ อาจจะมีปัญหา ผู้เอาคนที่เข้าใจดีกว่า"

"บอกความจริง นายกรัฐมนตรีสมควรที่จะ

ขึ้น ซึ่งจะทำให้เสียชื่อเสียงคำตัดสินมากนัก เช่นเดียวกับความมั่นใจของชาติก็อาจจะดีขึ้นเช่นเดียวกัน

ขณะที่ผู้ใกล้ชิดนายบุญยสิทธิ์ ประธานเครือสหกรุป ซึ่งที่ผ่านมาคิดเห็นในเชิงสนับสนุนนายกฯ กล่าวว่า "คุณบุญยสิทธิ์ไม่มีความเห็นเพียงแต่กล่าวไปว่าผมจะออกมาไม่เป็นผล เพราะอย่างไรก็ตามพรรคได้เสียข้างมากอยู่แล้ว แต่ถ้าตัดสินด้วยความชอบธรรมมากขึ้น และไม่เสียรัฐบาล ที่สำคัญการทำงานของคณะความต่อเนื่อง นโยบายต่างๆ ก็ไม่เสีย

ผู้ใกล้ชิดนายบุญยสิทธิ์อีกกล่าวว่า ถูกต้องที่ใช้หลักการตัดสินคดีแล้ว คงใช้หลักนิติศาสตร์อย่างเดียวไม่ได้ออกมา 8 ต่อ 7 ก็เป็นคะแนนที่พอเป็นคะแนนที่มีการลอบบีมาในระดับ ก็ต้องถือว่าเป็นผลดี เพราะจากนี้ไป น่าจะดีขึ้น

นายอรอดพล อุไรไพวัน ผู้ว่าการตลาด บริษัท บีซี ซูเปอร์เซ็น (มหาชน) เปิดเผยว่า ผลการตัดสินทำให้สถานการณ์ประเทศนิ่งขึ้น มีเพิ่มขึ้น ประชาชนมีความมั่นใจในภาวะสะท้อนกลับมายังภาคธุรกิจ เชื่อว่าจะจ่ายมากขึ้น และจะส่งผลดีต่อธุรกิจสำหรับกลุ่มกาสิโน ผู้ถือหุ้นใหญ่ในจีนก็จะลงทุนในประเทศไทยอยู่แล้ว ไม่ตัดสินจะออกมาเป็นรูปแบบใด

นายพรเทพ พรประภา กรรมการใหญ่ บริษัท สยามกลการและสินค้า กล่าวว่า เป็นเรื่องดีเพราะเศรษฐกิจได้ไม่ต้องเริ่มนับหนึ่งใหม่ นโยบายแล้วก็จะสามารถดำเนินต่อไปได้ทันทีท่านนายกจะถูกตัดสินให้เข้าเวรตาก็เชื่อว่าไม่น่าจะเกิดผลกระทบ เศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นระบบ การลงทุนของต่างชาติถึงวันนี้ก็จะดี

หัวหน้ากระบอกความเชื่อ

นางกอบกาญจน์ วัฒนวรางกูร บริษัท โดชิบา ไทยแลนด์ จำกัด กล่าวว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงตัวนำของไทย จะส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ เนื่องจากปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจยังไม่ขึ้นอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม ค่อนข้างดีกำหนดนโยบายของรัฐบาลชุดนี้เมื่อประชาชนส่วนใหญ่ ทำให้ได้รับภาพประชาชน

"นิสัยของคนไทย มักจะสั้นแต่คนที่หัวเหวี่ยง แต่สักพักหนึ่งก็จะสั้น ตามที่ถึงถึง..."

เจ้าสัวผับ

เสียงหนึ่งที่ตั้งกองทหารศึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล ก็คือ "ทักษิณ 8 ปี" พร้อมกับการแสดงความยินดีปรีดาด้วยการเปิดแชมเปญฉลองของผู้สนับสนุนนายกฯทักษิณ

เสียงขานรับข่าวดี ปรากฏชัดทั้งที่ตลาดหุ้นที่ตีตัวสูงขึ้นและค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นมาเป็น 45.40 เมื่อตรวจสอบความเห็นของนักธุรกิจชั้นนำ ต่างแสดงความเชื่อมั่นต่อทิศทางเศรษฐกิจไทย ผู้สื่อข่าว "ประชาชาติธุรกิจ" ได้สอบถามความเห็นไปยังนักธุรกิจในทุกวงการ ส่วนใหญ่มีความเห็นในทางเดียวกัน นั่นคือ ผลตัดสินที่ออกมาจะทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นเกิดขึ้น และมีผลสะท้อนทางด้านจิตวิทยาทำให้ยอดขายสินค้าซึ่งชะลอตัวอยู่ในเวลานี้กระเตื้องขึ้น

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่าสนใจไม่น้อยก็คือ นักธุรกิจจำนวนไม่น้อยเชื่อว่ามีการลอบบีให้ผลตัดสินออกมาในลักษณะนี้

สำหรับความเคลื่อนไหวของตลาดหลักทรัพย์ตลาดหุ้นรับกระแสข่าวตั้งแต่ก่อนที่ศาลจะมีคำตัดสิน โดยปิดที่ 315.95 จุด บวก 12.72 จุด มูลค่าการซื้อขายสูงถึง 10,68.51 ล้านบาท โดยเฉพาะกลุ่มสื่อสารบวก 6.24 จุด ในขณะที่หุ้นของบริษัท อิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ปิดที่ราคา 169 บาท บวก 12.84% บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) ปิดที่ราคา 448 บาท บวก 12.72% ส่วนค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นที่ระดับ 45.58 บาทต่อดอลลาร์

ต้อง และการบริหารงานที่เป็นไป
ประสิทธิภาพมากกว่าการยึดติดกับบุคคล

นางกอบกาญจน์กล่าวต่อไปด้วยว่า ใน
คิดส่วนตัวแล้ว เกรงว่าความเชื่อมั่นของนัก
ต่างชาติน่าจะลดลง เพราะที่ผ่านมานักลงทุนต่าง
จับตามองเหตุการณ์ครั้งนี้อยู่ เพื่อผลลัพธ์
อย่างนี้ อาจจะทำให้นักลงทุนมองว่าประเทศไทย
ไม่มีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน การลงทุนต่างๆ
ต้องชะลอออกไปก่อนเพราะไม่อยากเสี่ยง

นักธุรกิจไฮโซผันภาวะอึมครึม

นายอาชว์ เตาลานนท์ ประธานสภาหอการค้า
แห่งประเทศไทย และประธานหอการค้าไทย เปิด
เผย "ประชาชาติธุรกิจ" ว่า รู้สึกดีใจกับท่านนายก
รัฐมนตรี แต่ที่ดีใจมากไปกว่านั้นคือ ดีใจแทน
ประเทศไทยจะได้ผ่านพ้นภาวะความอึมครึม ภาวะ
การแตกแยกทางความคิด ทุกคนจะได้ตั้งหน้าตั้ง
ตามาช่วยกันแก้ปัญหาเศรษฐกิจ และเข้าสู่
บรรยากาศของความสามัคคี

"การที่นายกรัฐมนตรีรอดพ้นคดี จะช่วยภาวะ
เศรษฐกิจได้เป็นอย่างมาก เหมือนได้ยาแก้รู้งำล้าง
ทำให้เรามีพลังสู้กับปัญหาต่อไป ทั้งนี้ผมเห็นว่า
เรื่องจิตวิทยาเป็นเรื่องสำคัญ การที่ประชาชนมี
ขวัญกำลังใจ มีความเชื่อมั่น จะเป็นตัวกระตุ้น
เศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี" นายอาชว์กล่าว

ด้านบริษัทพัฒนาที่ดินยักษ์ใหญ่ นายอนันต์
อัครโกศล ประธานกรรมการ และกรรมการผู้
จัดการ บริษัท แลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ จำกัด (มหา
ชน) กล่าวว่า "ดีใจกับผลตัดสินของศาล
รัฐธรรมนูญ ไม่ต้องมาอึมครึมกันอีก เราจะได้เห็น
ประเทศไทยก้าวหน้าต่อไป มีความเจริญทัดเทียม
ประเทศเพื่อนบ้าน"

"ผมคิดว่าทุกคนก็คงดีใจเหมือนกัน โดยเฉพาะ
เฉพาะนักธุรกิจ ถ้าหากการกักเงินไม่รอดในคดีชุก
หุ้นนั้นนี่จะเป็นเรื่องใหญ่ เราก็คงอยู่อย่างเก่า
ในโลกธุรกิจใบเก่าๆ พบกับนักการเมืองแบบ
เดิมๆ" นายอนันต์กล่าว

เชื่องสยดขยายสืบคำตีขี้

นายบุญเกียรติ โชควัฒนา กรรมการผู้อำนวยการ
การ บมจ.ไอ.ซี.ซี. อินเตอร์เนชั่นแนล ในเครือ
สหกรู๊ป กล่าวกับ "ประชาชาติธุรกิจ" ว่า ถือเป็น
ข่าวดีสำหรับประเทศไทย ผลที่จะตามมาคือ ระเบ
ยะการเงินจะดีเป็นอันดับแรก แต่แค่ระยะสั้นเท่านั้น
อันที่จริงแล้วคือด้านจิตวิทยา ทำให้ประชาชนมั่นใจ

บักสื่อสารไม่เซอร์ไพรส์

นายบุญชัย เบญจรงค์กุล ประธานกรรมการ
และกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท โท
แอ็คเซีย คอมมูนีเคชั่น จำกัด (มหาชน) ที่
กล่าวกับ "ประชาชาติธุรกิจ" ว่า ตนรู้สึกดี
ข่าวดีสำหรับธุรกิจ ทำให้ประเทศไทยฟื้นจาก
ได้เร็วขึ้น เพราะกังวลมาตลอดว่าถ้าหาก
เว้นวรรคทางการเมือง ตนมองว่าคำวินิจฉัย
สมกับสังคมที่กำลังสลายตัว รัฐบาลจะได้
นโยบายอย่างชัดเจน ตนเชื่อว่าเมื่อพ้น
นายทุนน่าจะอยู่ในตำแหน่งยาว 8 ปี

"ผมเติมพันกับเพื่อนไว้ 1 ล้านบาท ถ้า
ท่านจะหลุดคดี มองมุมไหนก็ลงโทษเขาไม่ได้
คิดว่าเป็นเรื่องของช่วงเวลา ดร.ทักษิณต้นตำ
รองนายกรัฐมนตรีมาตั้งแต่ปลายปี 2540
คุณประยุทธ์ มหากิจศิริ เพิ่งพ้นตำแหน่ง
วุฒิสภาเมื่อเดือนมีนาคม 2543 ผมคิดว่า
พิจารณาละเอียดแล้ว ไม่น่าเกลียดหรอก" นาย
ชัยกล่าว

ด้านนายฮารัลด์ เบราน์ รองประธาน
และผู้จัดการทั่วไป เซินเนส อินฟอร์เมชั่น แ
คอมมูนีเคชั่น เน็ดเวิร์ก กล่าวว่า คำตัดสิน
มาจะเป็นผลดีกับประเทศไทย และน่าจะกระตุ้น
เศรษฐกิจไทยให้เติบโตในทิศทางที่ดีขึ้น เม
ท.ท.ทักษิณเป็นนักการเมืองที่เติบโตมาทาง
ธุรกิจ มีความเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจและธุรกิจ
ด้านการลงทุนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะกิจการ
สื่อสารโทรคมนาคม ขณะเดียวกันจะเรียก
เชื่อมั่นจากนักลงทุนต่างชาติมากขึ้น สำหรับ
ภาพรวมของธุรกิจสื่อสารโทรคมนาคมไทย
ขึ้นแน่นอน จะมีการลงทุนด้านเครือข่ายโทร
เพื่อยกระดับการบริการให้เท่าเทียมกับ
เทศอื่นๆ

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสุกัญญา ตริทิเพนทร์ เกิดวันที่ 8 ธันวาคม 2516 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ วิชาโทวารสารศาสตร์(หนังสือพิมพ์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีการศึกษา 2539 ปัจจุบันทำงานที่บริษัทอัลเลน แอนด์ โอเวอร์รี่ จำกัด (ประเทศไทย) ในตำแหน่งบรรณารักษ์ ผู้เขียนได้เข้าศึกษาต่อสาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ ในปีการศึกษา 2543 และสำเร็จในปีการศึกษา 2545

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย